

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

01 1231 1550 UB AMSTERDAM

A-Compendious
G U I D E

to the

Low-Dutch Language.

Containing the most necessary and essential *Grammar-Rules*, whereby one may speedily, and without much difficulty, attain to the knowledge of the aforesaid Language, and the right use of the Dutch Particles *de* and *het*, so much wanted hitherto.

Korte

W E G W Y Z E R

der

Nederduytsche Taal.

Behelzende de noodigste en weezendlykste *Letterkonstige Regelen*, om spoedig en zonder veel moeite tot kennisse dier Taale te geraaken.

By W^m. SEWEL.

The second Edition, with some Additions.

AMSTERDAM,

Printed for the Widdow of STEPHEN SWART,
Bookseller, on the West-side of the Exchange,
at the signe of the Crowned Bible, 1706.

To the READER.

SInce in the compiling of this GRAMMAR I have endeavoured to be short, were the matter could allow it; it must not be expected that I should prefix a large Preamble to this Treatise. All what I intend to say is, that having observed the great superfluity of matter in other Tracts of this kind, and how tedious, nay almost impossible, it is for beginners to learn such a multitude of Rules, as they have been clogg'd with in other *Grammars*; and considering also that hitherto never any thing of value hath been said concerning the Gender of Nouns, and the use of the *Dutch* Particles *de* and *het*, the chiefest stumbling-block

To the READER.

block for the *English*; I was thereby induced to try whether I could not procure a more easy method to them: and tho' I found it to be a toilsom labour, yet the consideration of the benefit which I believed would thereby accrew to the Learner, encouraged me to attempt this Essay; which if it may prove to be no less perspicuous than short, and thereby contribute to a more speedy obtaining of the knowledge of the *Dutch* Language, I shall think my paines sufficiently rewarded.

W. S.

a Com-

A Compendious

G U I D E

to the

Low Dutch Language.

THe *Low-Dutch* have in their *Alphabet* the same *Lettres* as the *English*; but they pronounce them after a different manner, and according to the *English* dialect thus:

A, aw. B, bca. C, cea. D, dea. E, ea. F, ef.
 G, ghea. H, haw. I, ee. J, jea. K, kaw.
 L, el. M, em. N, en. O, o. P, pea. Q, kuw.
 R, er. S, es. T, tea. U, uw. V, vea. W, wea.
 X, ix. Y, i. Z, zeddet.

Among these A, E, I, O, U, Y. are *Vowels*, but J and V are *Consonants*. How these *Lettres*, that differ in the use and pronunciation from the *English*, are pronounced, may be seen by the following list.

Concerning the Dutch

PRONUNCIATION.

D Very letter in the Dutch Language is pronounced, and not so variously as in the English, but almost always alike, especially in that spelling which is most approved of, and now used by our best Authors.

A. Is pronounced broader than in *English*, as may be heard, in the word *Water*, which has the same sound as in *English*. And *Al* all, *bal* ball, *vallen* to fall, sound as the *English* words *Shall*, *dalliance*. Also *Hand* differs but little from the *English* pronunciation.

AA. Sounds as *AW*. in English, as may be heard in *Gaan* to go, *gaas* sampler, *aam*, *awm*, (a certain wine cask;) read *Gawn*, *gawze*, *awm*.

AAI. and **AAU.** are also pronounced broad, as in the word *Fraai* fine or handsome; *zaai* soweth, *maaijen* to mow, *blaauw* blew, *flaauw* faint, *graauwen* to snarl.

AE Is the old spelling for *AA*. But now the best spellers use it to express the sound of the *English* *A* in the word *lady*, as may be

to the Low Dutch Language. 7

heard in the words *Paerd* horse, *staert* tail, *kaers* candle, for which some will write *Peerd*, *steert*, *keers*: thò it must be confest that the former is much better.

AI. Is heard in the word *Kaizer* Emperor, which however generally is written *Keyzer* or *Keizer*, and hath almost the sound which is heard in the English word *Eye*, and in the old spelling it is used for *Aai*, but very improperly.

AU. In the old spelling stands for AW in *English*.

C. Was formerly used as in *English* promiscuously for C and K; but now it is almost rejected, onely in some few words it remains still in use, as *Ceel* scrowl or bill, *cieraad* ornament, *ciersel*, attire, *cyfer*, cipher; which yet some wil spell, *Seel*, *sieraad*, *siersel*, *syfer*.

CH. Is pronounced somewhat alike to the G. when it comes at the end of a Syllable, as *Ach* alas, *recht* right, *licht* light, *dóch* thò, *lucht* air; say *ag*, *regt*, *ligt*, *dog*, *lugt*.

E. Is often pronounced as EA in *English*, as in the words *Cedel* bill or note, *weder* weather, *neder* down, *veder* feather, *beker* cup, *leger* army; read *Ceadle*, *weader*, *neader*, *veader*, *beaker*, *leagner*:

But the words *En* and, *hen* them, *ren* run, *benden* loins, *wel* well, *spel* a pin, *rest* remainder, *vest* the city walls, have the same sound as is heard in the word *Tben*, *when*, *well*, *spell*, *rest*, *vest*; and in the words *Ster* starr, *pers* press, *redden* to retrieve, the same sound is heard as in *Verse*, *berse*, *ready*.

E. In the end of a word must always be pronounced, but softly, as in *Zonde* sinn, *te gronde* to the bottom, *gaande* going, *staande* standing.

EE. Is always pronounced as *EA*. in *English*, as in *Zee* sea, *ree* roc or harbour, *een* one, *been* bone, *beest* hath, *leest* liveth, *geest* giveth, *meer* more, *zeer* very or sore, *leeuw* lion, *meeuw* a gull: read *Zea*, *rea*, *ean*, *bean*, *beast*, &c.

EI. Is much used by many in stead of *EY*, which last nevertheless I must prefer before the former; judging it to come nearest to the pronunciation, if we write, *Kleyn* little, *reyn* clean, *leydde* led, *zeyde* said; the sound of which is much alike with the *Y* in *English*, so as it sounds in the word *Eye*.

EU. Is a sound which the *English* have not, and is heard in the words, *Neus* nose, *reus* giant, *deur* dore, *steur* sturgeon; sounding just like the *French* word *cœur*.

G. Tho' standing before *E*, *I*, or *Y*, is almost

to the Low Dutch Language. 9

pronounced as *Gh* in English, as *Geel* yellow, *geeven* to give, *gierig* covetous, *gy* thou, *gyzelen* to take for hostage; read, *Gheal*, *gheaven*, *gheerig*, *ghy*, *ghyzelen*.

I. Has never the sound of *Y*. as in *Zin* sinn, *min* less or love, *kind* child, *blind* blind, *vrind* friend, *schip* ship, *wip* swipe. But as *I* in English in *Sin*, *ship*, *whip*.

IE. Is pronounced as *EE*. in English, as in *Zie* see, *drie* three, *lief* dear, *dief* thief, *zien* to see, *wien* whom, *bier* beer, *stier* bull: read *Zee*, *dree*, *leef*, *deef*, *zeen*, *meen*, *beer*, *steer*.

J. is used as *Y* in English, as *Ja* yes, *jók* yoke, *Jan* John; *say* yaw, *jok*, *yan*.

O. Is pronounced differently, as *Oven* oven, *open* open, *over* over, *hoven* gardens, *holen* holes, read *Oaven*, *open*, *oaver*, *hoaven*, *hoalen*: But, *Borst* breast, *dorst* thirst, *worst* saucidge, *dom* dull, *som* sum, *hond* dog, *bont* furr, *zon* sun, *won* got, *most* must, *wolf* wolf, *wolk* cloud, are almost pronounced, *Burst*, *darst*, *wurst*, *dum*, *sum*, *zun*, *wun*, *bund*, *bunt*, *must*, *wolf*, *wulk*. Whereas the words *Hól* hollow, *ról* rowl, *gól* wave, *kól* club, *dól* dagger, *vól* people, *kóp* cup or head, *dóp* shell, *bórd* board, *gört* oatmeal, *vós* fox, *rós* red, *zót* fool, *rét* rotten or a rat,

zót to, *Gód* God, *vlót* rafter or floating, *mót* moth, have a hard sound, like unto the words, *Hollow*, *borrow*, *God*, and ought therefore to be always accented, as I have done all along in my Dictionary and other writings of mine, thó there are hitherto but few Writers that observe it.

OE. Is pronounced as *OO* in *English*, as in *Goed* good, *moed* courage, *koel* cool, *stoel* chair, *zoen* kiss, *groen* green, *boer* countryman, *roer* rudder, *zoet* sweet, *moet* must, *roet* foot: read *Good*, *mood*, *cool*, *stool*, *zoon*, *groon*, *boor*, *roor*, *zoet*, *moot*, *root*.

OI. Is used by some instead of *OOI*. but not properly.

OO. Is pronounced as *OA* in *English*, as *Leed* lead, *road* red, *boor* piercer, *door* through, *goor* sower, *hoor* hearken, *loon* wages, *boon* bean, which are pronounced as these *English* words, *Load*, *road*, *boar*, *door*, *gore*, *whore*, *loan*, *bone*.

OOI. Is used in the words *Heei* hay, *moei* fine, *gooijen* to throw, and has a broad sound, almost as *booi*.

OU. Is used in *Oud* old, *hout* wood, *stout* bold, *vrouw* woman, and has the same sound as the *English* words, *Gout*, *stout*, *now*, *how*.

S. In the old spelling is generally used in-

to the Low Dutch Language. **rr**

stead of Z; but most Writers of any note will write now, *Servet* napkin, *simpel* simpel, *sissen* to whizz, *siroop* molosses, *suyker* sugar; en *Zand* sand, *zeker* certain, *zee* sea, *zout* salt, *zwaerd* sword.

U. Is generally pronounced as in *English*, and when it stands single for *Thee* or *You* it is almost pronounced *Ew* or *Ue*. In the words *Dul* mad, *sul* slide, *dun* thin, *punt* point, *zulk* such, *schurfd* itch or itchy, *zuster* sister, *schuttel* platter, is heard the same sound as in these *English* words *Dull*, *run*, *sculk*, *scurf*, *dusty*, *scuttle*. Some also will write *Uren*, *mu- ren*, *duren*, instead of *Uuren* hours, *mu- ren* walls, *duuren* to laste; but it is very improper.

UE. Was formerly used instead of **UU**, but is grown out of date now.

UI. Is used by severall instead of **UY**, writing, *Huis*, *muis*, *guit*, for *Huys* house, *muys* mouse, *guys* knave. But what good reason they have for it I can't tell, because I look upon it to be quite against all reason; and the same I affirm of *Reis*, *eisch*, *leiden*, *weiden*, instead of *Reys* journey, *eysch* demand, *leyden* to lead, *weyden* to pasture.

UU. Is used in *Uur* hour, *huur* hire, *muur* wall, *vuur* fire, *luuw* lee, *duuw* thrust;

which sound is heard in the words *to Dure, inure, allure, new, sew.*

UY. Is pronounced almost as *Ol.* in English, and is used in the words *Uyl owl, vuyl foul or dirty, huylen to howl, muylen slippers, layd lowd, nyt out, tuyn garden; the sound of which words almost agreeth with Oil, moil, toil, void, join.*

Of the PARTS of SPEECH.

IN the *Dutch*, as well as in other Languages, are eight *Parts of Speech*, viz. *Noun, Pronoun, Verb, Participle, Adverb, Conjunction, Preposition, & Interjection.* Whereunto may be added the *Particles.* *De, het,* in *English* the, *deezee, dit* this, *die, dat* that, *een, aor an,* and *te* to, &c.

Of the PARTICLES.

The *Particles* serve to make a distinction of *Cases* and *Gendres*, and are used also in the *Declension* of *Nouns.*

De is of the *Masculine* and *Feminine*, and *Het* of the *Neuter* Gender, which *Particles* are declinable, as may be seen by the following example.

Sing.

	Sing.
Nominative	<i>De</i> and <i>het</i> , The.
Genitive	<i>Des</i> , <i>der</i> , and <i>van het</i> . Of the
Dative	<i>Den</i> , <i>der</i> , and <i>aan het</i> . To the
Accusative	<i>Den</i> , <i>het</i> , The.
Ablative	<i>Van de</i> or <i>van het</i> , From the.

	Plur.
N.	<i>De</i> , The.
G.	<i>Der</i> , Of the.
D.	<i>Den</i> , To the.
Ac.	<i>De</i> , The.
Ab.	<i>Van de</i> , From the.

But more of this when we come to the Declension of Nouns.

The Particles *Deez*, *deeze*, *dit* This, and *Die*, *dat* That, being properly Pronouns will be found among them; however let it be observed, that *Die* and *deeze* be of the Masculine and Feminine, and *Dat* and *dit* of the Neuter Gender:

Nom.	<i>Een</i> , <i>eene</i> , A or an.
Gen.	<i>Eens</i> , <i>eenes</i> , <i>eener</i> , Of a or of an.
Dat.	<i>Eenen</i> , <i>aaneene</i> , To a or to an.
Acc.	<i>Eenen</i> , <i>eene</i> , <i>een</i> , A or an.
Abl.	<i>Van eenen</i> , <i>van eene</i> , <i>van een</i> , From a or an.

Note. *Een* is of the Masculine and Neuter, and *Eene* of the Feminine Gender.

Concerning the use of the

P A R T I C L E S.

De, Die, Deeze, Het, Dat, Dit.

WHEREAS the *English* always use the *Particles* *The, that* and *this* promiscuously before all Nouns, as for instance, *The man, the woman, the horse, the child; That street, that colour, that field, that house; This bird, this way, this beast, this thing;* for which the *Dutch* say, *De man, de vrouw, het paerd, het kind; Die straat, die koleur, dat veld, dat buys; Deeze vogel, deeze weg, dit beest, dit ding;* it seems an almost unsurmountable difficulty for the *English*, to learn the right use of these *Particles*, because there have not yet any sufficient rules been given for it. Which tho' it may seem almost impossible, yet I will offer some general ones, which I do not know to have been observed by any besides my self, and may be of great advantage for the *English*.

First it must be observed that there are three *Genders*, viz. *The Masculine, Feminine, and Neuter*, as appears in the use of our *Adjectives* and *Particles*, for we say, *Een groot man, a great man, eene groote vrouw, a great woman, een groot kind, a great child;* and yet

we

to the Low Dutch Language. 15

we must acknowledge, that this rule in regard of the *Adjectives* is defective; because we say *Een goede* (and not *goed*) *Broeder* a good brother, *eengoede Zuster* a good sister, and *een goed Wyf* a good wife; so that oftentimes it is hard to determine whether those *Nouns*, that require the Particles, *De, die* or *deeze*, be of the *Masculine* or *Feminine gender*; but most certain it is, that the *Nouns* to which the Particles, *Het, dat* or *dit* are added, are of the *Neuter gender*; and therefore the final *E* in the *Adjectives*, when joined with such words, is generally rejected; for because we say *Het, dat* or *dit Paerd*, *Het, dat*, or *dit Huys*, *Het, dat* or *dit Schip*, *Het, dat* or *dit Kind*, we also say *Een sterk paerd*, a strong horse, *een hoog huys*, a high house, *een groot schip*, a great ship, *een mooi kind*, a fine child, and not *sterke paerd*, *hooge huys*, *groot schip*, *mooije kind*: and because we say *De, die* or *deeze vogel*, *De, die* or *deeze pen*, we never say *een snel vogel* or *een styf pen*, but *een snelle vogel* a swift bird, *een styve pen* a stiff penn. Yet this rule admits of an exception, for we say *het platte land*, *het groene kussen* &c. And when the *Adjective* is placcd behind a *Substantive* of the *Feminine gender*, the final *e* is left off, as if the *Substantive* was a *Neuter*, thus, *Eene vrouw groot van vermoogen*, a woman of great ability.

Of

OF N O U N S.

Nouns are words where with all things and qualities are named and distinguished, as *een Mensch* a man, *een kind* a child, *een beest* a beast, *een kruyd* a herb, *toorn anger*, *beerlykheyd* glory, *quaad* bad, *zwart* black, *kleyn* little, small, &c.

These Nouns are divided into *Substantives* and *Adjectives*.

Substantives are Nouns subsisting of themselves, as *de Hemel* the Heaven, *de zon* the sun, *een golf* a wave, *een Hertog* a Duke, *koude* cold, *goedheyd* goodness, *haat* hatred, *nyd* envy.

Adjectives cannot be used alone, as having no perfect signification, unless joined to *Substantives*, whose form and quality they express, as *Sterk* strong, *zwak* weak, *schoon* clean, *vuyl* foul, *droog* dry, *koud* cold, *hoog* high, *laag* low. But sometimes two *Substantives* are, join'd together, one of which serves for an *Adjective*, as *een Water-molen* a Water mill, *een Kerk-dief* a Church-robber, *een Dief-benker* a Hangman, *een Dienst-knecht* a Man servant, *regen-water* rain-water, *een Dood-kist* a Coffin, *een Koorn-zolder* a Corn-loft, *een Koorn-kooper* a Corn-merchant. But before I say more of the *Adjectives* I'll first treat

Of the SUBSTANTIVES a part.

There are severall *Substantives* that may be called *Primitives* or *Original*, from which other *Substantives* are formed, as

<i>Visch</i> Fish.	<i>Visscher</i> Fisher.
<i>Trompés</i> Trumpet.	<i>Trompetter</i> Trumpeter.
<i>Vraag</i> Question.	<i>Vraager</i> Asker, querist.
<i>Holland.</i>	<i>Hollander</i> a Hollander, Dutchman.
<i>Tuyn</i> Garden.	<i>Tuynier</i> Gardener.
<i>Vogel</i> Bird.	<i>Vogelaar</i> Fowler.
<i>Kóppel</i> Couple.	<i>Kóppelaar</i> Pander.
<i>Amsterdam,</i>	<i>Amsterdammer</i> One born at Amsterdam.

Some there are which end in *schap*, as

<i>Meester</i> Master.	<i>Meesterschap</i> Masterhip.
<i>Vrind</i> Friend.	<i>Vrindschap</i> Friendship.
<i>Ridder</i> Knight.	<i>Ridderschap</i> Knighthood.
<i>Schout</i> Sheriff.	<i>Schoutschap</i> Sheriffalty.
<i>Maag</i> Kinsman.	<i>Maagschap</i> Relation.
<i>Broeder</i> Brother.	<i>Broederschap</i> Brotherhood.

Some few end in *ist*, as

<i>Latyn</i> Latin.	<i>Latynist</i> Latinist.
<i>Droogen</i> Drugs.	<i>Droogist</i> Druggist.

Some end in *dom*, as

<i>Paus</i> Pope.	<i>Pausdom</i> Popery.
-------------------	------------------------

8 . A Compendious Guide

Hartog Duke. *Hertogdom* Dukedom.
Christen Christian. *Christendom* Christendom.
Heyden Heathen. *Heydendom* Heathenism.

A great many *Substantives* are deriv'd from
Adjectives, and end in *beyd*, as.

Groot Great. *Grootbeyd* Greatness.
Blind Blind. *Blindbeyd* Blindness.
Zwak Weak. *Zwakbeyd* Weakness.

Wit White:

Witbeyd Whiteness.

Menschelyk Humane.

Menschelykbeyd Humanity.

Rechtvaerdig Righteous.

Rechtvaerdigbeyd Righteousness.

Some end in *te*, as

Dik Thick. *Dikte* Thickness.
Diep Deep. *Diepte* Depth.
Hoogh High. *Hoogte* Highth.
Laag Low. *Laagte* Lowness.
Groot Big. *Grootte* Bigness.
Scherp Sharp. *Scherpte* Edge.
Sterk Strong. *Sterkte* Strength.
Steyl Steep. *Steylte* Steepness.

Some *Nouns Substantives* are form'd from
Verbs, as.

Eeten to Eat. *Eeter* Eater.
Geeven to Give. *Geever* Giver.
Snyden to Cut. *Snyder* Cutter, taylor.
Vliegen to Fly. *Vlieger* Flyer, kite.

The most part of the *Verbs* may also be turned into *Nouns*, as *Veel spreken vermoeit hem*, Much speaking tires him. *Het zien gaat het hooren te boven*, Seeing is to be preferred before hearing.

Most all *Dutch Nouns* may be changed into *Diminutives*, thus.

Boom Tree.

Boomtje or *boomken*, a Little tree.

Kind Child.

Kindtje or *kindeken*, a Little child, infant.

Huys House.

Huysje or *huysken*, a Little house.

Boek Book.

Boekje or *boekken*, a Little book.

Rok Coat.

Rokje or *röksken*, a Little coat.

Straat Street.

Straatje, a Little street, alley.

Vogel Bird.

Vogeltje or *vogelken*, a Little Bird.

Bel Bell.

Belletje or *belleken*, a Little bell.

Mol Mole.

Molletje a Little mole.

Kam Comb.

Kammetje a Little comb.

Stem Voice.

Stemmetje a Little or small voice.

Man Man.

Mannetje or *manneken*, a Little man, or male.

Pen Pen, pin.

Pennetje a Little pin or peg.

Ton Barrel.

Tonnetje or *tonneken*, a Little barrel.

Stad City.

Steedtje or *stedeken*, a Little city, town.

Wind Wind.

Windtje or *windeken*, a Little gale, a small breeze.

Of the GENDER of NOUNS.

The *Dutch* have three *Genders* whereby *Nouns* may be distinguished from one another, viz. The *Masculine*, *Feminine* and *Neuter*, of which having already given some instructions, where I treated concerning the *Particles*, *De*, *die*, *deezze*, *bet*, *dat*, *dit*, the Reader is referred thereto. However since I said there, that it is oftentimes hard to determine whether a *Noun* be of the *Masculine* or *Feminine Gender*, (for a great many are of both) I'll lay down here as a general rule, that those *Nouns*, where the *Particle de* is alter'd into *den* in the *Accusative Case*, are of the *Masculine gender*, as *Berg* a Hill, *boom* tree, *vogel* bird, *naam* name, *dood* death, &c. as also that the *Genitive* of the *Masculine* and *Neuter* is *des*, as *des mans* of the man, *des bergs* of the hill, *des booms* of the tree, *des*

des vogels of the bird, *des lands* of the land, *des huizes* of the house. And that the Genitive of the Feminine is *der*, as *der vrouwe* of the woman, *der Koninginne* of the Queen, *der zee* of the sea, *der werreld* of the world, *der waarbeyd*, of the truth, *der dwaaliuge* of the error. It is true we say sometimes *des vrouws voorzoon*, the wifes son of the first marriage, *zyn dochters kind*, his daughters child, and *'s werrelds eere*, the honour of the world; but it is lookt upon by our best Authors to be irregular.

But it must be confessed, that many Writers amongst us do not observe this distinction, yet our best Authors do, and our Translators of the Bible have given heed to it. And to satisfy the Learners, this will be demonstrated at large with several examples, when I treat of the *Declension*, and will be further explained in the description of the *Adjectives*.

Tho' never any Rules, how to know the Gender of a Noun, were given by any (that I know of), yet I will venture to lay down some general ones, which may be of a very great help to Learners. Be it observed therefore that:

All Nouns signifying the Doer or Actor of any thing, and ending in *er* or *er*, as *Aanbanger* adherer, *aanlökker* enticer, *bakker* baker, *brenger* bringer or carrier, *daeder* doer,

geever giver, *bandelaar* actor or merchant, *bengelaar* angler, *hoester* cougher, *kaekelaar* tattler, *kiezer* choofer, *lezer* reader, *maaker* maker, *maakelaar* broker, *neemter* taker, *prediker* preacher, *schepper* creator or drawer, *tappertapster*, *visscher* fisher, *vechter* fighter, *wagenaar* waggones, *zinger* singer, &c. are of the *Masculine* gender and therefore require the Particles, *De*, *die* or *deze*.

Exc. But words ending in *ster* are generally of the *Feminine* gender as *Naaister* seamster, *vryster* a lafs; yet *meester* master, is of the *masculine* gender.

All *Nouns* ending in *heyd*, as *Argheyd* cunningness, *behendigheyd* dexterity, *dankbaarheyd* thankfulness, *beyligheyd* holiness, *swoodheyd* enormity, *vroomigheyd* piety, *waarheyd* truth, &c. are of the *Feminine* gender, and require the Particles, *De*, *die* or *deze*.

All *Nouns* deriv'd from verbs, and ending in *ing*, as *Aandryving* promoting, *aanloking* enticing, *begraaving* burying, *dwaaling* error, *futseling* trifling, *grondlegging* foundation, *bandeling* dealing, *inbeelding* imagination, *kastyding* chastisement, *naavolging* imitation, *persing* pressing, *reyniging* cleansing, *ritseling* a buzzing noise, *ruyling* bartring, *soortteering* sorting, *timmering*

mering building, *voering* lining or carrying, *zwymeling* giddiness, &c. are of the *Feminine gender*, and require the Particles, *De, die* or *deeze*.

Whereunto may be added some Nouns ending in *ling*, that are either of the *Musculine* or *Common gender*, as *Edelling* gentleman, *leerling* disciple, *steedeling* citizen, *sterveling* mortal, *wytwykeling* outcast, and require also the Particles, *De, die* or *deeze*.

Nouns terminating in *schap*, as *Boodschap* message, *blydschap* joy, *broederschap* brotherhood, *eygenschap* attribute, *gemeenschap* communion, *maatschap* fellowship, *meefterschap* mastership, *vrindschap* friendship, *vroedschap* the Common Council, *ridderschap* knighthood, *rekenschap* account &c. are generally of the *Feminine gender* and require the Particles, *De, die* or *deeze*: Yet we say *bet Admiraalesschap* Admiralship, *bet Apostelschap*, Apostleship, *bet Burgerschap* Citizens freedom, *bet Gereedschap* Instruments or tools, *bet Priesterschap* Priesthood, *bet Gezelschap* Company, *bet genootschap* society, *bet Gozantschap* Embassage, *bet schoutfchap* Sheriffalty, *bet maagschap* kindred, *bet zwagerschap* affinity, *bet Landschap*, Province or Landship: for these are of the *Neuter gender*.

Nouns ending in *ry* or *ny*, as *Boeverykna-very*,

very, *guytery* roguery, *buvgbelery* hypocri-
 sy, *jaagery* venery, *kancelery* chancery, *pra-
 tery* talking, *specery* spices, *talmery* tauto-
 logy, *tovery* witchcraft, *verwery* a dyers-
 workhouse, *gekkerny* foolery, *jókkerny* jest,
spótterny mockery, *slaaverny* slavery, &c. are
 of the *Feminine* gender, and require the Par-
 ticles, *De, die* or *deeze*.

Nouns terminating in *te*, as *Diepte* depth,
dikte thickness, *drukte* much business, *ge-
 boorte* birth, *gestalte* shape, *gemeente* church,
grootte greatness, *gedaante* shape or form,
hoogte highth, *krankte* weakness, *laagte*
 lowness, *maeite* pains, *scherpte* sharpness,
sterkte strength, *steylte* precipice, *ziekte*
 sickness &c. are generally of the *Feminine*
 gender, and require the Particles. *De, die*
 or *deeze*.

Exc. The words, *Gebeente* bones, *gedeel-
 te* part, *gedierte* animals, *geraante* skeleton,
gestoelte pew, *gesteente* precious stones, *ge-
 sternte* stars, *gevogelte* fowls, *gebergte* moun-
 tains, *geboefte* a Roguish crew, *gedarwte*
 Guts or bowels, and perhaps some few mo-
 re, are of the *Neuter* gender, and require the
 Particles. *Het, dat* or *dit*.

Nouns terminating in *nis*, as *Beboudenis* sa-
 fety, *betkenis* signification, *beeldtenis* image,
besnydenis circumcision, *ergernis* offence,
erffenis heritage, *erkentenis* acknowledge-
 ment,

ment, *gelykenis* likeness, *gevangen* prison, *kennis* knowledge, *ontroeren* disturbance, *ontsteltenis* astonishment, *schennis* violation, *vergiffenis* pardon, *vergeeten* oblivion, &c. are of the *Feminine* gender, and require the Particles, *De, die* or *deez*e. Except *Vonnis* judgement, *Getuygenis* testimony, which are of the *Neuter* gender.

Nouns ending in *sel*, as *Aanlókfel* allure-
ment, *Affspruytsel* Derivative, *beduytsel*
signification, *beginsel* beginning, *beletsel*
hindrance, *beschutsel* fence, *bórduurfel* em-
broidered work, *druksel* print, *insteeksel* an
inserted piece, *maaksel* fabrik, *naaisel* seam,
olisel extreme unction, *sondeersel* soder,
tooisel attire, *verdichtsel* fable, *verfueisel*
abomination, *woegsel* joint, *weeffel* woven
work, *zweemsel* likeness, &c. are of the
Neuter gender, and require the Particles,
Het, dat or *dit*. Exc. *Fronsel*, a plait or wrin-
kle, *stijffel* starch, *geessel* a whip, which
assume the Particles, *De, die, deez*e.

Nouns ending in *dom* are generally of the
Neuter gender, and require the particles *Het,*
dat or *dit*, as, *Bisdóm* Bishoprick, *Paus-*
dom Popery, *Hertógdóm* Dukedom, *Chri-*
stendom Christendom, *Heydendom* Heathe-
nism, *Joodendom* Judaicism, *Menschdom*
mankind.

But *Rykdom* riches, *ouderdom* age, and
B Digitized by Google *wasdom*

wasdom growth, are of the *masculine gender*, and require the particles *de*, *die*, or *deeze*.

All *Diminutives* which formerly did terminate in *ken*, but now generally in *tje*, or *je*, as *Mannetje* a little man, *mandtje* a little basket, *vrouwtje* a little woman, *wyfje* a little wife, *huysje* a little house, *scheepje* a little ship, *paerdje* a little horse, *vogeltje* a little bird, &c. are of the *Neuter gender*, and require the Particles, *Het*, *dat* or *dit*.

All Verbs of the *Infinitive Mood*, when used instead of *Substantives*, are of the *Neuter Gender*, as *het gaan*, the going, *het drinken*, the drinking, *het eeten*, the eating or victuals, *hetspreken* the speaking.

To these Rules I shall add, that when we will express the *Female*, we use the Terminations *ster*, *in*, *es*; as for instance, to turn the words *Man* man, *vrind* friend, *beer* bear, *leeuw* lion, *kooper* buyer, *maaker* maker, *praater* talker, *bedelaar* begger, *vryer* batchelor, *leeraar* teacher, *meester* master, *martelaar* martyr, into the *Female gender*, we say *Mannin* woman, *vrindin* a woman friend, *beerin* a female bear, *leouwin* a lioness, *koopster* a she buyer, *maakster* a she maker, *praatster* a talkative woman or girl, *bedelaarster* or *bedelaarés* a she begger, *vryster* a lass or spinster, *leeraarés* a woman teacher, *meesteres*

sterés mistress, *mártelaarés* a woman martyr.

Whereunto may be added these following words:

Koning King.

Koningin Queen.

Hertóg Duke.

Hertógin Dutchess

Gód God.

Godin or *Godés* Goddess.

Prins Prince.

Prinsés Princess.

Keyzer Emperor. *Keyzerin* Empress.

Priester Priest. *Priesterin* Priestess.

Profeet Prophet. *Profeetés* Prophetess.

Some are Irregular in respect of this rule, as

Man Man.

Vrouw Woman.

Jongen Boy.

Meysje Girl.

Neef a He-cousin, nephew.

Nicht a She-cousin, neece.

Knecht a Man servant.

Meyd a Maid servant.

Hengst a Stone-horse.

Merry a Mare.

Ren a Male dog.

Tees a Bitch.

28 A Compendious Guide

Kater a He-cat.*Kat* a She-cat.*Hert* a Deer, buk.*Hinde* a Doe,; hind.*Rammelaar* a Buck-rabbit.*Voedster* a Doe rabbit.*Haan* a Cock.*Hen*, *boen* a Hen.

Of the NUMBER of the Nouns.

Numbers are twofold *Singular* and *Plural*: and most *Nouns* terminate their *Plurals* in *en* or *n*, some also in *s*, and some in both. However *Monosyllables* end alwayes in *en*, Except *Kók* Cook, *kóks* cooks; and *Maat* when it signifies *fellow*, for then the *Plural* is *Maats*; but if it stands for *Measure*, then the *Plural* is *Maaten*; so *Boot* a Boot and *Breast-jewel*, *Boots* Boats, *Booten* Breast-jewels.

Nouns making their *Plurals* in *en* are as followeth.

Gat Hole.*Gaten* Holes.*Kruyd* Herb.*Kruyden* Herbs.*Zoon* Son.*Zoonen* Sons.*Hand* Hand.*Handen* Hands.*Been* Leg.*Beenen* Legs.*Muur* Wal.*Muuren* Wallen.*Ketting* Chain.*Kettingen* Chains.

Gebód Command. *Geboden* Commande-
ments.

Vat Vessel. *Vaten* Vessels.

Brood Loaf. *Brooden* Loaves.

Slót Lock. *Sloten* Locks.

Aal Eel. *Aalen* Eels.

Lot Lot. *Löten* Lots.

Slang Snake. *Slangen* Snakes.

Gebéd Prayer. *Gebeden* Prayers.

Olifant Elephant. *Olifanten* Elephants.

Omgang Circuit, procession.

Omgangen Circuits, processions.

Likewise all Nouns ending in *ing*, as

Draaijng Turning.

Draaijngen Turnings.

Beweeging Motion.

Beweegingen Motions.

Reyniging Cleansing.

Reynigingen Cleansings.

Wederspreeking Gainsaying.

Wederspreekingen Gainsayings.

Leerling Disciple.

Leerlingen Disciples.

Sterveling Mortal.

Stervelingen Mortals.

Some of these that make the plural in *en*,
double their last letter, as

Bed Bed.

Bedden Beds.

30 A Compendious Guide

<i>Brug</i> Bridge.	<i>Bruggen</i> Bridges.
<i>Bux</i> Box.	<i>Bussen</i> Boxes.
<i>Knóp</i> Bud.	<i>Knóppen</i> Buds.
<i>Lip</i> Lip.	<i>Lippen</i> Lips.
<i>Bril</i> Spectacles.	<i>Brillen</i> More than one pair of spectacles.
<i>Gek</i> Fool.	<i>Gekken</i> Fools.
<i>Rók</i> Coat.	<i>Rókken</i> Coats.
<i>Pót</i> Pot.	<i>Póttén</i> Pots.
<i>Zak</i> Bag.	<i>Zakken</i> Bags.
<i>Trap</i> Step, stair.	<i>Trappen</i> Stairs, steps.
<i>Bal</i> Ball.	<i>Ballen</i> Balls.

Those that end in *f* generally change that letter in *v*, as.

<i>Lyf</i> Body.	<i>Lyven</i> Bodies.
<i>Graf</i> Grave.	<i>Graven</i> Graves.
<i>Gaaf</i> Gift.	<i>Gaaven</i> Gifts.
<i>Huyf</i> Coif.	<i>Huyven</i> Coifs.
<i>Hóf</i> Garden, court.	<i>Hoven</i> Gardens, courts.
<i>Dief</i> Thief.	<i>Dieven</i> Thieves.
<i>Wolf</i> Wolf.	<i>Wolven</i> Wolves.
<i>Wyf</i> Wife.	<i>Wyven</i> Wives.

Exc. *Bef* Band, *Bessen* Bands, *Mof* Muff, *Moffen* Muffs, *Straf* Punishment, *Straffen* Punishments.

Those that end in *s*, have the Plural generally in *zen*, as.

<i>Blaas</i> Bladder.	<i>Blaazen</i> Bladders.
-----------------------	--------------------------

<i>Doos</i> Box.	<i>Doozen</i> Boxes.
<i>Huys</i> House.	<i>Huyzen</i> Houses.
<i>Glas</i> Glass.	<i>Glazen</i> Glasses.
<i>Rood</i> Rose.	<i>Roozen</i> Roses.
<i>Muys</i> Mouse.	<i>Muyzen</i> Mouses.

Exc. *Bus* Box, *Bussen* Boxes, *Kus* Kifs, *Kussen* Kisses.

Words ending in *en* or *aar* and *el* terminate in the Plural in *s* and *en*, as

Vader Father.

Vaders and *Vaderen*, Fathers.

Broeder Brother.

Broeders and *Broederen*, Bretheren.

Zuster Sister.

Zusters and *Zusteren*, Sisters.

Meester Master.

Meesters and *Meesteren*, Masters.

Vervólger Persecutor.

Vervólgers and *Vervólgeren*, Persecutors

Schryver Writer.

Schryvers and *Schryveren*, Writers.

Leeraar Teacher.

Leeraars and *Leeraaren*, Teachers.

Minnaar Lover.

Minnaars and *Minnaaren*, Lovers.

Distel Thistle.

Distels and *Distelen*, Thistles.

Appel Appel.

Appels and *Appelen*, Apples.

Tafel Table.

Tafels and *Tafelen*, Tables.

Geessel Whip.

Geessels and *Geesselen*, Whips.

Vogel Birds.

Vogels and *Vogelen* Birds.

Dekfel Cover.

Dekfels and *Dekselen*, Covers.

To these may be added *Keten* Chain, *ketens* an *ketenen* chains, *Schepen* a Justice, *Schepens* or *schepenen* Justices, *Jongen* boy, *jongens*, *jongers* boys, and *jongeren* lads or disciples. Yet it ought to be noted, tho' it is not observed so generally, that these *Plurals* in *s* are properly the *Nominatives*, and those in *en* the *Genitives*, and *Datives*, or *Ablatives*.

Diminutives make their *Plurals* to end
in *s*, as

Hondtje a Little dog.

Hondtjes Little dogs.

Steentje a Little stone.

Steentjes Little stones.

Panneken a Little pan.

Pannekens Little pans.

Boomken a Little tree.

Boomkens Little trees.

Kindtje } a Little child.

Kindken {

Kindertjes } Little children.
Kinderkens }

Nouns ending in *e* have their Plural in *en*, as

<i>Boode</i> Messenger.	<i>Booden</i> Messengers.
<i>Henne</i> Hen.	<i>Hennen</i> Hens.
<i>Heere</i> Lord.	<i>Heeren</i> Lords.
<i>Zee</i> Sea.	<i>Zeen</i> Sea.
<i>Reyze</i> Journey.	<i>Reyzen</i> Journeys, voyages.
<i>Stede</i> Town.	<i>Steden</i> Towns, cities.
<i>Offerande</i> Offering.	<i>Offeranden</i> Offering.

But of these there are but few; although formerly it was very usual to say in the Nominativ *Bedde*, *mensche*, *spyzē*, *mōtte*, *padde*, *graave*, *vrouwē*. Yet now we say *Bed* *Bed*, *mensch* *man*, *spys* *meat*, *pad* *toad*, *graaf* *earl*, *wrouw* *woman*, using the other in the *Genitive* or *Dative*, or it may be *Ablative Case*.

Nouns ending in *heyd* alter their Singular into *beden* in the Plural, as *Boosheyd* *wickedness*, *boosheden* *wickednesses*, *nytmuntendheyd* *excellency*, *nytmuntendheden* *excellencies*.

Some *Nouns* are *Irregular* in the Plural by increasing their Syllables, as

Vōlk People, *Vōlken* and *vōlkeren* Nation.

34 A Compendious Guide

<i>Been</i> Bone.	<i>Beenderen</i> Bones. for <i>Beenen</i> signifies Leggs.
<i>Blad</i> Leave.	<i>Bladen</i> or <i>Bladeren</i> Leaves.
<i>Gemoed</i> Mind.	<i>Gemoederen</i> Minds.
<i>Kind</i> Child.	<i>Kinderen</i> Children.
<i>Rad</i> Wheel.	<i>Raderen</i> Wheels.
<i>Lied</i> Song.	<i>Lieder</i> Songs.
<i>Hoer</i> Hen.	<i>Hoenderen</i> Hens.
<i>Ey</i> Egg.	<i>Eyeren</i> Eggs.
<i>Kalf</i> Calf.	<i>Kalveren</i> Calves.
<i>Lam</i> Lamb.	<i>Lammeren</i> Lambs.
<i>Reden</i> Discours.	<i>Rédenen</i> Discourses, rea- sons.
<i>Rund</i> Bullock.	<i>Randeren</i> Bulloks.
<i>Land</i> Land, country.	
<i>Landen</i> Countries.	
<i>Landeryen</i> Lands.	
<i>Stad</i> City.	<i>Steden</i> Cities. } are also
<i>Schip</i> Schip.	<i>Schepen</i> Ships. } Irregular.
<i>Leer</i> Doctrine,	<i>Leeringen</i> Doctrines.

Severall *Nouns* have no Plural number, as

<i>Kaf</i> Chaf.	<i>Pik</i> Pitch.
<i>Vlas</i> Flax.	<i>Gras</i> Grass.
<i>Pekel</i> Pickel.	<i>Rogge</i> Ry.
<i>Honig</i> Hony.	<i>Zout</i> Sals.

Some few *Nouns* want the Singular num-
ber, as

Hersenen Brains.

Ouders Parents.*Lieden* Folks.

Of the DECLENSION.

Nouns are Declined Singularly and Plurally, with six Cases, Viz. the *Nominative*, *Genitive*, *Dative*, *Accusative*, *Vocative* and *Ablative*:

The *Nominative* being betokened by *een*, *de* or *het*, giveth the name and signification of the *Noun*, and cometh before the *Verb*, answering to the question *who* or *what*, as *De Koning komt*, The King cometh.

The *Genitive* being known by the tokens *des* or *der*, answereth to the question *whose* or *whereof*, as *Des Konings goedertierenheyd*, The clemency of the King, *het zaad der vrouwe*, the seed of the woman.

The *Dative* is known by the token *den*, *der* or *aan de*, and answereth to the question *to whom* or *to what*, as *De zaak is den Koning en der Koninginne voorgedraagen*, The matter is proposed to the King and the Queen.

The *Accusative* dependeth from the *Verb*, and may be known by the tokens *den* or *de*, answering to the question *whom* or *what*, as *Zy hebben den Koning en de Koningin gezien*, They have seen the King and the Queen.

The *Vocative* is known by calling or speaking to, as *O Koning*, O King.

The *Ablative* may be known by the token *van den* or *vande*, as *Daar is een order gekomen van den Koning en de Koninginne*, There is an order come from the King and the Queen.

Note that *van* signifieth both *of* and *from*, *of* when it serves to the *Genitive*, and *from* when applied to the *Ablative Case*; which will best be learned by use.

Be it also observ'd, that *den* in the *Dative case* is Masculine, and *der* Feminine: and also *den* in the *Accusative* Masculine, and *de* Feminine.

Thus it appears that the chiefest variation in the Declining of *Dutch Nouns* is made by the *Particles* that are placed before them. Yet most *Nouns* admit some distinct terminations, as the following Examples will shew.

Singular.

Nom.	<i>De Man, de mensch</i>	The Man.
Gen.	<i>Des Mans, des menschen</i>	Of the man.
Dat.	<i>Den Man, den mensche</i>	To the man.
Acc.	<i>Den Man, den mensch</i>	The Man.
Voc.	<i>O Man, ô mensch</i>	O Man.
Abl.	<i>Van den Man, vanden mensch</i>	From the man.

Plural.

Nom.	<i>De Mannen, de menschen</i>	The Men.
Gen.	<i>Der Mannen, der menschen</i>	Of the men.
Dat.	<i>Den Mannen, den or aan de menschen</i>	To the men.
Acc.	<i>De Mannen, de menschen</i>	The Men.
Voc.	<i>O Mannen, ô menschen</i>	O Men.
Abl.	<i>Van de Mannen, van de menschen</i>	From the men.

Sing.

Nom.	<i>een Heer</i>	a Lord.
Gen.	<i>eens Heeren</i>	Of a Lord.
Dat.	<i>eenen Heere</i>	To a Lord.
Acc.	<i>eenen Heer</i>	a Lord.
Voc.	<i>O Heer or Heere</i>	O Lord.
Abl.	<i>Van den Heere</i>	From the Lord.

Plur.

Nom.	<i>de Heeren</i>	the Lords.
Gen.	<i>der Heeren</i>	Of the Lords.
Dat.	<i>den Heeren</i>	To the Lords.
Acc.	<i>de Heeren</i>	the Lords.
Voc.	<i>O Heeren</i>	O Lords.
Abl.	<i>Van de Heeren</i>	From the Lords.

Sing.

Nom.	<i>De Vader</i>	The Father.
------	-----------------	-------------

38 A Compendious Guide

Gen.	<i>Des Vaders</i> Of the Father.
Dat.	<i>den Vader</i> To the Father.
Acc.	<i>den Vader</i> the Father.
Voc.	<i>O Vader</i> O Father.
Abl.	<i>Van den Vader</i> From the Father.

Plur.

Nom.	<i>De Vaders</i> The Fathers.
Gen.	<i>Der vâderen</i> Of the Fathers.
Dat.	<i>Den vâderen</i> To the Fathers.
Acc.	<i>De vaders</i> the Fathers.
Voc.	<i>O Vaders</i> O Fathers.
Abl.	<i>Van de vâderen</i> From the Fathers.

Sing.

Nom.	<i>De Hond</i> the Dog.
Gen.	<i>Des Hond</i> or <i>van den hond</i> of the Dog.
Dat.	<i>Den Hond</i> or <i>aan den hond</i> to the Dog.
Acc.	<i>den Hond</i> the Dog.
Voc.	<i>O Hond</i> O Dog.
Abl.	<i>Van den hond</i> From the Dog.

Plur.

Nom.	<i>De Honden</i> the Dogs.
Gen.	<i>Der</i> or <i>van de honden</i> of the dogs.
Dat.	<i>Den</i> or <i>aan de honden</i> to the dogs.
Acc.	<i>de Honden</i> the dogs.
Voc.	<i>O Honden</i> O dogs.
Abl.	<i>Van de honden</i> from the dogs.

Sing.

Nom.	<i>De Boom</i> the Tree.
Gen.	<i>Des Boom</i> or <i>van den boom</i> of the tree.
Dat.	<i>Den</i> or <i>aan den boom</i> To the tree,
Acc.	<i>den Boom</i> the tree.
Voc.	<i>O Boom</i> O Tree.
Abl.	<i>Van den Boom</i> from the tree.

Plur.

Nom.	<i>De Boomen</i> the Trees.
Gen.	<i>Der</i> or <i>van de boomen</i> of the trees.
Dat.	<i>Den</i> or <i>aan de boomen</i> To the trees.
Acc.	<i>de Boomen</i> the Trees.
Voc.	<i>O Boomen</i> O Trees.
Abl.	<i>van de Boomen</i> from the trees.

Sing.

Nom.	<i>De Berg</i> the Mount or hill.
Gen.	<i>des Bergs</i> or <i>van den berg</i> of the mount.
Dat.	<i>Den</i> or <i>aan den berg</i> to the mount.
Acc.	<i>den Berg</i> the mount.
Voc.	<i>O Berg</i> O mount,
Abl.	<i>Van den berg</i> from the mount.

Plur.

Nom.	<i>De Bergen</i> the Mounts.
Gen.	<i>der</i> or <i>van de bergen</i> of the mounts.
Dat.	<i>Den Bergen</i> to the mounts.
Acc.	<i>de Bergen</i> the mounts.

Voc.

40 A Compendious Guide

Voc. *O Bergen* O mounts.

Abl. *Van de bergen* from the mounts.

Sing.

Nom. *De Naam* the Name.

Gen. *Des Naams* or *van den naam* Of the Name.

Dat. *Den Naame* to the Name.

Acc. *den Naam* the Name.

Voc. *O Naam* O Name.

Abl. *Van den Naam* from the Name.

Plur.

Nom. *De Naamen* the Names.

Gen. *Der* or *van de Naamen* Of the Names.

Dat. *den Naamen* to the Names.

Acc. *de Naamen* the Names.

Voc. *O Naamen* O Names.

Abl. *Van de Naamen* from the Names.

Note. *Zon* the *Sun*, which seemeth to be of the *Masculine Gender*, is nevertheless of the *Feminine*, and hath the Genitive *der Zonne*.

Declension of Nouns of the Feminine Gender.

Sing.

Nom. *De Vrouw* the Woman.

Gen. *Der Vrouwe* of the Woman.

Dat. *Der Vrouwe* or *aan de Vrouwe* to the Woman.

to the Low Dutch Language. 41.

- Acc. *de Vrouw* the Woman.
 Voc. *O Vrouw* or *vrouwe* O Woman.
 Abl. *Van de Vrouw* from the Woman.

Plur.

- Nom. *De Vrouwen* the Women.
 Gen. *der Vrouwen* of the Women.
 Dat. *den Vrouwen* to the Women.
 Acc. *de Vrouwen* the Women.
 Voc. *O Vrouwen* O Women.
 Abl. *van de Vrouwen* from the Women.

Sing.

- Nom. *De dóchter* The Daughter.
 Gen. *der dóchter* or *des dóchters* of the daughter.
 Dat. *der* or *aan de dóchter* to the daughter.
 Acc. *de dóchter* the daughter.
 Voc. *O dóchter* O daughter.
 Abl. *van de dóchter* from the daughter.

Plur.

- Nom. *De dóchters* The daughters.
 Gen. *der dóchteren* of the daughters.
 Dat. *den dóchteren* to the daughters.
 Acc. *de dóchters* or *dóchteren* the daughters.
 Voc. *O dóchters* O daughters.
 Abl. *van de dóchteren* from the daughters.

Sing.

- Nom. *De werreld* The world.

42. A Compendious Guide

Gen. *der werreld* or *van de werreld* of the world.

Dat. *der* or *aan de werreld* to the world.

Acc. *de werreld* the world.

Voc. *O werreld* O world.

Abl. *van de werreld* from the world.

Plur.

Nom. *Werrelden* Worlds.

Note. The other Cases in the Plural Number not being usual, are therefore omitted.

Sing.

N. *De waarbeyd* The truth.

G. *der waarbeyd* or *van de waarbeyd* of the truth.

D. *der* or *aan de waarbeyd* to the truth.

A. *de waarbeyd* the truth.

V. *O waarbeyd* O truth.

A. *van de waarbeyd* from the truth.

Plur.

N. *De waarbeden* The truths.

G. *der* or *van de waarbeden* of the truths.

D. *den waarbeden* to the truths.

A. *de waarbeden* the truths.

V. *O waarbeden* O truths.

A. *van de waarbeden* from the truths.

And so all other Nouns ending in *beyd*.

Sing.

Sing.

- N. *De dwaaling* The error.
 G. *der* or *van de dwaalinge* of the error.
 Dat. *der* or *aan de dwaaling* to the error.
 Acc. *de dwaaling* the error.
 Voc. *O dwaaling* O error.
 Abl. *van de dwaaling* from the error.

- Plur.

- N. *De dwaalingen* The errors.
 G. *der* or *van de dwaalingen* of the errors.
 Dat. *den dwaalingen* to the errors.
 Acc. *de dwaalingen* the errors.
 Voc. *O dwaalingen* O errors.
 Ab. *van de dwaalingen* from the errors.

Thus all other Nouns endig in *ing*, Except those in *ling*, as *Leerling*, &c. who are of the *Masculine* or *Common* gender, forming the Genitive thus, *des Leerlings*, the Dative *den* or *aan den Leerling*, the Accusative *den Leerling*, and the Ablative *van den Leerling*.

Sing.

- Nom. *De kennis* The knowledge.
 Gen. *der kennisse* of the knowledge.
 Dat. *der kennisse* or *aan de kennisse* to the knowledge.

Acc. *de kennis* the knowledge.

Voc. *O kennis* O knowledge.

Abl. *van de kennis* or *kennisse* from the knowledge.

Plur.

This Noun wants the *Plural*; but *Gevangenis* Prison, and *gelykenis* similitude or parable, are in the *Plural* *Gevangenissen* and *Gelykenissen*; and thus are all other Nouns ending in *nis* declined.

Nouns ending in *schap* have in the Genitive *der* and *des*, as *des gezelschaps* of the company, *der vriendschap* of the friendship.

Nouns Feminine terminating in *ry*, *ny*, and *te* have in the Genitive, *der*, as Nom. *de Tovery* the Witchcraft, *de Slaaverny* the Slavery. Gen. *der Toverye* of the Witchcraft, *der Slaavernye* of the Slavery, and likewise *der Geboorte* of the Brith, *der Gemeente* of the Church. But the Neuter *Gebeente*, hath *des gebeente* of the bones.

Sing.

Nom. *De stad* The city.

Gen. *der stad* or *stede*, 's *stads* or *van de stad* of the cities.

Dat. *aan de stad* or *der stede* to the city..

Acc. *de stad* the city.

Voc. *O stad* O city.

Abl. *van de stad* from the city.

Plur.

- Nom. *De steden* The cities.
 Gen. *der* or *van de steden* of the cities.
 Dat. *den* or *aan de steden* to the cities.
 Acc. *de steden* the cities.
 Voc. *O steden* O cities.
 Abl. *van de steden* from the cities.
Maan the Moon, and *Star Starr*, have in the Genitive, *der Maane* and *der Starre*.

*Declension of Nouns of the Neuter Gender.**Sing.*

- Nom. *Het wyf* The wife or woman.
 Gen. *des wyfs* or *van't wyf* of the wife.
 Dat. *aan't wyf* or *den wyve* to the wife.
 Acc. *het wyf* the wife.
 Voc. *O wyf* O wife.
 Abl. *van het wyf* from the wife.

Plur.

- Nom. *De wyven* The wives or women.
 Gen. *der* or *van de wyven* of the wives.
 Dat. *den* or *aan de wyven* to the wives.
 Acc. *de wyven* the wives.
 Voc. *O wyven* O wives.
 Abl. *van de wyven* from the wives.

Sing.

Nom.	<i>Het kind</i> The child.
Gen.	<i>des kinds</i> or <i>van't kind</i> of the child.
Dat.	<i>aan het kind</i> to the child.
Acc.	<i>het kind</i> the child.
Voc.	<i>O kind</i> O child.
Abl.	<i>Van het kind</i> or <i>van kinde</i> from the child.

Plur.

Nom.	<i>De kinderen</i> The children.
Gen.	<i>der</i> or <i>van de kinderen</i> of the children.
Dat.	<i>den</i> or <i>aan de kinderen</i> to the children.
Acc.	<i>de kinderen</i> the children.
Voc.	<i>O kinderen</i> O children.
Abl.	<i>van de kinderen</i> from the children.

Sing.

Nom.	<i>Het volk</i> The people or nation.
Gen.	<i>des volks</i> or <i>van't volk</i> of the people.
Dat.	<i>den volke</i> or <i>aan't volk</i> to the people.
Acc.	<i>het volk</i> the people.
Voc.	<i>O volk</i> O people.
Abl.	<i>van het volk</i> from the people.

Plur.

Nom.	<i>De volken</i> or <i>volkeren</i> The people or Nations.
Gen.	<i>der volkeren</i> or <i>van de volken</i> of the people.
Dat.	

- Dat. *den vólken* or *aan de vólkeren* to the
people.
Acc. *de vólken* or *vólkeren* the people.
Voc. *O vólken* or *vólkeren* O people or na-
tions.
Abl. *van de vólken* or *vólkeren* from the
people.

Sing.

- Nom. *Het gemoed* The mind.
Gen. *des gemoeds* or *van 't gemoed* of the
mind.
Dat. *aan 't gemoed* to the mind.
Acc. *het gemoed* the mind.
Voc. *O gemoed* O mind.
Abl. *van het gemoed* from the mind.

Plur.

- Nom. *De gemoederen* The minds.
Gen. *der* or *van de gemoederen* of the minds.
Dat. *den* or *aan de gemoederen* to the minds.
Acc. *de gemoederen* the minds.
Voc. *O gemoederen* O minds.
Abl. *van de gemoederen* from the minds.

Sing.

- Nom. *Het land* The country or land.
Gen. *des lands* or *van 't land* of the country.
Dat. *den lande* or *aan 't land* to the country.
Acc. *het land* the country.

Voc. *O land* O country.

Abl. *van het land*, en *in den lande* from and
in the country.

Plur.

Nom. *De landen* The countries.

Gen. *der* or *van de landen* of the countries.

Dat. *den* or *aan de landen* to the countries.

Acc. *de landen* the countries.

Voc. *O landen* O countries.

Abl. *van de landen* from the countries.

Sing.

Nom. *Het huys* The house.

Gen. *des huyses* or *van 't huys* of the house.

Dat. *den huysze* or *aan 't huys* to the house.

Acc. *het huys* the house.

Voc. *O huys* O house.

Abl. *van 't huys* or *van den huysze* from the
house.

Plur.

Nom. *De huysen* The houses.

Gen. *der* or *van de huysen* of the houses.

Dat. *den* or *aan de huysen* to the houses.

Acc. *de huysen* the houses.

Voc. *O huysen* O houses.

Abl. *van de huysen* from the houses.

Note. *Ten huysze* signifies at the house, and
't huys at home.

Sing.

Nom.	<i>Het ſchip</i> The ſhip.
Gen.	<i>des ſchips</i> or <i>van het ſchip</i> of the ſhip.
Dat.	<i>aan't ſchip</i> or <i>den ſchepe</i> to the ſhip.
Acc.	<i>het ſchip</i> the ſhip.
Voc.	<i>O ſchip</i> O ſhip.
Abl.	<i>van't ſchip</i> from the ſhip. . <i>te ſchepe</i> in the ſhip.

Plur.

Nom.	<i>De ſchepen</i> The ſhips.
Gen.	<i>der</i> or <i>van de ſchepen</i> of the ſhips.
Dat.	<i>den</i> or <i>aan de ſchepen</i> to the ſhips.
Acc.	<i>de ſchepen</i> the ſhips.
Voc.	<i>O ſchepen</i> O ſhips.
Abl.	<i>van de ſchepen</i> from the ſhips.

Sing.

Nom.	<i>Het gedeelte</i> The part.
Gen.	<i>des gedeeltens</i> or <i>van't gedeelte</i> of the part.
Dat.	<i>aan't gedeelte</i> to the part.
Acc.	<i>het gedeelte</i> the part.
Voc.	<i>O gedeelte</i> O part.
Abl.	<i>van't gedeelte</i> from the part.

Plur.

Nom.	<i>De gedeelten</i> The parts.
Gen.	<i>der</i> or <i>van de gedeelten</i> of the parts.
Dat.	

50 A Compendious Guide

Dat. *den* or *aan de gedeelten* to the parts.

Acc. *de gedeelten* the parts.

Voc. *O gedeelten* O parts.

Abl. *van de gedeelten* from the parts.

And so the other *Neuters* ending in *te*

Sing.

Nom. *Het beginsel* or *begin* The beginning.

Gen. *des beginsels*, or *begins* or *van 't beginsel*, from the beginning.

Dat. *aan 't beginsel* or *begin* to the beginning.

Acc. *het beginsel* or *begin* the beginning.

Voc. *O beginsel* or *begin* O beginning.

Abl. *van het beginsel* or *begin* and *in den beginne*, from the beginning and in the beginning.

Plur.

Nom. *De beginselen* The beginnings.

Gen. *der* or *van de beginselen* of the beginnings.

Dat. *den* or *aan de beginselen* to the beginnings.

Acc. *de beginselen* the beginnings.

Voc. *O beginselen* O beginnings.

Abl. *van de beginselen* from the beginnings.

And so other *Nouns* ending in *sel*.

Sing.

Nom.	<i>Het vogeltje</i>	The little bird.
Gen.	<i>des vogeltjes</i> or <i>'t vogeltjes</i>	of the little bird or the little birds.
Dat.	<i>aan het vogeltje</i>	to the little bird.
Acc.	<i>het vogeltje</i>	the little bird.
Voc.	<i>O vogeltje</i>	O little bird.
Abl.	<i>van 't vogeltje</i>	from the little bird.

Plur.

Nom.	<i>De vogeltjes</i>	The little birds.
Gen.	<i>der vogeltjes</i>	of the little birds.
Dat.	<i>den</i> or <i>aan de vogeltjes</i>	to the little birds.
Acc.	<i>de vogeltjes</i>	the little birds.
Voc.	<i>O vogeltjes</i>	O little birds.
Abl.	<i>van de vogeltjes</i>	from the little birds.

Note. That the Particle *des* or *van het* is often omitted with the *Diminutives* in the *Genitive*, as *'t vrouwtjes man* the little womans husband, *'t scheepjes zeyl* the sail of the little ship.

I have been some what prolix in giving Examples of *Declension*, because all other *Dutch Grammars* that ever I have seen, do not give sufficient instructions concerning the variations of the Cases. I shall now proceed to the description

Of the ADJECTIVES in particular.

Adjectives have severall terminations, as

<i>Lang</i> Long.	<i>Kort</i> Short.
<i>Breed</i> Broad.	<i>Smal</i> Narrow.
<i>Stout</i> Bold.	<i>Bloode</i> Cowardous.
<i>Blyd</i> Glad.	<i>Bedroefd</i> Sorry, sad.
<i>Groot</i> Great.	<i>Kleyn</i> Little, small.
<i>Hoog</i> High.	<i>Laag</i> Low.
<i>Glad</i> Smooth.	<i>Oneffen</i> Rough.
<i>Dik</i> Thick.	<i>Dun</i> Thin.

Some, being derived from *Verbs*, end in
lyk, as

<i>Verkoopelyk</i> Salable.	from
<i>Verkoopen</i> to Sell.	
<i>Tastelyk</i> Palpable.	from
<i>Tasten</i> to Handle.	
<i>Verfoeyelyk</i> Abominable.	from
<i>Verfoeyen</i> to Abominate.	
<i>Wenschelyk</i> Desirable.	from.
<i>Wenschen</i> to Wish.	

And some end in *baar*, as

<i>Beloonbaar</i> Rewardable.	from
<i>Beloonen</i> to Reward.	
<i>Betaatbaar</i> Solvable.	from
<i>Betaalen</i> to Pay.	
<i>Beschimmelbaar</i> Subject to moulding.	from
	<i>Be-</i>

Beschimmelen to Mould.

Bevriesbaar That which can freeze up. from
Bevriezen to Freeze up.

Eetbaar Edible, fit to be eaten. from
Eeten to Eat.

Hanŷelbaar Tractable. from
Handelen to Handle, treat.

Kenbaar That which may be known. from
Kennen to Know.

Leverbaar Fit to be delivered. from.
Léverén to Deliver.

Verdeedigbaar Defensible. from
Verdeedigen to Defend.

Vruchtbaar Fruitfull. from
Vrucht Fruit.

Verstaanbaar Intelligible. from
Verstaan to Understand.

Wisselbaar Exchangeable. from
Wisselen to Exchange.

Severall that are deriv'd from *Substantives*
end also in *lyk*, as

Broederlyk Brotherly. from
Broeder Brother.

Geestelyk Spiritual. from
Geest Spirit.

Gevaarlyk Dangerous. from.
Gevaar Danger. ●

Godlyk Godly, divine. from
God God.

54 A Compendious Guide

Lighaamlyk Bodily. from
Lighaam Body.

Lieflyk Lovely. from
Liefde Love.

Redelyk Reasonable. from
Reden Reason.

Some end in *sch*, as

Aardsch Earthly. from
Aarde Earth.

Grootsch Lofty, superboous. from
Groot Great, big.

Hemelsch Heavenly. from
Hemel Heaven.

Heydensch Heathenish. from
Heyden Heathen.

Kindsch Childish. from
Kind Child.

Hooffsch Courtlike. from
Hof Court.

Severall end in *dig*, *lig*, *rig*, *tig*, *zig*, as

Bloedig Bloudy. from
Bloed Bloud.

Moedig Couragious. from
Moed Courage.

Aardig Pretty, quaint. from
Aardt Nature, humor.

Voordeelig Profitable. from
Voordeel Profit.

- Kortswylig* Sportful. from.
Kortswyl Pastime.
- Distelig* Thorny, intricate. from
Distel Thistle.
- Tverig* Zealous. from
Tver Zeal.
- Slikrig* Dirty. from
Slik Dirt.
- Haairig* Hairy. from
Haair Hair.
- Luchtig* Airy. from
Lucht Air.
- Magtig* Mighty. from
Magt Might.
- Vernuftig* Witty, ingenious. from
Vernuft Wit.
- Klagtig* Complaining. from
Klagte Complaint.
- Luyzig* Loufy. from
Luyt Loufe.
- Vliezig* Fleecy. from
Vlies Fleece.

Some end in *zaam*, as

- Arbeydzaam* Laborious. from
Arbeyd Labour.
- Deugdzaam* Virtuous. from
Deugd Virtue.
- Groeizaam* Well-gtowing. from
Groei Growth.

56 A Compendious Guide

Heylzaam Salutiferous. from
Heyl Hail, salvation.

Minzaam Loving, kind. from.
Min Love.

Raadzaam Advisable, from
Raad Advice.

Some end in *en*, as

Aarden Earthen. from
Aarde Earth.

Gouden Golden. from
Goud Gold.

Houten Wooden. from
Hout Wood.

Wollen Woollen. from
Wol Wool.

Some end in *achtig*, as

Diefachtig Thievish. from
Dief Thief.

Kinderachtig Childish. from.
Kind Child.

Waterachtig Waterish. from
Water Water.

Zoetachtig Sweetish. from
Zoet Sweet.

Some end in *loos*, signifying the want of a
thing, as.

Baardeloos Beardless. from

Baard Beard.

Handeloos Without hands, unhandy. from
Hand Hand.

Hoofdeloos Without head, headless. from
Hoofd Head

Kinderloos Without children. from
Kind Child.

Naameloos Nameless. from
Naam Name.

Troosteloos Comfortless. from
Troost Comfort.

Vruchteloos In vain, fruitless. from
Vrucht Fruit.

Zinneloos Senseless. from
Zin Sense.

A great many *Adjectives* admit the Preposition *on*, if the matter requires it, as

Onbedócht Inconsiderate.

Ongekemd Uncombed.

Onbehoorlyk Indecent.

Ongeleerd Unlearned.

Onbemind Unbeloved.

Ongemeen Not common.

Onbeschaamd Impudent.

Ongenood Not invited.

Oneyndelyk Infinit, endless.

Onrastig Unquiet.

Onfeylbaar Infallible.

Onzeker Uncertain.

Of the GENDER and DECLENSION
of the *Adjectives*.

The *Adjectives* have three *Genders*, Masculine, Feminine, and Neuter, as.

Masc.

Groote, groot Great.
Goede, goed Good.
Heylige, heylig Holy.
Koude, koud Cold.
Reyne, reyn pure.
Raauwe, raauw Raw.
Stoute, stout Bold.
Zoete, zoet Sweet.

Fem.

Neut.

<i>Groote</i> .	<i>Groot</i> Great.
<i>Goede</i> .	<i>Goed</i> Good.
<i>Heylige</i> .	<i>Heylig</i> Holy.
<i>Koude</i> .	<i>Koud</i> Cold.
<i>Reyne</i> .	<i>Reyn</i> Pure, clean.
<i>Raauwe</i> .	<i>Raauw</i> Raw.
<i>Stoute</i> .	<i>Stout</i> Bold, stout.
<i>Zoete</i> .	<i>Zoet</i> Sweet.

Een groot man, a great man, *ene groote vrouw*, a great woman, *een groot beest*, a great beast, *een goede naam*, a good name, *ene*

eene goede dochter, a good daughter, *een goed huys*, a good house, *een raauwe visch*, a raw fish, *eene raauwe vrucht*, a raw fruit, *het raauw vleesch*, the raw flesh.

Thus the Adjectives ought to be distinguished in the Genders; and yet in speaking and vulgar writing it is not so punctually observed, and many will add the *n* even to the *Nominative Case*, especially in the Particle *de*, or *die*, putting *den* or *dien* instead thereof; which is a very great error, that is carefully avoided by our best Authors: for tho' it be good *Dutch* to say *Ik zag dien vroomen man gisteren*, I saw that honest man yesterday, yet is very bad *Dutch* (whatever may be the prevalent custom in some places) to say *Dien vroomen man heeft het gezegd*, (instead of *die vrome man*, &c.) that honest man told it.

Yet if the Particle *een* preceeds, we say *een vroom man*; but if the particle *de* be used, it must be *de vrome man*.

Obs. Although this be the naturall difference of the *Genders* in the Adjectives, yet it must be observed, that even *Feminine Adjectives* cast off the final *e*, when placed behind the *Substantive*, as *Het is een groote stad*, It is a great city, and *die stad is groot*, that city is great. The like is to be said of the *Plurall* in *e*, as *'t Waaren ryke luyden*, They were

were rich people, and *die luyden waaren ryk*, those people were rich.

It is also to be noted, that thō we say *Een sterk man*, a Strong man, yet using the Particle *de*, we always say, *de sterke man*; the like happens oftentimes in the *Neuter*; for thō we say *Een groot land*, a great country, yet we say also *dat groote schaap*, that great sheep; and when we use the *Superlative* we generally say *het grootste land*, the greatest country, *het zwaarste werk*, the hardest work; but when the *Adjective* is transplaced, the *e* is rejected, as *Welk land is 't grootst*, which country is the greatest?

Since the *Adjectives* are also *Declinable*, I shall set down Examples of *Declension* of each Gender.

Sing.

Nom.	<i>De groene boom</i>	The green tree.
Gen.	<i>des groenen booms</i> or <i>van den groenen boom</i>	of the green tree.
Dat.	<i>den groenen boome</i>	to the green tree.
Acc.	<i>den groenen boom</i>	the green tree.
Voc.	<i>O groene boom</i>	O green tree.
Abl.	<i>van den groenen boom</i>	from the green tree.

Plur.

Nom.	<i>De groene boomen</i>	The green trees.
Gen.	<i>der groene boomen</i>	of the green trees.
Dat.		

- Dat. *den groenen boomen* to the green trees.
 Acc. *de groene boomen* the green trees.
 Voc. *O groene boomen* O green trees.
 Abl. *van de groene boomen* from the green trees.

Sing.

- Nom. *De waare Kerk* The true church.
 Gen. *der or van de waare kerke* of the true church.
 Dat. *der or aan de waare kerke* to the true church.
 Acc. *de waare kerk* the true church.
 Voc. *O waare kerk* O true church.
 Abl. *van de waare kerk* from the true church.

Plur.

- Nom. *De waare kerken* The true churches.
 Gen. *der waare kerken* of the true churches.
 Dat. *den waare kerken* to the true churches.
 Acc. *de waare kerken* the true churches.
 Voc. *O waare kerken* O true churches.
 Abl. *van de waare kerken* from the true churches.

Sing.

- Nom. *Het vruchtbaar land* The fruitfull country.
 Gen. *des vruchtbaaren lands* of the fruitfull country.

62 A Compendious Guide

- Dat.** *den vruchtbaaren lande* to the fruitfull country.
- Acc.** *het vruchtbaar land* the fruitfull country.
- Voc.** *O vruchtbaar land* O fruitfull country.
- Abl.** *van den vruchtbaaren lande* from the fruitfull country.

Plur.

- Nom.** *De vruchtbaare landen* The fruitfull countries.
- Gen.** *der vruchtbaare landen* of the fruitfull countries.
- Dat.** *den vruchtbaare landen* to the fruitfull countries.
- Acc.** *de vruchtbaare landen* the fruitfull countries.
- Voc.** *O vruchtbaare landen* O fruitfull countries.
- Abl.** *van de vruchtbaare landen* from the fruitfull countries.

Of the COMPARISON of Adjectives.

There are three degrees of Comparison, called the Positive, Comparative and Superlative.

The *Positive* betokeneth the thing meerly as it is, whithout any addition, as *Ryk* Rich.

The *Comparative* heightens the sense, as *Ryker Richer*.

The *Superlative* exceeds in the highest degree, as *Rykst* or *rykste Richest*.

The *Comparative* is expressed by adding *er* and sometimes *der* to the Positive, as *Groot, grooter* Great, greater; *wys, wyzer*, wise, wiser; *ver, verder*, far, farther.

And the *Superlative* is formed by joyning *st* or *ste* to the Positive, as *Groot, grootst* or *grootste* Greatest. It is very usual to prefix *aller* to the Superlative, the more to heighten its sense, as *de Alderwyste* the Wisest of all. Hence the following Examples are formed.

Positive. *Hoog* High. Comparative. *Hooger* Higher. Superlative. *Hoogst, allerhoogst* Highest, most high

Posit. *Koud* Cold. Comp. *Kouder* Colder. Superl. *Koudste, allerkoudste* Coldest.

Posit. *Lang* Long, tall. Comp. *Langer* Longer, taller. Superl. *Langste, allerslangst* Longest, tallest, the longest or tallest of all.

Posit. *Magtig* Mighty. Comp. *Magtiger* Mightier. Superl. *Magtigste, allermagtigste* Mightiest.

Posit. *Oud* Old, ancient. Comp. *Ouder* Older, more ancient. Superl. *Oudste, alleroudste* Oldest, eldest.

Posit.

Posit. *Zoet* Sweet. Comp. *Zoeter* Sweeter.
 Superl. *Zoetste*, *zoetst*, *Sweetest*.

But some *Adjectives* are *irregular* and
 thus compared.

Posit. *Goed* Good. Comp. *Beter* Better.
 Superl. *Best*, *allerbeste* Best, best of all.

Posit. *Quaad* Bad. Comp. *Quaader*, *erger*
 Worse. Superl. *Quaadst*, *ergst* Worst.

Veel Much, many. *Meerder*, *meer* More.
Meeſte, *meeſt* Most.

OF PRONOUNS.

A *Pronoun* is a part of speech generally put for a *Noun*, being used in shewing, relating, asking, &c. And since Pronouns are also Declined, it will be necessary to exemplify their various Declensions, under their several species.

DEMONSTRATIVES

do show a person or thing to be, as

Sing.

Nom. *Ik* I.

Gen. *myns* or *myner* of me.

Dat. *aan my* or *my* to me.

Acc. *my* me.

Abl. *van my* from me.

Plur.

Plur.

Nom.	<i>Wy</i> We.
Gen.	<i>onzer</i> of us.
Dat.	<i>aan ons</i> or <i>ons</i> to us.
Acc.	<i>ons</i> us.
Abl.	<i>van ons</i> from us.

Sing.

Nom.	<i>Gy</i> Thou, you.
Gen.	<i>uws</i> or <i>uwer</i> of thee, of you.
Dat.	<i>aan u</i> or <i>u</i> to thee, to you.
Acc.	<i>u</i> thee, you.
Abl.	<i>van u</i> from thee, from you.

Plur.

Nom.	<i>Gylieden</i> Ye.
Gen.	<i>ulieder</i> of you.
Dat.	<i>aan ulieden</i> or <i>ulieden</i> to you.
Acc.	<i>ulieden</i> you.
Abl.	<i>van ulieden</i> from you.

Sing.

Nom.	<i>Hy</i> He.
Gen.	<i>zyner</i> or <i>zyns</i> , his or of him.
Dat.	<i>hem</i> , <i>zich</i> , or <i>aan hem</i> , to him.
Acc.	<i>hem</i> , <i>zich</i> , him.
Abl.	<i>van hem</i> , <i>van zich</i> , from him.

Plur.

Nom.	<i>Zy</i> They.
------	-----------------

Gen:

66 A Compendious Guide

- Gen. *hunner*, *baarer*, of them or their.
 Dat. *hun*, *aan hen*, or *aan haar*, to them.
 Acc. *ben*, *baar*, them.
 Abl. *van hen*, or *van haar* from them.

Note. *Haar* in vulgar speaking and writing is used promiscually both with regard to men and women; but our best Authors apply it onely either to women, or to *Nouns* that are of the *Feminine gender*.

Sing.

- Nom. *Zy* She.
 Gen. *baarer* or *baars* of her.
 Dat. *haar* or *aan haar* to her.
 Acc. *haar* her.
 Abl. *van haar* from her.

Plur.

- Nom. *Zy* They.
 Gen. *baarer* of them or theirs.
 Dat. *aan haar*, or *baar* to them.
 Acc. *baar* them.
 Abl. *van haar* from them.

Severall of the following *Pronouns* ar Masculine, Feminine and Neuter, as may be seen by the terminations.

Sing.

- Nom. *Deez*, *deeze*, *dit* This.
 Gen. *deezes* or *van deeze*, *van dit*, of this.
 Dat.

to the Low Dutch Language. 67

- Dat. *deezen, deezzer, aan deeze, aan dit*
to this.
- Acc. *deezen, deeze, dit, this.*
- Abl. *van deezen, van deeze, van dit,*
from this.

Plur.

- Nom. *Deeze These.*
- Gen. *deezzer of these.*
- Dat. *deezen or aan deeze to these.*
- Acc. *deeze these.*
- Abl. *van deeze from these.*

Sing.

- Nom. *Die, dat, That.*
- Gen. *dies, dier, van die, van dat, of that.*
- Dat. *dien, aan die, aan dat, to that.*
- Acc. *dien, dat, that.*
- Abl. *vandien, van die, van dat, from that.*

Plur.

- Nom. *Die Those, that.*
- Gen. *dier or van die, of those.*
- Dat. *aan die, to those.*
- Acc. *die, those.*
- Abl. *vandie, from those.*

RELATIVES

Have reference to somewhat mentioned
before, as

Sing.

- Nom. *Het* or *'t zelve* It, the same.
Gen. *des zelfs*, its or of it.
Dat. *aan't zelve* to it.
Acc. *bezelve* it.
Abl. *van't zelve* from it.

Plur.

- Nom. *Dezelve*, They, the same.
Gen. *der zelve* of them or of the same.
Dat. *aan de zelve* to them.
Acc. *dezelve* them.
Abl. *van dezelve* from them.

Sing.

- Nom. *Wie, wat*, Who, what.
Gen. *wiens, van wat*, whose, of what.
Dat. *wien, aan wien* or *aan wat*, to whom
or what.
Acc. *wien, wat*, whom, what.
Abl. *van wien* or *van wat*, from whom or
what.

Plur.

- Nom. *Wie, wat*, Who, what.

- Gen. *wier* whose.
 Dat. *aan wien* or *wie* to whom.
 Acc. *wie* whom.
 Abl. *van wie* from whom.

Note. *Wat* is oftentimes used in the Plural Number, as *Wat voor luyden zyn 't?* What people are they?

Sing.

- Nom. *Welk, welke, 't welk* Which.
 Gen. *welks, van welk, of* which.
 Dat. *welken* or *aan welken, aan welke, aan 't welk*, to which.
 Acc. *welken, welke, welk*, which.
 Abl. *van welken, van welke, van welk*, from which.

Plur.

- Nom. *Welke* which.
 Gen. *welker* of which.
 Dat. *aan welken* to which.
 Acc. *welke* which.
 Abl. *van welke*, from which.

Note. The Singular Number of *Welk* is divided into three Genders, but the Plural admits no variation.

P O S S E S S I V E S

Are such *Pronouns* as betoken some propriety that we enjoy or have right to; and are

70 A Compendious Guide

generally of the *Masculine*, *Feminine*, and *Neuter gender*, after the same manner as the *Adjectives*, as

Sing.

- Nom. *Myn*, *myne*, *myn*, My, mine.
 Gen. *myns*, *mynes* or *myner*, *van myn*,
 of my.
 Dat. *mynen*, *aan myne*, *aan myn*, to my.
 Acc. *mynen*, *myne*, *myn*, my.
 Abl. *van mynen*, *van myne*, *van myn*,
 from my.

Plur.

- Nom. *Myne*, My, mine.
 Gen. *myner*, *van myne*, of my.
 Dat. *mynen*, *aan myne*, to my.
 Acc. *myne* my.
 Abl. *van myne* from my.
 Thus is also Declined *Zyn*, his.

Sing.

- Nom. *Ous*, *onze*, *ons*, Our, ours.
 Gen. *onzes*, *onzer* or *van onze*, *van ons*,
 of our.
 Dat. *onzen*, *aan onze*, *aan ons*, to our.
 Acc. *onzen*, *onze*, *ons*, our.
 Abl. *van onzen*, *van onze*, *van ons*, from
 our.

Plur.

- Nom. *Onze* Our, ours.
 Gen. *onzer, van onze*, of our.
 Dat. *onzen, aan onze*, to our.
 Acc. *onze*, our.
 Abl. *van onze*, from our.

Sing.

- Nom. *Uw, uwe, uw*, Thy, thine, or your.
 Gen. *uws, uwes* or *uwer*, of thy, or of your.
 Dat. *uwen, aan uwe, uw*, to thy, or to your.
 Acc. *uwen, uwe, uw*, thy, or your.
 Abl. *van uwen, van uwe, van uw*, from thy or your.

Plur.

- Nom. *Uwe* Thy, thine, your.
 Gen. *uwer, uieder*, of thy, or your, yours.
 Dat. *uwen, aan uwe*, to thy, or to your.
 Acc. *uwe*, thy, or your.
 Abl. *van uwe*, from thy, or from your.

Sing.

- Nom. *Hun, bunne, hun*; and *haar haare, haar*, Their.
 Gen. *bunnes huns*; and *haares, haars*, of their.
 Dat. *bunnen, aan bunne*; and *haaren, aan haare*, to their.

72 A Compendious Guide

- Acc. *bunnen, bunne, hun*; and *baaren, baare, haar*, their.
- Abl. *van bunnen, van bunne, van hun*; and *van baaren, van baare, van haar*, from their.

Plur.

- Nom. *Hunne* and *haare* Their.
- Gen. *hunner* and *haarer*, or *van bunne* and *van haare*, of their.
- Dat. *bunnen* or *aan bunne*, and *baaren* or *aan haare*, to their.
- Acc. *bunne* and *haare* their.
- Abl. *van bunne*, and *van haare*, from their.

Note. *Hun* is of the *Masculine* and *Neuter*, and *haar* properly of the *Feminine* gender; yet *haar, haare, &c.* are in Common speech and vulgar writing also used as *Masculine*.

Some will use *Heur* for the *Feminine*, which is declined after the same manner.

The Declension of *Zelf* Self.

Sing.

- Nom. *Ik zelf* or *zelve* I my self.
- Gen. *myns zelfs* of my self.
- Dat. *aan my zelven* to my self.
- Acc. *my zelven* my self.
- Abl. *van my zelven* from my self.

Plur.

Plur.

Nom. *Ons zelve*, Our selves.Gen. *ons zelve*, *van ons zelve*, of our selves.Dat. *ons zelve*, or *aan ons zelve*, to our selves.Acc. *ons zelve*, our selves.Abl. *van ons zelve*, from our selves.*Zichzelve* Himself, ones self.

There are also *Indefinite Pronouns* that are declined as the *Adjectives*; and are as followeth.

Al, alle All.*Eenige*, any, some.*Een iegelyk*, every one.*Iemand*, any one, any body, some body.*Niemand*, no body, none.*Ander* another.*Sommige* some.*Zodaanig* such.*Zulk* such.*Zeker* certain.

OF V E R B S.

A *Verb* is a Part of speech signifying to *Be*, to *do*, or to *suffer*, as *Ik ben* I am, *Ik bemin* I love; *Ik word gebaat* I am hated. They

74 A Compendious Guide

are divided into *Actives*, *Passives*, and *Neutrals*.

Actives betoken the doing of a thing; as *Onderwyzen* to Teach, *hooren* to hear, *lezen* to read.

Passives are such whereby a Person or thing is moved or some way affected, as *Onderweezen worden* to be taught, *veracht worden* to be despised.

Neutrals signify properly neither action nor passion, as *Vaaren* to be conveighed, *branden* to burn, *schynen* to shine, *ziek zyn* to be sick.

Verbs are *Personal* and *Impersonal*: *Personal*, as *Ik hoor* I hear, *gy hoort* thou hearest, *hy hoort* he heareth, *wy hooren* we hear, &c. *Impersonal*, as *Men hoort* One hears, *het regent* it rains.

Verbs are also *Conjugated* by several *Moods* and *Tenses*. But since I do not pretend to write a Grammar at large, I don't intend to give a particular description of those *Moods* and *Tenses*; because some *Examples of Conjugation* will sufficiently shew the use of them, and what they are. And since no *Dutch* word can be *Conjugated* without the help of some *Auxiliary Verbs*; I will make a beginning with the *Defective Verb Ik zal* I shall.

The INDICATIVE MOOD.

The *Present Tense.*

Sing.

Ik zal I shall.
gy zult thou shalt.
hy zal he shall.

Plur.

Wy zullen We shall.
gylieden zult ye shall.
zy zullen they shall.

The *Preter-Imperfect Tense.*

Sing.

Ik zou or *zoude* I should.
gy zoudt thou shouldst.
hy zou or *zoude* he should.

Plur.

Wy zouden We should.
gylieden zoudt ye should.
zy zouden they should.

Note. This *Verb* hath also and *Infinitive Mood* which it wants in the English, as *Ik heb beloofd het te zullen doen*, I have promised that I'll do it. The like can be said of the

76 A Compendious Guide

Verbs *konnen*, *moeten* and *moogen*, which may be Englished, *To be able*, *to be forced*; and *to have leave* or *to be permitted*. But in the *Indicative* they agree with the English, as *Ik kan* I can, *Ik moet* I must, *Ik mag* I may.

The *Conjugations* of these *Auxiliar Verbs* may be seen in my *English Grammar*: Yet it is to be noted that they are not so *Defective* in Dutch as in English: for since they have not onely the *Particles* of the *Present Tense*, as *Konnende*, *moetende*, *moogende*, but also those of the *Preter-perfect tense*, as *Gekonnen*, *gemoeten*, *gemoogen*, they take to them the *Auxiliar Verb hebben*, as *Ik heb gekonnen*, I have been able, *Ik heb gemoeten*, I was or have been forced, *Ik heb gemoogen*, I had leave, or I have been permitted.

The next *Auxiliar Verb* is *Hebben* to *Have*; which is *Conjugated* thus.

THE INDICATIVE MOOD.

The *Present Tense*.*Sing.*

Ik heb I have.
gy hebt thou hast.
hy heeft he hath.

Plur.

Wy hebben We have.
gylieden hebt ye have.
zy hebben they have.

*The Preter-Imperfect.**Sing.*

Ik had I had.
gy hadt thou hadst.
hy had he had.

Plur.

Wy hadden We had.
gylieden hadt ye had.
zy hadden they had.

*The Preter-perfect.**Sing.*

Ik heb gehad I have had.
gy hebt gehad thou hast had.
hy heeft gehad he hath had.

Plur.

Wy hebben gehad We have had.
gylieden hebt gehad ye have had.
zy hebben gehad they have had.

*The Preter pluperfect.**Sing.*

Ik had gehad I had had.
gy hadt gehad thou hadst had.
hy had gehad he had had.

Plur.

Wy hadden gehad We had had.
gylieden hadt gehad ye had had.
zy hadden gehad they had had.

*The Future.**Sing.*

Ik zal hebben I shall have.
gy zult hebben thou shalt have.
hy zal hebben he shall have.

Plur.

Wy zullen hebben We shall have.
gylieden zult hebben ye shall have.
zy zullen hebben they shall have.

*The Indefinite Tense.**Sing.*

Ik zou hebben I should have:
gy zoudt hebben thou shouldest have.
hy zou hebben he should have.

Plur.

Wy zouden hebben We should have.
gylieden zoudt hebben ye should have.
zy zouden hebben they should have.

The IMPERATIVE MOOD.

Sing.

Heb or hebt gy Have or have thou.
by hebbe or laat hem hebben let him have.

Plur.

Hebbenwe or laat ons hebben Have we or let
us have.
hebt gy lieden have ye.
laat zy hebben let them have.

The OPTATIVE or SUBJUNCTIVE MOOD.

The Present and Imperfect Tense.

Sing.

Dat ik hadde That I had.
Dat gy had That thou hadst.
Dat by hadde That he had.

Plur.

Dat wy hadden That we had.
Dat gylieden hadden That ye had.
Dat zy hadden That they had.

The Preter-perfect and Preter-pluperfect
Tense.

Sing.

Dat ik gehad hadde That I had had.

80 A Compendious Guide

Dat gy gehad hadt That thou hadst had.

Dat hy gehad had That he had had.

Plur.

Dat wy gehad hadden That we had had.

dat gylieden gehad hadden that ye had had.

dat zy gehad hadden that they had had.

The *Futur.*

Sing.

Als ik hebben zal When I shall have.

als gy hebben zult when thou shalt have.

als hy hebben zal when he shall have.

Plur.

Als wy hebben zullen When we shall have.

als gylieden hebben zult when ye shall have.

als zy hebben zullen when they shall have.

The *Second Futur.*

Sing.

Als ik gehad zal hebben When I shall have had.

als gy gehad zult hebben when thou shalt have had.

als hy gehad zal hebben when he shall have had.

Plur.

Als wy gehad zullen hebben When we shall have had.

als

to the Low Dutch Language. 81
als gyliden gehad zult hebben when ye shall
have had.
als zy gehad zullen hebben When they shall
have had.

The Third Future.

Sing.

Schoon ik gehad zou hebben Tho I should
have had.

schoon gy gehad zoudt hebben Tho thou
shouldest have had.

schoon hy gehad zou hebben tho he should
have had.

Plur.

Schoon wy gehad zouden hebben Tho we
should have had.

schoon gyliden gehad zoudet hebben tho ye
should have had.

schoon zy gehad zouden hebben tho they should
have had.

THE INFINITIVE MOOD.

Present. *Hebben* to Have.

Past. *Gehad hebben* to Have had.

Future. *Te zullen hebben* to have hereafter.

The Participles.

Present. *Hebbende* Having.

Past. *Gehad* Had.

The *Conjugation* of the Verb Substantive
Zyn or *Weezen* to be; which is chiefly
 used to signify the *Passive*.

THE INDICATIVE MOOD.

The *Present Tense*.

Singular.

Ik ben I am.

gy bent or *zyt* thou art.

hy is he is.

Plural.

Wy zyn We are.

gylieden zyt ye are.

zy zyn they are.

The *Preter-Imperfect*.

Sing.

Ik was I was.

gy waart thou wast.

hy was he was.

Plur.

Wy waaren We were.

gylieden waart ye were.

zy waaren they were.

The Preter-perfect.

Sing.

Ik ben or *heb geweest* I have been.
gy bent or *hebt geweest* thou hast been.
hy is or *heeft geweest* he has been.

Plur.

Wy zyn or *hebben geweest* We have been.
gy lieden zyt or *hebt geweest* ye have been.
zy zyn or *hebben geweest* they have been.

The Preter-pluperfect.

Sing.

Ik was or *had geweest* I had been.
gy waart or *had geweest* thou hadst been.
hy was or *had geweest* he had been.

Plur.

Wy waaren or *hadden geweest* We had been.
gy lieden waart or *hadt geweest* ye had been.
zy waaren or *hadden geweest* they had been.

The Future.

Sing.

Ik zal zyn or *weezen* I shall or will be.
gy zult zyn or *weezen* thou shalt or wilt be.
hy zal zyn or *weezen* he shall or will be.

Plur.

Wy zullen zyn or weezen We shall or will be.
gylieden zult zyn or weezen ye shall or
 will be.

zy zullen zyn or weezen they shall or will be.

THE IMPERATIVE MOOD.

Sing.

Wees gy Be thou.

dat hy zy let him be.

Plur.

Zyn we or laten wy zyn Be we or let us be.
weest or zyt gylieden be ye.

laat ze zyn let them be.

THE OPTATIVE OR SUBJUNCTIVE MOOD.

The Present Tense.

Sing.

Dat ik zy That I be.

dat gy zyt that thou beest.

dat hy zy that he be.

Plur.

Dat wy zyn That we be.

dat gylieden zyt that ye be.

dat zy zyn that they be.

The Preter-Imperfect.

Sing.

Dat ik waar That I were.
dat gy waart that thou wert.
dat hy waare That he were.

Plur.

Dat wy waaren That we were.
dat gylieden waart that ye were.
dat zy waaren that they were.

The Preter-perfect.

Sing.

Dat ik geweest zy or hebbe That I have been.
dat gy geweest zyt or hebt that thou hast been.
dat hy geweest zy or heeft or hebbe that he
 hath been.

Plur.

Dat wy geweest zyn or hebben That we have
 been.
dat gylieden geweest zyt or hebt that ye have
 been.
dat zy geweest zyn or hebben that they have
 been.

The Preter-pluperfect.

Sing.

Als ik geweest waar or hadde When I had
 been.

86 A Compendious Guide

als gy geweest waart or hadt when thou hast
been.

als hy geweest waar or hadde when he had
been.

Plur.

Als wy geweest waaren or badden When we
had been.

als gylieden geweest waart or hadt when ye
had been.

als zy geweest waaren or badden when they
had been.

The Future.

Sing.

Indien ik zyn or weezen zal If I shall or will
be.

indien gy zyn or weezen zult if thou shalt or
wilt be.

indien hy zyn or weezen zal If he shall or will
be.

Plur.

Indien wy zyn or weezen zullen If we shall
or will be.

indien gylieden zyn or weezen zult if ye shall
or will be.

indien zy zyn or weezen zullen if they shall
or will be.

The Indefinite Tense.

Sing.

Ik zou zyn or weezen I should be.
gy zoudt zyn or weezen thou shouldest be.
hy zoud zyn or weezen he should be.

Plur.

Wy zouden zyn or weezen We should be.
gylieden zoudt zyn or weezen ye should be.
zy zonden zyn or weezen they should be.

THE INFINITIVE MOOD.

Present. *Zyn or weezen* To be.

Past. *Geweest te zyn or hebben* To have been.

Future. *Te zullen zyn or weezen* To be hereafter.

The Participle.

Present. *Zynde or weezende* Being.

Past. *Geweest zynde or hebbende* Having been.

The next *Auxiliar Verb* is *Worden* or *werden*, of which the proper signification is to become or grow, as *Wys worden* to Become wise. *Vet worden* to Grow fat: But it being generally used to express the *Passive*, it may be also English *to be*, as *Bemind worden* to Be

88 A Compendious Guide

Be beloved. Yet a clear distinction may be seen in *Ziek zyn* to Be sick, and *Ziek worden* to Grow sick; *Ik ben ziek* I am sick, *Ik wierd ziek* I grew sick.

The Conjugation of *Worden* is as followeth.

THE INDICATIVE MOOD.

The Present tense.

Sing.

Ik word or *werd* I become or I am.
gy wordt thou becomest or thou art.
hy wordt he becomes or he is.

Plur.

Wy worden We become or are.
gylieden wordt ye become or are.
zy worden they become or are.

The Preter-Imperfect.

Sing.

Ik wierd I became or was.
gy wierdt thou becomest or wast.
hy wierdt he became or was.

Plur.

Wy wierden We became or were.
gylieden wierdt ye became or were.
zy wierden they became or were.

to the Low Dutch Language. 89

The Preter-perfect. *Ik ben geworden* I am become or I have been, &c.

The Preter pluperfect. *Ik was geworden* I was become or I had been, &c.

The Future.

Sing.

Ik zal worden I shall become or be.

gy zult worden thou shalt become or be.

hy zal worden he shall become or be.

Plur.

Wy zullen worden We shall become or be.

gylieden zult werden ye shall become or be.

zy zullen worden they shall become or be.

The IMPERATIVE MOOD.

Sing.

Wordt gy Bethou.

dat hy worde let him become.

Plur.

Worden we Let us become.

wordt gylieden become ye.

dat zy worden let them become.

The OPTATIVE OR SUBJUNCTIVE MOOD.

The Present tense. *Dat ik worde* That I become or be, &c.

The Preter-Imperfect. *Dat ik wierde* that I became or was, &c.

The Preter-perfect and Pluperfect. *Toen ik geworden was* When I was become or had been, &c.

The Future. *Als ik worden zal* When I shall become or be, &c.

The second Future. *Indien ik worden zou* If I should become or be, &c.

The INFINITIVE MOOD.

Worden or *werden* to Become, grow, wax, be.

The Participles.

Wordende Becoming.

Geworden Become.

I'll proceed now to the *Conjugation* of an *Active* and *Passive Verb*, whereby the necessary use of the foregoing *Auxiliar Verbs* will be seen; not intending to trouble my Reader, as some have done, with a Story of four Conjugations, according to the Latin: for since the variation consists chiefly in the *Preter-Imperfect Tense*, all Verbs may be brought well enough to one Conjugation; besides, even that variation is not so regular, that generall Rules sufficiently can be given: for the words *Hoopen* to Hope, *koopen* to buy, *loopen*

loopen to run, sound all alike, and yet they differ mightly in the *Preter-Imperfect*, as *Ik hoopte* I hoped, *Ik kóft* I bought, *Ik liep* I ran. Likewise, *Zweeten* to Sweat, *meetē* to measure, *weeten* to know, whose *Preter-Imperfect* is, *Ik zweette* or *zweettede* I did swet, *Ik mat* I measured. *Ik wist* I knew. And therefore the easiest way will be to learn those variations by a frequent and attentive reading, and dayly speaking if one has occasion to converse among the Dutch. But I shall set down an Example of the Regular Verb *Leeren* to Learn and to teach.

THE INDICATIVE MOOD.

The Present Tense.

Singular.

Ik leer I learn or teach.
gy leert thou learnst.
hy leert he learns.

Plural.

Wyleeren We learn.
gylieden leert ye learn.
zy leeren they learn.

The *Preter-Imperfect*.

Sing.

Ik leerde I learned.
gy leerde thou learnedst.
hy leerde he learned.

Plur.

Wy leerden We learned.
gylieden leerdet ye learned.
zy leerden they learned.

The *Preter-perfect*.

Sing.

Ik heb geleerd I have learned.
gy hebt geleerd thou hast learned.
hy heeft geleerd he hath learned.

Plur.

Wy hebben geleerd We have learned.
gylieden hebt geleerd ye have learned.
zy hebben geleerd they have learned.

The *Preter-pluperfect*.

Sing.

Ik had geleerd I had learned.
gy hadt geleerd thou hadst learned.
hy had geleerd he had learned.

-Plur.

Wy hadden geleerd We had learned.
gylieden badt geleerd ye had learned.
zy hadden geleerd they had learned.

The Future.

Sing.

Ik zal leeren I shall learn.
gy zult leeren thou shalt learn.
hy zal leeren he shall learn.

Plur.

Wy zullen leeren We shall learn.
gylieden zult leeren ye shall learn.
zy zullen leeren they shall learn.

The Indefinite Tense or Second Future.

Sing.

Ik zou leeren I should learn.
gy zoudt leeren thou shouldst learn.
hy zou leeren he should learn.

Plur.

Wy zouden leeren We should learn.
gylieden zoudt leeren ye should learn.
zy zouden leeren they should learn.

The IMPERATIVE MOOD.

Sing.

Leer or *leer gy* Learn or learn thou.
dat by leere let him learn.

Plur.

Leerenwe Let us learn.
leert gy lieden learn ye.
dat zy leeren let them learn.

The OPTATIVE OR SUBJUNCTIVE MOOD.

The *Present Tense.**Sing.*

Dat ik leere That I learn.
dat gy leert that thou learnest.
dat by leere that he learns.

Plur.

Dat wy leeren That we learn.
dat gy lieden leeret that ye learn.
dat zy leeren that they learn.

The *Preter-Imperfect.**Sing.*

Dat ik leerde That I learned.
dat gy leerde that thou leardnest.
dat by leerde that he learned.

Plur.

Dat wy leerden That we learned.
dat gy lieden leerdet that ye learned.
dat zy leerden that they learned.

The Preter-perfect.

Sing.

Hoewel ik geleerd heb Thô I have learned.
Hoewel gy geleerd hebt thô thou hast learned.
hoewel hy geleerd heeft thô he hath learned.

Plur.

Hoewel wy geleerd hebben Thô we have learned.
hoewel gy lieden geleerd hebt thô ye have learned.
hoewel zy geleerd hebben thô they have learned.

The Preter-pluperfect.

Sing.

Indien ik geleerd had If I had learned.
indien gy geleerd had If thou hadst learned.
indien hy geleerd had If he had learned.

Plur.

Indien wy geleerd hadden If we had learned.
indien gy lieden geleerd hadden if ye had learned.
indien zy geleerd hadden if they had learned.

The *Future*.*Sing.*

Als ik leeren zal When I shall learn.
als gy leeren zult when thou shalt learn.
als hy leeren zal when he shall learn.

Plur.

Als wy leeren zullen When we shall learn.
als gylieden leeren zult when ye shall learn.
als zy leeren zullen when they shall learn.

The *Second Future*.*Sing.*

Toen ik leeren zou When I should learn.
toen gy leeren zoudt when thou shouldst
 learn.
toen hy leeren zou when he should learn.

Plur.

Toen wy leeren zouden When we should
 learn.
toen gylieden leeren zoudet when ye should
 learn.
toen zy leeren zouden when they should learn.

The *Third Future*.*Sing.*

Als ik geleerd zal hebben When I shall have
 learned.

to the Low Dutch Language. 97

Als gy geleerd zult hebben when thou shalt have learned.

Als hy geleerd zal hebben when he shall have learned.

Plur.

Als wy geleerd zullen hebben When we shall have learn'd.

Als gy lieden geleerd zult hebben when ye shall have learn'd.

Als zy geleerd zullen hebben when they shall have learn'd.

The Fourth Future.

Schoon ik geleerd zou hebben Tho I should have learned, &c.

THE INFINITIVE MOOD.

Present. *Leeren* to Learn.

Past. *Geleerd hebben* to Have learned.

Future. *Te zullen leeren* To learn hereafter.

The Participles.

Present. *Leerende* Learning.

Past. *Geleerd* Learned or learn'd, or taught.

Future. *Zullende leeren* Being to learn hereafter.

Here follows the Passive Verb.

THE INDICATIVE MOOD.

The Present Tense.

Singular.

Ik word geleerd I am taught.
gy wordt geleerd thou art taught.
hy wordt geleerd he is taught.

Plural.

Wy worden geleerd We are taught.
gylieden wordt geleerd ye are taught.
zy worden geleerd they are taught.

Note. If we use the Verb *Ik ben* instead of *ik word*, it generally quite alters the signification; for to say *Hy is geleerd*, is as much, as *he is a learned man*, or *he is a Scholar*.

Sing.

Ik ben geleerd I am learned or I am taught.
gy bent geleerd thou art learned.
hy is geleerd he is learned.

Plur.

Wy zyn geleerd We are learned or taught.
gylieden zyt geleerd ye are learned.
zy zyn geleerd they are learned.

The *Preter-Imperfect.*

Sing.

Ik wierd geleerd I was taught, or became
learned.

gy wierdt geleerd thou wast taught.

hy wierdt geleerd he was taught.

Plur.

Wy wierden geleerd We were taught.

gy lieden wierdt geleerd ye were taught.

zy wierden geleerd they were taught.

The *Preter-perfect.*

Sing.

Ik ben geleerd geweest I have been taught.

gy bent geleerd geweest thou hast been taught.

hy is geleerd geweest he hath been taught.

Plur.

Wy zyn geleerd geweest We have been taught.

gy lieden zyt geleerd geweest ye have been
taught.

zy zyn geleerd geweest they have been taught.

The *Preter-pluperfect.*

Sing.

Ik was geleerd geweest I had been taught.

gy waart geleerd geweest thou hadst been
taught.

Hy was geleerd geweest he had been taught.

Plur.

Wy waaren geleerd geweest We had been taught.

gylieden waart geleerd geweest ye had been taught.

zy waaren geleerd geweest they had been taught.

The Future.

Sing.

Ik zal geleerd worden I shall be taught or become learned.

gy zult geleerd worden thou shalt be taught or become learned.

hy zal geleerd worden he shall be taught or become learned.

Plur.

Wy zullen geleerd worden We shall be taught or become learned.

gylieden zult geleerd worden ye shall be taught or become learned.

zy zullen geleerd worden they shall be taught or become learned.

The Second Future.

Ik zou geleerd worden I should be taught, &c.

The IMPERATIVE MOOD.

Sing.

Wordt geleerd Be taught or become learned.

dat hy geleerd worde Let him be taught or become learned.

Plur.

Wordt gylieden geleerd Be ye taught or become ye learned.

dat zy geleerd worden Let them be taught or become learned.

The OPTATIVE OR SUBJUNCTIVE MOOD.

Sing.

Dat ik geleerd worde That I be taught.

dat gy geleerd wordt that thou beest taught.

dat hy geleerd worde that he be taught.

Plur.

Dat wy geleerd worden That we be taught.

dat gylieden geleerd wordt that ye be taught.

dat zy geleerd worden that they be taught.

The *Preter-Imperfect*.

Dat ik geleerd wierde That I were taught, &c.

The *Preter-perfect*.

Indien ik geleerd ben geweest If I have been taught or learned, &c.

The *Preter-pluperfect*.

Had ik geleerd geweest, or zo ik geleerd geweest had, If I had been taught or learned.

The *Future*.

Als ik geleerd zal worden When I shall be taught, &c.

The *Second Future*.

Indien ik geleerd zou worden If I should be he taught or become learned, &c.

The *Third Future*.

Als ik geleerd zal geworden zyn When I am grown learned, &c.

The *Fourth Future*.

Indien ik geleerd zou geworden zyn If I should have been taught, &c.

THE INFINITIVE MOOD.

Present. *Geleerd worden* to Be taught, to become learned.

Past. *Geleerd geworden* Become learned.

Future. *Geleerd te zullen worden* To be taught hereafter.

The *Participles*.

Present. *Geleerd*, Taught, learned. *Geleerd wordende* Being taught.

Past. *Geleerd geworden zynde* Having been taught or being become learned.

Future. *Zullende geleerd worden* Being to be taught or to become learned hereafter.

According to this *Conjugation* all other *Verbs* may be conjugated; if it be but observed that the *Preter-Imperfect Tense* of several *Verbs* differs variously: for th^o the adding of the termination [*de*] to the *Present tense* seems to be the most regular way of forming the *Preter-Imperfect*, as *Ik leer*, I learn or teach, *Ik leerde* I learned or taught; yet a great many *Verbs* form the *Preter-Imperfect* otherwise, as will be shewn with examples. And the *Present tense* is formed from the *Infinitive* by omitting the termination *en* or *n*, as *Hooren* to Hear, *Ik hoor* I hear; *Deelen* to divide, *Ik deel* I divide; *Gelooven* to believe, *Ik geloof* I believe; *Leeven* to live, *Ik leef* I live; *Leezen* to read, *Ik lees* I read; *Beminnen* to love, *Ik bemin* I love; *Klappen* to knock, *Ik klóp* I knock; *Vatten* to take, *ik vat* I take; *Verróten* to rot, *ik verrót* I rot; *Snyden* to cut, *ik snyd* or *sny* I cut; *Doen* to do, *ik doe* I do; *Gaan* to go, *ik gaa* I go; *Staan* to stand, *ik staa* I stand, &c.

I. The most Regular way of forming the *Preter-Imperfect Tense* is, as hath been said already, by adding *de* to the *Present Tense*, as

Ik adem I breath.

Ik ademde I breathed.

Geademd Breathed.

Ademen to Breath.

Ik anker I anchor.

ik ankerde I anchored.

geankerd anchored.

ankeren to anchor.

Ik baar I bear.

ik baarde I brought forth.

gebaard born.

baaren to bear, bring forth.

ik bouw I build.

ik bouwde I builded.

gebouwd builded.

bouwen to build.

Ik cyfer I cipher.

ik cyferde I did cipher.

gecyferd ciphered.

cyferen to cipher.

Ik daal I descend.

ik daalde I descended.

gedaald descended.

daalen to descend.

- Ik derf* I want.
ik derfde I wanted.
gederfd wanted.
derven to want.
- ik dien* I serve.
ik diende I served.
gediend served.
dienen to serve.
- ik eer* I honour.
ik eerde I honoured.
geëerd honoured.
eeren to honour.
- ik eyndig* I finish.
ik eyndigde I finished.
geëyndigd finished.
eyndigen to finish.
- ik erf* I inherit.
ik erfde I inherited.
geërfd inherited.
erven to inherit.
- ik faamroof* I defame.
ik faamroofde I defamed.
gefaamroofd defamed.
faamrooven to defame.
- ik flikker* I glitter.
ik flikkerde I glittered.
geflikkerd glittered.
flikkeren to glitter.
- ik gier* I squeak.
ik gierde I squeaked.

Gegierd squeaked.

gieren to squeak.

Ik graauw I snarl.

ik graauwde I snarled.

gegraauwd snarled.

graauwen to snarl.

ik handel I deal.

ik handelde I dealed.

gehandeld dealed.

handelen to deal.

ik huur I hire.

ik huurde I hired.

gehuurd hired.

huuren to hire.

ik jammer I lament.

ik jammerde I lamented.

gejammerd lamented.

jammeren to lament.

ik kaauw I chew.

ikkaauwde I chewed.

gekaauwd chewed.

kaauwen to chew.

ik klaag I complain.

ik klaagde I complained.

geklaagd complained.

klaagen to complain.

ik leef I live.

ik leefde I lived.

geleefd lived.

leeven to live.

ik louter I refine.

ik louterde I refined.

gelouterd refined.

louteren to refine.

ik mazel I have the measles.

ik mazelde I had the measles.

gemazeld had the measles.

mazelen to have the measles.

ik moedig I encourage.

ik moedigde I encouraged.

gemoedigd encouraged.

moedigen to encourage.

ik nader I approach.

ik naderde I approached.

genaderd approached.

naderen to approach.

ik niez I sneeze.

ik niesde I sneezed.

geniesd sneezed.

niezen to sneeze.

ik oordeel I judge.

ik oordeelde I judged.

geoordeeld judged.

oordeelen to judge.

ik ordineer I order.

ik ordineerde I ordered.

geordineerd ordered.

ordineeren to order.

ik pel I peel.

ik pelde I peeled.

Gepeld peeled.

pellen to peel.

Ik plonder I plunder.

ik plonderde I plundered.

geplonderd plundered.

plonderen to plunder.

ik queel I make melody.

ik queelde I made melody.

gequeeld made melody.

queelen to make melody.

ik quyn I languish.

ik quynde I languished.

gequynd languished.

quynen to languish.

ik rammel I rattle.

ik rammelde I rattled.

gerammeld rattled.

rammelen to rattle.

ik reken I count.

ik rekende I counted.

gerekend counted.

rekenen to count.

ik scheur I tear.

ik scheurde I tore.

gescheurd torn.

scheuren to tear.

ik sluymmer I slumber.

ik sluymmerde I slumbered.

gesluymmerd slumbered.

sluymmeren to slumber.

Iktem I tame.

iktemde I tamed.

getemd tamed.

temmen to tame.

iktuymel I tumble.

iktuymelde I tumbled.

getuymeld tumbled.

tuymelen to tumble.

ik vloei I flow.

ik vloaide I flowed.

gevloeid flown.

vloeyen to flow.

ik vrees I fear.

ik vreesde I feared.

gevreesd feared.

vreezen to fear.

ik waag I venture.

ik waagde I ventured.

gewaagd ventured.

waagen to venture.

ik woon I dwell.

ik woonde I dwelled.

gewoond dwel'd.

woonen to dwell.

ik yl I hasten.

ik ylde I hastened.

ge-ylde hastened.

ylen to hasten.

ik yver I am zealous.

ik yverde I was zealous.

Geyverd been zealous.

yveren to be zealous.

ik zaai I sow.

ik zaaide I sowed.

gezaaid sown.

zaaijen to sow.

ik zegel I seal.

ik zegelde I sealed.

gezegeld sealed.

zégelen to seal.

To these may be added:

Ik jaag I hunt.

ik jaagde and *joeg* I hunted.

gejaagd hunted.

jaagen to hunt.

ik vraag I ask.

ik vraagde and *vroeg* I asked.

gevraagd asked.

vraagen to ask.

ik raad I counsel.

ik raadde and *ried* I counseled.

geraadten counseled.

raaden to counsel.

II. The next variation is when *de* is added to the *Present Tense*, as

Ik buk I stoop down.

Ik bukke I stooped.

gebukt stooped.

bukken to stoop.

Ik doop I dip.

ik doopte I dipped.

gedoopt dipped.

doopen to dip.

ik druk I press.

ik drukte I pressed.

gedrukt pressed.

drukken to press, print.

ik eysch I demand.

ik eyschte I demanded.

geëyscht demanded.

eyschen to demand.

ik fop I jeer.

ik fopte I jeered.

gefopt jeered.

foppen to jeer.

ik gis I guess.

ik giste I guessed.

gegist guessed.

gissen to guess.

ik hink I halt.

ik hinkte I halted.

gebinkt halted.

hinken to halt.

ik hoop I hope.

ik hoopte I hoped.

gehoopt hoped.

Hoopen to hope.

Het jeukt it icheth.

het jeukte it did itch.

gejeukt itched.

jeuken to itch.

ik jók I jest.

ik jókte I jested.

gejók jested.

jókken to jest.

ik kef I yelp.

ikkefte I yelped.

gekeft yelped.

keffen to yelp.

ik kap I chop.

ikkapte I chopped.

gekapt chopped.

kappen to chop.

ik lesch I quench.

ik leschte I quenched.

gelescht quenched.

lesschen to quench.

ik merk I note.

ik merkte I noted.

gemerkt noted.

merken to note.

ik naak I approach.

ik naakte I approached.

genaakt approached.

naaken to approach.

ik oogst I reap.

to the Low Dutch Language, 113

Ikoogste I reaped.

geoogst reaped.

oogsten to reap.

ik pas I fit.

ik paste I fitted.

gepast fitted.

passen to fit.

ik predik I preach.

ik predikte I preached.

gepredikt preached.

prediken to preach.

ik queek I cherish.

ik queekte I cherished.

gequeekt cherished.

queeken to cherish.

ik quets I wound.

ik quetste I wounded.

gequetst wounded.

quetsen to wound.

Ik raak I touch.

ik raakte I touched.

geraakt touched.

raaken to touch.

Ik schimp I scoff.

ik schimpte I scoffed.

geschimpt scoffed.

schimpen to scoff.

Ik tróts I defy.

ik trótsste I defied.

getrótsst defied.

Trótsen to defy.

Ik vifch I fish.

ik vifchte I fished.

gevifcht fished.

viffchen to fish.

ik vloek I curse.

ik vloekte I cursed.

gevloekt cursed.

vloeken to curse.

ik wensch I wish.

ik wenschte I wished.

gewenscht wished.

wenschen to wish.

ikyk I affize.

ikykte I affized.

geykt affized.

yken to affize.

ik zeep I fope.

ik zepte I foped.

gezeept foped.

zeepen to fope.

ik zwik I fway.

ik zwikte I fwayed.

gezwikt fwayed.

zwikken to fway.

ik zwets I boaft.

ik zwetste I boafhed.

gezwetst boafhed.

zwetsen to boaft.

To these may be added.

Ik lach I laugh.

ik lachte and *loeg* I laughed.

gelacht and *gelachgen* laughed.

lachgen to laugh.

ik tref I hit.

ik trefte and *trof* I hitted.

getrefst and *getroffen* hitted.

trefsen to hit.

III. The third variation is of Verbs that end in the *Presens Tense*, in *d* or *t*, whose *Proter-Imperfect* is made either by doubling those letters, thus *dde* or *tt*, or by adding *ede* to the *Present Tense*, as

Ik antwoord I answer.

ik antwoordde or *antwoordede* I answered.

geantwoord answered.

ik acht I esteem.

ik achtte or *achtede* I esteemed.

geacht esteemed.

ik bloed I bleed.

ik bloedde or *bloedede* I bled.

gebloed bled.

ik boet I make amends.

ik boette or *boetede* I made amends.

geboet, made amends, satisfied.

116 A Compendious Guide

Ik dood I kill.

ik doodde or *doodede* I killed.

gedood killed.

ik fluyt I whistle.

ik fluytte or *fluytede* I whistled.

gefluyt whistled.

ik groet I salute.

ik groette or *groetede* I saluted.

gegroet saluted.

i boed I take heed.

ik boedde or *boedede* I took heed.

geboed taken heed.

ik haat I hate.

ik haatte or *haatede* I hated.

gehaat hated.

ik jagt I make haste.

ik jagtte or *jagtede* I made haste.

gejagt made haste.

ik kleed I cloth.

ik kleedde or *kleedede* I clothed.

gekleed clothed.

ik knót I cut off.

ik knótte or *knóttede* I did cut off.

geknót, cut off, maimed.

ik laad I load.

ik laadde or *laadede* I loaded.

gelaaden, loaden, laden.

ik lust I lust.

ik lustte or *lustede* I lusted.

gelust lusted.

Ik myd I avoid.

ik mydde or *mydede* I avoided.

gemyd avoided.

ik muyt I rebell.

ik muytte or *muytete* I rebelled.

gemuyt rebelled.

ik nood I invite.

ik noodde or *noodigde* I invited.

genood invited.

ik net I make wet.

ik nette or *nettede* I made wet.

genét made wet.

ik pacht I farm.

ik pachtte or *pachtete* I farmed.

gepacht farmed.

ik quist I squander.

ik quistte or *quistete* I squandered.

gequist squandered.

ik red I retrieve.

ik redde or *reddede* I retrieved.

geréd retrieved.

ik rust I rest.

ik rustte or *rustete* I rested.

gerust rested.

ik smeed I forge.

ik smeedde or *smeedede* I forged.

gesmeed forged.

ik schat I prize.

ik schatte or *schattete* I prized.

geschat prized.

118 A Compendious Guide

Ik troost I console.

ik troostte or *troostede* I consoled.

getroost consoled.

ik uyt I utter.

ik uytte or *uytede* I uttered.

geuyt uttered.

ik voed I feed.

ik voedde or *voedede* I fed.

gevoed fed.

ik vast I fast.

ik vastte or *vastede* I fasted.

gevast fasted.

ik wied I weed.

ik wiede or *wiedede* I weeded.

gewied weeded.

ik wacht I wait.

ik wachtte or *wachtede* I waited.

gewacht waited.

ik zift I sift.

ik ziftte or *ziftede* I sifted.

gezift sifted.

ik zucht I sigh.

ik zuchtte or *zuchtete* I sighed.

gezucht sighed.

ik zweet I sweat.

ik zweette or *zweetede* I sweated.

gezwees sweated.

IV. The fourth variation is of Verbs where the *y* of the *Present Tense* is changed into *ee* to form the *Preter-Imperfect*, to which *ge* being prefixed and *en* added to the termination, the *Preter-perfect Participle* is made: Of this sort are

Ik byt I bite.

ik beet I did bite.

gebeeten bitten.

byten to bite.

ik blyf I remain.

ik bleef I remained.

gebleeven remained.

blyven to remain.

Ik dryf, I drive, float,

ik dreef I drove.

gedreeven, driven, floated.

dryven, to drive, float.

ik glyd I slide.

ik gleed I did slide.

gegleeden slid.

glyden to slide.

ik gryp I catch.

ik greep I caught.

gegreepen caught.

grypen to catch.

ik kryg I get.

ik kreeg I got.

Gekreegen gotten.

krygen to get.

ik kryt I cry.

ik kreet I cried.

gekreeten cry'd.

kryten to cry.

ik kyk I look.

ik keek I looked.

gekeeken look'd.

kyken to look.

ik kyf I chide.

ik keef I chided.

gekeeven chidden.

kyven to chide.

ik lyd I suffer.

ik leed I suffered.

geleeden suffered.

lyden to suffer.

ik nyg I incline.

ik neeg I inclined.

geneegen or *genygd* inclined.

nygen to incline, &c.

ik nyp I pinch.

ik neep I pinched.

geneepen pinched.

nypen to pinch.

ik prys I praise.

ik prees I praised.

gepreezen praised.

pryzen to praise.

Ik quyt I acquit.
ik queet I acquitted.
gequeeton acquitted.
quyten to acquit.

ik ryd I ride.
ik reed I did ride.
gereeden ridden.
ryden to ride.

ik ryg I lace.
ik reeg I laced.
gereegen laced.
rygen to lace.

ik rys I rise.
ik rees I rose.
gereezen risen.
ryzen to rise.

ik ryt I tear.
ik reet I tore.
gereeten torn.
ryten to tear.

ik schryf I write.
ik schreef I wrote.
geschreeven written.
schryven to write.

ik schyn I shine.
ik scheem I did shine.
gescheenen shined.
schynen to shine.

ik slyt I wear off.
ik sleet I wore off.

Gesleeten worn off.

slyten to wear off.

Ik smyt I fling.

ik smeed I flung.

gesmeeten flung.

smyten to fling.

ik stryd I fight.

ik streed I fought.

gestreeden fought.

stryden to fight.

ik styg I mount up.

ik steeg I mounted up.

gesteegen mounted up.

stygen to mount up.

ik vryf I rub.

ik vreef I rubbed.

gevreeven rubbed.

vryven to rub.

ik wyk I retreat.

ik week I retreated.

geweeken retreated.

wyken to retreat.

ik wys I shew.

ik wees I shewed.

geweezen shewed.

wyzen to shew.

ik wyt I impute.

ik weet I imputed.

geweeten imputed.

wyten to impute.

Ik zwym I swoon.
ik zweem I swooned.
 but the Preter-perfect is
bezwymd swooned.

From these are excepted.

ik byg I pant.
ik bygde I panted.
gebygd panted.
bygen to pant.
ik bys I hoise.
ik byste I hoised.
gebyst hoised.
byssen to hoise.
ik krysch I cry.
ik kryschte I cry'd.
gekryschte cried.
kryschten to cry:
ik kryg I warr.
ik krygde I warred.
gekrygd warred.
krygen to warr.
ik lyn I line.
ik lymde I lined.
gelynd lined.
lynen to line, rule.
ik lym I glue.
ik lymde I glued.
gelymd glued.
lymen to glue.

Ik myd I avoid.

ik mydde I avoided.

gemyd avoided.

myden to avoid.

ik myn I mine.

ik mynde I mined.

gemynd mined.

mynen to mine.

ik pyp I pipe.

ik pypte I piped.

gepypt piped.

pypen to pipe.

ik rym I rime.

ik rymde I rimed.

gerymd rimed.

rymen to rime.

ik twyn I twine.

ik twynde I twined.

getwynd twined.

twynen to twine.

ik vyl I file.

ik vylde I filed.

gevylt filed.

vylen to file.

V. The fifth variation is when *ay* of the *Present Tense* is changed into *oo* in the *Preter-Imperfect*, as

Ik buyg I bow.

ik boog I bowed.

to the Low Dutch Language. 125

Geboogen bowed.

buygen, to bow, bend.

Ik druyp I drop.

ik droop I dropped.

gedroopen dropped.

druypen, to drop, drip.

Ik duyk I dive.

ik dook I dived.

gedookten dived.

duyken, to dive, stoop.

ik kruyp I creep.

ik kroop I crept.

gekroopen crept.

kruypen to creep.

ik luyk I shut.

ik look I did shut.

gelookten shut.

luyken to shut.

ik ruyk I smell.

ik rook I smelt.

gerookten smelt.

ruyken to smell.

ik schuyf I draw or push.

ik schoof I drew or pushed.

geschooven drawn or pushed.

schuyven, to draw, push.

ik snuyt I snuff.

ik snoot I snuffed.

gesnooten snuffed.

snuyten to snuff or blow the nose.

126 A Compendious Guide

- Ik sluyt* I lock.
ik sloot I locked.
geslooten locked.
sluyten, to lock, shut.
ik stuyf I bedust.
ik stooft I bedusted.
gestooven bedusted.
stuyven to bedust.
ik zuyg I suck.
ik zoog I sucked.
gezoogen sucked.
zuygen to suck.
ik zuyp I tipple.
ik zoop I tiple.
gezoopen tiple.
zuypen to tiple.

From these are excepted.

- Ik buyl* I bolt.
ik buylde I bolted.
gebuyld bolted.
buylen to bolt.
ik huys I houze.
ik huysde I houzed.
gehuysd houzed.
huysen to houze.
ik huyl I howl.
ik huylde I howled.
gehuylde howled.
huylen to howl.

Ik kuyp I coop.

ik kuypte I cooped.

gekuypt cooped.

kuypen to coop.

ik pruyl I fret.

ik pruylde I fretted.

gepruylde fretted.

pruylen, to fret, grumble.

bet puylt it swells.

bet puylde it did swell.

gepuylde swoln.

puylen to swell.

ik ruyl I change.

ik ruylde I changed.

geruylde changed.

ruylen to change.

ik ruym I make room.

ik ruymde I made room.

geruymde made room.

ruymen to make room.

bet ruyscht it purls.

bet ruyschte it purled.

geruyscht purled.

ruyschen to purle.

ik spuyt I spout.

ik spuytte I spouted.

gespuyt spouted.

spuyten to spout.

ik stuyt I bounce or stop.

ik stuytte I bounced.

128 A Compendious Guide

Gestuyt bounced.

stuyten to bounce, stop.

Ik suys I buzz.

ik suysde I buzzed.

gesuysd buzzed.

suysen to buzz.

ik wuyf I waft.

ik wuyfde I wafted.

gewuyfd wafted.

wuyven to waft.

Note. *Kluyven* to pick a bone, and *schuylen* to shelter, have *kluysde* or *kloof*, and *gekluyfd* or *geklooven*: and *schuyld* or *school*, and *geschuyld* or *geschoolen*.

VI. The sixth variation is of *Verbs* that change into *en*, as

Ik bind I bind.

ik bond I bound.

gebonden bound.

binden to bind.

ik blink I shine.

ik blonk I did shine.

geblonken shined.

blinken to shine.

ik ding I cheapen.

ik dong I cheapened.

gedongen cheapened.

dingen to cheapen.

- Ik drink* I drink.
ik dronk I drunk.
gedronken drunk.
drinken to drink.
- ik dwing* I force.
ik dwong I forced.
gedwongen forced.
dwingen to force.
- ik klink* I sound.
ik klonk I sounded.
geklonken sounded.
klinken to sound.
- ik spin* I spin.
ik spon I spun.
gesponnen spun.
spinnen to spin.
- ik spring* I leap.
ik sprong I leapt.
gesprongen leapt.
springen to leap.
- ik stink* I stink.
ik stonk I stunk.
gestonken stunk.
stinken to stink.
- ik vind* I find.
ik vond I found.
gevonden found.
vinden to find.
- ik win* I gain.
ik won I gained.

130 A Compendious Guide

Gewonnen gained.
winnen to gain.

Ik wond I wind.
ik wond I wound.
gewonden wound.
winden to wind.

ik wring I wring.
ik wrong I wrung.
gewrongen wrung.
wringen to wring.

ik zing I sing.
ik zong I sung.
gezongen sung.
zingen to sing.

ik zink I sink.
ik zonk I sunk.
gezonken sunk.
zinken to sink.

To these may be added.

Ik glim I glow.
ik glom I glowed.
geglommen glowed.
glimmen to glow, or pule.

ik klim I climb.
ik klom I climbed.
geklimmen climbed.
klimmen to climb.

ik krimp I shrink.
ik kromp I shrunk.

Gekrompen shrunk.
krimpen to shrink.

VII. The seventh variation is when *ie* is changed into *oo*, as

Ik bedrieg I cheat.

ik bedroog I cheated.

bedroogen cheated.

bedriegen to cheat.

ik geniet I enjoy.

ik genoot I enjoyed.

genooten enjoyed.

genieten to enjoy.

ik giet I powr.

ik goot I powred.

gegooten pouwred.

gieten to powr.

ik kies I chuse.

ik koos I chose.

gekoozen chosen.

kiezen to chuse.

ik lieg I lie.

ik loog I lyed.

geloogen lyed.

liegen to lie.

ik schiet I shoot.

ik schoot I shot.

geschooten shot.

schieten to shoot.

ik vlied I fly.

Ik vlood I fled.

gevlooden fled.

vlieden to fly.

Ik vlieg I fly.

ik vloog I flew.

gevloogen flown.

vliegen to fly.

het vriest it freezeth.

bet vroom it froze.

gevrooren frozen.

vriezen to freeze.

ik verlies I loose.

ik verloor I lost.

verlooren lost.

verliezen to loose.

ik bied I bid or proffer.

ik bood I bad.

gebooden bidding.

bieden, to bid, proffer.

ik zied I boil.

ik zood I boiled.

gezooden boiled.

zieden to boil.

From these are excepted:

Ik nies I sneeze.

ik niesde I sneezed.

geniesd sneezed.

niesen to sneeze.

Ik wieg I rock.
ik wiegde I rocked.
gewiegd rocked.
wiegen to rock.

VIII. The eighth variation is when *ee* is changed into *a*, the Participle being Irregular, as

Ik breek I break.
ik brak I broke.
gebroken broke.
breeken to break.
ik beveel I command.
ik beval I commanded.
bevolen commanded.
beveelen to command.

ik eet I eat.
ik at I did eat.
gegeten eaten.
eten to eat.

ik geef I give.
ik gaf I gave.
gegeeven given.
geeven to give.

ik genees I heal.
ik genas I healed.
geneezen healed.
geneezem to heal.

ik lees I read.
ik las I did read.

Geleezen read.

leezen to read.

Ik meet I measure.

ik mat I measured.

gemeeten measured.

meetten to measure.

ik neem I take.

ik nam I took.

genomen taken.

neemen to take.

ik spreek I speak.

ik sprak I spoke.

gesproken spoken.

spreeken to speak.

ik steek I stick or stab.

ik stak I stuck.

gestoken stuck.

steeken to stick or stab.

ik steel I steal.

ik stal I stole.

gestolen stolen.

steelen to steal.

ik tred I tread.

ik trad I trode.

getreden trodden.

treden to tread.

ik vergeet I forget.

ik vergat I forgot.

vergeeten forgotten.

vergeeten to forget.

Ik vreet I devour.
ik vrat I devoured.
gevreeten devoured.
vreeten to devour.

From these are excepted.

Ik beef I tremble.
ik beefde I trembled.
gebeefd trembled.
beeven to tremble.

ik deel I divide.
ik deelde I divided.
gedeeld divided.
deelen to divide.

ik eer I honour.
ik eerde I honoured.
geëerd honoured.
eeren to honour.

ik kleed I cloth.
ik kleepte I clothed.
gekleed clothed.
kleeden to cloth.

ik leef I live.
ik leefde I lived.
geleefd lived.
leeven to live.

ik leer I learn.
ik leerde I learned.
geleerd learned.
leeren to learn.

Ik queel I sing or make melody.

ik queelde I sung.

gequeeld sung.

queelen to sing or make melody.

ik sneef I am kill'd.

by sneefde he was kill'd.

gesneefd killed.

sneeven to be killed.

Ik smeer I smear.

ik smeerde I smeared.

gesmeerd smeared.

smeeren to smear.

ik streef I strive or endeavour.

ik streefde I strove.

gestreefd striven.

streeven to strive.

ik veeg I sweep.

ik veegde I swept.

geveegd swept.

veegen to sweep.

ik vrees I fear.

ik vreesde I feared.

gevreesd feared.

vreezen to fear.

ik weef I weave.

ik weefde I wove.

geweeven woven.

weeven to weave.

ik zweet I sweat.

ik zweette I sweated.

gezweet sweated.

zweeten to sweat.

By these eight variations and their severall exceptions it appears sufficiently how absurd it is, to limit the Dutch to *four Conjugations* according to the Latin, as some have endeavoured to do: for if one does but know how to Conjugate one *Verb*, he may Conjugate them all. if once he has learned their *Preter-Imperfect tense* and the *Preter-perfect Participle*: and therefore I have gathered a great many of them, thereby to facilitate the method of learning. In the mean while the learner may observe that the Syllable [*ge*] is the general signe of the *Preter-perfect Participle*: yet the *Verbs* beginning with *be*, *ge* and *ver* are excepted from this rule; as *Beminnen* to Love, *bemind* loved; *Begeeren* to desire, *begeerd* desired; *Bezoeken* to visit, *bezocht* visited. *Gebruyken* to use, *gebruykt* used; *Gelooven* to believe, *geloofd* believed; *Geschieden* to happen, *geschied* happened. *Verachten* to despise, *veracht* despised; *Verstinden* to devour, *verstonden* devoured; *Verteeren* to consume, *verteerd* consumed.

In compounded words this Syllable *ge* is placed after the *Preposition*, as *Aanwyzen* to shew, *aangewezen* shewed; *Afbreeken*

to break off, *afgebrooken* broken off; *Doorbreeken* to break through, *doorgebroken* broken through; *Ingaan* to enter, *ingegaan* entered; *Mededeelen* to communicate, *medegedeeld* communicated; *Neerslaan* to strike down, *neergeslagen* struck down; *Naaspennen* to trace, *naagespemd* traced; *Omkeeren* to overturn, *omgekeerd* overturned; *Opbouden* to cease, *opgehouden* ceased; *Overzetzen* to translate, *overgezet* translated; *Toeschrijven* to ascribe, *toegeschreeven* ascribed; *Uywerpen* to cast out, *uytgeworpen* cast out; *Voorstellen* to propound, *voorgesteld* propounded; *Voortbrengen* to produce, *voortgebracht* produced; *Wederkomen* to come again, *wedergekomen* come again; *'Zamenstellen* to compose, *'zamengesteld* composed.

Yet there are a great many compounded Verbs that quite reject this *Ge*, as *Doorgronden* to penetrate, *doorgron* penetrated; *Doorschieten* to shoot throw, *doorschooten* shot thorow; for *doorgeschooten* is partitioned with wainscot. *Erbarmen* to pity, *erbarm* pityed; *herstellen* to restore, *hersteld* restored; *Omringen* to surround, *omring* surrounded; *Ondervinden* to experience, *ondervonden* experienced; *Onderwerpen* to subject, *onderworpen* subject, obnoxious; *Ontkennen* to deny, *ontkend* denied; *Ontboofden* to behead, *ontboofd* beheaded; *Volhar-*

harden to persevere, *volhard* persevered; *Volbrengen* to perform, *volbragt* performed; *Wederleggen* to reply, *wederlegd* replied.

There are also several compounded Verbs whose *Preter-perfect Particle* and *Infinitive* are both alike, as *Doorloopen* to run thorow and ran thorow, *doorstooten* to pierce thorow and pierced thorow, *geneezen* to heal and healed, *berroepen* to recall and recalled, *onthouden* to remember and remembered, *ontkomen* to escape and escaped, *ontloopen* to out run and outran; *ontslapen* to decess and decessed, *verlaaten* to abandon and abandoned, &c.

It must be observed also that the *Prepositions* of compounded Verbs are very often separated from them, except in the *Infinitive* and *Subjunctive Mood*; but in the *Indicative Mood* it is very frequent, as *Wy gingen t'zamen*, We went together; *Wy quamen aan't huys*, we came to the house; *Hy week van den Heere af*, he departed from the Lord; *Ik wys veele zaaken, die andere voorby gegaan hebben, aan*, I shew many things that others have past by. But if these phrases be changed into the *Optative* or *Subjunctive Mood*, there is no separation, as *Ik wenschte dat wy t'zaamengingen*; I wished we went together; 't Was laat eer wy daar

aanquamen, it was late before we came thither; *Hy ontkende dat hy daar van afweek*, he denied that he departed from it; *'t Is een zwaarder werk dan veele denken, dat ik alles omstandiglyk dus aanwyze*, It is a harder task than many think, to shew every thing so circumstantially.

Examples of certain *Verbs* that are *Irregular*, not falling under the foregoing rules.

Ik bak I bake.

ik bakte I baked.

gebakken (and not *gebakt*) baked.

bakken to bake.

ik blaas I blow.

ik blies I blew.

geblaazen blown.

blaazen to blow.

ik bederf I spoil.

ik bedurf I spoiled.

bedurven spoiled.

bederven to spoil.

ik bid I pray.

ik bad I prayed.

gebeden prayed.

bidden to pray.

ik braad I roast.

ik bried or *braadde* I roasted.

gebraaden roasted.

Braaden to roast.

Ik breng I bring.

ik bragt or *brógt* I brought.

gebragt brought.

brengen to bring.

ik denk I think.

ik dacht I thought.

gedacht thought.

denken to think.

Ik doe I do.

ik deed I did.

gedaan done.

doen to do.

ik draag I carry.

ik droeg I carried.

gedraagen carry'd.

draagen to carry.

ik gaa I go.

ik ging I went.

gegaan gone.

gaan to go.

ik hang I hang.

ik hing I hung.

gehangen hung and hang'd.

hangen to hang.

ik heb I have.

ik had I had.

gehad had.

hebben to have.

ik help I help.

Ik hielp or *hulp* I helped.

gebulpen helped.

helpen to help.

Ik hou I hold.

ik hield I held.

gebonden held.

houden to hold.

ik bouw I chop.

ik hieuw I chopt.

gebouwen chopt.

bouwen to chop.

ik jaag I hunt.

ik joeg I hunted.

gejaagd hunted.

jaagen to hunt.

ik kan I can.

ik kon I could.

gekonnen could.

knnen to be able.

ik kom I com.

ik quam I came.

gekomen come.

komen to come.

ik koop I buy.

ik kóft or *kógt* I bought.

gekóft bought.

koopen to buy.

ik laat I leave.

ik liet I left.

gelaaten left.

Laaten, to leave, let.

Iklach I laugh.

ik loeg or *lachte* I laughed.

gelachgen laughed.

lachgen to laugh.

ik leg I lay.

ik lag I lay.

gelegen lain.

leggen to lay.

ik leg I lay.

ik leyd I laid.

gelegd or *geleyd* laid.

leggen to lay.

ik loop I run.

ik liep I ran.

geloopen run.

loopen to run.

ik mag I may.

ik mogt I might.

gemoogen been permitted.

moogen to be permitted.

ik melk I milk.

ik molk I milked.

gemolken milked.

melken to milk.

ik moet I must, I ought.

ik most I was forced.

gemoeten been forced.

moeten to be forced.

ik raad I counsel.

144 A Compendious Guide

Ik ried or *raadde* I counseled.

geraaden counseled.

raaden to counsel.

Ik roep I call.

ik riep I called.

geroepen called.

roepen to call.

ik scheer I shave.

ik schoor I shaved.

geschooren shaved.

scheeren, to shave, shear.

ik schep I create.

ik schiep I created.

geschapen created.

scheppen to create.

Note. When *Scheppen* signifies to draw or scoop, than it hath *schepte* and *geschept*.

Ik scheld I scold.

ik schold I did scold.

gescholden scolded.

schelden to scold.

ik slaa I beat.

ik sloeg I did beat.

geslagen beaten.

slaan to beat.

ik slaap I sleep.

ik sliep I slept.

geslaapen slept.

Slaapen to sleep.

Ik smelt I melt.

ik smolt I melted.

gesmolten molten.

smelten to melt.

ik staa I stand.

ik stond I stood.

gestaan stood.

staan to stand.

ik sterf I die.

ik stierf or *sturf* I died.

gesturven or *gestorven* died.

sterven to die.

ik stoot I push.

ik stiet I pushed.

gestooten pushed.

stooten to push.

ik trek I draw.

ik trok I drew.

getrokken drawn.

trekken to draw.

ik vaar I am conveighed.

ik voer I was conveighed.

gevaaren been conveighed.

vaaren to be conveighed, to fare.

ik val I fall.

ik viel I fell.

gevallen fallen.

vallen to fall.

146 A Compendious Guide

ik vang I catch.

ik ving I caught.

gevangen caught.

vangen to catch.

ik vecht I fight.

ik vocht I fought.

gevochten fought.

vechten to fight.

ik verlaat I abandon.

ik verliet I abandoned.

verlaaten abandoned.

verlaaten to abandon.

ik vlecht I twist.

ik vlocht I twisted.

gevlochten twisted.

vlechten to twist.

ik vraag I ask.

ik vroeg I asked.

gevraagd asked.

vraagen to ask.

ik was I grow.

ik wies I grew.

gewassen grown.

wassen to grow.

ik wasch I wash.

ik wiesch or *waschte* I washed.

gewasschen washed.

wasschen, to wash.

ik weet I know.

ik wist I knew.

Geweeten known.

weeten to know.

Ik weeg I weigh.

ik woog I weighed.

gewoogen weighed.

weegen to weigh.

ik wief I levy.

ik wierf or *wurf* I levied.

geworven levied.

werven to levy, to list soldiers.

ik werk I work.

ik wrócht or *werkte* I wrought.

gewrócht or *gewerkt* wrought.

werken to work.

ik werp I throw.

ik wierp I threw.

geworpen thrown.

werpen to throw.

ik word I become.

ik wierd I became.

geworden become.

worden to become.

ik wreek I revenge.

ik wreekte I revenged.

gewroken revenged.

wreken to revenge.

ik zeg I say.

ik zeyd I said.

gezegd or *gezeyd*, said.

148 A Compendious Guide

Zeggen to say.

Ik zend I send.

ik zond I did send.

gezonden sent.

zenden to send.

ik zie I see.

ik zag I saw.

gezien seen.

zien to see.

ik zit I sit.

ik zat I sate.

gezeeten sate.

zitten to sit.

ik zoek I seek.

ik zócht I sought.

gezócht sought.

zoeken to seek.

ik zweer I swear.

ik zwoor I swore.

gezworen sworn.

zweeren to swear.

ik zwel I swell.

ik zwol I did swell.

gezwollen swollen.

zwellen to swell.

ik zwelg I swallow.

ik zwolg I swallowed.

gezwolgen swallowed.

zwelgen to swallow.

Some of these *Irregular Verbs* might be brought under one head, as *Bid, zit. Blaas, laat, slaap. Braad, raad. Bederf, sterf, werf, werp. Draag, vaar, vraag. Hang, vang. Loop, stoot. Melk, scheld, smelt, vecht, zend, zwel, zwelg. and Scheer, weeg.*

IMPERSONAL VERBS

Are onely conjugated in the third person, and are known by the setting the Particle *het* before them: some being *Active*, as

- Het regent* It rains.
- het regende* it did rain.
- het heeft geregend* it has rained.
- het had geregend* it had rained.
- het zal regenen* it shall rain.
- laat het regenen* let it rain.
- Het behoort* It ought.
- het schynt* it seems.
- het blykt* it appears.
- het vrieft* it freezeth.
- het waait* it bloweth.
- het dondert* it thunders.

And some being *Passive*, as

Het berouwt my I repent of it.

het walgt my it lotheth me.

het spyt my I am sorry for it.

het verdriet my It irketh me.

het jammert my it grieveth me.

het lust my, it delights me, I have a mind,
I like it.

Several *Personal Verbs* are also changed into *Impersonals* by setting the Particle *men* before the third person, as

Men zegt, It is said; *men say*, it is reported.

men hoort, one hears, we hear.

men kon 't niet zien, one could not see it.

men zeyd dat men 't niet wist, they said that they did not know it.

mag men 't wel weeten? may it be known, may we know it?

men behoeft 'er geen geloof aan te staan, there is no credit to be given to it.

OF PARTICIPLES.

Participles participate of *Verbs*; and are used and declined as *Nouns Adjectives*, being distinguished into *Present* and *Past*, the former being *Active* and the latter *Passive*, as *Slaande* Beating, *geslagen* beaten. But the *Active* is onely declinable and also distinguished into *Genders* as the *Adjectives*, as

Sing.

Nom. *De werkende man* The Working man.

Gen. *des werkenden mans* of the working man.

Dat. *den werkenden man* to the working man.

Acc. *den werkenden man* the working man.

Voc. *O werkende man* O working man.

Abl. *van den werkenden man* from the working man.

The *Plural* hath *Werkende* in all the cases.

Sing.

- Nom. *De naaijende vrouw* The sowing woman.
 Gen. *der naaijende vrouwe* of the sowing woman.
 Dat. *aan de naaijende vrouwe* to the sowing woman.
 Acc. *de naaijende vrouw* the sowing woman.
 Voc. *O naaijende vrouw* O sowing woman.
 Abl. *van de naaijende vrouw* from the sowing woman.

Note. The *Feminine Participles* are without variation, both in the *Singular* and in the *Plural number*.

Sing.

- Nom. *Het verwoestend volk* The destroying people.
 Gen. *des verwoestenden volks* of the destroying people.
 Dat. *den verwoestenden volke* or *aan het verwoestend volk* to the destroying people.

Acc.

to the Low Dutch Language. 153

Acc. *het verwoestend volk* the destroying
people.

Voc. *O verwoestend volk* O destroying
people.

Abl. *van het verwoestend volk* from the
destroying people.

The *Plural* hath *verwoestende volken* or
volkeren through-out all the Cases.

But here it must be observed as in the
Adjectives, that if the Particle *een* pre-
ceeds, the final *e* of the Participle is som-
times cut off; for tho' we say *De werken-
de man* the working man, yet we say *een
werkend man*; but never *een werkend vrouw*
a working woman. So in the Neuter we
say always *een vliegend vogeltje* a flying
little bird, and yet several times when *het*
preceeds, an *e* is added, as *het vliegende
vogeltje*.

Sing.

Nom. *Een bemind man* or *de beminde man*
a or the beloved man.

Gen. *eens* or *des beminden mans* of the be-
loved man.

Dat. *aan den beminden man* to the beloved
man.

G 5

Acc.

154 A Compendious Guide

- Acc. *den beminden man* the beloved man.
- Voc. *O beminde man* O beloved man.
- Abl. *van den beminden man* from the beloved man.

The Plural hath *beminde* in all Cases.

Sing.

- Nom. *Het gedrukt boek* The printed book.
- Gen. *des gedrukten boeks* of the printed book.
- Dat. *aan't gedrukt boek* to the printed book.
- Acc. *het gedrukt boek* the printed book.
- Voc. *o gedrukt boek*, o printed book.
- Abl. *van het gedrukt boek* from the printed book.

Plur.

Gedrukte in all Cases.

OF ADVERBS.

An *Adverb* is a part of speech not capable of Declension, used to declare the quality or circumstance of any action: but there being sundry sorts, they may be reduced

to the **Low Dutch Language.** 155

duced to several heads ; as some (nay the greatest part) of *quality* ; as *Wel* Well, *armelyk* poorly, *geleerdelyk* learnedly, *gemaklyk* easily, *gewilliglyk* willingly, *haastelyk* hastily, *wyslyk* wisely, *naerstiglyk* diligently.

Affirming, as *Ja* Yes, *inderdaad* indeed, *immers* truly, nay, *waarlyk* verily, *zeker*, *voorzeker* surely, *zekerlyk* certainly.

Denying, as *Neen* No, *niet* not, *geensins* nowise.

Of time, as *Heden* to day, *gisteren* yesterday, *eergisteren* the day before yesterday, *morgen* to morrow, *overmorgen* the day after to morrow, *somtyds* sometimes, *nu* now, *toen* then, *straks* presently, *opstaans* *devoet* immediately, *ooit* ever, *nooit* never, *haast* soon, *vroeg* early, *onlangs* of late, *zelden* seldom, *dikwils*, *vaak*, often, *eerdyds* formerly, *tót dat* untill.

Of place, as *Waar* Where, *werwaards* whither, *hier* here, *herwaards* hither, *derwaards* thither, *waarvandaan* whence, *daarvandaan* thence, *naby* nigh, *binnen* within

within, *buyten* without, *voor* before, *achter* behind.

Of Comparison, as *Zo*, also so, *desge-lyks* likewise, *cerder*, *liever* rather, *dan*, *als* than, *meer* more, *min* less, *achtervolgende*, *naar* according, *verscheydentlyk* differently.

Of Number, *Eenmaal* Once, *tweemaal* twice, *driemaal* thrice, *viermaal* fourtimes, *ten eersten* first, *ten tweeden* secondly, *ten derden* thirdly.

Of quantity, as *Veel* Many, much, *weynig* few, little, *genoeg* enough, *schaars* scarce.

And several more, where of nevertheless the greatest part may be reduced to those of quality.

Some Adverbs admit also degrees of Comparison; as *Vroeg*, *vroeger*, *vroegst*, Early, earlier, earliest; *weynig*, *weyniger*, *weynigst*, few, fewer, fewest.

OF CONJUNCTIONS.

A *Conjunction* is a part of speech coupling words and sentences together, yet they are of divers forts.

Some are absolutely *Copulative*, as *En*, *ende* And, *óf*, *ófte* or, *ook* also, *desgelyks* likewise, *benessens* besides, *daarenboven* moreover.

Some are *Disjunctive*, as *Nóchte*, *Neither*, *nor*, *'t zy* either, *anders* otherwise.

Causals, as *Want* For, *vermits*, *omdat*, because, *derhalven*, *daarom* therefore, *opdat* that, that so, *nademaal* since, whereas, *voorzoveel* forasmuch.

Adversatives, as *Maar* But, *hoewel*, *schoon*, *thó*, although, *nógtans* yet, *echter* however, *daarentegen*, on the contrary, on the otherhand, *niettemin* nevertheless, *on-aangezien* notwithstanding.

Exceptives, as *Uytgenomen* Except, *behalven*

halven besides, *dies niettegenstaande* notwithstanding that.

OF PREPOSITIONS.

A *Preposition* is a part of speech which is set before other words, as

- Aan* To.
- Achter*, Behind, **after**.
- By* By.
- Beneden* Below.
- Binnen* Within.
- Boven* Above.
- Buyten* Without.
- Dicht by* Hard by.
- Door*, Through, **by**.
- In*, In, into.
- Natoe* Towards.
- Met* With.
- Om* About.
- Onder*, Under, **among**.
- Op*, Up, upon.
- Omtrent*, About, **thereabout**.
- Rondom* Round about.
- Te*, To, at.
- Tegen* Against.

Te

Tegen over over against.

Tot, To, at.

Tusschen, Between, betwixt.

Van From.

Voor Before.

Zonder Without.

To these might be added *Ten* and *ter*, whose use and signification will be found in the *Syntaxis*.

OF INTERJECTIONS.

An *Interjection* is a part of speech suddenly as it were cast between the sentence, to express the motion or passion of the mind; as

O o, O my Ah me, ach oh, helaas, eylaas, alafs, wec wo, is 't moogelyk is it possible, *foei fy, stil, st. hush, whist.*

Of the SYNTAXIS.

IT would indeed be to little purpose to multiply Rules of *Construction* according to the *Latin Grammar*, because the same manner of expression that is usual with the Dutch, often prevails among the English; and the difference of *Dialect* may easier be perceived by observation in reading, than by troubling ones self with the learning of Rules. Yet in several Phrases there is a considerable difference; of which some examples being set down in my *English Grammar* under the head of **WOORDSCHIKKING**, the learner of Dutch is also referred thereunto; because that part of the *Grammar* is but very briefly to be touched here.

In **NOUNS** the *Genitive Case* is used in these expressions. *Een teug biers* a Draught of beer, *hy is slinks* he is lefthanded, *ik ging myns weegs* I went my way, *eens 's weeks* once a week, *tweemaal 's daags* twice a day, *driemaal jaars* trice a year, *'s daags* in the day time, *'s nachts* in the night time, *'s morgens* in the morning, *'s a-vonds*,

vonds, at night, in the evening, *goeds moeds*, of good cheer, *goed kinds* loving to children, *bloots voets* bare-footed, *bloots hoofds* bare-headed, *veel goeds* much good, *weynig gelds* little money, *vol waters* full of water, *myns niet waardig* not worthy of me, *onzer indachtig* mindful of us, *myns bedunkens* according to my judgement.

The *Dative Case* is used in these phrases, *Zynen vader gelyk* like unto his father, *den volke voordraagen* to propound unto the people, *der wereld gesturven* dead unto the world, *allen gemeen* common to all, *ten vure gedoemd* condemned to be burnt, *ten eeuwigen leeven overgeveerd* translated into life eternal, *ten grave gaan* to go to the grave.

The *Accusative*, being onely formed by the Particle, is used thus: *Gelukkig is het volk 't welk den Heere verkiest*, Happy is the people that chooseth the Lord: And if instead of the Particle *den* stood *de*, the sence would be quite altered: for then it must be Englified, *Happy is the people whom the Lord chuseth*. Likewise, *Zalig is by die den Heere beviint*, Bleffed is he

he that loves the Lord, and *Zalig is hy dien de Heere bemint*, Blessed is he whom the Lord loveth.

The Numbers in Dutch are Declinable into the Accusative or Ablative Case, as *In tweeën, drieën, vierën, vyven, zessen, sevenen, achten, negenen, tienden, elven, zwaalven, enz. deelen*. To divide into two, three, four, five, six, seven, eight, nine, ten, eleven, twelve &c. *Hy kwam met zyn vierën*; He came with three more besides himself; *zy waaren met hun zessen*, they were six of 'em.

The Ablative is used sometimes with the Prepositions *Ten* or *ter*, as *Ik zag hem ten dave*, I saw him at the coast; *ten tyde* in the time, *daar ter stede* in that town, *ter goeder ure* in a good hour.

This manner of speaking seems also to be in the Ablative Case, *Behoorlyker wyze* in a due form, *Onverrieten zaake* the thing remaining undone.

When ADJECTIVES are used Substantively they become *Indeclinable*: for tho' we say, *Ryke layden* Rich people, yet

yet we say, *zy waaren ryk* they were rich, or *die luyden waaren ryk* (and not *ryke*) those people were rich.

Adjectives are also very often used *Adverbially*, as *Ik heb hem trouw gediend* I have served him faithfully, *Ik heb hartig gegeten* I have eaten heartily; *hy deed het beel traag* he did it very slowly. This manner of speaking agrees with the English phrase, *To speak loud*, and with the Latin construction of Virgil, *Se matutinus agebat*.

Some **PRONOUNS** are used thus; *Tót mynent* At my house, *tót uwent* at thy house, *tót zynent* at his house, *tot hunnent* at their house, *om onzent wille* for our sake, *om haarent wille* for her sake, *mynent halve* for my sake, *uwent halve* for your sake.

The Particles *Het* and *dat* are several times used in the Plural number, as *Het waaren vroomen luyden* They were honest folks: *Dat zyn sterke paerden* those are strong horses.

Some **VERBS** require a *Genitive*, as *Ontferm u myner*, Have pity upon me; *by kreunt zich des niet*, he doth not matter that; *gedenk zyner*, remember him; *Des verwittigd* informed of it.

The *Infinitive* of a *Verb* is often used as a *Noun Substantive* of the *Neuter Gender*, as *Zulk werken valt moeyelyk* such working is hard; *het sterk gaan vermooit my* the hard going tires me; *dat drinken is suur* that drink is sour; *het gulzig eten kroépt hem* the greedy eating chokes him; *zyn spreken verveelt my* his speaking wearies me, or I can't endure his speaking.

And sometimes are *Infinitives* thus used, also declined, as *Willens en weetens* Willfully and knowingly; *myns bedunkens* according to my judgement; *des drinken zat* full of drink; *de reden zyns zeggen* the reason of his saying so. *Verachtens waerdig*, worthy of contempt.

Some **ADVERBS** take to them a *Genitive*, as *Niets geheels* Nothing whole; *gelds genoeg* money enough.

to the Low Dutch Language. 165

The PREPOSITION *Op* is sometimes used thus, *Op het Duytsch* According to the Dutch or in the Dutch, *op zyn Engels* after the English fashion.

Te, ten and *ter* are thus used. *Te Haarlem* At Harlem, *te Londen* at London, *te lande* by land, *te water* by water, *te paerde* on horse-back, *te voet* on foot, *te water en te brood zitten* to be fed in prison with bread and water, *ten eersten* at first, *ten zweeden* secondly, *ten deele* partly, *ten dage* on that day, *ten goede* in good part, *ten toon stellen* to expose, *ten hoogsten* at the highest; *ter plaetse* at the place, *ter zee* by sea, *ter dood* to death, *ter dood toe* until death.

Of the transplacing of words has been said something already in the *Syntaxis* of my *English Grammar*; and it is very usual in *Dutch* to place the *Verb* last in a sentence, as *Wanneer zal ik u weer zien*, When shall I see you again? *Als gy in Engeland komt*, when you come into England.

To

To fill up an empty page or two I'll add these following Observations.

Some writers amongst the Dutch do not fully agree in the construction of words. For tho' many think it very good to say *De wysbeyd Salomons* the wisdom of Solomon, *Het Ryk Davids* the Kingdom of David, *Het Huys myns vaders* the house of my father; yet others count it better to say *Salomons Wysbeyd*, *Davids Ryk*, and *myns Vaders Huys*.

Some will express the *Subjunctive Mood* thus: *Zie of hy dat gedaan hebbe*, see whether he has done it. But others judge with good reason, that altho' *hebbe* be good for the *Optative*, as for instance, *Dat hy zyne wille hebbe* that he may have his will; yet the *Subjunctive* is expressed better by *heeft*, if it be duely transplac'd; for in the *Indicative Mood* we say, *Hy heeft het gedaan*; and the *Subjunctive* requires onely the transplacing of the auxiliar word *heeft*, thus, *Ik weet*

weet niet of hy 't gedaan heeft, I do not know whether he hath done it.

Some will add a finall *e* to the Verb in the *Indicative*; thus; *Ik weete dat het zo is* I know; it to be so; *Ik verneeme dat hy thuis is*; I understand that he is at home; *Ik hebbe hem nog niet gezien* I have not seen him yet. But others, and I my self also, reject this, and say always in the *Indicative* *Ik weet* I know, *Ik verneem* I understand, *Ik heb* I have; leaving *weete*, *verneeme*, and *hebbe*, for the *Optative* or *Subjunctive mood*.

None but our best Authors take the words *Opdat* that so, *emdat* because, for one word; since the vulgar way is to write *op dat* and *om dat*. Every body writes *waarom* why or wherefore, *daarom* therefore; and yet the most will divide (without any other reason than that is usuall) the words *waar* by whereby, *waar in* wherein, *daar door* thereby &c. But some few, observing this irregularity, will write now, *waardoor* wheteby *daar in* therein, *daarmede* therewith.

It is very frequent to say, *De gene die ons quamen zien* Those that came to see us;
But

But some are of opinion that the word *de gene* is altogether superfluous here, and that it is beter to say, *Die ons quamen zien.*

We say *dank weetén* in imitation of the French *sçavoir gré*, to be thankfull; or to take kindly: And others count it more proper to say *dank wyten* to ascribe or impute thanks.

The Prououns *Gy*, *wy*, *zy* are often pronounced and writ thus, *Ge*, *we*, *ze*.

The E N D.

As for the Dialogues that follow, tho I think them to be usefull; yet since they are not of my making, I won't answer for every thing contained therein.

*The Second Part of the***COMPENDIUS GUIDE,***To the***LOWDUTCH LANGUAGE,***Where in are Collected***SEVERALL DIALOGUES,***Letters and Bills of Exchange.*

't Tweede Deel van de

W E G W Y Z E R

Tot de

NEDERDUYTSCH E TAAL,

Behelzende nodige

S A M E N S P R A A K E N,

Brieven en Wisselbrieven.

A morning Salutation
between A. B. and
B. D.

I Wish you good mor-
row, Sir.

And to you likewise,

*Een Morgen-groete-
tenisse tusschen A. B.
ende B. D.*

I Ck wensch U E.
een goeden mor-
gen Heer.

Ende u van gelyc-
Sir,

2 d'Engelsche en Nederduytsche

Sir, a good morrow,
and a good year.

Good morrow,
Neighbour.

I thank you, my lov-
ing Neighbour.

I wish you a good
day, Master B.

And to you also, Mr.
A.

A good, and a merry
day to you.

Sir, I very humbly
thank you.

Sir, how do you doe
this morning?

Sir, ready to do you
my service.

Sir, how goes it
with your health this
morning-time?

Sir, very well, at
your service.

ke, myn Heer, een
goede morgen, ende
een goet jaer.

Goeden morgen,
Buurman.

Ick bedancke U E.
myn lieven naasten
(gebuur.)

Ick wensche u een
goeden dagh, Mee-
ster B.

Ende u ook, Mr.
A.

Een goede, ende
een blyde dagh zy
U E.

Myn Heer, Ick be-
dancke U E. seer oot-
moedelyck.

Myn Heer, hoe vaart
gy desen ochtent?

Myn Heer, bereydt
om U E. eenigen
dienst te doen.

Myn Heer, hoe gaat
het met uw gefont-
heyt in desen ochtent-
stont?

Myn Heer, seer wel,
tot uwen dien st.

SAMENS PRAAK.

Let this be a prosperous day to you, Sir.

My dear friend, & that, it might not go ill with you also!

How have you rested this night?

Well, blessed be God.

Sir, what do you up so early this morning, abroad in this cool weather, I pray you?

How, (why) is it not time to be up? and as concerning the weather, it is temperate, and tolerable.

For what do you rise so soon?

To rise early (or betimes) a mornings, is the most wholesome thing of all the World.

U. moet desen dag, (*Myn Heer*) een voorspoedige dagh zyn.

Och dat 'et oock met U E. niet en mogt qualyck gaan! myn waarde vriend.

Hoe hebt gy van desen nacht gerust?

Wel, Godt lof.

Myn Heer, wat maakt U E. desen morgenstont soo vroegh op, buyten in dit koud weder, ick bid u?

Hoe, is 't niet tydt op te zyn? ende wat het weder belanght, is tamelyck, ende verdraaglyk, (ofte verdraagzaam.)

Waarom staat ghy soo vroegh op?

's Morgens (ofte 's ochtens) vroeg op te staan is 't aldergefontste dingh van degantsche Werelt.

4 d'Engelsche en Nederduytsche

A farewel at the Evening-time, between G. and H.

What a Clock is it, Sir?

What time a night is it? (or what hour of the night may it be?)

What a Clock is it now Sir?

It is ten a Clock, it is nere ten, it hath struck ten, it is almost ten a Clock, it is about ten a Clock, Sir.

I knew it not, I suppose it is not so late; me thinks it cannot be so late.

With your favour, but it is, it is verily, it is so indeed, it is truly, Sir, I have heard it strike.

Een Scheydinge in den Avondt-stondt, tuschen G. ende H.

Hoe laat is 'et (hoe veel heeft de Klok) myn Heer?

Wat uure in (ofte van) der nacht is 't?

Myn Heer, wat uure is het nu?

Het is tien uuren (ofte de Klock heeft tien) het is by tien, het heeft tien geslagen, het is byna tien uuren, het is omtrent tien uuren, myn Heer.

Ick en wist 'et niet, Ick meene het soo laat niet en is, my dunckt dat het so laat niet wesen kan.

Behondens uw gunste, het is toch, het is immers, het is inder daat alsoo, het is waarlyk (waarachtig) myn Heer, Ick heb 't hooren slaan. Sir,

SAMENSpraak. 3

Sir, *what hours is't that strikes? doe you know it?*

Eleven, Sir, it is Eleven a Clock.

Sir, *what a Clock may it be? I pray,*

Sir, *it cannot fail but it must be Eleven.*

Then it is time to go to bed: it is high-time then to go to sleep: we will then go to sleep: we must break off our discourse; and then depart, and go to our rest.

I am not drowsy: I have at present no need of rest: I am not sleepy, I am wholly awake still.

But I am very drowsy, my eye-lids are heavy of sleep (or taken with sleep) rest is very

Myn Heer, weet gy hoe laat het is, dat daar slaat.

Elf, myn Heer, het is elf uuren.

Myn Heer, wat uur mach't doch wesen? bid ick?

Myn Heer, het en kan niet mankeeren, maer het moet elf zyn.

Dan is het tydt te bedde te gaan, het is dan hoogh tydt te gaan slapen: wy sullen dan gaan slapen: wy moeten van ons praaten afbreeken, ende dan scheidten, ende na onse ruste gaan.

Ick ben niet vakerigh: Ick heb rechtevoort geen rust van doen: Ick ben niet slaperigh: Ick ben noch heel wacker.

Maer ick ben doch heel vakerigh, myn oog-scheelen zyn al met vaack bevangen, need

8 d'Engelsche en Nederduytsche

needful for me (or I have great need of rest) I am very sleepy: I cannot hold my eyes open any longer; I bid you therefore good night, Sir.

Go to sleep then, and God keep you. I wish you a good night, let this night be beneficial unto you, I wish this night might be salubrious to you, I wish from my heart, that you may sleep soundly (or without Incumbrance) this whole night.

To learn how to buy, and sell.

Good morrow, Sir, and your Compa-

rust is my seer noodig, (ofte *Ick hebbe ruste seer noodigh van doen*) Ick ben seer slaperig: Ick en kan myn oogen niet langer open houden; Ick segh U E. goeden nacht, myn Heer.

Gaat dan slapen, ende Godt beware U E. Ick wensche U E. eenen goeden nacht, laat dese nacht U E. voordeeligh zyn, ick wensche dat dese nacht U E. mach heylsaam (*gesondelyk*) zyn: Ick wensche van herten, dat gy onbesorght (ofte *onbekommert*) dees geheele nacht door mooght slapen.

Om te leeren koopen, ende verkoopen.

Goede morge, Heer, ende uw Maatschap.

And

SAMENSpraak

*And you likewise,
Mistress.*

*What do you here in
the cold so soon, have
you been here long?*

About an hour.

*Have you sold any
thing to day?*

*What should I have
sold already? I have
not so much as taken
handfel.*

Nor I.

*Be of good courage,
God will send us some
Chapmen, or Mer-
chants, I hope.*

*I hope so too, there
come's one, he will
come hither.*

*Sir, what lack you,
have aie anie thing of
your savvy Come hit-
ber, doth it please you
to buy somthing? loock
and see, If I have not
that likes you, that
serves your (turn.)*

Ende n oock, Juf-
frouw.

Wat maackt gy
hier soo vroegh in de
koude, hebje hier lang
geweest?

Ontrent een uure.

Hebt gy van daagh
wat verkocht?

Wat soude ick al-
reeds verkocht heb-
ben? ick en heb so veel
niet als handgift ont-
fangen.

Noch ick.

Zyt goets moets,
ick verhoopedat God
ons eenige Kalanten,
of Koopluy senden sal.

Ick hoop 'et oock,
daar komter een, hy
sal hier komen.

Myn Heer, wat ont-
breeckt u, heb ik iets
van uwen dienst, komt
hier, belieft gy yets te
kopen, aenschout
ende siet, of ik niet en
heb dat u aanstaat, dat
u dient.

8 d'Engelsche en Nederduytsche

*Walck in, I have be-
re good Cloth, good lin-
nen of all sorts, and of
all prices, good Silks
Chamblet, Damask,
Velvet;*

*I have good Flesh,
good Fish, and good
Herrings: Here is good
Butter, and also good
Cheese, Edams en
Ter-gow's.*

*Will you buy a good
Spanish Leather, or
Sattin Cap? a good
Hat; or good Books in
French, English, Low-
dutch, Latin, or in
Italian? or desire you
a writing Book? buy
somewhat, look what
will serve you, and
what may be for your
turn, I will give you
good chap: ask for
what you please, I'll
let you see it, the sight
shall cost you nothing,*

Tree binnen, ick
hebbe hier goet La-
ken, goet Lynwaet
van allerley soorten,
en van alle pryfen,
goede Zyde Lakenen,
Kamelot, Damast,
Fluweel:

Ik heb goet Vleesch;
goede Visch, en goe-
den Haring: Hier is
goede Bóter, ende goe-
de Kaas, Edamsche en
Tergousche.

Wilje een goet
Spaans Leer, ofte
Sarynen Muts koop-
pen? een goeden Hoet;
ofte Kastoer, ofte
goede Boeken in 't
Frans, Engelsch, Ne-
derduytsch, Latyn,
ofte Italiaans? ofte
wilje een Schryfboek?
koopt doch wat, be-
siet wat u dient, ende
wat u gerieven mach,
ick sal u goeden koop
geven: vraaght maar
wat u belieft, ick sal

but

but your own painse.

How much shall I pay for th'ell of this Cloth?

You shall pay five Shillings for it.

How much must an Ell of this piece of Linnen cost me?

It shall cost you a dollar.

How much the pound of this Cheese?

The pound I rate at two pens half pennie.

What cost the kan of this Wine?

The kan must yield five stivers.

How much do you rate the piece at?

I rate it at seven gilders, and ten stivers, at a word.

What shall I give for

't U E. laten sien, 't gesichte en sal u niets kosten, dan uw eygen moeyte.

Hoe veel sal ick voor d'Elle van dit Laken betalen?

Gy sult 'er vyf schellingen voor betalen.

Hoe veel moet my een elle van dit stuck Lynwaat kosten?

Het sal u eenen daalder kosten.

Hoe veel gelt het pont van dese Kase?

Het pont gelt, ofte waardeere ik op twee en een halve stuyver.

Wat gelt de kan van dese Wyn?

De kan moet vyf stuyvers gelden.

Hoe veel loofje 't stuck?

Ick waardeer 'et, met een woort, seven gulden tien stuyvers.

Wat sal ick daar

A 5

that?

10 d'Engelsche en Nederduytsche

that? but do not over-
prise it to me, I pray.

Not I surely: I will
not over rate it you,
I let tell it you at a word,
you shall pay for it
twenty and seven sti-
vers, and a half; if it
please you, that 's
not dear.

It is a great deal too
much.

In sooth it is not;
how much do you bid
me? bid something: I
will not give it you for
that which you proffer
me, bid me something.

What should I bid
upon that?

You have set it me at
too high a price.

I have not: but it
is not said: that I will
not sell it for less,
there I have rated it
at: bid me what you

voor geven? maeren
over-lovet my doch
niet, bid ick.

Neen ick zeeker:
Ick en zal 't u niet
over-loven, ick sal 't u
niet een woort seg-
gen, ghy sult 'er voor
betaalen seven-en-
twintigh stuyvers, en-
de een halve, als 't u
bellest, dat is ~~immers~~
niet duur.

Het is veel te veel.

Voorwaar 't en is
niet; hoe veel biedt
ghy my? biedt wat:
Ick en sal 't u niet ge-
ven voor 't gene ghy
my bied, bied my wat.

Wat soude ick daar
op bieden?

Ghy hebt 'et my al
te hoog geloost.

Ick heb niet: maar
't is niet geseyt, dat ick
't niet voor minder
verkoopen en sal, als
ik 'et wel gewaardeert
will

SAMENSpraak. II

will give for it.

*I will give twenty
and two stivers for it,
and not a doit more.*

*For that price it is
not to be sold, you
proffer me loss, you bid
me too little; I have
some here, which I can
sell you for that price:
but it is not so good, no
not to be compared, it
does not come near it
by a good way, I will
shew it you, look, this
I will sell you for less
price; but the least price
is not always good to
be sought: can you do
better than buy what
which is good? If you
were my Brother, I
could not give you a
bitter.*

hebbe: seght my wat
ghy 'er voor gegeven
wilt.

Ick sal 'er twee en-
twintig stuyvers voor
geven, en niet een
duyt meer.

Voor dien prys en
is 't niet te koop, ghy
bied my verlies, ghy
bied my al te weynig;
Ick heb hier wel wat,
dat Ick u voor dien
prys verkoopen kan,
maar 't en is soo goet
niet, neen niet te ver-
gelycken, het en ge-
naackt 'et niet by een
goet stuck weegs: Ick
sal 'er u toonen; Siet,
dit wil ick u wel ver-
koopen om minder
prys; doch de minste
prys en is niet altydts
goet gesocht: kan je
beter doen dan te koop-
en 't gene dat goet is?
al waar je myn Broe-
der, ik en soude u geen
beter konnen geven.

12 d'Engelsche en Nederduytsche

Will you take my money?

Not so.

I shall give yet two stivers, and a half more.

I cannot: I should still be a loser: I let it you as near as I may, I have set you the lowest, and uttermost price: what should one make many words about it.

I may give no more.

Well, God guide you: go, and try elsewhere: if you can buy cheaper, you shall have it for a stiver: you can get it no where for the price you bid me, and such ware; I am able to sell it as cheap as any other man, as any in the City, but I will not sell it so loss; I offer

Wilt gy myn gelt aanneemen?

Soo niet.

Ik sal u noch twee en een halve stuyver meer geeven.

Ick kan niet: Ick soud 'er noch aen verliesen: Ick verlaat het u soo deun als ick mach, ick hebbe u de laagste, en de uysterste prys gestelt, wat soud men daar veele woorden om maken?

Ick en magh niet meer geeven.

Wel, God geleyde u: gaat, ende ondersoect ergens op een ander: soo je beter koop kunt koopen, ghy sult 'et voor eenen stuyver hebben: ghy kunt 'et nergens bekomen voor de prys die je my biedt, ende al sulcke Waren; Ik ben machtig om alsoo

it you very neer for the same price, that it hath cost me, I must gain something, I sit not here to gain nothing; if I can shift it; for I must live by it, you know well enough that every thing is very dear, the one must needs follow the other. If you please to give me the twenty and six stivers, you shall have it, otherwise I cannot help you; you fall to hard for me to deal with.

That I am; I can gain nothing by you; if every one were as parsimonious

goeden koop te verkoopen als een ander man, als yemant in de Stadt, maar ick en wil 'et met verlies niet verkoopen; Ick verlaat het u byna voor de selfde prys, dat 'et my gekost heeft, Ik moct wat winnen, Ik en sit hier niet om niet met al te winnen, soo ick 'et helpen kan: want ik moct 'er afleven, ghy weet wel genoech dat alles heel duur is, het een moct nootzaakelyk 't ander volgen. Soo ubelieft my de ses-en-twintigh stuyverste geven, ghy sult 'et hebben, anders ick en kan U E. niet helpen, gy valt my al te hard om mede te handelen.

Dat ben ick, voorwaar: ick kan aan U E. niet winnen: dat yder een soo den

14 d'Engelsche en Nederduytsche

as you, I might shut up
my shop, for I should
not get bread to eat.

I please th you to say
so.

It is true indeed.

Now, bear yet a
sword.

Well, speak some-
what to the purpose.

I will give you the
silver siver, and not a
witamone, I may be-
stow no more, I should
be chidden.

That were a small
matter, I likewise
should get and obtain
displeasure, if I let it
go for less, are you
within a siver? within
a siver, what you should
not in woman for long
for one siver, what
may, a siver, or two

ware, als ghy, ick
soud' myn Winkel
moeten toe swaigen;
want ick en sou geen
broodt krygen om te
eten.

Het beliest u alsoo
te seggen.

't is in der daad
waar.

Nu, hoort nog een
woord.

Wel, seght wat te
degen.

Ick sal u d'ander
stuyver geven, ende
niet een sien meer, Ick
en mach niet meer be-
steden, Ick soude be-
keven worden.

S A M E N S P R A A K.

avail you?

Yes, you say well, here a stiver, and there a stiver, will make two: Well, shall I not have it?

Not for that price, Sir.

Farewell then: I'll go where I shall meet with better success.

You are well come: Now, come hither, take it, I may not refuse handsel: It is too cheap.

You will say so: but if I say, it is too dear, you have beguiled, and defrauded me, you have over sold it me.

I release you of it, if you find your self aggrieved (or malcontent)

That would be a

teert, wat magh u een stuyver oft twee batend

Ja, ghy seght wel, eenen stuyver hier, ende eenen stuyver daar, maken wel twee: wel aan, sal Ick het niet hebben?

Voor dien prys niet, Heer.

Adieu dan, Ick wil gaan, alwaar ik beter onthaal ontmoeten sal.

Ghy zyt welkom: Nu, komt hier, neemt het, Ick en mach geen handgift ontfeggen: 't is al te goet koop.

Dat wil je seggen: maar ick segge, 't al te duur is, ghy hebt my bedroogen, ende vervoordeelt, ghy hebt my bekocht.

Ick schelde die u quyt, is 's sake datjen selven ongenoegt bevindt.

Alsoe te doen sou-

16 d'Engelsche en Nederduytsche

shame for me, to do so; bold, there is your money; how much must you have?

You know that well enough, fifteen pounds, and ten shillings: is it not so, is it not right?

Wel, see there, and give me ten stivers back again.

I have no small mone, for how much do you give me this?

For eight shillings, and six grants.

I will not take it at that price, it is not worth so much, you rate it too high.

But it is, ask somebody else, I pray.

Give me other money, I should not be able to put this off.

You may sufficiently

de my een schande zyn: hou, daar is u geldt: hoe veel moet ghy hebben?

Dat weet ghy wel genoeg, vyftien ponden, ende tien schellingen: is 't niet alsoo, is 't niet te dege?

Wel, siet daar, ende geeft my tien stuyvers we'erom.

Ick en heb geen kleyn gelt, voor hoe veel geeft gy my dit?

Voor acht schellingen, ende ses grbot.

Voor dien prys en wil ick 'et niet ontfangen, 't en is soo veel niet waart, gy schat het al te hoogh.

't Is doch, vraagt 'et liever yemant anders.

Geeft my ander geldt, ick en soud' dit niet kunnen uyt geven.

Gy mooght wel ge-

SAMENS PRAAK. 17

well, I will make it good, if it do not go: if you cannot put it a way, bring it me again, and I will give you other money: hold, there is an other for to please you.

I am now content: will you have it carryed I will cause it to be carryed for you; thou Boy, take this, go with the Gentleman.

It is needlest, I can carry it my self: farewell, Mistris.

I thank you heartily, my friend, when you have need of any thing. I will afford you as good a penny-worth as anyman, as well without as with money; come when you pleas, and make a tryal of it,

noeghsamelyck, Ick wil't goet doen, soo 't niet en gaat: als je 't niet en kunt weg schicken, brengt 'et my wederom, ende ik sal trander gelt geven: houdt, daar is een ander stuck, om u te yreden te stellen.

Nu ben ick te yreden; wilt ghy 't gedragen hebben, Ick sal 't voor u doen dragen; Jongen! neemt dit, ende gaat met den Edelman, of Heer.

't Is niet van noode, ick kan 't selfs wel dragen: vaar wel Juffrouw.

Ick heb U E. hertelyck te bedancken, myn vrient: als ghy yetwets van doen hebt, komt wederom by my, Ick sal U E. soo goeden koop geven, als eenig mensch, soo wel sonder als

18 d'Engelsche en Nederduytsche

come boldly.

Well, Mistris, I will do it very freely, and willingly: Now, God be with you.

Manie thanks to you, Sir.

A Dialogue between a Merchant and his Servants.

Mr. **S**Ufanna, *where are the Boys.*

S. Sir, *they are not yet up.*

Mr. *What shame is that? go waken them.*

S. *See there comes Abraham from above.*

Mr. *It is troublesome for you, to get out of the bed.*

Ab. *My Master sure*

met gelt, komt wanneer gy bliest, ende ondersoeckt het, komt stout'lyck.

Wel, Juffrouw, Ick sal 't seer vrypostiglyck, ende geerne doen: Nu, zy Godt met U E.

Grooten danck, myn Heer.

Een t'Samen-spraack tusschen een Koopman en sijne Dienaren.

Mr. **S**Ufanna, waar zyn de Jongens.

S. Myn Heer, zy zyn noch niet op.

Mr. *Wat schande is dat? gaat maackt haer wacker.*

S. *Siet daar komt Abraham van boven.*

Mr. *Het valt u wel moeijelyk uyt het bedt te komen.*

Ab. *Myn Meester give*

S A M E N S P R A A K. 19

give it me.

Mr. *Go open the shop.*

Ab. *I am going.*

Mr. *How comes it that your Comrades do not get up?*

Ab. *They shall come presently.*

Mr. *As soon as you have opened the shop, write ont the Account for Master T. S.*

Ab. *I shall do it, Sir.*

Mr. *I am going in.*

Ab. *Ha Benjamin are you there?*

B. *What said the Master to you?*

Ab. *He was troubled that we slept so long.*

B. *It is yet time enough to have a bad day.*

Ab. *That is true.*

B. *Cornelius is yet asleep.*

vergeeft het my.

Mr. *Gaat doet de winckel open.*

Ab. *Ick ga.*

Mr. *Hoe komt het dat u Mackers niet opstaan?*

Ab. *Sy sullen terstont komen.*

Mr. *Soo ras als gy de winckel hebt open gedaan, schryft de Reeckening uyt voor Mijn Heer T. S.*

Ab. *Ick sal het doen myn Heer.*

Mr. *Ick ga binnen.*

Ab. *Ho Benjamin zyt ghy daar?*

B. *Wat seyde de Meester tegens u?*

Ab. *Hy was moejelyk dat wy soo lang sliepen.*

B. *Het is noch vroeg genoeg om een quaden dag te hebben.*

Ab. *Dat is waar.*

B. *Cornelius slaapt noch.*

Ab. *If*

20 d'Engelsche en Nederduytsche

Ab. *If the Master doth not find him in the shop, he will be very angry.*

B. *I shall go and call him.*

Ab. *That is good.*

B. *Cornelius will you sleep the whole day.*

Cor. *Not I, go down, I shall immediately follow you.*

B. *Make haste then.*

Mr. *Do you hear, youth, I will that you gett up every morning at six of the clock: Go see whether the Post be come on.*

Cor. *Very well, Master, I do go.*

Mr. *And you Benjamin laie me those Merchandizes together.*

B. *Must we let these bales stand there?*

Mr. *No: draw them unto that corner.*

Ab. *Indien de Meester hem niet in de winckel vindt, sal hy seer quaat zyn.*

B. *Ick sal hem gaan roepen.*

Ab. *Dat is goet.*

B. *Cornelis wilt gy den heelen dag slapen?*

Cor. *Ick niet, gaat beneden, ick sal u terstont volgen.*

B. *Haast u dan.*

Mr. *Hoort gy, jongen, ick wil dat ghy alle morgen te ses uuren opstaat: Gaat sien of de Post aan gekomen zy.*

Cor. *Seer wel, Meester, ick ga.*

Mr. *En ghy Benjamin schickt my die Koopmanschappen te samen.*

B. *Moet men die baalen daar laten staan?*

Mr. *Neen: trekt haar in dien hoek.*

B. *And*

B. *And all those packs?*

Mr. *You must bring them into the Warehouse.*

Ab. *Master, there is the account which you demand.*

Mr. *You must go and carry it.*

Ab. *At what hour?*

Mr. *Betwixt nine and ten; and ask whether he would that we should bring him any goods from Franckforts Misse? (or Fair?)*

Ab. *I shall do it.*

Mr. Benjamin *go not out of the shop: I must go out.*

Mistress N. N. *Is the Master within?*

Ben. *No, Madam, he is gone out: do you please to have any thing?*

Mrs. *I would well have a fine piece of*

B. *En alle die pakken?*

Mr. *Ghy moet die in 't Packhuys brengen.*

Ab. *Meester, daar is de reeckeningh die ghy eyscht.*

Mr. *Ghy moet die gaan brengen.*

Ab. *Op wat uure?*

Mr. *Tusschen negen en tien: en vraagt hem of hy wilde dat men hem eenigh goet van de Franckfortse Misse soude brengen.*

Ab. *Ick sal het wel doen.*

Mr. Benjamin *gaat niet uyt de winkel: Ick moet uytgaan.*

Mistress N. N. *Is de Meester in?*

Ben. *Neen, Juffrouw, hy is uytgegaan: belicft u yet te hebben?*

Mrs. *Ick soude wel een mooy stuk ge-*

striped Taffety?

B. *Madam, have you a mind to this?*

Mrs. *Have you none of another colour?*

B. *Of what colour you please; what do you say of this?*

Mrs. *This is better: but how shall we do concerning the price?*

B. *Madam, it is of five guilders the ell.*

Mrs. *I can get it cheaper at another (place.)*

B. *That is the price at a word, you can not any where get it cheaper.*

Mrs. *How many ells are there in that piece?*

B. *Just twenty five.*

Mrs. *To how much doth that amount in all?*

B. *To an hundred*

streept Taffetas willen hebben.

B. Meijuffer, hebt ghy hier sin in?

Juf. Hebt ghy geen van een ander colour?

B. Van wat verwe dat het u belieft; wat seght ghy van dit?

Juf. Dit is een beter: insat hoe sullen wy het stellen nopen de de prys?

B. Meijuffer, het is van vyf gulden de el.

Juf. Ick kan dat op een ander beter koop krygen.

B. Dat is de prys met een woort; ghy kunt het nergens beter koop krygen.

Juf. Hoe veel ellen is 'er aan dat stuck?

B. Net vyf en twintigh.

Juf. Hoe veel beloopt het alles?

B. Tot hondert en

and

and five and twenty
gilders.

Mrs. *There is your
money, send it home
by the porter.*

B. *Very well, Ma-
dam, I thank you for
your money; when you
have need of any
things, we shall give
you them cheap.*

Mrs. *Farewell, a
good day to you.*

B. *Madam, I am
your Servant.*

Cor. *Is the Master
gone out?*

B. *Long since.*

Cor. *The Post is not
come.*

B. *Will you stay a
little in the shop? I'll
go to get my breakfast.*

Cor. *I shall keep the
shop so long.*

B. *Go you now; I
shall well attend the
shop.*

vyf-en-twintigh gul-
den.

Juf. *Daar is u gelt,
send het met de kruyer
thuis.*

B. *Seer wel, Juf-
vrouw, ick bedank uw
voor uw gelt, als gy
wat van doen hebt, wy
sullen u dat goet
koop geven.*

Juf. *Vaar wel, goe-
den dagh.*

B. *Mejuffer, ick
ben u Dienaar.*

Cor. *Is de Meester
uytgegaan?*

B. *Al over lang.*

Cor. *De Post is niet
gekomen.*

B. *Wilt ghy wat
in de winkel blyven?
ick ga myn ontbyt ne-
men.*

Cor. *Ick sal soo
lang wel op de win-
kel passen.*

B. *Gaat ghy nu?
ick sal de winkel wel
waarnemen.*

Cor.

24 d'Engelsche en Nederduytsche

Cor. *Have you got your breakfast so soon?*

B. *I do not make so great a doe.*

Cor. *Are there any letters to be written out?*

B. *That you must see before the Master comes home.*

Cor. *Ha! here is much work for me.*

B. *What letters are there?*

Cor. *Spanish Letters.*

B. *You must work.*

Cor. *We have never one hour leasurable time.*

B. *We must have patience as long as we are Apprentices.*

Cor. *That is our only hope, that we shall once become Masters also.*

B. *Look, there cometh the Masters.*

Cor. *Hebt ghy so ras ontbeten.*

B. *Ick maack soo veel omslagh niet.*

Cor. *Zyn 'er brieven uyt te schryven?*

B. *Dat moet ghy sien, eer de Meester te huys komt.*

Cor. *Ho! hier is veel werck voor my.*

B. *Wat voor brieven zyn 'er?*

Cor. *Spaanse brieven.*

B. *Gy moet arbeiden.*

Cor. *Wy hebben noyt een ure ledig tyd,*

B. *Wy moeten gedult hebben soo langh als wy knechten zyn.*

Cor. *Dat is onse eenige hoop, dat wy oock eens Meesters sullen worden.*

B. *Siet, daar komt de Meester.*

S A M E N S P R A A K. 25

Mr. Is *Abr.* not com
home yet?

Cor. No.

Mr. Do you know
where *Master S. L.*
dwelleth?

Cor. Yes.

Mr. Carry him this
bag of *Duckatons*, and
cause it to be told over
before you.

Cor. I shall do so.

Mr. What a clock is
it, *Benjamin*?

B. *Master*, I beleeve
that it is about noon.

Mr. I must go to the
Exchange; hath any
body been here?

B. A *Gentilwoman*
hath been here to buy a
piece of striped *Taffety*.

Mr. What was she
for a *Gentilwoman*?

B. She dwelleth
next to *Mr. J. W.*

Mr. I do well know
who it is. I go to the

Mr. Is *Abr.* noch
niet t'huys gekomen?

Cor. Neen.

Mr. Weet ghy
waar myn Heer *S. L.*
woont?

Cor. Ja.

Mr. Brought hem
dit sackje met *Duca-*
tons, en doet het voor
u overtellen.

B. Ick sal soo doen.

Mr. Hoe laat is het
Benjamin?

B. *Meester*, ick ge-
loof dat het omtrent
middagh is.

Mr. Ick moet na de
Beurs gaan; is hier
yemant geweest?

B. Een *Juffer* heeft
hier een stuck gestreep-
te *Taffetas* wesen ko-
pen.

Mr. Wat was sy
voor een *Juffer*?

B. Sy woont naast
den Heer *J. W.*

Mr. Ick weet wel
wie het is. Ick ga na

B

Ex-

26 d'Engelsche en Nederduytsche

Exchange; send Abr. to me if he come presently.

B. *I shall do it.*

B. *Thou art no sooner com in, Abraham, but must go out again.*

Ab. *Fore what?*

B. *To go and find the Master upon the Exchange.*

Ab. *Then I shall have not a moments time to eat a monthfull.*

B. *It is too late to take a breakfast, thou shalt have the better dinner: make hast.*

Ab. *I go.*

B. *Do you come so soon again from the Exchange?*

Ab. *Truly yes.*

B. *Have you seen the Master?*

Ab. *Yes, the Exchange is almost don.*

B. *The Master shall*

de Beurs. Send my Abr. indien hy haast komt.

B. *Ick sal het doen.*

B. *Abraham, gy zyt soo ras niet ingekoomen, of moet weder uyt gaan.*

Ab. *Waarom?*

B. *Om de Meester op de Beurs te gaan vinden.*

Ab. *Dan sal ick niet een oogenblick tyt hebben om een montvol te eten.*

B. *Het is te laat om te ontbyten, ghy sult te beter middagmaal houden: haast u.*

Ab. *Ick ga.*

B. *Komt ghy soo ras weder van de Beurs?*

Ab. *Seker ja.*

B. *Hebt ghy de Meester gesien?*

Ab. *Ja, de Beurs is schier af.*

B. *De Meester sal*

then

then soon come back.

Ab. *I believe so.*

B. *So much the less shall we stay for dinner.*

Ab. *Yes, if dinner be ready.*

B. *Is not the Mistress got up.*

A. *Do you not know that she is something sickly?*

B. *That happeneth oftner.*

A. *Where have you been this whole morning?*

B. *That Mr. N. made me stay two hours.*

A. *That is verry tedious.*

B. *I shall not come there again on a long time.*

A. *How do you know that?*

B. *It is because my*

dan wel haast weder komen.

Ab. *Ick geloof ja.*

B. *Dies te minder sullen wy wachten met te eeten.*

Ab. *Ja, indien het eeten gereet is.*

B. *Is de Juffrou niet opgestaan?*

A. *Weet ghy niet dat sy wat sieckelyk is?*

B. *Dat gebeurt wel meer.*

A. *Waar hebt ghy desen heelen morgen geweest?*

B. *Dien Heer N. heeft my twee uren doen wachten.*

A. *Dat is te verdrietig.*

B. *Ick sal in langh daar niet weder komen.*

A. *Hoe weet gy dat?*

B. *Het is om dat*

B 2 *things*

28 d'Engelsche en Nederduytsche

things are made off with him.

A. *Hath he given you money?*

B. *Did you not see that I brought it in with me?*

A. *That is well.*

B. *It strikes there one of the clock.*

A. *I should be willing that we should eat.*

B. *The Master doth not come so soon as I thought for.*

A. *Look there, he comes.*

Mr. *Boys, is the dinner ready.*

Ab. *Master, I go to ask the Maid.*

Yes Mr. it is ready.

Mr. *Is my Wife dres't?*

B. *Yes, Master.*

Mr. *Let us go to dinner. Is Cor. not com yet?*

myn saken met hem afgedaan zyn?

A. *Heeft hy u' gelt gegeven?*

B. *Hebt ghy niet gesien dat ick het mede bracht?*

A. *Dat gaat wel.*

B. *Het slaat daar een uur.*

A. *Ick soude wel willen dat wy al aten.*

B. *De Meester komt soo ras niet als ick gedacht hadden.*

A. *Siet daar komt hy.*

Mr. *Jongens, is het eeten geréet?*

Ab. *Meester, ick ga het de Meyt vragen.*

Ja Mr. het is vaardig.

Mr. *Is myn Vrouw gekleet?*

B. *Ja, Meester.*

Mr. *Laat ons gaan eten. Is Cornel. noch niet gekomen?*

Ab. *No:*

Ab. No: but I believe that he shall be soon here.

Mr. Have you laid all those Reckonings in order?

B. Yes.

Mr. That is well.

Here follows more Conferences of diverse matters.

Which is the use of the Feeling?

To distinguish the hot from the cold, the moist from the dry, the hard from the soft, the smooth from the rough, and the heavy from the light.

Which is that of the Taste?

To distinguish the sweet from the salt, the sour from the bitter, the unripe from the ripe, the savourless, or that which hath no taste, from the sharp.

Ab. Neen hy: maar ick geloove dat hy haast hier sal zyn.

Mr. Hebt ghy alle die Reeckeningen in order geleght?

B. Ja.

Mr. Dat is wel.

Hier volgen meer t'Samen-spraakken van verscheyde saken.

Welck is't gebruyk van 't gevoel?

Te onderscheyden het heet van 't koude, het vochtige van 't drooge, het harde van het weecke, het gladde van het rouwe, en het zware van het lichte.

Welck is dat van de smaack?

Te onderscheyden het soete van het souete, het suure van het bittere, het onrype van het rype, het smake-loose van het scherpe.

30 d'Engelsche en Nederduytsche

Which is the use of the Smelling?

To smell (and so distinguish) the raw from the roasted, the fresh from the stinking.

What is the use of the Hearing?

To judge of the sound, the noise, the voice, the cry, and of silence.

Which is the use of the Sight?

To distinguish the colours (or things dyed) the white, the black, the brown, the blew, the violet, the green, the red, and all other colours.

Where is it that the three inward Senses are placed?

In the brains.

Which is the Common Sense?

That which assumeth the image of a thing seen, heard, felt, smel-

Welck is 't gebruyck van de Reuck?

Te ruycken het rauwe van 't gebraden, het versche van het stinckende.

Wat is 't gebruyck van 't Gehoor?

Te oordeelen van 't geluydt, het gerucht, de stem, 't geschreeuw, en van het stilzwygen.

Welck is het gebruyck van 't Gesicht?

't Onderscheyd der verwen, het wit, het zwart, het bruyn, het graauwe, het blaeu, het violet, het groen, het root, en alle andere coleuren.

Waar is 't dat de drie innerlycke sinnen geseten zyn.

In de hersenen.

Welck is de gemeene sin?

Die het beeldt aen-neemt van een gesiene, gehoorde, gevoel-

led and tasted, and being possessed (or exercised) by the damps of sleep, leaveth us in an insensibleness.

Which is the Sense of the Imagination?

That which judgeth of the difference of things, and makes the thoughts.

Which is the Sense of Memory?

That which shutteth up the images of the things, on which we will think.

What is the difference of the operations of waking and sleeping?

That drieth the braine, and this moisteneth them.

What betokeneth the yawning?

Desire to sleep.

And the snoring?

A true (or sound) sleeping?

de, geroocke en gesmaakte saack, en die door de dampen des slaaps bezeten zynde ons in de ongevoelicheyt laat.

Welck is de sin van de Inbeeldinge?

Die van 't verschil der dingen oordeelt, en de gedachten maackt.

Welck is de sin van de geheugenisse?

Die de beeltenissen der dingent opsluyt, aan welcken wy willen gedencken.

Wat is het onderscheyt der werkingen van het waken en het slapen?

Dat droogt de hersenen, en dit bevochtigt die.

Wat beteekent het gecuwen?

Lust tot slapen.

En het roncken?

Een goede slaap.

32 d'Engelsche en Nederduytsche

When is it that men have hunger and thirst?

When the stomach is empty

From whence is it that men have the hicket (or hik up,) and do risp?

From that the stomach is full.

And the loathing, nauseating, or desire to vomit?

Because that it is raw and unable to digest.

What doth paleness (in the face) betoken?

An evil constitution, and a weak state of health.

And faintness, or loosness (of Joints?)

A worn or tired out state of health.

What is the cause of tooth ache?

The rottenness of the

Wanneer is 't dat men honger en dorst heeft?

— Als de maag ledigh is.

Waar van komt het dat men den hick heeft, en rispt?

Van dat de maagh vol is.

En de walginge?

Van dat die raauw en onmachtigh is te verteeren.

Wat beteekent de bleekheit in 't aangezicht.

Een quade gestelt-
heit, en een zwacke
gesontheit?

En de slapheyt?

Een afgematte ge-
sontheit.

Welk is de oorzaak
van tant-pyn.

De verrottinge van
gums.

gums.

*What is it that pre-
signifyeth (or fores-
beweth) blindness?*

*The running of the
eyes.*

*And that of deaf-
ness?*

*The noise of (or in)
the hears.*

What is the Rheum?

*The flowing down or
distillation of moisture.*

*And the Astma or
short windedness?*

*It is the difficulty of
drawing the breath.*

*What remedy is there
against the falling
down of the uvula, or
the Spuinsy, that the
Almons of the throat
(or ears) may not too
much straiten it?*

*That is to gurgle
well.*

*What is the Liente-
ry, or Cæliac Passion?*

het tant-vleesch.

Wat is het voor-
teecken van de blint-
heyt?

Het loopen der oo-
gen?

En dat van de doof-
heyt?

Het ruyssen der oo-
ren.

Wat is de snuf ofte
sinckinge?

Het af-vloeyen van
vochtigheyt.

En de Amborstig-
heyt?

Het is een be-
zwaartheyt van adem
te halen.

Wat hulpmiddel is
'er tegen den huygh,
op dat die de amande-
len van de keel niet te
zeer benaauwen?

Dat is wel te gor-
gelen.

Wat is de raauwe
Loop?

B 5

It

34 d'Engelsche en Nederduytsche

It is a loofness or flux of the belly, which comes from indigestion, and rawness, when the food comes away either whole or imperfectly decocted.

And the Diarrhœa?

It is the simple and common loofness of the belly.

And the bloody flux, or Dysenterie?

It is a running out of a bloody excrement.

Which is the beginning of the gravel and of the stone?

That is the Disury or difficulty of the Urin.

What is the highest remedy against poyson?

That is Treacle.

What is the Gout?

It is a flowing (or running) of a sharp humour which torments the joints of the mem-

Het is een afgangck die uyt' raauwigheyt komt, wanneer het vœdtsel of geheel of ten deele niet gekookt afloopt.

En de Buyck-loop?

Dat is een gemeyne lossen of ganck.

En de Roode Loop?

Dat is een Bloedgangh.

Welck is het begin van het Graveel, ende van de Steen?

Dat is de koude pis.

Wat is het hoogste hulp-middel tegen vergif?

Dat is de Driakel.

Wat is het Flerecyn of Jigt?

Het is een tusschen-vloeyen van scherpe vochtigheyt, die de gewrichten der leden

bers

bers; and that on the hands is called Cheiragra (or hand gout) and that on the foot, the Podagra, or foot-evil.

From whence comes the Dropsy?

From a water that interposeth itself between the skin and flesh.

What is the Epilepsy (or St. Johns evil,) and its maladie?

That is a sickness that differs little from the Falling sickness.

What is the forerunner of Lameness, the Palsy and Apoplexy?

That is the Cramp and Convulsion.

Nota. Men may not here understand by the foregoing Dialogues, or any other in this Book, that it is intended to make men exact Philosophers or Physitians; but these Conferances-

plaught, en dat Hant-euvel genoemt wordt aan de handen, en Voet-euvel aan de voeten.

Waar van komt de Water-sucht?

Van een water dat sich tusschen vel en vleesch zet.

Wat is de St. Jans euvel, ende qualckheyt?

Dat is een siekte, weynig verschillende van de Vallende siekte.

Wat is de Voorlooper van de Lamheyt en Beroertheit?

Dat is de Kramp en de Vertreckingh.

Nota. Door de voorgaendet'Samen-spraake; ofte eenige andere in dit Boeckjen, moet men niet dencken, dat men daat door ymant tot een Philosoph ofte Medicus meynt

36 d'Engelsche en Nederduytiche

are onely brought in, according to the vulgar apprehension, and for discourse sake; also, most especially, for information in the Languages, which is the design of this Book.

Of the Elements.

There are four Elements, which are the four parts of this inferior created world, out of which the whole Unversetie is made (composed,) to wit, the Fire, the Water, the Air, and the Earth.

What is the nature of the Fire?

To be very vine (or subtil) but yet very hot, and very light or enlightening.

And what is that of the Air?

te maken; men brengt deese Samenspraak maar by, volgens 't gemeene begryp der menschen, of om discours-halven, en voornamentlyek, maar tot onderwysinge in de Talen, 't welk het oogmerck van dit Boek is.

Van de Hooft-stoffen.

Daar zyn vier Hooft-stoffen (ofte Elementen) die de vier deelen deses onderste geschapene Werelts zyn waar uyt het geheel-Algemaackt is, te weten, het Vuur, de Lucht, het Water, en de Aarde.

Wat is den aart van het Vuur?

Seer fyn te wesen, maer nogtans seer heet, en lichtende.

En wat is die van de Lucht?

That is to be thin and transparent, or shining.

And that of the Water?

To be cold, flowing or fluid, and fleeting or running.

And that of the Earth?

That is to be very heavy and very fast.

Is it then very certain that all the jointly composed bodies are made of these four Elements?

They who busy themselves with opening of things in their first principle, according to the common opinion, oblige us to believe it, by their daily experience: notwithstanding that some do call Salt, Sulphur (or Brimstone) Quicksilver (or Mercury) the first principles.

Die is dun en doorschynende te wesen.

Ende die des Waters?

Kout, vloeijend, en vlietend te zyn.

En die van de Aarde?

Die is, seer zwaar en seer vast te wesen.

Is het dan seer zeker dat alle der'samen gestelde Lichamen van dese vier Hooft-stoffen gemaackt zyn?

Sy die sich bemoeijen met de dingen in haar eerste beginsel op te lossen, en na de gemeene opinie, verplichten ons dat te gelooven, door hare dagelyckse ervarentheyt: niet tegenstaande dat sommige Sout, Swavel, en Quicksilver de Eerste Beginselen noemen.

To what end were the Stars created in the Firmament of Heaven?

That hath been to enlighten the World, dissipating (driving away) the darkneses, and to measure out the successions, or turns of times, continually rolling about.

How many Planets do they reckon?

Seven, the Sun, the Moon, Mercury, Venus, Mars, Jupiter, Saturn.

Hath the Moon her encrease and decrease?

No, but it seemeth to have so, for that it show's it selfs so to our eyes, and is placed right over, or obliquely against the Sun.

How come the day-break (or Aurora) and the Evening-tide?

Tot wat eynde zyn de Gesternten in de Vastigheyt des Hemels geschapen geworden?

Dat heeft geweest om de Werelt te verlichten, de donkerheden verdryvende, en om de beurten der Tyden af te meten, ge-
duurig omrollende.

Hoe veel Planeten telt men?

Seven, de Son, de Maan, Merkuur, Venus, Mars, Jupiter, Saturnus.

Heeft de Maan haar aanwassen en af-neming?

Neen, maar sy schynt dat te hebben, na dat sy sich aan onse oogen vertoont, en recht of van ter zyden tegen de Son is gestelt.

Hoe komen de Dageraad en den Avondstont?

The one by the Setting of the Sun, and th'other by it's Rising.

Which is the cause of the change of Seasons?

That is the Sun; for it makes the Spring, the Summer, the Harvest (or Autumn) and the Winter, according to the places where it comes.

How are the Eclipses made?

By the interposition of a third, and the opposition of two heavenly bodies.

Are there diverse sorts of Stars?

There are, the one greater than the other; and experience let's us see every night, that there are severall Wandering Stars, but infinitely more fixed.

D'eene door het ondergaan van de Son, en d'ander door zyn opgaan.

Welk is de oorzaak van de verandering der Getyden?

Dat is de Son; want die maackt de Lente, de Somer, de Herfst, en de Winter, na de plaatsen daar in hy sich vint.

Hoe geschieden de Verduyfteringen?

Door tusschen-stelling van een derde, en de tegenstelling van twee Hemelsche Lichamen.

Zyn 'er verscheyde soorten van Sterren?

Daar zyn 'er, d'eene grooter als d'ander; en d'ondervinding doet ons alle nachten sien, dat 'er verscheyden Dwaal-sterren, maar oncindigh meer vaste zyn.

40 d'Engelsche en Nederduytsche

A Discourse concerning Bills of Exchange.

M. **L**ook, there are *two Bills of Exchange*, which we must procure (or get) to be accepted; bring them presently.

K. On whom are they?

M. One is on Master N. and the other on Mr. L.

K. When must we have them?

M. Tomorrow, that we might be able to advise our Friends whether they be accepted or not.

K. Mr. N. hath given his word for acceptance, but Mr. L. hath refus'd it.

M. Carry it then to a Notarie.

K. To whom?

Een t'Samen-spraack nopende Wissel-Brieven.

M. **S**iet, daar zyn twee Wisselbrieven, die men moet doen aan-nemen, brenght die terstont.

K. Op wien zyn sy?

M. De een is op Myn Heer N. en d'andere op Myn Heer L.

K. Wanneer moet men die hebben?

M. Morgen, op dat wy bericht mochten kunnen geven aan onse Vrienden of sy aangenomen zyn of niet.

K. Myn Heer N. heeft het woort van aan-nemen gegeven, maar Myn Heer L. heeft het geweygert.

M. Brengt die dan by een Notaris.

K. By wien?

M. To

M. *To Mr. D. and tell him that he make the protest ready to day, for I must send it a way by the Post to morrow.*

M. *Have you been this morning by Mr. B. to let the Bill be accepted, which we received yesternight from Antwerp?*

K. *He hath told me, that he had received no order about it, and that therefore we should stay till the next post.*

M. *We must keep the Bill therefore till that time, being there is no danger.*

M. *See there other Bills which are due, carry them to the persons on whom they reflect, that they may be written off in Bank; it is now already the fifth*

M. *By Myn Heer D. en segt hem dat hy 't protest van dage ver-vaerdige, want ik moet het morgen met de Post wegh senden.*

M. *Hebt gy desen morgen by myn Heer B. geweest, om de Brief te doen aennemen, die wy gisteravout van Antwerpen ontfingen?*

K. *Hy heeft my geseyt, dat hy geen order daar van ontfangen had, en dat men daar op moest wachten tot de naaste post.*

M. *Men moet de brief dan bewaren tot dien tydt, dewyl daar geen gevaar is.*

M. *Siet daar andere Brieven die verval- len zyn, brengh die aan de Perfoonen daar sy op luyden, dat sy in Bank af-geschreven werden; het is nu al-*

day since their bills were due.

M. Mr. R. hath told me that he would write it off this morning without fail.

M. We must give a shilling, to know it, for fear of losing, and if he hath not done it, we shall be forc'd to protest his bill: Go then to the Bank, see whether he hath writ his Sum upon our account, and in case not, do not fail to cause a protest of his bill to be drawn.

K. Sir, I come to see (enquire) whether the bill of Exchange, I left you yesterday, be good or not.

A. It is good; I shall

den vyfden dagh na't verval.

M. Myn Heer R. heeft my geseyt dat hy sonder fout van dese morgen die sou afschryven.

M. Men sal een schellingh moeten geven om dat te weten, uyt vreesse van ons schade te doen, en indien hy dat niet gedaan heeft, soo sal men sijnen brief moeten doen protesteeren. Gaat dan na de Bank, siet of hy sijn partye op ons reekeninggeschreven heeft, en by gebreck van dien, soo mist niet een protest van sijn brief te doen lichten.

K. Myn Heer, ick kome vernemen of de Wissel-brief, die ick gister u liet, goet is of niet?

A. Sy is goet, ick

accept it, come in the after noon to fetch it again.

B. Sir, Look there is a Bill upon you.

M. Let us see it: as yet I can not accept it; you may say so to Mr. T.

B. Sir, he hath said that he could not stay, and that he hath order to send it back accepted or protested.

M. Well, tell him that I shall accept it under protest for the honour of the bill, and of him that endors'd it.

K. Let us go to the Exchange, it is already begun.

M. Sir, do you any thing (by Exchange) to Leghorn?

G. Yes.

sal haar aannemen, komt na de middagh die weder halen.

B. Myn Heer, siet, daar is een Wissel op u.

M. Laat ons die sien: Ick kan die als noch niet aannemen; gy sult dat seggen aan myn Heer T.

B. Myn Heer, hy heeft geseht dat hy niet kan wachten, en dat hy last heeft die weder te senden aan genoomen of geprotesteert.

M. Wel, segt hem dat ick die sal aannemen onder protest om de eere van den brief, en van die haar op den rug heeft getekent.

K. Laat ons na de Beurs gaan, sy heeft al aangevangen.

M. Myn Heer, doet ghy yet op Livorno?

G. Ja ick.

44 d'Engelsche en Nederduytsche

M. *At what rate is (the Exchange?)*

G. *At 95.*

Have you good bills at that price?

Yes, I have the best of the Exchange.

I shall give 94.

That cannot be: because I can do it at 95, will you give that?

No, I will give no more than 94.

Sr. *Will you that I make this partie (sum or parcel) at 95.*

No.

It is then impossible, for the Exchange riseth.

Riseth it?

Yes surely, Sir.

That is of no importance; I believe not that you could get more.

If we should give you a fourth (quart) would you do it?

M. *Tot wat prys is de Wissel?*

G. *Tot 95.*

Hebt gy goede brieven tot die prys?

Ja ick heb de beste van de Beurs.

Ick sal 94 geven.

Dat kan niet zyn: want ick kan doen tot 95, sult gy dat geeven?

Neen, ick wil niet meer dan 94 geven.

Myn Heer, wilt ghy dat ick dese partie make a 95?

Neen.

't Is dan onmogelik, want de Wissel ryft.

Ryft die?

Ja zeker, myn Heer.

Daar is niet aan gelegen; ick geloof niet dat ghy meer soud kunnen krygen.

Indien men het quart gaf, soud' ghy dat kunnen doen?

S A M E N S P R A A K. 45

By no means less
than I have said.

I shall see, but I see
no opportunity to find
it; and if I do find it,
what sum will you
take?

About two or three
thousand Crowns.

Sir, I have done
(by Exchange) 2000
Crowns.

At what price?

At 96.

That is well; give
me the note of it.

Look there it is.

I shall carry it to
your house.

Bring it betimes.

At what a clock shall
I fetch the bills?

At three or four a
clock.

Will you do another
sum on Paris?

Yes I have yet about
800 to draw.

Geenius minder
dan ick geseyt heb.

Ick sal sien, maar
ick sie geen gelegent-
heyt dat men het sou
konnen vinden: en
indien ick het vinde,
wat somme sult gy
nemen?

Omtrent twee of
drie duysent kroonen.

Myn Heer, ick heb
2000 kroonen ge-
daan.

Tot wat prys?

Tot 96.

Dat is wel; geeft
myn het Briefje.

Siet daar is het.

Ick sal 't tot uwent
brenghen.

Brenght die vroegh.

Op wat uur sal ik de
Wissel-brieven halen?

Ten drie of vier
uuren.

Wilt ghy noch een
party doen op Parys?

Ja ik heb noch om-
trent 800 te trecken.

Well,

46 d'Engelsche en Nederduytsche

Well, will you do it at the same price?

I should have more; for the Exchange riseth.

Pardon me, it falleth rather.

Do it then at the same price of the other.

I go to see if I can do it.

That is done. What sum is there?

There shall be about 800, as I have told you.

I shall presently go and fetch the note at your house.

I have good bills upon Leghorn at a good price.

I have no more to give.

Sir, you can do that as you think good.

Let us see what price.

Wel, wilt ghy tot de selve prys doen?

Ick sou meer moeten hebben, want de Wissel ryft.

Vergeeft het my, sy daalt eer.

Doet het dan op de selfde prys van de andere.

Ick ga sien of ick het kan doen.

Dat is gedaan. Wat Somme is'er?

Daar sal omtrent 800 wesen, gelyck ik geseght heb.

Ick sal het Bricfje terstont tot uwent gaan halen.

Ick heb goede brieven op Livorno tot goede prys.

Ick heb niets meer te geven.

Myn Heer, ghy kond dat naar uw goet-duncken doen.

Laat ons sien wat prys.

S A M E N S P R A A K. 47

It is very high, you call that cheap.

That is low.

Take it at the price of which I told you.

That is done.

To whom must we cause the bills to be paid?

To me, or to my order.

How much will you now give me, and I shall draw in this same partie (sum) from Leghorn?

I shall cause that 91 shall be given you.

Not less than 92. What profit should there be of? Must we not pay for that double Brokeridge (or Brokers-money)?

There is nothing to do, I will not give more than 91.

Then I shall keep it.

Het is wel hoogh, noemt gy dat goed koop?

Dat is laagh.

Neemt het tot de prys die ik u geseyt heb.

Dat is gedaan.

Aan wien moet men de brieven doen betalen?

Aan my, ofte myn ordre?

Hoe veel sult gy aan my nu geven, en ick sal dese selfde partye van Livorno intrecken?

Ick sal u 91 doen geven.

Niet min dan 92. Wat voordeel sou daar zyn? Moet men geen dobbelc Make-laardy-gelden daar van betalen?

Daar is niets te doen, ik wil niet meer dan 91 geven.

Ik sal't dan bewaren.

This that follow's
shows how we
should ask our ne-
cessary things.

I Pray, give me
something for my
break fast.

Give me a piece of
bread, if you please.

Reach me that white
bread.

Cut me some of that
great brown loaf.

Give me the crust,
give him the crum.

Give us some Bread
and Butter.

I would have stale
bread.

Buy us some whe-
aten bread.

Let me tast the Ry-
bread.

Let me have some
meat.

I desire some flesh.

A good dish of stew'd
meat.

*Dit navolgende toont
hoe wy onse noodige
saken eysschen sou-
den.*

I Ck bid u, geeft my
wat voor myn ont-
byt.

Geeft my een stuck
broots, soo 't u belieft.

Langt my dat witte
broodt.

Snyt my wat van
dat groot brayn broot.

Geeft my de korst,
geeft hem de kruijn.

Geeft ons wat Bo-
ter en Broot.

Ick woude out bac-
ken broot hebben.

Koop voor ons wat
Terwen broot.

Laat my het Rog-
gen broot proeven.

Laat my wat spys
hebben.

Ick versoecke wat
vleesch.

Een goede schotel
van gestoofde spys.

A piece of fat beef.

Well salted (or powder'd) beef.

Bring me a little bit of mutton.

I would rather have lean.

Let me have it either-fryed, roasted, boyled (sodden) baked, or broiled.

Buy for me a shoulder, a neek, a breast or a leg of Lamb.

Please to help me with a piece of that loin of Veal.

A little of the kidney.

I pray, cutt me some of that Venison pasty.

I long for some of that Applepy.

A couple of fresh hen Eggs.

A Turkey Egg.

Een stukje vet Offe-vleesch.

Wel gesoute Offe-vleesch.

Brenght my een kleyn beetje Schape-vleesch.

Ick woude liever mager hebben.

Laat my het hebben 't zy gefruyt, gebraden, gekookt, gebakken, of geroost.

Koopt voor my een schouder, hals, borst ofte een bout Lams-vleesch.

Gelieft U E. my te helpen met een stuk van de Kalfs-lenden.

Een weynig van de nier.

Ick bidde, snyt my wat van de Venisoen-pasty voor.

Ick verlang na wat Appel-taert.

Een paar versche Hoender Eyeren.

Een Kalkoens Ey.

50 d'Engelsche en Nederduytsche

*Bring me a cup or
dish of cold milk.*

*Reach me a spoon for
to eat my boild milk
with.*

*Cut me a piece of old
cheese.*

*Bring here Pepper,
Vineger, Salt, and a
Sallat.*

*I love a dish of fish,
both Sea- and Rivier-
fish.*

*Boy, make haste,
and give me a glas of
strong beer, and to this
Gentilman a glas of
wine*

Brengt my een kop
ofte kommetje koude
Melck.

Langt my een lepel
om myne gekoockte
Melck daar mede te
eten.

Snyt my een stuck
oude Kaas.

Brengt hier Peper,
Azyn, Sout, en een
Salaat.

Ick magh (wel) een
Schotel Visch, beyde
Zee- en Rivier-visch.

Jongen, rept u, en
geeft my een glas goet
Bier, en een glas Wyn
aan dien Heer.

Words of most use
Amongst the
marchents.

To adres.

*Agio, Advance fo
banck maria.*

Laborage.

*Woorde van meest
Gebruyck onder de
Kooplieden.*

Addresseeren (aan
Schryven.)

*Agio, koers van 't
bank gelt.*

Arbyd's-loon.

Com-

Commission.

Bils of loading.

Costume.

Brockeridgs.

To Endors.

Invoice.

*Loss or dammage in a
Schip.*

Banck-monie.

Exchange.

Cafe-monie.

Rechange.

At Sight.

*Ufance one month
time to pay.*

Doeble ufance.

Provisien.

A Protest.

Waigh monnie.

Charges.

Accepted.

Leadger.

The Journael.

The Memoriale.

The Counting hows.

Anount Currant.

Commissie.

Cognossementen.

Convoy Gelt.

Courtage of Make-
laardy.

Endorcere of Teyke-
nen.

Facture.

Havery (schade in een
Schip.)

Bank-gelt.

Wissel.

Kas-gelt.

Her-Wissel.

Op Sight.

Ufo een maant tyd te
betaale.

Ufo (of maen-
de.)

Provisie.

Een Protest.

Waag-gelt.

Onkosten.

Aangenoomen (geac-
cepteert.)

Grootboek.

Het Journaal.

Het Memoriaal.

Het Kantoor.

Rekening Courant.

Severall Letters.

Nortwick Octob. 13 1705.

MY loving Cousin,
 I have understood that you shall come to be tabled with my Master, therefore I let you know how you must live here; First, you must get up every morning at six a clock, and wash your hands and face, then rensse your mouth, and rub your teeth, and then you must go into your chamber and pray; after that, you must come into the school, and hear a chapter read, and learn your lesson, then you go down again, and get for your breakfast a piece of bread and butter, and when you have eaten that, go again into the school, and say your lesson to the Master, and write till twelve a clock, when the Maid calls us down to dinner; after dinner you go into the school again, and stay till half an hour past five, and then you play half an hour, and after that, you must come and read a chapter till the supper be ready, then half an hour after that, you must prepare you for bed: thus we live here, and I let you know this, to inform you thereof before hand, out of the true love which I bear you, as being

Your affectionate Cousin

L. S.

Verscheyde Brieven.

Noortwyck den $\frac{2}{13}$ October, 1705.

M Yn lieve Neef,

Ick heb verstaan dat ghy hier by myn Meester in de kost sult komen leggen, so sal ik u laten weten hoe ghy hier leven moet; voor eerst, ghy moet alle morgen te ses uuren opstaan, en wel uwe handen en aangesicht wassen, als dan uwe mond spoelen, en de tanden wryven, en dan moet ghy in u kamer gaan, en bidden, daar na moet ghy op school komen, en hooren een Capittel leesen, en leeren uwen les, dan gaat gy weder beneden, en krygt tot uwe ontbyt een stuk Boter en Broot, en als ghy dat gegeten hebt, gaat gy weder op school, en segt uwe les op aan de Meester, en schryft dan tot twaalf uuren, wanneer de Meyd ons afroept om te komen eeten, na de middagh komt gy weder op school, en blyft tot half ses, en dan speeld ghy een half uur, daar na moet gy een Capittel komen leesen, tot dat het Avondmaal gereed is, dan een half uur daar na moet gy u bereyden te bed te gaan: Aldus leven wy hier, en ick laat u dit weten, om u van te vooren te verwittigen, uyt de oprechte liefde die ick u toedrage, als zynde

Uwe toegenege Neef

L. S.

Honoured Father,

My humble duty unto you presented, giving you hearty thanks for your tender love to me, and great care of my education; I make bold at this time, having gained a little skill in the art of writing, to present you with a few lines, being the first fruits of my labours; and I hope in a short time to be better accomplished, and to give you such an account of my proceedings as shall demonstrate that your cost and charges are not bestowed on me in vain. Mean while I humbly crave your acceptance of this, as coming from him who in all things studieth to give you content, being now and ever

Beverwyck

Octob. 20. 1705.

Your obedient Son

A. D.

Haarlem in Holland Octob. 20. 1705.

MY dear Brother,

Providence having separated our bodies for a season, directs us also how to improve in every place where we come: and precious time, which never can be recalled, is to be made use of with our utmost diligence. Our minds which

S A M E N S P R A A K. 55

E Erwaardige Vader,
 Na voorgaande aanbiedinge myns
 schuldigen plichts, bedanke ik U E. hertelyk
 voor uwe tedere liefde tot mywaarts, en groo-
 te forge voor myne opvoedinge. Ik verstoute
 my tegenwoordig, zekere kennisse in 't schry-
 ven bekomen hebbende, aan u te betoonen
 dese weynige letteren, zynde de eerste vruch-
 ten van myn arbeydt; en ick hoope in 't korte
 noch meer ervaren te zyn, en u soodanige
 blycken van myn toenemen te geven, welke
 te kennen sullen geven dat ghy geen onkosten
 en arbeydt aan my te vergeefs gedaan hebt;
 Ondertusschen smeek ick dit in danck te wil-
 len aannemen, als uyt hem voortkomende,
 die in alles sich bevyticht U E. contentement
 te geven, blyvende nu en altoos.

Beverwyck den 20.

October, 1705.

U E. onderdanige Soon

A. D.

Haarlem in Hollandt, Octob. 20. 1705.

Dierbare Broeder:
 De Voorzienigheyt onse Lichamen
 voor een tyd afgescheyden hebbende, wyft ons
 aan hoe wy ons over al daar wy komen te dra-
 gen hebben: en de kostelycke tydt, die niet te
 herroepen is, moet men met de d'uyterste

56 d'Engelsche en Nederduytsche

never can be separated, must therefore by our pens be constantly communicating to one another in such things, as may encrease our mutuall knowledge, and continue the testimonies of our reall affections to each other. You have the advantage of your native Country, a good air, great plenty of all things necessary, and especially the constant advice of our vertuous Parents: I dwell in a neat and cleanly City, among very civil people, have a due freedom, am indifferently well supplied, gain knowledge in Arithmetick, and Book-keeping, am in a way of attaining the methods of merchandizing, and correspondence in sundry parts of the world, with many other advantages: but that which must make both our enjoyments prosperous to us, is the gracious temper of our minds, and the blessing of God thereupon, which I heartily wish for us both, and so rest

Your most endeared Brother

A. D.

Utrecht,

vlyt gebruycken. Onse gemoederen, welke noyt van den anderen komen worden afgesondert, moeten derhalven door onse pennen geduurig met malkanderen discoureeren van soodanige saken, die onse onderlinge kennisse mogen vermeerderen, en de getuygenissen van onse oprechte genegtheden tot malkanderen continueeren. Ghy hebt het voordeel van uw' Vaderlandt, een gesonde lucht, groote overvloed van alle nootdrift, en voornaamlyck de geduurige heylsame raadt van onse vroomen Ouders. Ik woone in een nette en reyne Stadt, onder veele Borgerlycke Luyden; geniete behoorlycke vryheyt, wordet redelyck wel onderhouden, neme toe in de kennisse van Cyffer-konst en Boek-houden, ben nu op den wegh van een styl van Koopmanschap te bekomen, en correspondentie in verscheyden Gewesten der Werelt, nevens veel andere voordeelen; doch het gene onser beyde genot voorspoedigh moet maken, is de deughtsamen gematigheyt onser gemoederen, en Godts zegen daar op, 't welck ons beyde hertelyck toewenschende, blyve

Uwe geaffectioneerde Broeder

D. B.

Utrecht, Octob. 22. 1705.

Sir,

WHen I turn my thoughts and pen towards you, who have been my old Fellow-Student, in whose society I have had so much complacence, and from whose affable deportment, and free communication, such rare discoveries as might serve to enrich my mind above the trite and common Notions of Vulgar Pretenders, I must acknowledge, that the Remembrances of you are a fresh tincturing of my ruder Genius, a mollysing dew and a greatfull odour, enamouring and delighting all my senses: and I could write all day to such a friend with the greatest facility and fluency, and blame my eyes also, if at night they should encline to such a drowsiness as should prevent my converse or restrain the motions of my mind from your dear self. Oh how true do I now find your words, that true Philosophy is to be preferr'd before all the gold in the Indies! and the enriching of the
noble

Uytrecht, 22. Octob. 1705.

Myn Heer,

SOo wanneer ick myne gedachten en penne t'uwarts wende, die myn mede-Scholier zyt geweest, in wiens gefelschap ik soo groot behagen hebbe geschept, mitsgaders dat lief-tallig comportement, en die openhertige mededeeling van soodanige rare ontdekkingen, welke dienen mochten tot verryckinge van myn gemoet boven den trant en d'algemeene notitien der gener die slechts een gewoonlyke professie doen: soo moet ik voorwaar beken-nen, dat de gedachtenissen uwer, myn ruwe geeste met een frisse verwe overtrecken, en voor my zyn een versachtende dauw en aan-gename reuck, waar door alle myne sinne verliest en verquikt worden; en ik sou met seer groot gemack, en soet-vloeyentheit den gant-schen dagh aan soodanigen Vriendt konnen schryven, en oock myne oogen bestraffen, by aldien datse in der nacht soo slaperig mochten worden, dat daar door d'omwegang met soo waarden Vriendt belet, ofte genegtheden myns gemoets van hem souden worden afge-weert. Och! hoe waarachtig bevind ik nu dat uwe woorden zyn, te weten, dat de rechte Philosophie ofte Wysgierigheyt boven all'het gout in *Indiën* te waardeeren is, en dat de

noble parts of the mind superlatively exceeding all those cabinets of Jewels and tons of treasure which vulgar spirits make their God. But this short Epistle is, through the straits of time which imprison my active thoughts, to be confined within those narrow bounds, which onely permit me to tell you, that the vain conversation of most men here, and the confuseness of their janglings in the Schools, with their advancing of their Scholastical Theology, and confining the vast and noble spirit of man to an Aristotelian Philosophy, have rendred all my hope for advantages from the Academy unusefull and uncomfortable; I wish 't were better with you in England) hereupon I betake my self to a more retired state, wherein my mind is transcending all those other seeming substances, but reall shadows: Yet can I never live so abstractedly from other men and things, but that I must still retain in the more intimate recesses of my thoughts, your worthy self; to whom I am.

Ever obliged

R. E.

Several

S A M E N S P R A A K. 61

edele deelen des gemoedts te verrycken alle de cabinetten van Juweelen, een tonne fchats, daār de gemeene man zyn Godt van maect, verre te boven gaat. Doch dese myne beknopte Brief wordt, door de engheyt ofte kortheyt des tyds, die myne werkelyke gedachten gevangen neemt, binnen dese naauwe paalen bepaalt, welke my slechts toelaten U E. bekent te maken dat de ydele ommevangh der meeste menschen alhier, en de verwertheyt der knibbelingen in de Scholen, nevens de verheffinge van hunne Schoolgeleerde Godt geleertheyt, en de bepalinge van de wydtluftige en edele geest des menschen binnen de paalen van een *Aristotelische* wysgierigheyt alle myne gewenschte verhoogingen d'Academie onnut en troosteloos hebben gemaakt: (ick wensche dat het U E. in *Engeland* beter ga,) hier op is het dat ick my tot eensamer plaats begeve, waar in myn gemoet alle die andere schynbare wesens, doch wesentlycke schaduwten, overtreft: echter evenwel kan ick van andere menschen en dingen soo afgescheyden niet leven, of ick moet noch in myn allerinnerste eensame gedachten gestadigh behouden uwe eerwaardige Persoon, wien ick altydt verobligeert blyve

R. E.

Severall Letters and other things peculiarly relating to Marchendize.

One friend counselleth another how to proceed well in merchandizing which he newly begun.

The superscription.

To Mr. B. L. Merchant in Amsterdam.

MY dear Friend B. L. having heard that you have begun to trade for your self, and that you have taken upon you so great and weighty a calling as a merchant adventurer, I have thought myself bound as a professed Friend of yours, to congratulate you in your estate, and to give you the best advise I can for your better managing of your affairs. First therefore let me advise you, not to bee too hastie to be rich, for Salomon sayth, he that hasteth to be rich shall suddainly come to povertie. Be sure, in the first place, that you fear God, and serve him instantly night and day, and let not your cares for this life hinder you of doing any part of your duty

*Verscheyde Brieven en andere saaken,
besonderlyck raackende 't stuck van
Koopmanschap.*

*Eenen Vrient geeft den anderen raad, boe hy in
sijnen handel die hy eerst begonnen heeft, wet
voort sal varen.*

Het opschrift.

*Aan de Heer B. L. Koopman tot
Amsterdam.*

MYn geliefde Vrient B. L. gehoort hebben-
de, dat ghy voor u selfs begonnen hebt
te handelen, en dat ghy soo grooten en ge-
wichtigen beroep aangenomen hebt, een Koop-
man avonturier te wesen, heb ick my als ver-
bonden geacht, my als u e. vrient uytgevende
in uwen staat te verblyden, en u e. de beste raad
te geven dat my mogelyck is, tot beter uytvoe-
ringe van uwen handel. Laat my U E. dan
in 't eerste raden, dat ghy u niet al te seer en-
spoet om ryck te worden, want *Salomon* segt,
*die sich haastet om ryck te worden, sal met 'er
haast tot armoede vervallen.* Siet ten eersten
wel toe, dat gy de vreesse Gods hebt, hem son-
der op-houden dag en nacht dienende, en laat
oock de sorgen van dit leven u van geen ge-
deelte der plicht die ghy God schuldig zyt, be-

64 d'Engelsche en Nederduytsche

duty to God. Be not too greedy of falling into much business: for great merchandize soon makes a man either rich or poor. Acquaint your self much with the uncertainty or fading condition of outward things, and be strong in faith and hope of eternall life: for Merchants run many hazards, fears, and adventures, and often undergo great losses; and if you have not a foundation laid up for the life to come, you may possibly meet sometimes with such changes here, as may make your heart to quake. Whatsoever you take in hand or do, be sure to deal justly with all men: for ill gotten goods seldom prosper long. Rob not the Prince of his customs; for many times a pound that way gotten costs ten. Trade not in deceitful, unmerchantable, and false wares. Keep just weights, equal balance, and lawfull measures. Take good notice of all that you receive in; and pay out, in the way of your trade. Keep your books and accounts exact and in good order: for therein stands
much

letten. Weest niet al te gierig om al te veel te doen te hebben : want grooten koophandel veroorzaakt een mensch haaft ryck of arm te worden. Van de onseckerheyt en vergankelyckheyt van aartsche dingen sult ghy u verseecken, en sterck in den geloove en hoope van het eeuwige leven wesen : want Kooplieden loopen groote peryckelen ; vreesen, en avonturen, en moeten dickwils groote verliezen dragen : en soo gy dan geen fundament voor het toekomende leven geleyt hebt, waer't mogelyck dat ghy hier al te mets sulcke veranderingen soude ontmoeten die u herte souden doen zidderen en beven. Wat ghy by der handt neemt of doet, weest verseeckert dat ghy alle menschen recht doet : want het beurtfelden dat goederen met onrecht verkregen, lang voorspoedig zyn. Ontrooft den Prince van zyn Tollen niet : want een pondt op die maniere gewonnen, kost dickwils wel tien. Handelt niet met bedriegelycke, valsche, of dat geen Koopsmans waar en is. Hout rechte gewichte, gelyke rekening, en wettige maten. Neemt goede acht van al het gene gy in uwen handel ontfangt en uyt-geeft. Hout uwe boeken en reeckeningen bequaam en in goede order : want daar bestaat d'eere van een Koopman grootelycks in. Oversiet uwe boecken dickwils, maackt dat gy uwen staat wel kent, want door het versuym van dien, zynder veele

much the credit of a merchant. Be often perusing your books, acquaint your self with your estate: for many through neglect of that have not onely been undone, but greatly disgraced. Adventure no more at any one time than what if you lose you can by Gods blessing bear. Make your adventures in many parcels, that if one should fail the other perhaps may help the loss. Take heed with whom you trade, and whom you trust. Trust no man but try him first. And seek not without great necessity to be credited of others: for the more you stand on your own feet, the less care and more honour you have. Be not lightly surety for any, for many thereby suffer great damage: neither lightly desire any to be surety for you: for one good turn will ask another. What you have once promised be carefull to perform: for merchants suffer much by not keeping their word. When therefore you have payments to make, provide in time, have the sums and days in continually remembrance. Relie on no other man to the last for your own payments: for so you may be deceived and crack your own credit. Be as carefull as may be not to trade above the compass of your stock. Leav not your busines too much to others, but have

a con-

niet alleenlyck bedorven , maar in groote schande vervallen. Waagt op eenen tyt niet meer , dan soo ghy het quaamt te verliefen , ghy door Godes zegen soudt konnen dragen. Maackt dat het gene ghy avontuurt in veele gedeelten zy , op dat soo d'eene quam te verongelucken , het andere de schade mogelyck soude konnen helpen dragen. Siet toe met wien ghy handelt , en wien ghy vertrouwt. Vertrouwt niemant , of proeft hem eerst. En tracht oock niet sonder groot gebreck van andere vertrouwt te worden : Want hoe vaster ghy in u eygen schoenen staat , hoe minder forge , en hoe meerder eere ghy sult hebben. Weest voor niemant lichtelyck borge ; want veele lyden daar groote schade door : verfoekt oock niemant licht borge voor u te blyven want d'eene vrientschap eyscht den andere. Weest sorgvuldigh na te komen dat ghy eens belooft hebt : want Koopliden lyden groote schade , door dien sy haar woort niet en houden. Daarom wanneer ghy eenige betalinge te doen hebt , versorgt het in tydt : de sommen en verval-dagen altyt in u gedachten hebbende. Verlaat u tot op het lest op niemant wegens u betalinge : want daar door soudt gy konnen bedrogen worden , en u eygen geloof breken. Weest soo sorgvuldig als 't mogelick is , boven de streek van u vermogen niet te handelen. Laat uwe dingen niet te veel op andere staan :

68 d'Engelsche en Nederduytsche

a continuall oversight of it your self. Live not in fashion either above your rank, or too much inferior to it: but keep in a middler way, so as your conscience may not be wounded if you should fail. Love more your honour than riches. Seek not to be credited for all that you can. When you have gained, praise God and remember the poor. Be not prodigal, for that is wasteful: nor yet niggardly, for that is base. Keep still a noble and generous mind guided by a good understanding. Shun by all means evill company, and among other things take heed of horses, wine, and women, which have been the overthrow of many young merchants. Have a certain time ordinarily of being at home, and miss no man if it be possible at time appointed. Frequent the Exchange and meeting places of merchants: for absence makes a man sometimes suspected. If you deal for others, do for them as for your self: you thereby gain friends and reputation. Be sure your advise be good, or have it altered, and when it is right follow it punctually. Reckon often with your Masters or Chapmen, for short reckoning makes long friends.

S A M E N S P R A A K.

staan: maar hebt 'er selve een gestadige oogge op. Gaat in uwen dracht, noch boven uwen staat, noch al te veel onder uwen staat: maar houdt u in de middel-wegh: op dat uwe conscientie niet gequetst en worde, indien gy quaamt te failleren. Hebt u eere liever als rykdom. Tracht niet voor soo veel vertrouwt te worden als ghy kond. Als ghy winste gedaan hebt, looft God en gedenkt den armen. Weest niet overdadigh: want dat is verteerende: noch te gierigh; want dat is verachtelyck. Houd altyd een edel en doorluchtigh gemoet, door een goed verstand geleyd zynde. Schuwt quaat geselschap door alle middelen, en onder andere dingen wacht u voor paarden, wyn, en vrouwen; dewelcke veele jonge Kooplieden bedorven hebben. Stelt een sekeren tyt om gemeenelyk t'huys te wesen, en soo 't mogelick is, set niemant te leur op gesette tyden. Verkeert op de Beurse en andere plaatsen daar Kooplieden by een komen: want af-wesen veroorsaackt somtyts dat een mensche in twyffel getrocken wordt. Soo gy voor anderen handelt, doet voor haar als voor u selven: daar door verkrygt gy vrienden en een goeden naam. Weest versceekert dat uw advys goet is, of slaat het verandert worden: en wanneer 't recht is, komt het sonder missen na. Reeckent veeltys met u Meesters of Koopluyden: want korte reeckeningen ver-

friends. There are many other things doubtless, which are needfull to be taken care of, which are not possible for me to think on: but time and experience will teach you them. And think it not strange if you learn something by shame and loss: for things so learned usually are best remembered. So hoping that mine advise to you herein shall not be altogether cast off, I leave you to God; and rest,

Your faithfull Friend

D. C.

Sir,

It may perhaps yield you content to understand, that within a few days severall Merchandizes are come into this Citie, which a while since you desired to have: You do undoubtedly well know what they be. Write me then if you have inclination there to: and also how much: but do it without delay, because I do very well know, that men shall have all things cheaper in the beginning then in the sequel (on following part) of the sale, which men shall make thereof. As to the Merchandize which you last offerd me, I have (consulted) laid it over, that I shall not find my Account (or get what I aimed at) therein: but I inform you of

oorfaacken lange vrientschap. Daar zyn ongetwyffelt veele andere dingen die noodigh zyn waargenomen te worden, die my onmogelyck zyn te bedencken; maar tydt en crvarentheyt sullen u die wel leeren. En denckt het niet vreemt te wesen, dat ghy yets door schande en schade leert: want dingen op die wyse geleert, werden best onthouden. Dus hoopende dat mynen raat aan U E. in desen, in 't geheel niet verworpen sal worden, beveeleick U E. den Heere, en blyve

U. getrouwen Vrient

D. B.

M^{yn} Heer,

Gy sult misschien vernoecht zyn van te verstaan, dat zedert eenige dagen in dese Stad verscheyde Koopmanschappen gekomen zyn, die ghy over eenigen tyd wenschte te hebben. Ghy weet sonder twyffel wat dat is. Schryft my dan soo gy daar toe genegen zyt, en oock hoe veel; maar doet dat sonder uytstel, om dat ick seer wel weet dat men alles beter koop hebben sal in het begin, dan in 't vervolg van 't verkoopen, dat men daar van sal doen. Wat belanght de Koopmanschap die ghy my laast aanbodt, ick heb overgeleyt dat ick daar in myn reeckeningh niet sal vinden; maar ick wyse U aan *Myn Heer N.* die my betuygt heeft,

72 d'Engelsche en Nederduytsche

Mr. N. who hath confessed to me, that he wished to have the same, in case you will exchange with him for other goods which he hath, which do vend very well. Heere you see all that at present I have to say; I beseech you to answer with the first, and always to be assur'd of my Friendship.

Sir,

Your most humble and most obedient Servant.

For Mr. J. F. in Genoua.

Sir, These serve for answer of your acceptable (letter) of the 21. past; that I have well received the small chest with $2\frac{1}{2}$ Pieces of silk Taffety number'd and mark'd S. S. No. 5. as soon as I shall have opened the same, the vertue and quality thereof shall be advised you: I shall omit no buyers; yet being the present heavy warr makes great Scarcity of money, I beleieve I shall be forc'd to stay a longer time before I shall be able to do any good with the same; but you shall be advis'd of the success.

The two Bills of exchange charged upon Mr. B. L. of 5000 dald, of which you have communicated the Acceptance, are written off to me in due time: for which I have credited you

heeft, dat hy deselve weuschte te hebben, ingeval ghy een ruylingh met hem wilt doen voor andere saacken die hy heeft; die seer wel verkocht worden. Siet hier alles wat ick u tegenwoordigh te seggen heb. Ick bid u met den eersten te antwoorden, en altyt van myne Vrientschap verseeckert te zyn. Ick ben

Myn Heer,

Uwen ootmoedigen en onderdanigen Dienaar.

Aan de Heer J. F. in Genova.

M^{yn} Heer,

In antwoord van U E. aangename van den 21. passato dient desen, dat het kasje met $\frac{20}{2}$ Ps. Armozyne, genomert en ghemerckt S. S. No. 1. wel hebbe ontfangen; soo dra de selve sal geopent hebben, wert U E. de deugt en qualiteyt geadviseert, en sal geen Koopers versuymen. Doch alsoo den tegenwoordigen zwaren Oorlogh groote schaarsheydt van gelt maackt, soo vertrouw noch al lange tyt sal moeten wachten eer de selve sal kunnen benificeeren; t succes werdt U E. geadviseert.

De twee Wissel-brieven ten laste van *Monfr. B. L.* van 500 Daald. waar van U E. de acceptatie hebbe gecommuniceert, zyn my ter behoorlyke tyt in Banco afgeschreven,

74 d'Engelsche en Nederduytsche

in your Reckoning courant for gilders 1301: 4: 8 with the agio of Bank money at 4½ percent: wherefore please to make me debitar, that we may agree in one. Further, in trading is no alteration; I refer to the enclosed Price Courant; if you see any profit therein, I am ready to concurr with you; wherewith, after cordial salutations, recommend you to God in mercy.

Amsterdam Feb: the 15. 1705.

To Mr. P. C. in Milain.

Sir,
The above is copy of my last; since which I have been without any of your acceptable Letters; wherefore they will come the sooner: I will not doubt but you shall have had effected the orders for the buying in of the chest of gold-thread, which being don, please not to fail to send it me over with the very first; being there is a great longing for it, and the sum thereof you may please to draw over Lyons with order on Paris upon Mr. N. N. where I have given the requisite orders for the honouring of your bills.

S A M E N S P R A A K. 75

waar van U E. op sijn reekening courant heb-
 be gecrediteert voor guldens 1301 : 4 : 8. met
 de agio van Banckgelt a 4½ per cento, waar
 voor myn gelieft te debiteeren om accoort
 te kunnen zyn. Voorders in Negotie geen ver-
 andering, myn refererende aan d'ingesloote
 Prys-Courant, U E. eenigh profyt daar in
 fiende, ben bereydt met U E. aan te gaan,
 waar mede na cordiale groetenis Godt inge-
 nade bevolen.

T. P.

*In Amsterdam, den 15.
 February, 1705.*

Aan de Heer P. C. in Milaan.

M^{yn} Heer,
 't Bovenstaande is Copia van myn
 laatste, t'sedert bevinde my sonder U E. aan-
 gename Brieven, dat dies te korter sal zyn:
 ick wil niet twyffelen of U E. sal de ordres tot
 den Inkoop van het kasje Gout-draat geeffec-
 tueert hebben, 't welck geschiet zynde, gelieft
 niet te manqueeren om my op het alder-spoed-
 ighste over te senden, alsoo daar groot ver-
 langen na is, en 't beloop daar van kan U E.
 sich prevaleeren te trecken over *Lions*, met
 ordre op *Parys* in *Sr. N. N.* alwaar de noodige
 ordres gegeven hebbe om U E. Brieven te ho-
 noreeren.

76 d'Engelsche en Nederduytsche

The Product of my cloth which is sold, that will now in a short time be due, please to bestow in a Bale of silk, $\frac{1}{2}$ Tram and half organsin, at the price you last advised.

I will hope that you shall have sold the Russia Leather; if not, I desire you let no occasion, be neglected.

Your orders concerning the buying in of 10 Bales of Pepper, have not yet been able to effect; the same, contrary to all mens opinions, went higher in the Companys sale in the Respective Chambers of these Lands, than men had thought; but I beleve that within 3 or 4 weeks the same shall be to be had at the limited price; wherein I shall let no opportunity slip.

The Convoy to Cadix, Leghorn and Smirna is granted against ultimo Junii: if you have any thing to command I shall observe the same most diligently; Further it is in trading as you may see by the enclosed Price-courant; to which I refer myself; wherewith &c.

G. S.

Amsterdam March the 12. 1705.

S A M E N S P R A A K 77

't Provenu van myn verkofte Lakens, dat nu met den eersten staat te vervallen, gelieft te besteden in een Baaltje Zyde $\frac{1}{2}$ Tram, en half Organfin, ten pryse als U E. laatst hebbe geadviseert.

De Juchten wil vertrouwen dat U E. sal verkofst hebben, soo niet, verfoecke geent occasie voorby te laten gaan.

De ordres nöpemde den Inkoop van 10 Ba-len Peper hebbe voor als noch niet können effectueeren, alsoo (tegen alle opinie) de selve by de Compagnie in de respectie Kameren van dese Landen hooger zyn gelooopen als men gegift hadde; maar vertrouwe naar verloop van 3-4 weecken noch tot de gelimiteerde prys sal können geraacken, daar in geen gelegentheyd sal laten voorby gaan.

't Convoy op *Cadix, Livorno* en *Smirna* is toegestaan tegens *ultimo Juny*, soo U E. yets heeft te commandeeren, sal deselve op het aldernaarstighste observeeren. Voorder in Negocie als by de ingesloote Prys-Courant sal können sien, waar aan my refereere: waar mede &c.

G. S.

In Amsterdam, den 12 Maart, 1705.

London, Octob. 17. 1705.

Sir, *Having finished my seven years Apprentiship, am now entring into the world for imployment for my self, and knowing my Trade depends upon acquaintance, I make bold to renew former friendship with you; hoping, if it lies in your power, to do me any kindness therein, you will (for the love you bear to me) do your utmost to help me, and what you shall do therein shall be acceptable to*

Your Servant to command

A. Q.

BILLS OF EXCHANGE.

EX on the 1. December, 1705. for 300 pounds Sterling at 35. Shilling and 6. pen. Flemish.

A double usance pay this my first Bill of Exchange to Mr. D. C. or order, three hundred pounds Sterling at thirty five Shillings six pens Flemish for the value of Mr. J. B. and place it to mine account as per advice.

Your Friend

P. P.

To Mr. H. A. Merchant
in Amsterdam.

SAMENSpraak. 79

London, ady den 17. October 1705.

Myn Heer,
 Myn seven jarigen dienst voleyndicht hebbende, ben nu beginnende in de Werelt Negotie te doen voor myn selven; en wetende dat myn Neeringe veel op kennisse steunt; soo neme de stoutigheyt myn voorige vriendschap met U E. te vernieuwen, verhopende, indien het in U E. macht is, my eenige vrientschap daer in te bewysen, dat U E. uw uiterste doen sult, (om de liefde die U E. my toedraught) om my te helpen, en het gene U E. daar in doen sult, sal aangenaam zyn aan:

U E. dienstwillige Dienaar.

A. Q.

WISSEL-BRIEVEN.

Exon ady 1. December 1705. voor 300 pond Sterlings & 35 Schellingen en 6 groot Vlaams.

Op dubbel ufo betaalt desen mynen eersten Wissel:brief aan de Heer Q. C. ofte orde-re, drie hondert ponden Sterlincks, a vyf en dertigh Schellingen, en ses groot Vlaams; de waarde van de Heer J. B. en stelt het op myn reekening als per advys,

U E. Vrient

P. P.

Aan myn Heer A. H. Koopman
 tot Amsterdams.

80 d'Engelsche en Nederduytsche

Amsterdam May, the 20. 1705. £ 100
Starlings at 10 days Sight.

A *Ten days Sight paythes my first Exchange
unto Mr. A. B. or ordre one Hondret pound
Starling, value Mr. C. D. and Compagnie and
put to my account as per advis from*

Your Frind and Sarvant

D. E.

To Mr. A. B. Marchant
in London.

Amsterdam the 2. May, 1705. £ 150
Starlings at 2 usf.

A *Two usance Paythes my first Exchange
unto Mr. E. B. or ordre one Hondret pound
Starling, value of the same as per advis*

Your Frind and Sarvant

H. A.

To Mr. A. H. Marchant
in London.

SAMENSPRAAK. &c

*Amsterdam 20 May, 1795. £ 100 Starlings
a 10 dagen Sigt.*

A Tien-dagen Sigt Betaalt deese myne Pri-
mo, (of eerste) Wissel-Brief, aan de Heer
A. B. of ordre, hondert ponden Starlings, de
waarde ontfangen van de Heeren *C. D.* en
Compagnie, en stelt op rekening als per advys
van

U E. dienstwillige Dinaar

D. E.

Myn Heer A. B. Koopman,
tot Londen.

*Amsterdam 2 May, 1795. £ 350 Starlings
a 2. usd.*

NA twee maanden Betaalt deese myne
eerste Wissel-Brief, aan de Heer *E. B.*
of ordre, hondert ponden Starlings, de waarde
van dezelve, als per advys van

U E. dienstwillige Dienaar

H. A.

De Heer A. H. Koopman
tot Londen.

D 5

Digitized by Google

Ano-

82 d'Engolsche en Nederduytsche

Amsterdam May, the 2. 1705. £ 150
Starlings 2 ufo.

A *Ti two usance pay thes my Secconded Exchange (my first nott payed) unto Mr. E. B. or ordre one hondret pound Starling, value of the same as per advis from*

Your Frind and Sarvant

H. A.

To Mr. A. H. Marchant
in Londen.

London 17. April, 1705 £ 100 Starling
a 2 ufo at 34 8 5 q.

A *Ti two usance pay thes my first Exchange to Mr. G. S. or ordre one hondret pound Starling, at thirty four Schillings and fife pens Flemmis per pound Starling, value receved of hens and plat it to account as per advis from*

Your Frind and Sarvant

R. H.

To Mr. J. D O Marchant
in Amsterdam.

SAMENSPRAAK. 83

Amsterdam 2. May, 1705. £ 150 Starlings & 2/6.

NA twee maanden Betaalt deese myne tweede Wissel-Brief (myn eerste niet betaalt zynde) aan de Heer *E. B.* of ordre een Hondert pond Starlings, de waarde van de zelve als per advys van

U E. dienstwillige Dienaar

H. A.

*De Heer A. H. Koopman
tot Londen.*

*Londen 17 April, 1705. £ 100 Starlings & 2/6
also tot 34 § 5 8.*

NA twee maanden Betaalt deese myne eerste Wissel-Brief aan de Heer *G. S.* of ordre een Hondert pond Starlings, tot vier en dertig Schellingen en vyf grooten Vlaams per pont, de waarde ontfangen van de zelve en stelt op Rekening als per advys van.

U E. dienstwillige Dienaar

R. H.

*De Heer J. D. O. Koopman
tot Amsterdam.*

An Assignation.

MR. O. N. be pleased to pay to Mr. D. H. or to the bearer (shewer) hereof, eight hundred and fifty gilders, and it will be as satisfactory as pay'd to myself. (or, and it will prove to you good paymant against me.)

J. W.

In Middelburg, the 6.

June, 1705.

A Bill of loading (Connossement) after the Dutch manner.

SHipped by the grace of God in good order, and well conditioned, by Robert Merchant, in and upon the good Ship, called the Palm-Tree, whereof is Master under God for this present voyage William Goodman, and now riding at anker in the Mase by Rotterdam, and by Gods grace bound for Roan, to say M: W: ten Bales of Russia Leather, being marked and numbred as in the margin, and are to be delivered in the like good order, and well conditioned at the aforesaid Port of Roan) the danger of the Seas (wely excepted) unto John Liever or

Een Assignatie.

SR. O. N. U. E. gelieve aan *Sr. D. H.* ofte aan toonder deses, te betalen acht hondert en vyftigh guldens, ende het sal U E. tegens my voor goede betalinge verstrecken.

J. W.

*In Middelburgh, den 6.
Juny, 1705.*

*Een Connossement (A Bill of Loading) na de
Engelsche manier.*

ICk *Willem Goetman* van *Dordrecht*, Schipper naast Godt van mynen Schip, genaamt *De Palm-Boom*, als nu ter tyd gereed leggende in de *Maas* by *Rotterdam*, om met den eersten goeden wint die Godt verleenen zal te reylen na *Rouaan*, alwaar myn rechte ontfanginge zyn sal, oirkonde ende bekenne dat ick ontfangen hebbe onder den Overloop van myn voorsz. Schip van u *Robbert Koopman* te weten: *M. W.* tien Balen Juchten, al droog ende wel geconditioneert, ende gemerkt met ditvoorstaande merck. Al het welcke ick be loove te leveren (indien my Godt behouden reyse verleent) met myn voorsz. Schip te *Rouaan* voorsz. aan den eersame *Joannes Lie-*

86 d'Engelsche en Nederduytsche

to his assings, he or they paying freight for the said goods five and twenty Hollands guilders, with primage and avarage accustomed. In witness whereof the Master or Purser of the said Ship hath affirmed to three Bills of Loading, all of this tenor and date, the one of which three Bills being accomplished, the other two to stand void. And so God send the good Ship to her desired Port in safety. Amen Dated in Rotterdam the 20. day of October, 1705.

William Goodman.

A Dutch Bond or Obligation for money.

I Underwritten do acknowledge by these, really to be indebted to Mr. H. Q. the sum of eight hundred guilders, for ready money to my content reserved, by me R. V. which said sum of eight hundred guilders I do promise to pay to him or the Shower hereof without charges or dammages at the end of twelve months, precisely after the date hereof with the Interest of the same, according to four and a fourth part per cent in the year; until the full payment. He etc

ver; ofte aan ſijnen Facteur ofte Gedeputeerden, mits my betalende voor myn Vracht van dit voorſz. Goet vyf-en-twintigh guldens Hollandts gelt, ende de averye na der uſantien van der Zee. Ende om dit te voldoen dat voorſz. is, ſoo verbindē ick my ſelven ende alle myn goet, ende myn voorſz. Schip met alle ſijn toebehooren. In kenniſſe der waarheyt, ſoo hebbe ick drie Connosſementen hier af onderteekent met mynen name, of mynen ſchryver van mynent wegen, al van eender inhoudt, het eene voldaan, de andere van geener waerden. *Gefchreven in Rotterdam, den 20. dag van October, 1705.*

Willem Goetman.

Een Duytſe Obligatie voor Geld.

Ick ondergeſchreven bekenne midts deſen deughdelyck ſchuldigh te weſen aan den *Heer H. Q.* de ſomme van acht hondert gulden voor coutant gelt, by my *R. V.* tot myn genoegen ontfangen, welke voorn. ſomme van acht hondert gulden ick aan hem ofte Thoonder deſes beloove koſt en ſchadeloos te betalen over twaalf Maanden, naar dato deſes precys, met den Interſt van dien, tegens vier en een quart per cento in 't jaar; tot de eſfectueele betalinge toe. Hier vooren verbindē

binding my person and all my goods, none excepted, setting the same open to the power of all Judges and Laws: In witness of the truth whereof I have signed the same with my own hand. Actum in Amsterdam the 3 of November, in the year 1705.

R. V.

A clearing of an accompt.

T*His day the tenth of November 1705: have we V. L. and B. H. friendly agreed together, and have reckoned from the beginning to the end for certain disbursed moneys, and other things, which I. V. L. demanded and he remained indebted to me by the end of the accompt for the sum of 194. gilders, which I acknowledge to have received; and here with all our reckonings are dead and annihilated, and all that was standing out between us satisfied. Acted in Amsterdam in the house of A. M. in presence of A. B. and N. L. as witnesses, the 10 of November, 1705.*

V. L. B. H.

The

SAMENSpraak. 89

dende myn persoon ende alle myne goederen, geen aytgefondert, stellende deselve tot bedwang van alle Rechteren en rechten. In kennisse der waarheyt dit met myn eygen hant onderteekent. Actum in *Amstelredam* den 3 November, 1705.

R. V.

Een Af-reekening.

OPhuyden, den tienden November 1705. zyn wy *V. L.* ende *B. H.* minnelyck over een gekomen, ende hebben van alles afgerekent voor verschote penningen, en andere saken, die ick *V. L.* was eyfchende, ende hy my tot slot van reekeninge schuldigh bleef, voor de somme van 194 guldens, welke somme ick bekeune ontfangen te hebben; ende hier mede zyn alle onse reekeningen doot ende te niet, ende alles wat wy met malkanderen hadden uytstaen, voldaan. Aldus gedaen binnen Amsterdam, ten huysse van *A. M.* inde tegenwoordigheyt van *A. B.* ende *N. L.* als Getuygen; den 10. November, 1705.

V. L. B. H.

De

The Ten Commandments, *Exod. 20: 1, 2, 3, &c.*

Then God spake all these Words, saying: ...

I Am the Lord thy God, which have brought thee out of Egypt, out of the house of bondage.

The first Commandment.

Thou shalt have no other Gods before my face.

The second Commandment.

Thou shalt not make unto thee any graven Image, nor any likeness of any thing that is in Heaven above, or that is in the Earth beneath, or that is in the waters under the earth: Thou shalt not bow down thy self to

De Tien Geboden: Exod. 20: 1, 2, 3, &c.

Doe sprak God alle dese woorden, seggende:

I K ben de Heere uwen God, die u uit Egiptenland, uit den diensthuise uitgeleid hebbe.

Dat eerste Gebod.

Gy en sult geen andere Goden voor myn aengesicht hebben.

Dat tweede Gebod.

Gy en sult u geen gesneden beeldt, noch eenige gelykenisse maken van 't gene dat boven in den hemel is, noch van 't gene dat onder op der Aarden is, noch van 't gene dat in de wateren onder der aerden

them,

SAMENSpraak. 91

them, nor serve them; for I the Lord thy God am a jealous God, visiting [or who do visit] the iniquity of the Fathers, upon the Children, unto the third, and fourth generation of them that hate me, and shewing [or I shew] the mercy unto thousands of them that love me, and keep my Commandments.

The third Commandments.

Thou shalt not take the Name of the Lord thy God in vain; for the Lord will not hold him guiltless that taketh his Name in vain.

The fourth Commandment.

Remember the Sabbathday, to keep it

is: Gy en sult u voor die niet buigen, noch haer dienen; want ik de Heere uwe Godt ben een yverig Godt, die de misdaed der Vaderen besoeke aen de Kinderen, aen het derde, ende aan het vierde lid der gener die my haten, en doe barmhertigheid aen duisenden der gener die my lief hebben, ende myne Geboden onderhouden.

Dat derde Gebodt.

Gy en sult den Name des Heeren uwes Gods niet ydelyk gebruyken; want de Heere en sal hem niet onschuldig houden, die sijnen Name ydelyk gebruyckt.

Dat vierde Gebodt.

Gedenckt des Sabbath-daegs, dat gy dien

92 d'Engelscheen Néderduytsche

Holy; six dayes shalt thou labor, and do all thy work, but the seventh day is the Sabbath of the Lord thy God, (then) thou shalt not do any work, thou nor thy Son, nor thy Daughter, nor thy Manservant, nor thy Maid servant, nor thy Cattel, nor thy Stranger that is within thy Gates: for in six dayes the Lord made Heaven and Earth, the Sea, and all that in them is, and he rested the seventh day, wherefore the Lord blessed the Sabbath-day, and Hallowed it.

The fifth Commandment.

Honour thy Father, and thy Mother; that thy dayes may be long

Heiliger; ses dagen sult gy arbeiden, ende al u werk doen; maar de sevende dag is de Sabbath des Heeren uwes Gods; dan en sult gy geen werk doen, gy noch uw^s Sone, noch uwe Dochter, noch uw^s Dienst-knecht; noch uwe Dienst-maegt; noch u Vee, noch uwe Vreemdeling die in uwe Poorten is; want in ses dagen heeft de Heere den Hemel ende de Aarde gemaect, de Zee, ende alles wat daer in is, ende hy rustede ten sevenden dage; daerom segende de Heere, den Sabbath-dag, ende Heyligde de selven.

Das vyfde Gebodt

Eert uwen Vader, ende uwe Moeder; op dat uwe dagen vers

SAMENS PRAAK. 93

upon the Land, which the Lord thy God giveth thee.

langt worden in den Lande, dat u de Heere uwe God geeft.

The sixth Commandment.

Thou shalt not Kill.

Dat sefte Gebodt.

Gy en sult niet Dood-slaan.

The seventh Commandment.

Thou shalt not commit Adultery.

Dat sevenste Gebodt.

Gy en sult niet Echtbreken.

The eighth Commandment.

Thou shalt not steal.

Dat achste Gebodt.

Gy en sult niet stee-len.

The ninth Commandment.

Thou shalt not bear false witness against thy neighbour.

Dat negenste Gebodt.

Gy en sult geen valsche getuygenisse spreken tegen uwen naasten.

The tenth Commandment.

Thou shalt not covet thy neighbours House, thou shalt not covet thy neighbours Wife, nor his Man-servant, nor his Maid-servant, nor his Oxe,

Dat tiende Gebodt.

Gy en sult niet begeeren uwes naesten Huis, gy en sult niet begeeren uwes naesten Wyf, nog sijnen Dienst-knecht, noch sijne Dienst-maegt,

nor his Ass, nor any thing that is thy neighbours.

The H. Prayer, written in *Matth. 6.* which the Lord Jesus Christ taught his Disciples, for to Pray thus.

Our Father, which art in heaven, hal-
lowed be thy Name,
thy Kingdom come,
thy will be done, as in
Heaven (so) likewise
upon the Earth: give
us this day our dayly
bread, and forgive us
our debts even as we
forgive our debtors:
And lead us not into
temptation but deliver
us from evil: for thine
is the Kingdom, and
the power, and the
glory, for ever, Amen.

noch sijnen Osse, noch
sijnen Esel, noch yet
dat uwes naesten is.

*Het H. Gebed, geschre-
ven in Matth. 6. dat
de Heere Jesus
Christus sijne Disci-
pulen geleert heeft,
om aldus te bidden.*

Onse Vader, die
in de Hemelen
[zyt] uwen Naem
werde geheyligt, uw'
Koningryke kome,
uwen wille geschie-
de, gelyk in den He-
mel, [alsoo] ook op
der Aerden: ons dage-
lykx brood geeft ons
heden, ende vergeeft
ons onse schulden, ge-
lyk ook wy vergeven
onse schuldenaren:
Ende en leid ons niet
in versoeking, maar
verlost ons van den
boosen: want uwe is
het Koningryke, ende
de kracht, ende de
The

heerlykheid in der
eeuwigheid, *Amen.*

The Creed.

I *Believe in God the
Father, the Almighty
maker (or Creator) of
Heaven and Earth;
and in Jesus Christ his
Only Son, our Lord,
which was conceived
by the Holy Ghost, born
of the Virgin Mary,
suffered under Pontius
Pilate, was crucified,
died, and buried, and
descended into Hell.*

That is : Continued
in the state of the
Dead, and under
the power of death
till the third day.

*The third day he
arose again from the
dead, he ascended into
Heaven, and sitteth
on the right hand of*

Het Geloof.

I *K Geloove in God
den Vader, den Al-
machtigen Schepper
des Hemels ende der
Aerden; Ende in Je-
sum Christum zijnen
Eenig-geboren Sone,
onsen Heere, die ont-
fangen is vanden Hei-
ligen Geest, geboren
uit de Maget Maria,
die geleden heeft on-
der Pontio Pilato; is ge-
kruist, gestorven, ende
begraven, neder ge-
daelt ter Hellen.*

*Dat is : Continueerde
in de stand der Doo-
den, ende onder de
magt des doots, tot
op den derden dag.*

Ten derden dage
wederom op-gestaen
van den dooden, op-
gevaren ten Hemel, en
sit ter rechterhand **Go-
God**

96 d'Engelsche en Nederduytsche

God the Father Almighty, from thence he shall come to judge the living, and the dead.

I believe in the Holy Ghost: I believe an Holy Catholick Christian Church, the communion of Saints, the forgiveness of sins, the resurrection of the body and the live everlasting, Amen.

des des Almachtigen Vaders, van daer hy komen sal om te oordeelen, de levende, ende de dooden.

Ik geloove in den Heiligen Geest: Ik geloove een Heilige algemeine Christelycke Kerke, gemeenschap der Heiligen, vergevinge der sonden, opstanding des vleeschs, ende ten eeuwig leven, Amen.

Familiar Phrases.

Phrases between a Governess and a young Gentlewoman.

I *Am very sleepy.*
Let me sleep.
Do you sleep.
Are you in bed still?
Awake.
You sleep too much.
You are very sleepy.

Rise quickly.

Why will you not make haste?

Are you up?

Is your sister up?

Take care; You will catch cold.

Blow your nose.

Put on my Clothes.

Dress my head.

Take that clean shirt.

Gemeene Spreekwyz-
 zen.

Spreekwyzzen tusschen een Gouvernante, en een Jonge Joffer.

I *ben zeer slaaperig.*
Laat my slaapen.

Staaft gy?

Bent gy nog te bed?

Ontwaak.

Gy slaapt al te veel.

Gy bent zeer slaaperig.

Staa met der haast op.

Waarom wilt gy u niet haasten?

Zyt gy al op?

Is uw Zuster al op?

Draag zorg, gy zult koude vatten.

Spuyt uw neus.

Doe myne kleedren aan.

Zet myn kap.

Neem dat schoon hemd.

98 d'Engelsche en Nederduytsche

Wash your hands.

Comb my head.

Lace me.

Help me.

Have you done?

Say now your Prayer.

Begin again.

*Where is your
Prayer Book?*

Fetch your Bible.

Read a Chapter.

Read softly.

Spell that word.

You do not read well.

You read too fast.

You learn nothing.

You observe nothing.

You do not study.

You are idle.

*You do not know
your lesson.*

There is your lesson.

*Why do you speak
English to me?*

Speak always Dutch.

*Will you eat your
break-fast?*

*What will you have
for your break-fast?*

Take your work.

Wasch uw handen.

Kem myn hoofd.

Ryg my.

Helpt my?

Hebt gy gedaan?

Zeg nu uw gebed.

Begin op nieuws.

*Waar is uw gebed-
boek?*

Haal uw Bybel.

Lees een Kapittel.

Lees zachtjes.

Spel dat woord.

Gy leest niet wel.

Gy leest al te rad.

Gy leert niets.

Gy let nergens op.

Gy bevlytigt u niet.

Gy zyt luy.

Gy kent u les niet.

Daar is uw Les.

*Waarom spreekt
gy Engelsch tegen my.*

Spreek altyt Duyts.

Wilt gy ontbyten?

*Wat wilt gy tot uw
ontbyt hebben?*

Neem uw Werk.

Say

Say what you will have.

Shew me your work.

That is not well.

You make mouths.

It is dinner time.

Leave your work.

Sit at Table.

Sit you down.

Put your Napkin before you.

Where is your knife?

Bles the Table.

Eat some potage.

Eat some.

Will you have some mutton.

Will you have fat or lean.

Do you love fat?

Will you have some of that?

Do you love sauce?

Tell me what you love.

Zeg wat gy hebben wilt.

Toon my uw werk.

Dat is niet wel.

Gy trekt uw mond scheef.

't Is tyd om 't Mid-
dagmaal te houden.

Laat uw Werk
staan.

Zit aan de Tafel.

Zit neer.

Doe uw Servet
voor.

Waar is uw Mes.

Zegen de Tafel (of
bid.)

Eet wat Warmoes.

Eet 'er wat van.

Wilt gy wat Schaap-
penvleesch hebben?

Wilt gy vet of ma-
ger hebben?

Eet gy gaarn vet?

Wilt gy daar wat
van hebben?

Houdt gy wel van
saus?

Zeg my wat gy
graag eet.

100 d'Engelsche en Nederduytsche

Eat.

You do not eat.

Will you have a bone?

There is the wing of a Pullet.

Eat bread with your meat.

You do not eat bread with your meat.

Have you drunk.

Call for some drink.

Isthis meat good?

Will you have any more of it.

Have you eaten enough?

Have you dined well?

Do you love cheese?

Give grace.

Go to play.

You must make this up again.

Have you a good needle?

Have you got some thread?

Go to dance.

Eet.

Gy eet niet.

Wilt gy een been hebben?

Daar is een voorbout van een Kuyken.

Eet brood tot uw kost.

Gy eet geen brood tot u kost.

Hebt gy gedronken.

Eysch drinken.

Is deese kost goed?

Wilt gy'er ook nog wat van hebben?

Hebt gy genoeg gegeten?

Hebt gy een goed Middagmaal gedaan?

Houd gy wel van Kaes?

Dank nu.

Ga speelen.

Gy moet dit weer verdoen.

Hebt gy een goede Naald?

Hebt gy garch gekregen?

Gaat dansen.

Have

SAMENSpraak. 101

*Have you danced?
Exercise your self.
Danse a Courant.
You do not dance
well.*

*Stand right.
Raise up your head.*

Do the reverence.

*Look upon me.
Is your Master gone?*

*Have you done al-
ready.*

*Go to sing.
Carry your book
with you.*

*Come to work again
when you have done.*

Have you sung?

*Have you a new les-
son?*

You do not sing well.

Sing a Song.

*Go to play on the
Guitarre.*

*There is your Gui-
tarre.*

Repeat your lesson.

Hebt gy gedanst?
Oefen u zelve.
Dans een Courant.
Gy danst niet wel.

Staa recht over end.
Houd uw Hoofd
recht op.

Doe uw eerbiedig-
heid.

Zie my aan.

Is uw Meester heen
gegaan?

Hebt gy alreede ge-
daan?

Gaa zingen.

Neem' uw boek
met u.

Kom weer te werk
als gy gedaan hebt.

Hebt gy gezongen?

Hebt gy een nieu-
we Lesse?

Gy zingt niet wel.

Zing een Lied.

Gaa speel op de
Luyt.

Daar is uw Luyt.

Lees uw Les over.

102 d'Engelsche en Nederduytsche

*You do not know it.
You know nothing.*

*Is your Guitarre in
tune.*

*Can you tune your
Guitarre?*

*Your Chanterel is
worth nothing?*

*You do not hold
your Guitarre well.*

*Return to your
work.*

*Go and learn Dutch.
Where have you put
your Grammar?*

*Look for your Book.
What lesson have
you?*

*What Dialogue have
you read?*

*Read before me.
You do not pronounce
well.*

*Can you say your
lesson by heart?*

*You have no memo-
ry.*

Gy kent ze niet.
Gy kent 'er niets
van.

Is uw Luyt wel ge-
steld?

Kond gy uw Luyt
wel stellen?

Uw kleyne snaar
deugt niet.

Gy houdt uw Luyt
niet wel.

Gaa weer aan uw
Werk.

Ga en leer Duytsch.
Waar hebt gy uw
Lettterkonst gelaat-
ten?

Zie na uw boek.
Wat voor een Les
hebt gy?

Welke t'zamen-
spreeking hebt gy ge-
lezen.

Lees my eens voor.
Gy spreekt niet wel
uyt.

Kond gy uw Les
van buyten.

Gy kond niets ont-
houden.

SAMENS PRAAK. 103

You take no pains.

Go and walk in the Garden.

Do not over-beat your self.

Come again quickly.

What will you have for your supper?

Come to supper?

Eat some milk.

Do not eat so much fruit.

You will be sick.

Fruit is not good for you.

'Tis time to go to bed.

Go to bed.

Undress your self.

Pray to God.

Rise to morrow betimes.

Do you understand him well?

Did you understand what he said?

Gy doet 'er geen moeite toe.

Gaa en kuyer wat in de tuyn.

Maak u zelve niet te heet.

Kom ras weer.

Wat wilt gy t'avont eeten?

Kom om uw avontmaal te eeten.

Eet wat melk.

Eet zo veel fruyt niet.

Gy zult 'er ziek van worden.

Fruyt is niet goed voor u.

't Is tyd om na bed te gaan.

Gaa na bed toe.

Ontkleed u.

Bid God.

Staa morgen vroeg op.

Verstaat gy hem wel?

Verstond gy wel wat hy zeyde?

104 d'Engelsche en Nederduytsche

Do you understand what he says?

Do you understand me well?

I do not understand you.

I understand you well.

Do you understand Dutch?

I do not understand it.

I understand it well.

Doth the Master understand it?

Have you understood me?

I did not understand you.

I understood you well.

Have you understood him?

Have you understood her?

Have you understood them?

Have you understood them?

I do not know what you say?

Verstaat gy wat hy zegt?

Verstaat gy my wel?

Ik versta u niet.

Ik versta u wel.

Verstaat gy Duitsch?

Ik versta 't niet?

Ik versta 't wel.

Verstaat het de Meester wel?

Hebt gy my verstaan?

Ik verstond u niet.

Ik verstond u wel.

Hebt gy hem verstaan?

Hebt gy haar verstaan?

Hebt gy hen verstaan?

Hebt gy heur verstaan?

Ik weet niet wat gy zegt.

SAMENSpraak. 105

What do you say?

What have you said?

I heard it.

I never heard it.

One told it me.

They say so.

Every one saith it.

The Master told it me.

Madam did not tell it me.

Did he tell it to you.

Did she tell you so.

When did you hear it?

I heard it this day.

Who told you that?

I do not believe it.

'Tis a Chimera.

What doth he say?

What doth she say?

What did he say to you?

What did she say to you?

Wat zegt gy?

Wat hebt gy gezegt?

Ik hoorde het.

Ik heb het nooit gehoord.

Iemant heeft het my gezegt.

Zy zeggen zo.

Elk een zegt het.

De Meester... heeft het my gezegt.

Juffrouw heeft het my niet gezegt.

Heeft hy 't u gezegt?

Heeft zy u zo gezegt?

Wanneer hebt gy 't gehoord?

Ik hoorde het vandaag.

Wie heeft u dat gezegt?

Ik geloof het niet.

't Is een verdrichtsels.

Wat zegt hy?

Wat zegt zy?

Wat zeyde hy tegen u?

Wat zeyde zy tegen u?

106 d'Engelsche en Nederduytsche

He said nothing to me?

She said nothing to me.

He told me no news.

Master told me some news.

Do not tell him that. I will tell him.

I will not tell him.

I will not tell them.

Do not tell them.

Have you said that?

No, I did not say it.

The Master told it me.

Do you know him?

Do you know her?

Do you know them?

I do not know them?

We know one another?

We do not know one another.

Hy zeyde niets tegen my.

Zy zeyde niets tegen my.

Hy heeft my geen nieuws vertelt.

De Meester heeft my wat nieuws verhaald.

Zeg hem dat niet.

Ik zal 't hem zeggen.

Ik zal 't hem niet zeggen.

Ik zal 't hen niet zeggen.

Zeg het hen niet.

Hebt gy dat gezeyd?

Neen ik heb 't niet gezeyd.

De Meester heeft het my gezeyd.

Kent gy hem?

Kent gy haar?

Kent gy hen?

Ik ken hen niet.

Wy kennen mal-kander wel.

Wy kennen mal-kander niet.

I think I know him.

I think I have seen him.

I have known him.

I have known her.

We have known one another.

He did know me well.

She did know me well.

I never knew him.

Do you know me??

Do you not know me?

I have forgot your name.

Have you forgot me?

Doth she know you?

Doth Master . . . know you?

Master . . . doth not know me.

Mistriss doth not know me.

Master . . . knows me well.

Ik denk dat ik hem ken.

Ik denk dat ik hem gezien heb.

Ik heb hem gekend.

Ik heb haar gekend.

Wy hebben mal-
kander gekend.

Hy kende my wel.

Zy kende my wel.

Ik heb hem nooit gekend.

Kent gy my?

Kent gy my niet?

Ik heb uw naam vergeeten.

Hebt gy my vergeeten?

Kent zy u?

Kent Meester . . . u?

Meester . . . kent my niet.

Juffrouw kent my niet.

Meester . . . kent my wel.

108 d'Engelsche en Nederduytsche

He doth not know me.

He doth not know me any more.

He hath forgot me.

She knows me no more.

Do you see one another.

I see him every day.

I see her every day.

We see one another often.

We see one another no more.

I see them often.

I have not seen him this great while.

I did not see her this great while.

I have not seen them this great while.

One sees you no more.

One never sees you.

'Tis a miracle to see you.

Hy kent my niet.

Hy kent my niet meer.

Hy heeft my vergeten.

Zy kent my niet meer.

Ziet gy malkander?

Ik zie hem alle dagen.

Ik zie haar alle dagen.

Wy zien malkander dikwils.

Wy zien malkander niet meer.

Ik zie hen dikwils.

Ik heb hem in lang niet gezien.

Ik heb haar in lang niet gezien.

Ik heb hen in lang niet gezien.

Men ziet u niet meer.

*Men ziet u nooit.

't Is een wonder u te zien.

*We saw one another
formerly.*

Master... saw me.

He never saw me.

*I saw him but once
in my life.*

*I have seen him by
change.*

I see him no more.

Go to see there.

*When will you see
Master....*

*I have the honour to
know him.*

*I will see him after
noon.*

*Pray remember me
to him.*

What is it a Clock?

*What a Clock do you
think it is?*

See howe laet it is?

*Do you know what
it is a Clock?*

Wy hebben mal-
kander voor deezen
wel gezien.

Meester. . . heeft
my gezien.

Hy heeft my nooit
gezien.

Ik heb hem maar
eens van myn leeven
gezien.

Ik heb hem by ge-
val gezien.

Ik zie hem geen
meer.

Gaa om daartezien.

Wanneer zult gy
Meester . . . gaan
befeeken?

Ik heb de eere van
hem te kennen.

Ik zal hem na de
Middag zien.

Doe myn groete-
nisse aan hem.

Hoe laat is 't?

Hoe laat denkt gy
dat het is?

Zie hoe laat het is.

Weet gy ook hoe
laat het is?

110 d'Engelsche en Nederduytsche

Tell me what a Clock it is.

I do not know what a Clock it is.

One of the Clock struck just now.

'Tis a quarter past one.

It is half an hour past one.

It is three quarters past one.

Two of the Clock will strike presently.

It has not struck one yet.

It has not struck two yet.

I have not heard the Clock.

'Tis two by the Sun.

'Tis between three and four.

It struck four just now.

It has struck five.

About ten of the Clock.

This Clock goes too fast.

Zeg my eens hoe laat het is.

Ik weet niet hoe laat het is.

't Is zo even een uur geslagen.

't Is een quartier over eenen.

't Is half twee.

't Is een quartier voor twee.

't Zal daadelyk twee slaan.

't Heeft nog geen een geslagen.

't Heeft nog geen twee geslagen.

Ik heb de Klok niet gehoord.

't Is twee by de Zon.

't Is tusschen drie en viere.

't Heeft zo even vier geslagen.

't Heeft vyf geslagen.

Ontrent tien uuren.

Dit Uurwerk gaat te rad. Google *This*

SAMENSpraak. 111

This Clock goes too slow.

'Tis but one by my Watch.

The Clocks do not agree.

See by the Sun.

The hour is passed.

His hour was come.

Where is your hour-glass?

Have you an hour-glass?

Within eight days.

Within a fortnight.

Speak out.

You speak too low.

Towards night.

At night.

Come this way.

Go by that way.

Pass this way.

Pass that way.

Let us pass the other side.

On the right hand.

On the left hand.

Dit Uurwerk gaat te langzaam.

't Is nog maar een uur by myn Uurwerk.

De Klokken verscheelen.

Zie aan de Zon.

't Uur is gepasseert.

Zyn uur was gekomen.

Waar is uw Zandlooper?

Hebt gy een Zandlooper?

Binnen acht dagen.

Binnen veertien dagen.

Spreek uyt.

Gy spreekt al te zacht.

Tegen den avond.

't Avond.

Kom dit heen.

Gaa die weg langs.

Gaa dit heen.

Gaa dat heen.

Laat ons aan de andere zyde gaan.

Ter rechterhand.

Ter linkerhand.

112 d'Engelsche en Nederduytsche

By the Sun.

By the Moon.

Turn upon your right hand.

The sixth house of the street on the left hand.

Are you married?

How many times have you been married?

How many Wives have you had?

Are you Father and Mother living still?

Sir, is your Father living?

His Father and Mother are dead.

Is your Mother living?

My Mother is dead.

My Father is dead.

My Father died four years ago.

My Mother is married again.

My Father is married again.

By de Zon.

By de Maan.

Slaa aan uw rechterhand om.

Het zesde huys van de straat aan de linkerhand.

Bent gy getrouwd?

Hoe dikwils bent gy al getrouwt geweest?

Hoe veele vrouwen hebt gy al gehad?

Leeft uw Vader en Moeder nog?

Myn Heer leeft uw Vader nog?

Syn Vader en Moeder zyn dood?

Is uw Moeder nog in 't leevèn?

Myn Moeder is dood.

Myn Vader is dood.

Myn Vader is al over vier jaaren gestorven.

Myn Moeder is weer getrouwd.

Myn Vader is weer getrouwd.

S A M E N S P R A A K. 113

Is Master. . . married?

Is Mistris. . . married?

How many Children have you?

Have four.

Sons or Daughters?

I have a Son and three Daughters?

How many Brothers have you?

I have four.

I have none.

How many Sisters have you?

How old is Master?

How old is Mistris?

How many Children hath he?

How many hath she?

When will you go into the Country.

The Master is gone into the Country.

My Lady is gone to London.

Is your Sister married?

When was she married?

Is Monsieur... getrouwd?

Is Juffrouw... getrouwd?

Hoe veel Kinderen hebt gy?

Ik heb 'er vier.

Zonen of Dochters?

Ik heb een Zoon, en drie Dochters.

Hoe veele Broeders hebt gy?

Ik heb 'er vier.

Ik heb 'er geen.

Hoe veel Zusters hebt gy?

Hoe out is Monsieur?

Hoe out is Juffrouw?

Hoe veel Kinderen heeft hy?

Hoe veel heeft zy 'er?

Wanneer gaat gy na buyten of op 't Land?

De Meester is na buyten gegaan.

Mevrouw is na Londen gegaan.

Is uw Zuster getrouwd?

Wanneer is zy getrouwd.

114 d'Engelsche en Nederduytsche

She is not married?

Zy is nog onge-
trouwd.

*She is going to be
married.*

Zy zal gaan trou-
wen.

She will not marry.

Zy wil niet trouwen.

I will not marry.

Ik wil niet trouwen.

'Tis very cold.

't Is zeer koud.

I am very cold?

Ik ben zeer koud.

Are you not cold?

Bent gy niet koud?

How cold is it?

Hoe koud is 't?

Warm your self.

Warm u wat.

*Let us warm our
selves.*

Laatenwe ons wat
warmen.

Come near the fire.

Kom dicht by 't vuur.

*Let us come near the
fire.*

Laat ons by 't vuur
komen.

Make a good fire.

Leg een goed vuur
aan.

Make a fire.

Leg een vuur aan.

Blow the fire.

Blaas het vuur aan.

Kindle the fire.

Steek het vuur aan.

The fire is out.

't Vuur is uyt.

*Put a Fagot in the
fire.*

Leg een takkebos
in 't vuur.

Let us burn a Fagot.

Laat ons een takke-
bos branden.

*Put Coal into the
fire.*

Leg koolen aan 't
vuur.

Put out the fire.

Doof het vuur uyt.

Light the Candle.

Steek de kaers aan.

Put

SAMENSpraak. 115

Put out the Candle.

*The fire is now half
a live.*

There is a good fire.

*That Coal burns
well.*

Snuff the Candle.

This is good Wood.

It rains.

The wind blows.

The wind is high.

It freezes.

It thaws.

It snows.

It hails.

Doth it freeze?

Doth it snow?

*Good cheer and good
fire.*

Are you not cold?

*Do you burn Coal in
Holland?*

*Come and warm
your self.*

*Is it so cold at Paris
as at London?*

*It is colder in Swed-
land than here.*

Doe de kaers uyt.

't Vuur is half ge-
glommen.

Daar is een goed
vuur.

Die koolen branden
wel.

Snuyt de Kaers,

Dit is goed hout.

Het regent.

Het waeyt.

Het is een harde
wind.

Het vriest.

Het dooit.

Het sneeuwt.

Het hagelt.

Vriest het?

Sneeuwt het?

Goede cier en een
goed vuur.

Zyt gy niet koud?

Brandt gy koolen
in Holland?

Kom en warm u
wat.

Is het te Parys wel zo
koud als te Londen?

Het is in Zweden
kouder als hier.

116 d'Engelsche en Nederduytsche.

This is a very melancholy day.

The days are very short.

'Tis not daylight at seven of the Clock.

'Tis not daylight at five of the Clock.

The nights are very long.

It doth nothing but rain.

One cannot tell how to spend his time.

The Winter doth not please me.

It is soon night.

One cannot see any more at five.

'Tis a dying season.

It is misty.

One cannot see neither Heaven nor Earth.

It is very dark.

The days begin to lengthen.

The days are a little longer.

Dit is een zwaar-
moedige dag.

De dagen zyn zeer kort.

't Is te zeven uuren nog geen dag.

't Is te vyf uuren nog geen dag.

De nachten zyn zeer lang.

Het doet niet dan regenen.

Men weet niet hoe men zyn tyd zal doorbrengen.

Ik heb geen zin in de Winter.

't Is met der haast avond.

Men kan te vyven niet meer zien.

't Is een afgaande tyd.

Het is mistig.

Men kan Hemel noch Aarde zien.

Het is zeer duyster.

De dagen beginnen te lengen.

De dagen zyn al een weynig langer.

SAMENSpraak. 117

It is not so cold to day as yesterday.

'Tis colder to day than yesterday.

'Tis very cold still.

It was yesterday very cold.

It was colder last year.

This is a very cold Winter.

We have had no Winter yet.

The Winter is gone.

We had a terrible Winter two years ago.

Do you remember the great Winter?

I never saw so cold a Winter.

'Tis fine weather.

It is a fine day.

Let us go a walking.

The days are very long.

't Is van daeg, zoo koud niet als gisteren.

't Is van daag kouder als gisteren.

't Is nog vry koud.

't Was gisteren zeer koud.

Het was verleden jaar kouder.

Dit is een zeer koude Winter.

Wy hebben nog geen Winter gehad.

De Winter is verby.

Wy hadden over twee jaar een felle Winter.

Mag u die harde Winter nog wel heugen?

Ik heb nog nooit zo een koude Winter meer beleefd.

't Is mooi weer.

Het is een schoone dag.

Laat ons wat gaan wandelen.

De dagen zyn zeer lang.

118 d'Engelsche en Nederduytsche

'Tis fine in the Country.

There is a fine nose-gay.

That nose-gay smells well.

Let us go and walk in the Garden.

Let us go into the shadow.

Let us enter into that green Arbor.

How do you call that flower.

There is a fine flower.

Thet are fine violets.

Let's gather some.

Make me a nose gay.

There are fine roses.

What rose tree is that.

Give me one.

Take one.

There is a fine alley.

't Is nu mooi op 't Land.

Daar is een mooi ruykertje.

Die ruyker ruykt wel.

Laat ons wat in de tuyn gaan wandelen.

Laat ons in de schaduw gaan.

Laat ons onder dat groen loof gaan.

Hoe heet die Blom.

Daar is een mooye blom.

Dat zyn schoone Violetten.

Laat 'er ons wat plukken.

Maak my een ruykertje.

Daar zyn schoone roozen.

Wat is dat voor een Roozeboom?

Geef 'er my een.

Neem 'er een.

Dat is een mooye gallery.

SAMENSpraak. 119

The trees are very green.

*Give me that Tulip.
It begins to be hot.*

I have eaten Cherries already.

Let us go abroad.

Let us walk.

Let us go into the Spring-Garden.

The Weather is very sweet.

The air is very temperate.

Will you be pleased to walk after supper?

We had no Spring.

The seasons are out of order.

We had no Spring.

'Tis a little Winter.

Nothing is forward.

All is too forward.

De boomen zyn zeer groen.

Geef my dien Tulp.
't Begint heet te worden.

Ik heb alreede Karren gegeten.

Laat ons eens uytgaan.

Laat ons wat kuiseren.

Laat ons in de Fonteyn-hof gaan.

't Weer is zeer lieflyk.

De lucht is zeer gemaatigd.

Belieft het u naa de Avondmaalyd wat te wandelen.

Wy hebben geen Lente gehad.

De saisoenen zyn uyt hunne order.

Wy hebben geen Lente gehad.

Dat is een korte Winter.

Niets is voorlyk.
Alles is al te voorlyk.

120 d'Engelsche en Nederduytsche

How hot it is.

'Tis very hot to day.

'Tis an exceeding heat.

I cannot endure the heat.

I do not love heat.

I sweat.

I sweat all over.

Heat hinders me from sleeping.

'Tis not so hot to day as it was yesterday.

I am very hot.

We have a very hot summer.

The air is colder.

'Tis choking heat.

I never felt such heat.

Is it as hot in France as here?

It is hotter there.

It is very hot there.

Let us go a swimming.

Hoe heet is 't!

't Is zeer heet van daag.

't Is een geweldige hitte.

Ik en kan de hitte niet verdraagen.

Ik ben geen liefhebber van hitte.

Ik zweet.

Ik ben overal bezweet.

De hitte hindert my van slaapen.

't Is van daag zo heet niet als gisteren.

Ik ben zeer heet.

Wy hebben een zeer heete Zomer.

De Lucht is koelder.

't Is smachtend heet.

Ik heb nog nooit zulk een hitte gevoeld.

Is het wel zo heet in Vrankryk als hier?

't Is heeter daar.

't Is daar zeer heet.

Laat ons gaan zwemmen.

Let

SAMENSpraak. 121

Let us go to wash
our selves.

The heat is over.

I can do nothing du-
ring the heat.

The cold comes.

We want rain.

There are abundance
of fruits this year.

There is a fine Me-
lon.

Do you love Melons?

We are going into
the Country.

'Tis too hot.

Let us not go out.

It thunders.

It lightens.

'Tis a great storm.

Corns are spoiled.

We are in the Dog-
days.

The Dog-days are
passed.

The days are very
much shortned.

Laatenwe ons gaan
baaden.

De hitte is al over.

Ik kan niets doen
zo lang het zo heet is.

De koude komt.

Wy mankeeren re-
gen.

Daar is zeer veel
vrucht dit jaar.

Dat is een schoone
Meloen.

Eet gy gaern Me-
loenen.

Wy gaan in 't Land
(of na buyten.)

't Is al te heet.

Laat ons niet nyt-
gaan.

Het Donderd.

Het Bliksem.

't Is een zware
storm.

't Koren is bedurven.

Wy zyn in de honds-
dagen.

De honds-
dagen zyn
over.

De dagen zyn al
veel gekort.

122 d'Engelsche en Nederduytsche

'Tis cold in the morning.

The Vintages are fine this year.

The Winter comes.

The Winter is at hand.

The evenings are long.

'Tis good to be near the fire

There is abundance of wines this year.

Wine is cheap.

The Vines were fine.

They have gathered a world of fruit.

The new wine is good.

It was very hot in Holland this Summer.

The fire begins to smell well.

'Tis neither cold nor

't Is koel smorgens.

't Is een goede Wyn-oogst dit jaar.

De Winter komt aan.

De Winter staat voor de hand.

De avonden zyn lang.

't Is nu goed dicht by een vuur.

Daar is dit jaar zeer veel wyn gevallen.

De wyn is goed koop.

De Wyn-gaarden stonden schoon.

Zy hebben magtig veel vruchten verga-derd.

De nieuwe wyn is goed.

't Is van deese so-mer zeer heet in Hol-land geweest.

't Vuur begint nu aangenaam te wor-den.

't Is niet koud noch heet.

The

SAMENSpraak. 123

*The cold weather is
come.*

't Koude weer is nu
gekomen.

*Dialogues between
two persons.*

*'t Zaamenpraaken
tusschen twee
Persoonen.*

The first Dialogue.

*De eerste 't zaamen-
sprak.*

G *od morrow Sir.*

G *Oeden morgen
Heer.*

Your servant.

Uw dienaar.

I am yours.

Ik ben de uwen.

How do you do?

Hoe vaart gy.

At your service.

't Uwen dienst.

*I am very glad to see
you.*

*Ik ben blyde u te
zien.*

*I must humbly thank
you.*

*Ik bedank u oot-
moediglyk.*

*How doth the
Gentleman your Cous-
in?*

*Hoe vaart myn
Heer uw Ncef.*

*He is well, I thank
God.*

*Hy is wel, Godt
dank.*

I believe he is well.

*Ik geloof dat hy wel
is.*

*He was well yester-
night.*

*Hy was gister avond
nog wel.*

*He was well the last
time I saw him.*

*Hy was wel toen ik
hem lest sag.*

124 d'Engelsche en Nederduytsche

Where is he?
In the Country.
In Town.
At home.
He is gone out.
How doth Mistris.

She is well.
I believe she is well.

She was well yesterday morning.

Have you seen Master?

I say him yesterday.

I saw him the other day.

I saw him last week.

I saw him just now.

I saw him to day.

How doth he do?

Very well.

Have you been at the Court?

I was there yesterday.

Waar is hy.
 Op't landt.
 In de stad.
 T'huys.
 Hy is uyt gegaan.
 Hoe vaart Juffrouw.

Zy is wel.
 Ik geloof dat zy wel is.

Zy was gisteren morgen nog wel.

Hebt gy myn Heer gezien.

Ik heb hem gisteren gezien.

Ik heb hem noch over een dag of ettelyk gezien.

Ik heb hem verleden week gezien.

Ik zag hem zo even.

Ik heb hem van daag gezien?

Hoe vaart hy?

Zeer wel.

Bent gy aan 't Hof geweest?

Ik was daar gisteren.

S A M E N S P R A A K. 125

I come from thence.

Ik kom 'er van
daan.

*Do you know that
Gentelman?*

Kent gy dien Heer?

I know him well.

Ik ken hem wel.

I do not know him.

Ik kan hem niet.

I know him by sight.

Ik kan hem van
aanzien.

*I know him by repu-
tion.*

Ik ken hem door
zyn goede naam.

*I have the honour to
know him.*

Ik heb de eere hem
te kennen.

*I have not the ho-
nour to know him.*

Ik heb de eere niet
van hem te kennen.

*Do you know that
Gentelwoman?*

Kent gy die Juf-
vrouw?

I know her well.

Ik ken haar wel.

I do not know her.

Ik ken haar niet.

I know her by sight.

Ik ken haar van
aanzien.

*I have the honour to
know her.*

Ik heb de eere haar
te kennen.

*I have not the ho-
nour to know her.*

Ik heb de eere niet
van haar te kennen.

*When did you see
Madam?*

Wanneer hebt gy
Juffrouw gezien?

*When did you see
her?*

Wanneer zaagt gy
haar?

I saw her yesterday.

Ik zag haar giste-
ren.

126 d'Engelsche en Nederduytsche

A great while ago.
From whence come
you?

I come from Lon-
don.

From the Court.

From Master.

What news?

I know none.

I have not read the
Gazette.

Whither do you go?

I go to Westminster.

To the Court,

To Whitehall,

To the Play-houses.

To France.

To Madam.

To Church.

To our house.

Hard by.

To see a Friend.

Remember me to
Mistris.

Do me that friend-
ship.

I will not fail.

Farewell.

Langgeleden.

Waar van daan
komt gy?

Ik kom van Lon-
den.

Van 't Hof.

Van Mecster.

Wat nieuws?

Ik weet van geen.

Ik heb de Courant
niet gelezen.

Waar gaat gy?

Ik ga na Westmun-
ster.

Na 't Hof.

Na Withal.

Na de Schouwburg.

Na Vrankryk.

Na Juffrouw.

Na de Kerk.

Na onzent.

Dicht by.

Om een Vriend te
bezoeken.

Myn groetenis aan
Juffrouw.

Doe my die Vriend-
schap.

Ik zal niet missen.

Vaar wel.

The second Dialogue between two Gentlewoman.

M Adam, your most humble servant.

I am yours.

Are you well?

Yes I thank God, but

I am very much afflicted.

Why?

Madam is not well.

What ails she?

She has pain in her head.

May I not see her.

I do not know.

Is she a bed.

Doth she sleep.

I am going to see her.

She prays you to excuse her.

She cannot speak to any body.

De tweede 2^e Zamen-spraak tuschen twee Joffers.

Juffrouw uw ootmoedige dienaarste.

Ik ben de uwe.

Bent gy noch wel?

Ja God dank, maar ik ben vry wat bedroeft.

Waarom?

Juffrouw is niet wel.

Wat schorst haar?

Zy heeft pyn in haar hoofd.

Mag ik haar niet zien.

Ik weet het niet.

Is zy te bed?

Staat zy?

Ik sal haar eens gaan sien.

Zy bidt dat gy haar verschoont.

Zy kan tegen niemand spreken.

F 4 Google She

128 d'Engelsche en Nederduytsche

She endeavours to rest.

Where is the Gentleman your Father?

He is in his Chamber.

He has company with him.

He is bussie.

He is not well neither.

What ails he?

He hath catched cold.

Where is your sister?

She is gone to the Exchange.

When will she come again.

She will return presently.

She will not tarry.

She will return anon.

What will you do after dinner?

What you will, if my mother be better.

Zy zoekt wat te rusten.

Waar is myn Heer uw Vader.

Hy is in sijn Kamer.

Hy heeft gezelschap by hem.

Hy is bezig.

Hy is ook niet wel.

Wat schort hem.

Hy heeft koude gevat.

Waar is uw zuster?

Zy is na de beurs gegaan.

Wanneer komt zy weer.

Zy komt straks weerom.

Zy zal niet lang uytblyven.

Zy zal haast weer komen.

Wat zult gy na 't middagmaal doen?

Al wat gy wilt, indien myn Moeder wat beter is.

SAMENS PRAAK. 129

Will you go with me?

Whither will you go?

To walk in the Garden.

Come, I will.

Or else will you play at Cards?

I cannot play.

I am the most unfortunate in the world at gaming.

Why?

I lose always, I lost yesterday five Guinies.

I never win.

I will never play.

I am going away then.

Are you so much in haste?

Will you dine with us?

I pray you to excuse me.

We have company at home.

Wilt gy met my gaan.

Waar wilt gy gaan?

In den Tuyn wandelen.

Ja ik wil.

Of anders wilt gy met de kaart speelen?

Ik kan niet speelen.

In het speelen ben ick de ongelukkigste mensch van de wereld.

Waarom?

Ik verlies altyd, ik verloor gisteren wel tzeftig guldens.

Ik win nooit.

Ik zal nooit speelen.

Ik ga dan heen.

Hebt gy zulk een haast?

Wilt gy te middag met ons eeten?

Ik bid u verschoon my.

Wy hebben geselschap t'huys.

130 d'Engelsche en Nederdajtsche

They stay for me at home.

Farewell then, till I have the honour to see you again.

The third Dialogue.

Come in, Sir.
You are welcome.

Are you ready.

Not yet.

Stay a little.

What weather is it?

It is fair weather.

How have you done since yesterday.

Very well to serve you.

Do you know your lesson.

No, for I have no memory.

I am dull.

What do you say, Sir.

You learn well.

I cannot speak.

Zy wachten my t'huys.

Vaar wel dan, tot dat ik de eere heb om u weer te zien.

De derde t'Zamen-spraak.

Komin, myn Heer.
Gy zyt welkom.

Bent gy gereed?

Nog niet.

Wacht een weynig.

Wat weer is het?

Het is mooi weer.

Hoe hebt gy u bevoelt sint gisteren.

Zeer wel om u te dienen.

Kent gy u les.

Neen, want ik heb geen geheugenis.

Ik ben bot.

Wat segt gy, myn Heer.

Gy leert wel.

Ik kan niet spreken.

SAMENSpraak. 121

I cannot discourse.

You speak well.

You flatter me.

It is impossible.

Did you know Master E.

I knew him by sight.

What is become of him.

He is dead.

How long since.

A month since.

When will you come again.

After to morrow.

Farewell, Sir.

I do not improve.

I cannot take pains.

Ik kan geen reden voeren.

Gy spreekt wel.

Gy vlyt my wat.

Dat is onmogelyk.

Hebt gy Meester E. gekent.

Ik heb hem van aansen gekent.

Wat is van hem geworden?

Hy is Dood.

Hoe lang geleden?

Een maand geleden.

Wanneer komt gy weer?

Overmorgen.

Vaar wel myn Heer.

Ik neem niet toe.

Ik kan geen moeite aanwenden.

The fourth Dialogue.

De vierde r'Zamen-spraak.

What do you want?

Wat moet gy hebben?

Is Master... at home?

Is Meester... t'huys?

Yes, Sir.

Ja myn Heer.

132 d'Engelsche en Nederduytsche.

Is he up?

An hour ago.

Is he busied?

I believe he is.

Who is with him?

There is company.

Can I speak with him?

Presently.

Where is he?

In his Chamber.

Show me his Chamber.

You oblige me.

Pray Sir, excuse me if you please.

What do you desire of me.

Will you be pleased to sit.

Master. . . presents his service to you.

How does he do?

Very well, I thank God.

Do you live with him?

Yes, Sir.

Are you an Englishman?

Is hy al op?

Al over een uur.

Is hy bezig?

Ik geloof ja.

Wie is by hem?

Daar is geselschap.

Kan ick hem niet spreken?

Terstond.

Waar is hy?

In zyn kamer.

Wys my zyn kamer.

Gy verplicht my.

Ik bid u myn Heer verschoon my, zo't u belieft.

Wat begeert gy van my.

Belieft het u te zitten.

Meester. . . bied u zyn dienst aan.

Hoe vaart hy?

Zeer wel, God dank.

Woont gy by hem?

Ja myn Heer.

Bent gy een Engelsman? What

*What Country man
are you?*

I am of York.

*How do you like our
Country?*

*'Tis the finest Coun-
try in the world.*

*I have been at Lon-
don, it is a fine City,*

Was you there long?

Two years.

*You speak like an
Englishman.*

*I speak a little to
make me understand.*

*Tell your Master I
will come to morrow
to see him.*

I will not fail.

*I will take my leave
of you.*

God be with you.

Wat landsman bent
gy.

Ik ben van Jork.

Hoe gevalt u ons
Land.

't Is 't schoonste
Land van de Wereld.

Ik ben te Londen
geweest, 't is een scho-
ne stad.

Hebt gy daar lang
geweest?

Twee jaar.

Gy spreekt als een
Engelsman.

Ik spreek een wey-
nig, om verstaan te
konnen worden.

Zegt uw Meester
dat ik hem morgen
zal komen zien.

Ik zal niet manke-
ren.

Ik zal myn afscheyd
van u nemen.

God geleyde u.

The fifth Dialogue. *De vyfde t'Zamen-*

spraak.

Cotchman.
Sir.

Are you hired?

What do you say?

Do you not understand me?

I do not know what you say.

I do not understand you.

I do not understand Dutch.

Speak English.

I ask you if you are hired?

Now I understand you.

No, whither will you go?

To London.

To what place?

To the Royal Exchange.

How much must you have.

Two Skillings.

Koetsier.
Myn Heer.

Bent gy gehuurd?

Wat zegt gy?

Verstaat gy my niet?

Ik weet niet wat gy zegt.

Ik verstaat u niet.

Ik verstaat geen Duytsch.

Spreek Engelsch.

Ick vraag u of gy verhuurd bent?

Ik verstaat u nu wel.

Neen, waar wilt gy na toe?

Na London.

Aan welke plaats?

By de Koninklyke Beurs.

Hoe veel moet gy hebben?

Twée schellingen.

S A M E N S P R A A K. 135

'Tis too much.

I will give you one shilling.

'Tis too little.

Will you take eighteen pence?

Indeed I cannot.

'Tis not enough.

I will take another then.

Step into the Coach.

Coachman, stop here.

Open the door.

Have you some business here?

Have a little patience.

But, Sir, time goes away.

Do not trouble yourself, I will content you.

Will you stay long?

No, I will return presently.

You have been very long.

I cannot help it.

Dat is te veel.

Ik zal 'er u een Schelling geven.

Dat is te weynig.

Wilt gy achtiën pence hebben?

Zeker ik kan niet.

't Is niet genoeg.

Dan zal ik een ander nemen.

Stap in de Koets.

Koetsier, hou hier stil.

Doe 't portier open.

Hebt gy hier ierste doen?

Heb een weynig geduld.

Maar, myn Heer, de tyd verloopt vast.

Ontrust u niet, ik zal u te vrede stellen.

Zult gy lang uytblyven?

Neen, ik zal dadelijk weerkomen.

Gy hebt lang uytgelyest.

Ik kan 't niet helpen.

136 d'Engelsche en Nederduytsche

Here, there is your money.

I must have more.

You shall have none more.

Then I must be content.

The sixth Dialo-

Between two young Ladies.

I *S the dinner ready?*

No, it is not yet.

When will it be ready?

It will be ready within an hour.

What have we for dinner?

We have a young Turkey and other things.

Is the table-cloth laid?

Not yet.

Hier daar is uw geld.

Ik moet meer hebben.

Gy sult niet meer hebben.

Dan moet ik te vrede zyn.

De Zesde of Samen-
spraak,

Tusschen twee jonge
Joffers.

I *S 't middagmaaf gereed?*

Neen nog niet.

Wanneer sal het gereed zyn?

't Zal binnen een uur gereed zyn.

Wat hebben wy te middag te eeten?

Wy hebben een jonge Kalkoen en nog iets anders.

Is de Tafel gedekt?

Nog niet.

Have

S A M E N S P R A A K. 137

Have we company?

Hebben wy gefel-
fchap?

I know not.

Ik weet het niet.

*They are going to
dinner.*

Zy gaan om mid-
dagmaal te houden.

The dinner is ready.

Het middagmaal is
gereed.

*They have set the
table.*

Zy hebben de tafel
aangezet.

*The meat is on the
table.*

De Kost is al op de
tafel.

They are at table.

Zy zitten aan tafel.

*Have they rung the
Bell?*

Hebben zy de klok
al geluid?

*Have we some pota-
ge?*

Hebben wy wat
pottazi?

Come to dinner.

Kom tot het mid-
dagmaal.

I cannot dine.

Ik lufft van de mid-
dag geen eeten.

I cannot eat.

Ik kan niet eeten.

I am not hungry.

Ik heb geen honger.

Have they dined?

Hebben zy 't mid-
dagmaal al gehouden?

*Have they taken
away the Table?*

Is de Tafel al op-
genomen?

*Is the dancing Master
come?*

Is de Dansmeester
gekomen?

*No, he is not come
yet.*

Neen hy is nog niet
gekomen

138 d'Engelsche en Nederduytsche

When will he come?

He will come presently.

Is this his day?

Yes, 't is his day.

He will come then.

The Singing Master is come.

When did he come?

He came just now.

There is the Guitarre master.

Where is he?

He is in my Ladies chamber.

Is the English Master gone?

No, he is not gone yet.

When will he go away?

He is going away.

He is gone.

Is Mistriss at home?

She is gone to London.

Wanneer zal hy komen?

Hy zal terstont komen.

Is 't van daag zyn dag?

Ja 't is nu zyn dag.

Dan zal hy wel komen.

De Zang-meester is gekomen?

Wanneer quam hy?

Hy komt daar zoo even.

Daar is de Luytenist.

Waar is hy?

Hy is in Meijuffers kamer.

Is de Engelsche Meester al weg?

Neen, hy is nog niet weg gegaan.

Wanneer zal hy weg gaan?

Hy gaat zo heen.

Hy is al weg.

Is Juffrou t'huys?

Zy is na Londen vertrokken.

*When will she re-
turn?*

*She will return this
night.*

Are you sure of it?

Yes, I am sure of it.

The seventh Dia-
logue.

Between two young
Gentlewomen.

W Here is *Mistris?*
*She is in her
Chamber.*

Are you sure of it?

I believe it.

*Did you not see my
Sister?*

*No, I did not see
her.*

Where do you go?

*Into my chamber.
Will you goe with
me?*

Will you play?

At what game?

Wanneer zal zy
weer komen?

Zy komt van dee-
zen avont nog weer.

Weet gy 't wel?

Ja ik weet het zeker.

De Zevender' Za-
monspreek.

Tusschen twee jonge
Juffers.

W Aar is *Juffrouw?*
*Zy is in haar
kamer.*

Weet gy 't wel?

Ik geloof ro.

Hebt gy myne Zus-
ter niet gezien?

Neen, ik heb haar
niet gezien.

Waar gaat gy na
toe.

Na myn kamer.

Wilt gy met my
gaan?

Wilt gy speelen?

Wat souden wy
speelen?

140 d'Engelsche en Nederduytsche

At Cards.

I cannot play.

Let us go then a walking.

Where shall we go?

Where you will.

It is too hot.

Let us stay a little.

Are you hot?

Yes, indeed.

What do you look for?

*I look for my mas-
que.*

*Will you come
down?*

Presently.

Stay a little.

What Lady is that?

*'Tis the Countess
of . . .*

*Do you know her
particularly?*

I have that honour.

*You have many ac-
quaintances here.*

Schuw me a grace.

Met de Kaatt.

Ik kan niet speelen.

*Laat ons dan wat
gaan kuyeren.*

*Waar zullen wy
gaan?*

Waar gy wilt.

Het is al te heet.

*Laat ons een wey-
nig wachten.*

Bent gy heet?

Ja zeker.

Waar na ziet gy?

*Ik zie na myn mas-
ker.*

*Wilt gy beneden
komen?*

Daadelyk.

*Wacht een wey-
nigje.*

*Wat voor een Me-
vrouw is dat?*

*'t Is de Gravinne
van . . .*

Kent gy haat wel?

Ik heb die eere.

*Gy hebt hier veel
kennissen.*

Doet my een gunst.

With all my heart:

Command me.

*What do you desire
of me?*

*To carry me to my
Lady the Countess of...*

*'Tis done, she will
be very joyfull to know
you.*

*My Dear, I am in-
finitely obliged to you.*

I am wholly yours.

The aight Dialo-
gue.

HAVE you any
Chambers ready
furnished to be let?

Yes, Sir.

How many have
you?

We have two.

Are they one pair of
stairs high?

Yes, Sir.

Van harten gaarn.

Gy hebt maar te
gebieden.

Wat begeert gy van
my?

Dat gy my brengt
by Mevrouw de Gra-
vinne van...

Nu heb ick 't ge-
daan, zy zal blyde
zyn u te kennen.

Myn waarde, ik
ben oneyndelyk aan u
verplicht.

Ik ben ganschelyk
de uwe.

De achtste t'Za-
men-spraak.

HEbt gy eenige ge-
stoffeerde Kamers
te huur?

Ja myn Heer.

Hoe veel hebt gy 'er?

Wy hebben 'er twee.
Zyn zy op de eerste
verdieping?

Ja myn Heer.

142 d'Engelsche en Nederduytsche

Let me see them.

Come in if you please.

Follow me.

How much do you take a week?

Twenty shillings for the two.

'Tis very much.

I can find some cheaper.

I will give you sixteen shillings for them.

I can not take them.

Shall we agree?

If you please.

Will you take no less?

No Sir, if you were my own brother.

Well, I will give you what you ask me.

Where are your things?

Somebody will bring them presently.

Laat my ze zien.

Kom in zo 't u belieft.

Volg my.

Hoe veel neemt gy 's weeks?

Twintig Schellingen voor de twee.

Dat is zeer veel.

Ik kan 'er wel beter koop vinden.

Ik zal 'er u zestien schellingen voor geeven.

Dat kan ick niet doen.

Zullen wy accordeeren?

Indien u belieft.

Wilt gy 't niet minder doen?

Neen myn Heer, al waart gy myn eygen Broeder.

Wel kan u dan zo veel geeven als gy my eyscht.

Waar is uw goed?

Iemant zal het terstont brengen.

Are

Are your beds good?

See them.

Must I pay you before hand?

As you please.

I will pay you when you will.

Sir, some body asketh for you.

Who is he?

'Tis an Englishman.

Ask him his name.

'Tis Master N.

Desire him to come in.

Desire him to come up.

The ninth Dialogue.

I Am very glad to see you.

I dit nog believen te make so happy an encounter.

Zyn u Bedden goet?

Bezie ze eens.

Moet ik u voor af betaalen?

Zo als 't u belieft.

Ik zal u betaalen, wanneer gy 't hebben wilt.

Myn Heer, daar is iemand die na u vraagt.

Wie is 't?

't Is een Engelsman.

Vraagt hem zyn naam.

't Is Heer N.

Verzoek hem in te komen.

Vraag hem of hy belieft boven te komen.

De negende 'Zamen-spraak.

IK ben zeer blyd dat ik u zie.

Ik had niet gedacht zulken gelukkig ontmoetinge te zullen doen.

144 d'Engelsche en Nederduytsche

You see that men meet together.

I am very glad to see you again once more in my life.

When did you arrive at London?

The last week.

Where do you lodge?

In the Pall-mall.

In what place?

Near Saint James.

Is it not at Master...

I do not know his name.

When did you come away from Paris?

A fortnight ago.

Where was the King?

He was at Versailles.

Did you see our Ambassador?

Yes, Sir, he made a brave entry.

Gy ziet dat menschen malkanderen ontmoeten.

't Verheugt my zeer dat ik u nog eens in myn leeven mag zien.

Wanneer bent gy te Londen gekomen?

Verleeden week.

Waar bent ghy t'huys.

In de Maliebaan.

In wat plaats?

Dicht by St. Jacobs.

Is't niet by Mr...

Ik weet zyn naam niet.

Wanneer quam gy van Parys?

Voor veertien dagen.

Waar was de Koning?

Hy was te Versailles.

Hebt gy onzen Ambassadeur gezien?

Ja myn Heer; hy deed een treffelyke intreede.

SAMENSpraak. 145

Have you been in our Court?

Will you carry me thither?

I will.

May one see the King a dinner?

What time doth he dine?

Doth he dine in publick?

Where were you last summer?

I was in Marshal Crequi's Army.

Will you stay here some while?

I shall be here but eight days.

Why so little a while?

I will return into France.

What are ye come here for?

I am come to buy Horses.

What time may one

Hebt gy aan ons Hofgeweest?

Wilt gy'er my na toebrenge?

Ja gaarn..

Kan men den Koning zien eeten?

Wat tyd eet hy's middags?

Eet hy opentlyk?

Waar waart gy verleden zomer?

Ik was in't Leger van den Marschalk de Crequi.

Zult gy hier een poos blyven?

Ik zal hier maac acht dagen blyven.

Waarom zulk een korten tyd?

Ik zal weer na Vrankryk gaan.

Waarom bent gy hier gekomen?

Ik ben hier gekomen om Paerden te koopen.

Op wat tyd kan

146. d'Engelsche en Nederduytsche

find you at home?

I go out every morning at seven of the Clock.

I will give my self the honour to see you to morrow morning.

You shall be welcome.

Farewell, Sir.

Your most humble Servant.

The tenth Dialogue.

I *Am very glad to see you.*

How have you done since I saw you in Holland?

Very well, at your service?

How do you spend your time every day?

I go abroad, for I have nothing to do.

Have you no acquaintance at Court?

men u r'huys vinden?

Ik gaa alle Morgens te zeven uuren uyt.

Ik zal my zelve de eere geven dat ik morgen ochtend u eens kom bezoeken.

Gy zult welkom weezen.

Vaar wel myn Heer. Uw ootmoedige dienaar.

De Tiende t'Zamen-spraak.

I *K beñ blyde u te zien.*

Hoe is 't met u geweest, sint dat ik u in Holland zag?

Zeer wel, t'uwen dienst.

Hoe brengt gy uw tyd dagelyks door?

Ik gaa wat kuyeren; want ik heb niets te doen.

Hebt gy geen kennis ten Hove? **No,**

SAMENSpraak. 147

No, Sir.

I will give you some.

Do me that Cains-
nes.

How do you like our
Court?

'Tis one of the most
magnificent in the
world.

Sir, you are very
rich in England.

Why, Sir?

One may see it by the
fair buildings of Lon-
don.

How do you like
them.

Indeed, Sir, that
surprises me, it is the
finest City upon the
Earth.

I am of your opinion.

They are rather Pa-
laces than Houses.

When will you come
to see me again?

When you please.

Neen, myn Heer.

Ik zal 'er u wel aan
helpen.

Doet my die vriend-
schap.

Hoe gevalt u ons
Hof?

't Is een van de
prachtigste in de We-
reld.

Myn Heer, gy zyt
in Engeland zeer ryk.

Waarom, myn Heer.

Men kan 't wel zien
aan de schoone ge-
bouwen te Londen.

Hoe staanze u aan?

Zeker, myn Heer,
ik sta 'er over versteld,
het is de schoonste stad
van de wereld.

Ik ben van uw ge-
voelen.

't Zyn eerder Paley-
zen dan huizen.

Wanneer zult gy
my weer komen be-
zoeken?

Als 't u beliest.

148 d'Engelsche en Nederduytsche

*I shall be very glad
to see you.*

Are you in haste?

*Yes, Sir, except your
commands retain me.*

*I will not take you
off from your business.*

*Go to your business:
Goodnight.*

*Pray, Sir, command
me.*

*Do you not lodge at
Master? ...*

*Is't not at the sign of
the White Lion?*

The eleventh Dia- logue.

S*ir, according to
your Commands, I
come to render you my
respects.*

*I am infinitely obli-
ged to you for it.*

*Take the pains to sit
down.*

Ik zal blyde zyn u te
zien.

Hebt gy haast?

Ja myn Heer, ten zy
uwe bevelen my op-
houden.

Ik wil u van uw be-
zigheyt niet afhouden.

Gaa heen om uwe
dingen te doen, goe-
den nacht.

Myn Heer, gebied
my maar, bid ik u.

Bent gy niet t'huys
by Meester? ...

Is 't niet in de witte
Leeuw?

De elfde t'Zamen- spraak.

M*Yn Heer, volgens
uw bevel, kom ik
u myn eerbiedigheid
bewyzen.*

Ik ben daar over
aan u ten hoogsten
verplicht.

Neem doch de moei-
te om neder te zitten.

SAMENSPRAAK. 149

I do my duty.

Without ceremony.

You have prevented me.

I was resolved to go to see you the first.

Tell me what time you are at home.

You will give you self too much trouble.

You will do me too much honour.

What good news will you tell me this morning?

I have heard nothing to day.

Tell me some.

The Dutch Post is not come.

Did you see the Regiment of Guards?

What do you say of them?

They all look like Captains.

Ik kom myne plicht naa.

Zonder ceremonien.

Gy bent my voorgekomen.

Ik was van voornemen om u eerst bezocht te hebben.

Zeg my want heer gy t'huys bent.

Gyzult u zelve al te veel moeite aandoen.

Gy zult my al te groot een eere aandoen.

Wat goede tyding komt gy my deezem morgen verhaalen.

Ik heb van daag niets verstaan.

Verhaal my iets.

De Duytsche Post is noch niet gekomen.

Hebt gy 't Regiment van de Garde gezien?

Wat zegt gy 'er van?

't Gelyken alle wel Kapiteyns.

Will

150 d'Engelsche en Nederduytsche

Will you dine with me?

I pray you to excuse me. I must go to the Exchange.

Are you so much in haste?

Yes, Sir, 'tis time to go there.

Do not fail to be to-morrow at home.

I will not fail.

What time will you be there?

About ten of the Clock.

Do you promise it me?

Yes sure.

Farewell, till I have the honour to see you again.

The twalft. Dialogue.

Have you good Horses?

Where to go?

Wilt gy te middag met my eeten?

Ik bid u dat gy my verschoont, ik moet na de Beurs gaan.

Hebt gy zulk een haast?

Ja myn Heer, 't is tyd om daar na toe te gaan.

Laat niet na morgen t'huys te zyn.

Ik zal niet missen.

Wat tyd zult gy daar zyn?

Ontrent tien uren.

Belooft gy 't my?

Ja zecker.

Vaar wel dan, tot dat ik de eere heb om u weer te zien.

De twaalfde t'Za-
menspraak.

HEbt gy goede paarden?

Waar zouden zy na toe?
To

SAMENSpraak. 151

To go to Norwich.

Yes Sir, we have very good ones.

Where are they?

I will shew them unto you.

How many must you have?

I must have four.

Will you have a Guide?

Yes, help me to one.

How long will you stay in your journey?

Eight days.

How much do you take a day?

I take...

What must the Guide have?

He must have...

I will do as others do.

When must you have them?

To morrow morning.

Na Norwich.

Ja, myn Heer, wy hebben 'er die zeer goed zyn.

Waar zyn zy?

Ik zal ze u toonen.

Hoe veel moet gy 'er hebben.

Ik most 'er vier hebben.

Wilt gy een Leydsman hebben?

Ja, beschik 'er my een.

Hoe lang zult gy op uw reyze uytblyven?

Acht dagen.

Hoe veel neemt gy 's daags.

Ik neem...

Hoe veel moet de Leydsman hebben?

Hy moet hebben...

Ik zal doen als anderen.

Wanneer moet gy ze hebben?

Morgen ochtend.

152 d'Engelsche en Nederduytsche

What time?

At five of the Clock.

They shall be ready.

Must you be paid here?

'Tis all one.

Sir, give me an earnest.

How much do you ask me?

What you please.

Hold there are two Crowns.

How many leagues is it from hence to Norwich?

There are. . .

Is it a fine City?

Very fine.

Give us good Saddles.

You shall have some of the best.

Will you see the Guide?

'Twill be time enough to see him to-morrow morning.

Tegen wat tyd?

Tegen vyf uren.

Zy zullen gereed zyn.

Moet men u hier betaalen?

Dat's even veel.

Myn Heer, geef my een pand.

Hoe veel begeert gy?

Zo veel als 't u belieft.

Hou daar zyn twee Kroonen.

Hoe veel mylen is 't van hier na Norwich?

Het is. . .

Is 't een mooie stad?

Ja een heel mooie.

Geef ons goede Zaddels.

Gy zult van de beste hebben.

Wilt gy den Leydsman zien?

't Zal tyds genoeg zyn als wy hem morgen ochtend zien

The thirteenth Dialogue.

Between a Physician
and a sick Body.

Sir, I have sent for
you.

What ails you?

*I have a pain in my
head; my heart akes,
and I have a pain in my
stomach.*

How long is it since?

Since yesterday.

*Have you slept this
night?*

No, I cannot sleep.

*Have you a good
stomach?*

Not at all.

*Let me feel your
pulse.*

You have a Fever.

*I feel a heaviness
through all my body.*

*De dertiende t'Za-
menspraak.*

*Tusschen een Doktor en
een Zieke.*

Myn Heer ik heb u
ontbooden.

Wat deert u?

*Ik heb pijn in myn
hoofd, myn hart doet
my zeer, en ik heb pijn
in myn maag.*

*Sedert hoe lang is 't
geweest?*

Sedert gisteren.

*Hebt gy van deese
nacht wat geslaapen?*

*Neen, ik kan niet
slaapen.*

*Hebt gy eenige trek
tot eten?*

Gansch niet.

*Laat my uw pols
voelen.*

Gy hebt een koorts.

*Ik voel een loom-
heid door al myn le-
den.*

You muſt be let
blood.

I was let blood the
other day.

'Tis no matter, to
morrow you ſhall alſo
take Phyſick.

Do not go out; keep
your bed.

What Diet muſt I
keep?

Take new laid Eggs,
and broth.

Have you a Nurse?

Send for one.

Some body ask for
me; I muſt go to ſee a
Patient.

Take courage.

I am going away.

Pray come again to
morrow to ſee me.

I will not fail.

Nurse, let ſome body

Gy moet gelaaten
worden.

Ik ben onlangs eerſt
gelaaten.

Daar is niet aan ge-
legen, morgen zul gy
ook Medicyn innee-
men.

Gaat niet uyt; houdt
het bedde.

Aan wat voor koſt
moet ik my houden?

Gebruyck verſche
Eyeren en Vleefch-
nat.

Hebt gy een Oppaf-
ter?

Laat 'er een haalen.

Daar is iemand die
naa my vraagt; Ik zal
moeten gaan om een
patient te bezoeken.

Schep moed.

Ik gaa heen.

Ey lieve, kom mor-
gen weer eens na my
zien.

Ik zal niet in ge-
breeke blyven.

Oppaſter, laat eens

go for a Chirurgion.

Whom will you have?

The same who has let me blood already.

What is his name?

I know not; ask it below.

How do you find your self now?

I am very Sick.

Call some body.

I am almost spent.

I am a dying.

It will be but a small matter, you are not in danger.

Do not stir, I find myself a little better.

The fourteenth Dialogue.

The second Visit.

You are very careful.

ismand om een Barbier gaan.

Wien wilt gy hebben?

Die zelfde die my noch eens gelaaten heeft.

Hoe heet hy?

Ik weet het niet; vraag het beneden.

Hoe bevind gy u zelven nu.

Ik ben zeer ziek.

Roep iemand.

Ik ben ten eynde van myn krachten.

Ik sterf.

't Mag geen quaad, gy hebt geen nood.

Verroer u niet, ik bevind my zelven een weynig beter.

De veertiende *Za*menspraak.

Het tweede Bezoek.

GY zyt zeer zorgvuldig.

156 d'Engelsche en Nederduytsche

Are you something better?

Yes, I thank God.

Your Fever is gone.

I find my self a little better.

Have you been let blood.

I was let blood yesterday.

Where is your blood?

It is upon the window.

You need to be let blood once more.

Your blood is over-hot, and corrupted.

Did your Physick work well?

Very well.

How many times were you at stool?

Ten or twelve times.

Doth your head ake still?

No.

So much the better.

You must take after to morrow another Purge.

Zyt gy wat beter?

Ja, God dank.

Uw Koorts is weg.

Ik bevoel myn zelve een weynig beter.

Bent gy gelaaten?

Ja, ik wicrd gisteren gelaaten.

Waar is uw bloed?

't Staat in 't venster.

Gy moet nog eens gelaaten worden.

Uw bloed is al te heet en bedurven.

Werkte uwe Medicyn wel?

Zeer wel.

Hoe dikwils gingt gy af?

Tien of twaalfmaal.

Doet uw hoofd nog zeer?

Neen.

Zo veel te beter.

Gy moet overmorgen nog eens purgeeren.

I will do what you shall order me.

Keep yourself warm.

Have you no better stomach?

Yes, Sir, I could eat some thing of a Bullet.

There is no danger.

What do you drink?

Some small beer with a tost.

That is good.

Endeavour to rest; to morrow I will come again this way.

The fifteenth Dialogue.

The third Visit.

D *Och all go well to day?*

I am a great deal better.

Did you sleep well this night?

Perfectly well.

Ik zal uw order volgen.

Houd u warm.

Zyt gy niet wat graager?

Ja, myn Heer, ik zoud wel iets van een Kuyken kunnen eten.

Daar is geen perykel.

Wat drinkt gy?

Kleyn bier, met een stukje geroost brood.

Dat is goed.

Zietoe dat gy moogt rusten; ik zal morgen weer dit heen komen.

De vyftiende i'Zamenpraak.

Het derde Bezoek.

G *Aat alles van daag nog wel?*

Ik ben veel beter.

Hebt gy van de nacht wel geslaapen?

Zeer wel.

G 7

Tons

158 d'Engelsche en Nederduytsche .

Your Fever is quite gone.

I am much obliged to you.

Within two or three days you may go abroad.

Take a litte wine.

Of what wine?

White wine, or Claret?

Of what you please.

Have you a good stomach now?

I am very hungry.

You may eat, but moderately.

Did you not see Master S.?

I come from him.

How doth he do?

He is very sick.

Is he in danger.

As truly.

Is there no hope?

There is none at all.

Uw koorts is gantsch wegh.

Ik ben zeer aan u verplicht.

Binnen twee of drie dagen moogt gy wel weer uytgaan.

Neem een weynig wys.

Van welke wyn?

Witte wyn of roode?

Die't u belieft.

Zyt gy graag nu?

Ik ben zeer hongerrig.

Gy moogt wel eeten, maar maatig.

Hebt gy Meester S. niet gezien?

Ik kom van hem van daan.

Hoe vaart hy?

Hy is heel ziek.

Loopt hy gevaar?

Ja wel ter degen.

Is 'er geen hoop meer?

Neen geensins.

He

S A M E N S P R A A K. 159

He is a dead man.

How long has he been sick?

These two Months.

What distemper has he?

He is in a Consumption.

How many Children has he?

He hath seven.

I think his wife is much afflicted.

She will not be comforted.

I have great pity on her.

And Lalso.

Is she young.

She is not young, nor old.

Where doth she live?

In the great street.

I thank you.

Hy is een dood mensch.

Hoe lang is hy ziek geweest?

Deeze twee maenden.

Wat ziekte heeft hy?

Hy is in een teering.

Hoe veel kinderen heeft hy?

Hy heeft 'et zeven.

Ik geloof dat zyn vrouw zeer bedrooft is.

Zy wil haar niet laten troosten.

My jammert haarer.

My ook.

Is zy noch jong?

Sy is niet jong, noch ook niet oud.

Waar woont zy?

In de groote straat.

Ik bedank u.

The

The sixteenth Dialogue.

Between a Brother and a Sister.

Brother, speak English with me.*With all my heart.**Have you exercised your self to day.**Do you not know it?**No, I went out this morning very early.**Whither didt you goe?**To my Cousin.**Doth she also learn English.**She began yesterday.**Doth her Brother learn also?**He has learned a long while.**Doth he speak well.**Exceeding well.**When didt you see him.**I saw him yesterday.**De zestiende i'Zamenpraak.**Tusschen een Broeder en een Suster.***B**roeder spreek Engelsch met my.*Van harten gaern.**Hebt gy u van d'ag geoeffent?**Weet gy 't niet?**Neen, ik ging van de morgen vroeg uyt.**Waar gingt gy heen?**Na myn Nicht.**Leert zy ook Engelsch?**Zy heeft gisteren begonnen.**Leert haar Broeder ook?**Hy heeft het al over lang geleert.**Spreekt hy wel?**Uytsteekend wel.**Wanneer hebt gy hem gezien?**Ik heb hem gisteren gezien.*

Will you come to the Park.

Yes, if it please you.

I will.

Is it time to go thither?

Not yet, let us stay a little longer.

I will tarry as long as you please.

I cannot go thither.

Why Brother?

There is my Master.

You may learn another time.

I will not lose my time.

The seventeenth Dialogue.

For to speak with a Taylor.

C An you make me a Suit of Cloaths against Sunday.

Zult gy in 't park komen.

Ja indien 't u belieft.

Welik zal.

Is het tyd om daar na toe te gaan?

Nog niet, laat ons nog wat wachten.

Ik zal zo lang wachten als 't u belieft.

Ik en kan daar niet na toe gaan.

Waarom, broeder?

Daar is myn Meester.

Gy moogt op een ander tyd leeren.

Ik wil myn tyd niet verliezen.

De zeventiende i' Zamenpraak.

Om met een Snyder te spreken.

K Ondt gy my een pak kleeren tegens Zondag maaken?

Yes,

162 d'Engelsche en Nederduytsche •

Yes, Sir, you shall have it.

Do not promise it me, if you cannot make it.

I will make it.

What stuff will you have it of?

Of a black Farandine.

'Tis now the mode.

Shall I go to buy it.

Pray do, and I will go with you.

I will be glad of it.

How many yards must I have?

You must have...

Must I have so many?

'Tis the least.

Furnish the rest.

To what Merchant shall we go?

Let us go to the Angel.

In what street?

Ja, myn Heer, gy zult het hebben.

Beloof het my niet, indien gy 't niet doen kond.

Ik zal het doen.

Van wat voor stof wilt gy het hebben?

Van zwart Farandyn.

Dat is nu de Mode.

*Zal ik 't gaan koo-
pen?*

Ey lieve ja, en ik zal met u gaan.

Dat is wel naar myn zin.

Hoe veel ellen moet ik hebben?

Gy moet hebben...

Moet ick zoo veel hebben?

Dat is het minste.

Beschik gy 'er de rest by.

By welke Koopman zullen wy gaan?

Laat ons in den Engel gaan.

In welke straat?

*In the street of...
Is it a good shop.*

*'Tis the best in all the
Town.*

*Let us go thither
then.*

Stay for me.

Pray Sir, make haste.

**The eighteenth Dia-
logue.**

S*ir, shew us some of
your best black Fa-
randine.*

*Gentlemen, there is
some of the finest in
London.*

*This doth not please
me.*

*'Tis of the same that
they wear at Court.*

*'Tis not strong
enough.*

Shew us some other.

*In de... straat.
Is't een goede win-
kel?*

*'t Is de beste in de
stad.*

*Laat ons daar dan
gaan.*

Wacht my wat.

*Ik bid u myn Heer
haalt u wat.*

**De achtiende t' Za-
menspraak.**

M*Yn Heer, laat
ons eens van u
beste zwart Farandyn
zien.*

*Heeren daar hebt
gy iets van't mooyste
dat'er in London is.*

Dat gevalt my niet.

*'t Is van't zelfde
dat aan't Hof gedra-
gen word.*

*'r Is niet sterk ge-
noeg.*

*Laat my iets an-
ders zien.*

164 d'Engelsche en Nederduytsche

*There is another
piece.*

*'Tis not yet of the
best.*

*Let me see some of
the best.*

*There is a piece of
the best.*

*This is better then
the other.*

Have you no better?

No, truly.

*How do you sel it a
yeard.*

I sell it for.....

'Tis too dear.

*Will you take... for
it?*

*You are welcome;
but I cannot; it cost me
more.*

*Tell me the lowest
price.*

You shall give me...

*Cut me fifteen yards
of it.*

Daar is een ander
stuk.

Dat is ook nog van
't beste niet.

Laat my van 't beste
zien.

Daar is een stuk van
't beste.

Dit is beter als 't
ander.

Hebt gy geen beter?

Neen waerlyk.

Hoe veel verkoopt
gy d'el.

Ick verkoop het
voor...

Dat is al te duur.

Wilt gy... daar
voor hebben?

Gy bent welkom,
maar dat kan ik niet
doen, 't kost my meer.

Zeg my de minste
prys.

Gy zult my geeven...

Sny my vyftien el-
len af.

The nineteenth Dialogue.

Let us return home.

Take my measure.

What Ribon will you have?

Of the greatest mode.

Will you have your clothes after the English fashion, or after the French mode.

'Tis all one.

When shall I have my Suit of Clothes?

You shall have it after to morrow without fail.

Make it handsomly.

Make it after the mode.

I work for the Court.

What belts do they wear?

De negentiende t'Zamenspraak.

LAat ons na huys keeren.

Neem my de maat.

Wat voor Lint wilt gy hebben?

Na de grootste manier.

Wilt gy twee Kleederen naar de Engelsche, of naar de Fransche manier hebben.

't Is evenveel.

Wan heer zal ik myn pak kleeren hebben.

Gy zult het overmorgen sonder fout hebben.

Maak dat 'et wel staat.

Maak het na de manier.

Ik werk voor het Hof.

Wat voor Draagbanden draagt men nu.

166 d'Engelsche en Nederduytsche

Sir, there is your
Suit.

You are a man of
your word.

How much must you
have?

'Tis well made.

This Ribbon pleases
me well.

Where is your bill?

Here it is.

You are dear.

I take no more of you
than of others.

There is your money.

The twentieth Dia-
logue.

To speak with a Shoemaker.

Make me a pair of
Shoes.

When will you have
them?

For tomorrow.

You shall have them.

Myn Heer daar is
uw kleed.

Gy bent een man
van u woord.

Hoe veel moet gy
hebben?

't Is wel gemaakt.

Dit Lint behaagt
my wel.

Waar is uw reke-
ning?

Daar is hy.

Gy bent duur.

Ik neem u niet meer
of dan een ander.

Daar is u geld.

De twintigste. Za-
menspraak.

Om met een Schoen-
maaker te spree-
ken.

Make me een paar
schoenen.

Tegen wanneer
wilt gy ze hebben?

Tegen morgen.

Gy zult ze hebben.

Take

SAMENSpraak. 167

Take the measure.

Make them after the mode.

Sir, there are your shoes.

Where are they?

Here they are.

They are too long.

'Tis the mode.

I know the mode better than you.

They do not please me.

They are too large.

Make me some others.

You are heard to be pleased.

Will you make me some others?

Here is a pair which will fit you.

Try them.

Those are better than the others.

Of what price are they?

They are worth...

'Tis too much.

'Tis the ordinary price.

Neemt de maat.

Maakze na de manier.

Myn Heer, daar zyn uwe schoenen.

Waar zynze?

Zie daar.

Zy zyn te lang.

Dat is de manier.

Ik weet de manier beter dan gy.

Zy gevaalen my niet.

Zy zyn te groot.

Maak my een paar andere.

't Is moeylyk u te behaagen.

Wilt gy my andere maaken?

Hier is een paar dat u wel passen zal.

Bezoek het eens.

Die zyn beter dan de andere.

Van wat prys zyn die?

Zy zyn wel... waard.

Dat is te veel.

't Is de gewoonlyke prys.

168 d'Engelsche en Nederduytsche

*Every one pays as
much.*

*The Price of them is
set.*

I do not believe you.

You may believe me.

*I would not deceive
you.*

*The twenty - first
Dialogue,*

Between two Friends.

*Sir, I am very joy-
full to meet you, I
have some compliments
to present unto you.*

From whom?

*From one of your
Friends.*

What is his name.

His name is Master C.

*Where did you see
him?*

*I saw him at Ply-
mouth.*

Elk een betaalt 'er
zo veel voor.

't Is een gezette
prys.

Ik geloof u niet.

Gy moogt my wel
gelooven.

Ik wil u niet bedrie-
gen.

*De eenentwintigste
's Zamenpraak,*

*Tusschen twee Vrin-
den.*

MYn Heer, ik ben
zeer blyde u te
ontmoeten; en heb
eenige Complimenten
by u af te leggen.

Van wien?

Van een uwer vrin-
den.

Hoe heet hy.

Zyn naam is Heer
C.

Waar hebt gy hem
gezien?

Ik heb hem te Ply-
mouth gezien.

How

SAMENSpraak. 169

How doth he do?

*He was well when
I came from thence.*

Doth he live there?

Is he married.

*What doth he do
there?*

I know not.

*Did you drink with
him.*

*Yes, we drank several
times your health.*

*Is he a House-keeper
there?*

Yes.

When was you there?

Last week.

*Will he not return to
London?*

It may be.

Farewell, Sir.

Hoe vaert hy al?

Hy was wel toen ik
daar van daan quam.

Woonst hy daar?

Is hy getrouwd?

Wat doet hy daar?

Ik weet het niet.

Hebt gy met hem
gedronken?

Ja, wy dronken
verscheydemaal op u
gesontheyd.

Houd hy daar huys?

Ja.

Wanneer waart gy
daar?

Verleden week.

Zal hy niet weer
tot London komen?

Misschien.

Vaar wel, myn Heer.

The twenty second
Dialogue.

Between two young
Ladies.

You are welcome,
Mistriss.

I am come to see you.

*How have you done
since yesterday?*

*I am not very well.
Where is your dis-
temper?*

'Tis in my hand.

Why do you go out?

*I had a mind to see
you.*

*I was going to your
house.*

*I have prevented
you.*

*What do they say
abroad?*

Master L. is married.

Is't Possible!

*De Twee en twintig-
ste 'Zamenpraak.*

*Tusschen twee jonge
Juffers.*

Welkom hier, Juf-
frouw.

*Ik ben u eens komen
bezoeken.*

*Hoe vaart gy sedert
gisteren?*

*Ik ben niet heel wel.
Waar schort het u?*

In myn Hoofd.

*Waarom gaat gy
uyt?*

*Ik was geneegen
om u te zien.*

*Ik stond om na u-
went te gaan.*

*Ik ben u dan voor-
gekomen.*

*Wat zegt men al
buyten deur.*

*Myn Heer L. is ge-
trouwd.*

Is't moogelyk!

When

When was he married?

This morning.

Is he rich?

He has four thousand pounds a year.

Where was he married?

In Coventgarden.

How old is he?

He is twenty years old.

No more?

No.

How old is his Lady?

She is but fifteen years old.

Of what Family is she?

She is my Lord's daughter.

Is he in town?

Yes.

Is she handsome?

Very handsome.

Is she rich?

What portion has she?

Ten thousand pounds.

Wanneer is hy getrouwd?

Van dezen Morgen.

Is hy ryk?

Hy heeft vier duyzend pond's jaars.

Waar is hy getrouwd?

In Coventgarden.

Hoe oud is hy?

Hy is twintig jaar oud.

Niet meer?

Neen.

Hoe oud is zyn Juffrouw?

Zy is maar vyftien jaar oud.

Van wat geslacht is zy?

Zy is myn Heers' Dochter.

Is hy in de stad?

Ja.

Is zy mooy?

Zeer mooy.

Is zy ryk?

Wat krygt zy ten Huuwlyk?

Tien duyzend ponden.

172 d'Engelsche en Nederduytsche

'Tis a fine portion.

Have they a fine Coach?

Very fine.

Do you know them?

I know them by sight.

I will tell you other news.

What?

I am going to Holland.

When do you go thither?

The next week.

You speak in jest.

I do not jest.

Who goes with you?

My Father and Mother.

You surprise me.

Do you go to Amsterdam?

Yes, Madam.

I should be very glad to go along with you.

Come then.

Dat is een braave
Huwlyks gift.

Hebben zy een
mooye Karos?

Ja, een heel mooye.

Kent gy ze?

Ik kan hen van aan-
zien.

Ik zal u een andere
tyding zeggen.

Wat doch?

Ik zal na Holland
gaan.

Wanneer gaat gy
'er heen?

Toekomende week.

Gy gekt 'er mee.

Ik gek 'er niet mee.

Wie gaat met u?

Myn Vader en
Moeder.

Gy doet my gewel-
dig verwonderen.

Gaat gy na Amster-
dam?

Ja Juffrouw.

Ik zou zeer blyde
zyn indien ik met u
mocht gaan.

Kom dan.

You

SAMENSpraak. 173

You afflict me.

I shall not see you any more.

How long will you stay there?

Two or three years.

That time will seem to me very long.

You will forget me presently.

I will never forget you.

Nor I you.

I swear unto you an eternal friendship.

And I unto you also.

What will you send me from Holland?

I will send you something.

Will you be as good as your word?

Yes, if it please God.

I shall see.

Doth your little sister go thither also.

We leave her here.

I am not well, I will be gone.

Gy bedroeft my.

Ik zal u niet weer zien.

Hoe lang zult gy daar blyven?

Twee of drie jaaren.

Die tyd zal my zeer lang vallen.

Gy zult my met der haast vergeeten.

Ik zal u nooit vergeeten.

Noch ik u.

Ik zweer u een eeuwige vriendschap.

En ik u desgelyks.

Wat zult gy my van Holland zenden?

Ik zal u iets zenden.

Zult gy wel zo goed zyn als uw Woord?

Ja indien 't God belieft.

Ik zal zien.

Gaat uw kleyne Zuster ook daar na toe.

Wy laten haar hier.

Ik ben niet wel, ik ga zo heen.

174 d'Engelsche en Nederduytsche

I am sorry you came out.

Farewell my Dear.

I do not bid you farewell.

Will you come to see us before you go.

I will not fail.

I shall be very glad to see you at our house.

The twenty - third
Dialogue.

An English Gentle-
man invites to din-
ner a Dutch
Gentle-
man.

S*ir you are welcome.*

Take your place.

This is your place.

Sir, 'tis yours.

Pray, without ce-

't Bedroeft my dat
gy uyt gekomen zyt.

Vaar wel myn
Waarde.

Ik zeg u nog niet
vaarwel.

Zult gy ons nog ko-
men zien, eer wy ver-
trekken?

Ik zal niet in ge-
breeke blyven.

Ik zal bly zyn u aan
ons huys te zien.

De drie-en-twintig-
ste t'Zaamspraak:

Een Engelsch Heer
noodigt een Duytsch
Heer ten eeten.

MYn Heer, gy zyt
welkom.

Neem uw plaats.

Dit is uw plaats.

Myn Heer, 't is de
uwe.

Ey lieve, sonder
remo-

remonies, sit you down.

I made you lose a better meal.

What do you say, Sir.

This is a great Feast.

How do you like that wine.

'Tis very excellent.

Where do you fetch it?

At the golden Fleece.

Will you be pleased that I cut you some of this Turkey?

What you please.

Is it good?

'Tis very tender, and well roasted.

You eat nothing.

I eat very well.

I will pledge you.

This is good wine.

'Tis indifferent.

Fill the Gentleman some wine.

ceremonjen, zit maar neer.

Ik heb u een beter maalyd doen verliefen.

Wat zegt gy, myn Heer.

Dit is een groot gastaal.

Hoe gevalt u de wyn?

Zy is treffelyk.

Waar haalt gyze van daan?

Uyt het gulde vlies.

Belieft u dat ik u iets van desen Kalkoen snyde?

Zo als 't u belieft.

Is hy goed?

Hy is heel malsch, en wel gebraden.

Gy eet niets.

Ik eet zeer wel.

Ik zal 't van u verwagten.

Dit is goede wyn.

Ze is redelyk.

Schenkt dien Heer eens wyn.

176 d'Engelsche en Nederduytsche

I have drunk enough.

Ik heb genoeg gedronken.

I can neither eat nor drink any more.

Ik lust niet meer te eten nog te drinken.

You have good meat in England.

Gy hebt goeden spys in Engeland.

Yes, I thank God.

Ja, God dank.

'Tis the Kings health.

Op des Konings gezondheid.

I receive it willingly.

Ik ontvang het gewillig.

You do me too much honour.

Gy doet my al te veel eere aan.

To all our Friends.

Aan alle onze Vrienden.

I will drink no more.

Ik wil niet meer drinken.

You cannot drink.

Gy kont niet drinken.

'Tis true.

Dat is waar.

Is not the wine good?

Is de wyn niet goed?

'Tis too strong for me.

Ze is my al te sterk.

Mingle water with it.

Meng 'er wat water onder.

I never mingle water with wine.

Ik meng nooit geen water onder wyn.

What do you say of that Partridge.

Wat dunkt u van die Patrys?

*'Tis a very delicate
one.*

*Have you good store
of them in Holland?*

*Not so many as you
have in England.*

*This is the only
Country in the world,
the most plentiful in
all things.*

'Tis true.

*Pray permit me to
go away.*

*I am sorry you are so
much in haste.*

*You shall be always
welcome at my house.*

*I am very much obli-
ged to you: I do not
deserve so much ho-
nour.*

*Pray Sir, stay a little
longer.*

*The company desires
it of you.*

*Do not leave the
Company.*

Drink one cup more.

Hy is zeer lekker.

Hebt gy 'er veel van
in Holland?

Niet zoo veel als gy
'er in Engeland hebt.

Dit is 't eenigste
Land in de wereld dat
van alles zulk een
overvloed heeft.

Dat is waar.

Ik bid u laat my
gaan.

't Moeit my dat gy
zulk een haast hebt.

Gy zult altyd wel-
kom tot mynent zyn.

Ik ben zeer in u ge-
houden; ik verdien zo
veel eere niet.

Ik bid u myn Heer,
wacht noch een wey-
nig langer.

Het gezelschap ver-
zoekt het van u.

Verlaat het gesel-
schap niet.

Drinck noch een
glaasje.

H 5

Da.

178 d'Engelsche en Nederduytsche

Do not go so soon.

'Tis to obey you.

You oblige us.

*I would I were able
to serve you.*

*You are very obli-
ging.*

*I never was so well
treated.*

'Tis but our ordinary.

*You keep good Ta-
bles in England.*

*Your Nation is very
civil.*

*Sir, I am very glad
to enjoy your presence.*

*And I, to be in your
company.*

*You shall find me al-
ways ready to serve
you.*

*Sir, I am infinitely
obliged to you for it.*

Gaa zoo ras niet
heen.

't Is om u te ge-
hoorzaamen.

Gy verplicht ons.

'k Wenschte dat het
in myn magt stond u
te dienen.

Gy bent zeer ver-
plichtend.

Ik ben nog nooit zo
niet onthaald.

Dit is niet anders
als onze gewoonlyke
toestel.

Gy houd in Enge-
land een goede Tafel.

Uwe Landaart is
zeer beleeft.

Myn Heer, ik ben
zeer blyde dat ik u ge-
zelschap geniet.

En ik, dat ik in uw
gezelschap ben.

Gy zult my altoos
gereed vinden om u te
dienen.

Myn Heer, ik ben
oneyndelyk daar over
aan u verplicht.

Do

Do you smoke?

Never.

Do you not love Tobacco?

I never took any.

Take a pipe.

Pray see what 'tis a clock.

Sir, 'tis time for me to go away.

Will you play at Cards?

Indeed I have no time.

When will you do me the honour to come again?

When you please.

When will you return to Holland?

Within three weeks.

So soon?

Are you weary of being here?

Not at all.

Are you well pleased here?

I am very well pleased.

Rookt gy ook?

Nooit niet.

Houdt gy van geen Tabak?

Ik hebze nooit gebruykt.

Neem een pypje.

Eylieve, zie eens hoe laat het is.

Myn Heer, 't is myn tyd om te gaan.

Wilt gy met de Kaart speelen?

In der daad ik heb geen tyd.

Wanneer zult gy my de eere doen dat gy weer komt?

Als 't u belieft.

Wanneer gaat gy weer na Holland?

Binnen drie weeken.

Zo ras?

Bent gy 't hier al moe?

Neen geen fins.

Behaagt het u hier wel?

't Gevalt my zeer wel.

H 6

Sir,

180 d'Engelsche en Nederduytsche

*Sir, I must take my
leave of you.*

*I give you many
thanks for your good
entertainment.*

*You overcome me
with your civilities.*

I am wholly yours.

*I find well the occa-
sions to trouble you,
but not to serve you.*

*Will you do me a
favour?*

Command me.

*'Tis to stay here at
supper.*

Indeed I cannot.

Farewell then.

The twenty - forth
Dialogue.

Between a Gentleman
and his Man.

GO from me to my
Lady. . . and pre-

Myn Heer, ik moet
myn affscheidung van u
neemen.

Ik bedank u hooglyk
voor u goed onthaal.

Gy overwint my
door uwe beleefthe-
den.

Ik ben gauschelyk
de uwe.

Ik vind de gelegen-
heid wel om u moeite
aan te doen, maar niet
om u te dienen.

Wilt gy my een
gunst doen?

Gebied my maar:

't Is om hier t'avond
te blyven eeten.

Waarlyk ik kan niet.

Vaarwel dan.

De vier-en-twintigste
t'Zamenpraak.

Tusschen een Edelman
en sijn Knecht.

GAa van mynent
wegen na Me-

sent her my service.

Well Sir, I am going there.

Have you been there?

Yes, Sir.

Is she up?

Not yet.

With whom did you speak?

With her waiting Gentlewoman.

How doth she do?

She told me, she was well.

What did she say?

She thanks you.

Do you know any news?

Master ... died just now.

You surprize me.

How long was he sick?

He has been sick but three days.

Of what distemper did he die?

vrouw . . . en bied haar myn dienst aan.

Wel myn Heer, ik gaa heen.

Hebt gy daar geweest?

Ja, myn Heer.

Was zy al op?

Nog niet.

Met wien spraakt gy?

Met haar Kame- nier.

Hoe voer zy al?

Zy zeyde my, dat zy wel was.

Wat zeyde zy?

Zy bedankt u.

Weet gy ook iets nieuws?

De Heer . . . is zo even gestorven.

Gy maakt my ont- steld.

Hoe lang is hy ziek geweest.

Hy heeft maar drie dagen ziek geweest.

Van wat ziekte is hy gestorven.

182 d'Engelsche en Nederduytsche

Of a violent Fever.

When will he be buried?

Tomorrow night.

What time?

At seven of the Clock in the evening.

Who told it you?

'Tis the common report.

Was he married?

Yes, Sir.

Had he children?

He had some, but they are dead?

Is his wife living still?

She is also very sick.

Is she in danger?

I believe yes.

Do you know her?

Did you know her Husband?

I knew him by sight.

Had he an estate?

He did live well.

Is his wife much afflicted?

Van een heftige Koorts.

Wanneer zal hy begraven worden?

Morgen avond.

Wat tyd?

's Avonds te zeven uuren.

Wie heeft het u gezegd?

't Is 't gemeen gerucht.

Was hy getrouwd?

Ja myn Heer.

Heeft hy kinderen?

Hy heeft 'er gehad, maar zy zyn dood.

Leeft zyn vrouw nog?

Zy is ook heel ziek.

Loopt zy perykel?

Ik geloof ja.

Kent gy haar?

Hebt gy haren man gekend?

Ik heb hem van aanzien gekend.

Had hy middelen?

Hy kon wel leeven.

Is sijn vrouw zeer bedroeft?

She

SAMENSPRAAK. 183

She will not be comforted.

She is a dying.

She will never recover.

She is gone.

Where doth she live?

Hard by.

Comb my perriwig.

The twenty-fifth
Dialogue.

Between two Englishmen.

Sir, I am very glad to meet you.

I am now at your service.

Let us go to drink.

Where is good wine to be had?

Let us go to Master Binet.

Where doth he live?

Zy wil haar niet laten troosten.

Zy legt op sterven.

Zy zal 'er niet weer van opkomen.

't Is met haar gedaan.

Waar woont zy?

Dicht by.

Kem myn Pruÿk uyt.

De vyf- en twintigste
Zamenpraak.

Tusschen twee Engelschen.

MYn Heer, ik ben blyde u te ontmoeten.

Ik ben nu t'uwen dienst.

Laat ons eens gaan drinken.

Waar is goede wyf te krygen?

Laat ons by Meester Binet gaan.

Waar woont hy.

He

He lives at the upper end of Bow-street, near Covent-garden.

At what Sign?

At the Sign of Saint Cæcilia.

He has some of the best wine in London.

Of what kind of wine?

Languedoc wine.

Red, and white.

Of both.

How doth he sell it a quart?

Fifteen Pence.

Let us go thither.

With all my heart.

Is he a Frenchman?

Yes, Sir.

Boy, call your Master.

Pray Sir, bid somebody draw us some of your best wine.

He has also Muscatel wine and Frontignac.

How do you like this wine?

Aan 't end van de Bowltraat, dicht by Coventgarden.

Wat hangt 'er uyt? Sinte Cecilia.

Hy heeft van de beste wyn in London.

Wat soort van wyn?

Langedokse wyn.

Roode en witte.

Van beyde.

Wat geeft hy de Kan?

Vyftien stuivers.

Laat 'er ons na toe gaan.

Van harten gaern.

Is 't een Franschman?

Ja myn Heer.

Jongen, roep uw Meeſter.

Myn Heer, laat iemand ons eens van uw beste wyn tappen.

Hy heeft ook Muskadel wyck, en Frontignac.

Hoe gevult u dese wyn?

I never drank so good at Paris.

'Tis extraordinary good wine.

'Tis your Ladies health.

It is a yours.

Let us be merry.

I thank you for bringing me hither.

To your dear half.

I will do you reasons.

Pray, let us be gone.

We came but just now.

Do you serrender your self already?

I have promised a man to expect him in my chamber.

You are not a man of company.

I cannot help it.

Ik hebze te Parys nooit zo goed gedronken.

't Is uytstekend goede wyn.

't Is op de gezondheid van uw huysvrouw.

't Is op die van de uwe.

Laat ons vrolyk zyn.

Ik bedank u dat gy my hier gebragt hebt.

Op uw waerde helft.

Ik zal u bescheyd doen.

Eylieve laat ons gaan.

Wy zijt hier maar eerst gekomen.

Geeft gy 't alreede op.

Ik heb iemand be- loofd in myn Kamer te zullen verwachten.

Gy bent geen man van gezelschap.

Ik kan 't niet hel- pen.

Let

186 d'Engelsche en Nederduytsche

Let us pay and be gone.

How much is it?

There is...

Let me pay.

You shall not do it.

I have brought you hither.

We are not in France.

Then I will pay another time.

You may do what you please.

When shall I have the honour to see you again?

When I have any time.

I love your company.

And I in yours.

I wish you a good night.

Laat ons betaalen en heen gaan.

Hoe veel is 'er te quaad?

Daar is...

Laat my betaaleen.

Gy zult het wel laaten.

Ik heb u hier gebragt.

Wy zyn niet in Vrankryk.

Ik zal dan op een ander tyd betaalen.

Gy moogt doen wat u belieft.

Wanneer zal ik de eere hebben u weer te zien?

Wanneer ik maar tyd heb.

Ik ben gaern in uw gezelschap.

En ik in 't uwe.

Ik wensch u goeden nacht.

The

The twenty-sixth
Dialogue.

Between a Master and
his Man.

Why do you not
rise?

Sir, I am rising.

*You must rise earlier;
you are too lazy.*

*Why do not you an-
swer me when I call
you?*

I did not hear you.

*Then you sleep very
soundly.*

Make a fire.

Warm my shirt.

*Give me clean lin-
nen.*

*Run to the Laun-
dress.*

*You must be more
careful.*

*You have no care of
me.*

*De ses-en-twintigste
t'Zamenspraak.*

*Tusschen een Meester
en zyn Knecht.*

WAarom staat gy
niet op?

*Myn Heer, ik staa
al op.*

*Gy moet vroeger op
staan, gy bent al te lui.*

*Waarom antwoord
gy niet, als ik u roep.*

*Ik heb u niet ge-
hoord.*

*Gy slaapt dan zeer
vast.*

Leg vuur aan.

Warm myn hemd.

*Geef my schoon
linnen.*

Gaa na de Waster.

*Gy moet beter zorg
draagen.*

Gy past niet op my.

188 d'Engelsche en Nederduytsche

Have you been at the Landresses?

Is my linnen clean?

Where are my slippers?

Have you made clean my shoes?

Make clean my cloaths.

Call the Taylor to me.

Bring me some water.

Do not tarry.

Why have you tarried so long?

Bid the Cook come up.

Bid the Coachman to put the horses in the Coach.

You must be more diligent.

Take heed of drinking too much.

Comb my hair.

Go and fetch me the Barber.

Has any body askt for me?

Bent gy tot de Wasters geweest;

Is myn linnen schoon.

Waar zyn myn muylen?

Hebt gy myne schoenen schoon gemaakt?

Maak myn kleeren wat schoon.

Gaa haal my de Snyder eens.

Breng my wat water.

Blyf niet lang weg.

Waar bent gy zo lang geweest.

Zeg de Kok dat hy boven komt.

Zeh de Koetsier dat hy de paerden voor de karos spant.

Gy moet naerstiger zyn.

Zie toe dat gy niet te veel eet en drinkt.

Kem myn haar.

Gaa haal my de Barbier.

Heeft iemand na my gevraagd? *If*

S A M E N S P R A A K. 189

If any body ask for me, I shall be at Mr. L.

Have a care of my linen.

Do not lose my linen.

Carry this Letter to the Post.

Is the Post come?

Is the Post gone?

Go to the Post.

Do you come from thence.

Are there Letters for me?

How much have you pay'd for them?

Carry that above.

Call me at two of the Clock.

Awake me to morrow at six of the Clock.

Go to bed.

Rise to morrow morning betimes.

Do not forget it.

Pull off my stockings.

Zo 'er iemand na my vraagd, ik zal by Mr. L. weezen.

Draag zorg voor myn linnen.

Verlies myn linnen niet.

Breng deeze brief aan 't Posthuys.

Is de Post aangekomen?

Is de Post af weg?

Gaa na de Post.

Komt gy daar van daan?

Zyn 'er brieven voor my?

Hoe veel hebt gy 'er voor betaald?

Breng dat boven.

Roep my te twee uren.

Wek my morgen ten zes uren op.

Gaa na bed toe.

Staa morgen ochtend by tyds op.

Vergeet het niet.

Trek myne kousen uyt.

190 d'Engelsche en Nederduytsche

Undress me.

Comb my Perriwig.

Softly.

'Tis enough.

Make clean the Comb.

Fill me some wine.

Get you gone.

The twenty - seventh Dialogue.

HAVE you good cloth?

What cloth would you have?

Black cloth.

There is some.

How much is 't a yard?

Thirty shillings a yard.

This is not thirty shillings cloth.

'Tis worth so much.

Is it some of the finest?

Yes, Sir.

Outkleed my

Kem myn paruyk.

Zachjes.

't Is genoeg.

Maak de Kam schoon.

Schenk my wat wyn.

Gaa nu heen.

De zeven-en-twintigste ' Zamenspraak.

HEbt gy goed Laaken?

Wat voor Laaken belieft gy te hebben?

Zwart Laaken.

Zie daar.

Hoe veel is d'el.

D'el is dertig schellingen.

Dit is geen laken van dertig schellingen.

't Is dat wel waardig.

Is het van 't mooiste?

Ja myn Heer.

SAMENSpraak. 191

I will have none at that rate, 'tis too dear.

You cannot find cheaper in all the shops.

Will you sell it for five and twenty?

Upon my word I should lose by it; it cost me above eight and twenty.

It is impossible.

'Tis as true as you are here.

Make you but one word?

Have you said the utmost?

Yes, certainly.

Will you take eight and twenty?

I must gain something.

You shall have twenty-nine.

Take it.

Ik wil 't zo hoog van prys niet hebben, 't is my te dier.

Gy zult het in geene winkels beter koop krygen.

Wilt gy 'er vyf en twintig voor hebben?

Op myn woord, ik zoud 'er aan verliezen; want het kost my self meer als achentwintig.

Dat is onmoogelyk.

't Is zo waar als gy hier zyt.

Houdt gy u zo aan een woord?

Hebt gy 't uysterste gezeyd?

Ja, zekerlyk.

Wilt gy achten twintig hebben?

Ik moet immers iets winne.

Ik zal u negen en twintig geeven.

Wel neem het dan.

The twenty - aight
Dialogue.**H**ave you any fine
baths?Will you have a Ca-
stor?

Shew me one.

There is one of the
finest in England.

What must it cost?

The price is . . .

I will not give so
much.How much will you
give for it?I cannot answer you
upon that, you ask me
too much.You bid nothing for
it?Will you take . . . for
it?I cannot sell it at
that rate.

I will give no more.

You shall not find

De acht-en-twintigste
t'Za-menspraak.**H**Ebt gy mooye
hoeden?Wilt gy een Kaf-
toor hebben?

Laat my 'er een zien.

Daar is een van de
mooitte in Engeland.Hoe veel moet hy
gelden.

de prysis . . .

Ik wil zo veel niet
besteeden?Hoe veel wilt gy 'er
voor geeven?Dat kan ik u niet
zeggen, gy eyscht my
te veel.Wel gy bidt my
niets.Wilt gy . . . daar
voor hebben?Voor dat geld kan
ik het niet geeven.Ik wil niet meer ge-
ven.

Gy zult geen beter

SAMENSpraak. 193

a better through all the City.

I am sorry we cannot agree.

And mee also.

Look well upon the hat.

I do not ask you too much.

If you will take for it.

I will take it.

Will you then come again to me?

I promise it unto you.

Indeed, I lose by it.

The twenty - ninth
Dialogue,

W *Here is my Gown?*

'Tis not made yet.

You shall work no more for me.

When shall I have it?

in de gantsche stad vinden.

't Moeit my dat wy niet eens kunnen worden.

My ook.

Bezie de hoed ter degen.

Ik eysch u niet te veel.

Indien gy 'er . . . voor hebben wilt.

Ik zal 't dan doen.

Gy zult my dan weer by komen?

Ik beloof het u.

Zeker ik verlies 'er aan.

De negenentwintigste
i' Zamenpraak,

W *Aar is myn Sa-
maer?*

Hy is nog niet ge-
daan.

Gy zult niet meer voor my werken.

Wanneer zal ik hem hebben?

After to morrow.

No sooner?

'Tis impossible for me.

You have had my Ferrandine a great while.

'Tis not my fault.

Did you not promise it me to day?

To promise, and to be as good as ones word, are two things.

Why do you promise it them?

Madam other People will be served as well as you.

And I as well as others.

My Money is as good as theirs.

One cannot please every one.

Shall I have it after to morrow.

I promise it unto you.

If you fail, I will be

Overmorgen.

Niet eerder?

Ik kan het onmogelyk er doen.

Gy hebt myn Ferrandyn een langen tyd gehad.

't Is myn schult niet.

Hebt gy 't my van daag niet beloofd?

Te belooven, en zo goed te zyn als zyn woord, zyn twee zaaken.

Waarom belooft gy 't dan?

Andere lieden, Juffrouw, moeten zo wel bediend weezen als gy?

En ik zo wel als anderen.

Myn gelt is zo goed als 't haare.

Men kan een yder niet voldoen.

Zal ik 't dan overmorgen hebben.

Ik beloof het u.

Zogy 't niet doet, ik

very angry with you.

I pray you have a little patience.

I will have it till after to morrow.

The thortith Dialogue.

B *Ridle my horse.*

Saddle him.

Have you watered him?

Have you given him his oats?

Bring him to the Smiths.

Bid hem shoe him.

Rub him.

Bring him into the River.

Give him some oats.

Walk him.

Give him some straw.

Have you good hay?

How much have you a night?

zal heel quaat op u weezen.

-Ik bid u hebt een weynig geduld.

Ik zal 't hebben tot overmorgen.

De dertigste 'Za-
menspraak.

D *Oe myn Paard de toom aan.*

Zadelt hem.

Hebt gy met hem aan 't water geweest?

Hebt gy hem al havergegeeven?

Brengt hem by de Smit.

Laat hem beslaan.

Vryf hem.

Breng hem na 't wed toe.

Geef hem wat haver.

Leyd hem wat heet en weer.

Geef hem wat stroo.

Hebt gy goed Hooy?

Hoe veel hebt gy vooreen nacht?

196 d'Engelsche en Nederduytsche

Has he drunk?

*Has he eaten his
oats?*

Is he very weary?

Bring him to me.

*Bring him into the
stable.*

Unsaddle him.

*Take him by the
bridle.*

*Do not make him
run.*

*Do not over heat
him.*

Give him some hay.

**The thorty-first Di-
alogue.**

**Between two Gentle-
woman.**

Will you go to the
Garden.

Yes, if you pleas.

*'Tis very fair wea-
ther.*

Have you the key?

Heeft hy gedronken?

Heeft hy zyn haver
al gegeten?

Is hy heel moede?

Brengt hem hier by
my.

Breng hem op stal.

Ontzadelt hem.

Vat hem by de toom.

Doet hem niet loo-
pen.

Maak hem niet te
heet.

Geef hem wat hooy.

**De een-en-dertigste
't Zamenspraak.**

**Tusschen twee Juf-
fers.**

Wilt gy na de tuyn
gaan?

Ja, indien 't u be-
lieft.

't Is zeer schoon
weer.

Hebt gy de sleutel?

SAMENSpraak. 197

I have it in my pocket.

The Sun is too hot.

Take your Mask.

Let us stay till 'tis colder.

I am contented with it.

Let us go, it is cool now.

There is a fine Rose.

Give it me.

Take it.

Will you make a Nose-gay?

Make a Nose-gay.

There is Violets still.

Shew it me.

Do you not see it.

There is a fine Tulip.

O lack! how fine it is.

This is a fine Garden.

Take that Gilly flower.

Ik heb hem in myn zak.

De Zon is al te heet.

Neem uw Masker.

Laat ons wachten tot dat het wat koelder is.

Ik ben 'er mee te vrede.

Laat ons gaan, 'tis nu koel.

Daar is een mooye Roos.

Geef hem my.

Neemt hem.

Wilt gy een Ruyker maaken?

Maak een Ruyker.

Daar zyn nog violen.

Wys ze my.

Ziet gy 't niet.

Daar is een mooye Tulp.

O! hoe mooy is hy.

Dit is een mooye Tuyn.

Neem die Angelier.

198 d'Engelsche en Nederduytsche

The Roses smell well.

Smell my Nose-gay.

There is a fine alley.

Let us go into the shadow.

'Tis not hot.

The Air is hot.

Let us go under that green Arbour.

It is a fair evening.

Gather that other Flower.

Some body must pour water on those flowers.

It did rain yesterday.

That signifies nothing.

Where is the Gardener?

Your Nose-gay is finer than mine.

You are pleased to say so.

What will you say

De Roozen ruyken wel.

Ruyk myn Ruykertje eens.

Dat is een mooye gallery.

Laat ons in de schaduw gaan.

't Is niet heet.

De Lucht is heet.

Laat ons onder dat Prieel gaan.

't Is een mooye Avondstond.

Pluk die andere Blom.

Iemand moet deeze Bloemen eens besproeyen.

't Heeft gisteren geregend.

Dat heeft niets te beduyden.

Waar is de Tuynier?

Uw Ruyker is mooyer dan myne.

Dat belieft u zo te zeggen.

Wat wilt gy 'er on-

Digitized by Google *that*

SAMENSpraak. 199

*that mine is not so fine
as yours.*

What you will.

'Tis done.

*Who shall be our
judge?*

Your Brother.

Is he at home?

Yes, he is so.

Here he is coming.

*I pray, tell us which
of these two Nose gays
is the finest?*

'Tis this.

I said so before.

I have won it.

What have you won?

*We have not laid
any money down.*

You would not.

You did not desire it.

*Let us walk a little
longer.*

'Tis too late.

You cannot go yet.

der versetten, dat de
myne zo mooy niet en
is als de uwe?

Wat gy wilt.

't Is gedaan.

Wie zal onze rech-
ter weezen?

Uw Broeder.

Is hy t'huys?

Ja, hy.

Daar komt hy aan.

Eylieve zeg ons,
welk van deeze twee
Ruykers is de mooy-
ste?

Deeze is 't.

Dat heb ik te voo-
ren al gezegd.

Ik heb 't gewonnen.

Wat hebt gy ge-
wonnen?

Wy hebben geen
geld by gezet.

Gy woudt niet.

Gy begeerde 't niet.

Laat ons nog wat
wandelen.

't Is al te laat.

Gy kont noch niet
gaan.

200 d'Engelsche en Nederduytsche

*We will go away
within half an hour.*

What a Clock is that?

Ten a Clock.

It is not so much.

I have told the Clock.

I have told it also.

You are mistaken.

The thirty-second
Dialogue.

For a Traveller who
goes in to Holland

Friend, are you a
Dutchman,

Yes, Sir, at your
service.

Are you bound for
Rotterdam?

Yes, Sir, when the
wind serves.

Have you any Pas-
sengers?

I have ten already.

Wy zullen binnen
een half uur heen
gaan.

Hoe laat is dat?

Tien uren.

't Is zo laat nog niet.

Ik heb de Klok ge-
teld.

Ik heb hem ook ge-
teld.

Gy hebt mis.

De twee-en-dertigste
't Zamenpraak.

Voor een Reyzeger na
Holland.

VRind bent gy een
Hollander?

Ja, myn Heer, t'u-
wen dienst.

Legt gy aan om na
Rotterdam te vaaren?

Ja, myn Heer, als
de wind ons maar
dient.

Hebt gy eenige Pas-
sagiers?

Ja, ik heb 'er al tien.

SAMENSpraak. 201

Have you a good vessel?

Will you see it?

When will you go away?

It may be this night.

How much do you ask me for my passage?

Sir, you shall give me . . . if you please.

I will give you as other people do.

Where do you lodge?

At the sign of . . .

I know where it is.

Be ready, and I will call you when 'tis time.

Pray do.

Must I carry Victuals?

If you please.

Sir, the wind is good.

Let us go then.

Step into the Boat.

Hebt gy een goed Schip.

Wilt gy 't zien?

Wanneer zult gy vaaren?

Misschien van deezzen avond nog.

Hoe veel eyscht gy voor myn vracht?

Myn Heer, gy zult my . . . geven, indien 't u belieft.

Ik zal u geeven, 't gene andere geeven.

Waar bent gy 't huys?

In de . . .

Ik weet wel waar dat is.

Houd u gereed, en ik zal u aanspreken als het tyd is.

Eylieve doet zo.

Moet ik eeten met my ncemen?

Indien 't uw belieft.

Myn Heer, de wind is goed.

Laat ons dan gaan.

Treed maar in de Boot.

I will pay you at Rotterdam.

'Tis all one.

Where do you go to lodge?

I know not, I have no acquaintance here.

Go to the. . .

Is it a good lodging?

'Tis the best in the Town.

Carry my things.

How much must you have?

I must have. . .

Take, there is your Money.

The thorty - therd Dialogue.

Being in an Inn.

S*Hew me a Chamber.*

When doth the Coach go away for Ter Gow.

Ik zal u te Rotterdam betaalen.

Dat is eenen veel.

In wat Herberg zult gy gaan?

Ik weet het niet, ik heb hier geen kennis.

Ga na de. . .

Is dat een goede Herberg?

't Is de beste in de stad.

Draag myn goed.

Hoe veel moet gy hebben?

Ik moet . . . hebben.

Hou daar is uw gelt.

De drie - en - dertigste t' Zamenpraak.

Zynde in een Herberg.

W*Ys myn een Kamer.*

Wanneer reydt de wagen op Ter Gow.

How much must I give?

Let me speak with the Master of the Coach.

Will you not dine first?

Yes, I will.

What have you for dinner?

We have. . .

Will you dine in company?

Yes, if there be any.

Is the dinner ready?

It is upon the Table.

How much do you take a piece.

I take. . . .

Will you not laie here?

I do not think so.

I will take the occasion of the Coach.

When will it go away?

Presently.

There is the Master of the Coach.

Hoe veel moet ik geeven?

Laat my met de Voerman spreken.

Wilt gy niet eerst eeten?

Ja komman.

Wat hebt gy te eeten.

Wy hebben. . .

Wilt gy met het geselschap eeten?

Ja, indien't'er is.

Is't eeten gereed?

Het staat op de Tafel.

Hoe veel neemt gy van yder Perfoon?

Ik neem. . . .

Zult gy hier niet slaapen?

Ik denk van neen.

Ik zal de gelegentheid van de wagen niet laten verby gaan.

Wanneer ryd hy af?

Zo aanstonds.

Daar is de Waage-naar.

Come in, Coachman.

Are you going away?

*We shall go away
within an hour.*

*Give me a good
place.*

*You shall have one
of the best.*

*How much must you
have?*

They give me...

*When shall we arri-
ve at Ter Gow.*

*We shall arrive thi-
sher...*

*Sir, we must go
away; there is what I
owe you.*

*Sir, I am at your
service.*

*I hope you will come
to see me again when
you return.*

I will not fail.

Are you contented?

Yes, Sir.

Kom in, Voerman.

Zult gy voort afry-
den?

Wy zullen binnen
een uur afgaan?

Beschik my een goe-
de plaats.

Gy zult een van de
beste hebben.

Hoe veel moet ik u
geeven?

Zy geven my...

Wanneer zullen wy
Ter Gouw komen?

Wy zullen daar ko-
men te...

Myn Heer, wy moc-
ten gaan, daar is 't geen
ik u schuldig ben.

Myn Heer, ik ben
t'uwen dienst.

Ik hoop dat gy weer
aan zult spreken, als
gy te rug komt.

Ik zal 't niet laten.
Bent gy te vrede?

Ja, myn Heer.

The thorty-forth
Dialogue.

M Aid, make my bed,
and give me clean
sheets.

Bring me other
sheets.

Why, Sir?

Those are not clean.

They were washt but
yesterday.

Excuse me, they have
been already lain in.

I will give you some
thing, if you give me
clean ones.

There are some
others.

Sir, we must rise.

Is the boat ready to
go?

It is almost time.

I will dress my self
then.

Farewell, Landlord.

When shall we arri-

De vier-en-dertigste
t'Zamenspraak.

VRyfter maak myn
bed, en geef my
schoone lakens.

Haal my andere la-
kens.

Waarom, myn Heer?

Deeze zyn niet
schoon.

Zy zyn gisteren eerst
gewasschen.

Verschoon my, daer
is reeds al op geslapen.

Ik zal u wat geven,
indien gy my schoone
brengt.

Daar zyn andere.

Myn Heer, wy
moeten opstaan.

Is de schuyt al ge-
reed om af te vaaren?

't Is al schier tyd.

Ik zal my dan aan-
kleeden.

Vaarwel, Hofpes.

Wanneer zullen wy

I 7 Google ve

ve at Amsterdam?

In the afternoon.

What house is that?

'Tis the house of...

Where shall we dine?

We shall dine at...

Is it a Town?

No, 'tis but a single house.

We are there.

Let us sit at the Table.

Take your places without ceremonys.

Let us make haste to dinner.

Gentlemen, take your places.

Is here good wine?

This wine is not good.

Give us some other.

We have no other.

What meat is that?

tot Amsterdam komen?

t' Achtermiddag.

Wat huys is dat?

't Is 't huys van...

Waar zullen wy te middag eeten?

Wy zullen ons middagmaal houden te...

Is 't een Dorp?

Neen, 't is maar een enkeld huys.

Wy zyn daar al.

Laat ons aan de tafel gaan zitten.

Neem maar plaats zonder Ceremonien.

Laat ons wat haasten met eeten.

Heeren, neemt plaats.

Is hier goede wyn?

Decze wyn is niet goed.

Geef ons wat andere.

Wy hebben geen andere.

Wat spys is dat?

This

This meat is not good.

Every one is contented with it.

To your health, Gentlemen.

We thank you.

This is good bread.

'Tis good enough.

Give me some.

Let us be gone.

All is paid.

Shall we be presently at Amsterdam?

We shall be there before three a Clock.

I shall be glad of it.

There is Amsterdam.

Are those Churches Steeples?

Yes, they are.

We are very nigh them.

Let us come out of the boat.

Are we arrived?

Yes, we are so.

Deeze spys is niet goed.

Elk een is 'er mee te vrede.

Op uw gezondheyd Heeren.

Wy bedanken u.

Dit is goed Brood.

't Is goed genoeg.

Geef 'er my wat van.

Laat ons gaan.

Alles is betaald.

Zullen wy haast te Amsterdam zyn?

Wy zullen daar voor drien zyn.

Ik zal blyd weezen.

Daar is Amsterdam.

Zyn dat Kerk-toorens?

Ja dat zyn 't.

Wy zyn 'er dicht by.

Laat ons uyt de schuyt gaan.

Zyn wy al aan?

Ja wy zyn aan.

The thorty - fifth
Dialogue.

Between an English-
man and a Dutch-
man Coming
out of Hol-
land.

A Re you an English-
man?

Yes Sir, at your ser-
vice.

How long have you
been in Holland?

But a few months.

Did you pass by Rot-
terdam?

Yes, Sir.

Where did you land?

I landed at the Brill.

Where did you lodge?

At the sign of the
Admiral Tromp.

Are you of Amster-
dam?

De vyf - en - dertigste
i' Zamenspraak.

Tusschen een Engelsch-
man en een Hollan-
der, uyt Hollant
komende.

B Ent gy een En-
gelschman?

Ja myn Heer, om u
te dienen.

Hoe lang bent gy in
Holland geweest?

Maar weynig maan-
den.

Quaamt gy door
Rotterdam?

Ja, myn Heer?

Waar quamt gy te
land?

Ik landde in de
Briel.

Waar logeerde gy?

In - de Admiraal
Tromp.

Bent gy van Am-
sterdam?

No Sir, I am of the Hague.

Do the States General keep always Court at the Hague?

Yes, Sir.

Where shall we go to lodge?

Let us go to the...

Have you any other acquaintance at Colchester.

Yes, Sir.

Sir, are you ready?

The Coachman stayeth for us.

Let us go, I am ready.

Shall we go to dine at the...

No Sir, but we shall go to sup there, if it please God.

The leagues between Colchester and London are short.

Neen, myn Heer, ick ben uyt den Haag van daan.

Houden de Staaten Generaal haar Hof altyd in den Haag?

Ja myn Heer.

Waar zullen wy ter Herberg gaan?

Laat ons in de... gaan.

Hebt gy eenige andere kenniste Colchester?

Ja, myn Heer.

Myn Heer, zyt gy gereed.

De Koetsier wacht na ons.

Laat ons gaan, ik ben gereed.

Zullen wy te middag eten? in de...

Neen myn Heer, wy zullen daart'avont ceten, zoo't God beliest.

De mylen tusschen Colchester en Londen sijn kort.

210 d'Engelsche en Nederduytsche

They are none of the longest.

How long is it since you were at Amsterdam?

Two months since.

In what University of Holland have you studied?

I have studied at Leiden.

And you Sir, where have you studied?

At Oxford.

Which of both your Universities is the finest?

I know nothing of it, they are both fine.

Sir, do you see London?

Is that London?

'Tis a great City.

Whither shall we go to Lodge?

At the Red Lion.

Sir, we are there.

Zy zyn niet van de langste.

Hoe lang is 't wel geleeden, dat gy te Amsterdam waart?

Wel twee maanden.

Op wat Hoge School van Holland hebt gy gestudeert?

Ik heb te Leyden gestudeerd.

En gy myn Heer, waar hebt gy gestudeert?

Te Oxford.

Welke van beyde Hooge Schoolen is de mooyste?

Ik kan daar niets van zeggen, zy zyn beyde mooy.

Myn Heer, ziet gy Londen wel?

Is dat Londen?

't Is een groote stad.

Waar zullen wy gaan Logeeren?

In de roode Leeuw.

Myn Heer, wy zyn 'er al.

Coachman, stand, we will go down.

Sir, I will not go down.

I am going to lodge at a Friends house.

Farewell then, Sir.

Sir, your Servant.

You are welcome, Gentlemen.

There is a dutch Gentlemen, who desireth to have a Chamber at your house.

Well Sir, he shall have one.

Sir, I am much beholding to you that you do take that pains for me.

Sir, I would I were able to serve you.

Sir, you have shewed me marks of your generosity.

Koetsier houd stil, wy zullen uytgaan.

Myn Heer, ik ga niet uyt.

Ik gaa by een van myn Vrinden logeeren.

Vaarwel dan, myn Heer.

Myn Heer, uw Dienaar.

Gy zyt welkom Heeren.

Hier is een Duytsch Heer, die een kamer in u huys verzoekt te hebben.

Wel, myn Heer, hy zal 'er een hebben.

Myn Heer, ik ben zeer in u gehouden, voor de moeite die gy voor my doet.

Myn Heer, ick wenschte dat ik u dienen kon.

Myn Heer, gy hebt my tekenen van uw Edelmoedigheyd getoond.

212 d'Engelsche en Nederduytsche

Sir, till we meet again.

I hope I shall have the honour to see you again.

Sir, I shall receive it.

The thorty - fixt Dialogue.

Between two English-Gentlemen meeting at Paris.

My Dear Friend, I have much joy to see you.

I am also overjoyed to meet you.

How do all our Friends at London?

They are all well, and would be very glad to hear that you are alive still.

Myn Heer, tot weerziens toe.

Ik hoop dat ick de eer zal hebben u weer te zien.

Myn Heer, my zat eer geschieden.

De ses - en - dertigste t'Zamenspraak.

Tusschen twee Engelsche Edellieden ontmoetende mal-kanderen te Parys.

Myn waarde vrient ik ben zeer blyd dat ik u zie.

Ik ben desgelyks zeer verheugd dat ik u dus ontmoet.

Hoe varen alle onze vrienden te Londen?

Zy zyn alle nog wel te pas, en zouden zeer verblyd zyn om te hooren dat gy noch in 't leven zyt.

Why alive still?

Because it hath been assuredly told them that you were taken by the Turks between Legorn, and Civita Vecchia.

You see that it is not true, though I must confess the Vessel I was in, was in danger.

Were you pursued by those Barbarians?

Yes truly, Sir, and we had much ado to avoid them, for upon my word they sail well.

Pray Sir, tell me how you escaped them?

Sir, after much difficulty we got into the

Nog in 't leeven, zegje? Waarom toch?

Om dat het hen voor de waarheyd verteld is, dat gy van de Turken genomen waart tusschen Livorno en Civita Vecchia.

Gy ziet nu wel dat het niet waar is; hoe wel ik bekeennen moet dat het Schip, waar in ik was, niet buyten gevaar was.

Wierdt ghy dan van die Barbaren gejaagd?

Ja voor zeker, myn Heer, en wy hadden veel werks om hente ontvaaren: want op myn woord, zy zeylen wel.

Ik bid u, myn Heer, zeg my eens hoe gy hen ontvluchtte.

Wel myn Heer, na veel tobbens geraakten wy in de haven van

Port Longino, being a strong place on a little Island callad Elba.

Sir, I am very glad that you escaped, and I am sure that you have many good friends in England, who shall have much joy, to hear of your arrival at Paris; for I do assure you, they were much afflicted for your pretended misfortune, when they heard it.

Sir, they did me a great deal of honour to have pitied me, I am much obliged to them, and I am sensible of their goodness.

By the next Post, I will undeceive them, by letting them know

Longino, zynde een sterke plaats op een kleyn Eyland genaamt Elba.

Ik ben zeer blyd, myn Heer, dat gy 't zo ontkomen zyt; en ben wel verzekerd, dat gy veele goede vrienden in Engeland hebt, die zeer blyde zullen zyn, om van uw aankomst tot Parystehooren: want ik verzeker u dat zy zeer bedroefd waaren over uw gewaand ongeluk toen zy 't hoorden.

Myn Heer, ik houd' het voor een groote eere dat zy my dus beklagd hebben; ik ben daar over aan hen verplicht, en ben gevoelig van hunne goedheyd jegens my.

Met de naaste Post zal ick hen nyt den droom helpen, door hen te laten wecten

you are here, and by that they'll drown all their fears in a glass of good Canary.

Pray, Sir, do me that favour, and in the mean while you and I will drink their health here, in a glass of Hermitage Wine; if you please, I will lead you to a place where we may have the best in all that Town.

Very willingly, for I have a mind to drink of Hermitage Wine.

Did you never drink of that kind of Wine?

No, Sir, never.

Then permit me to tell you, that it is one of the best sorts of Wine that is in all France.

dat gy hier zyt: waar door zy alle hunne vreeze met een glas Kanary Wyn fullen afspoelen.

Eylieve, myn Heer, doe my die gunste, en ondertuffchen zullen wy hier op huune gezondheid een roemer Hermitagie Wyn drinken: ik zal u, met u believen, op een plaats brengen, daar men de beste van de stad kan hebben.

Zeer gaern; want ik ben geneegen om eens van de Heremitagie wyn te drinken.

Hebt gy nooit van die soort van Wyn gedronken?

Neen, myn Heer, nooit niet.

Laat my u dan zeggen, dat het een van de beste soorten van wyn is, die men in geheel Vrankryk heeft:

*I past by the place ,
when I came from
Lions ; where it is
made.*

*Sir, speaking of Lions,
you put me in mind to
ask you how you are
pleased with your jour-
ney of Italy.*

*Very well, Sir ; the
Country is not onely
pleasant , but full of
fine Cities , which are
full of Curiosities.*

*Old Rome , I think ,
lies buried in its ruines.*

*It is true, Sir, nothing
remaineth of it ; what
is to be see there , are
great ruines , which
seem to mourn for the
destruction of so fine a
City ; and to testifie to
all the World how fa-
mous it was.*

toen ik van Lions
quam, passeerde ik ver-
by de plaats daar ze ge-
maakt wordt.

Myn Heer, nu gy
van Lions spreekt,
brenge gy my in 't zin
om u te vraagen, hoe
u uwe reys van Italie
aanstaat?

Zeer wel, myn Heer;
het Land is niet alleen
vermaaklyk, maar 't is
oók vol van schoone
steden, die vervult zyn
met raarigheden.

Oud Rome, acht ik,
legt in zyne puynhoop-
pen begraven.

Zo is 't, myn Heer;
alles wat daar te zien
is, zyn groote puyn-
hoopen, die de verdel-
ging van zulk een
schoone stad schynen
te betreuren, en aan de
gansche werreld te be-
ruygen, hoe vermaard
de zelve eens geweest
is?

SAMENSpraak. 217

*Is St. Peters of Rome
a fine Church?*

*Yes, Sir, 'tis one of
the Wonders of the
World.*

*Is Napels a great
City?*

*Yes, Sir, very plea-
sant, large, and full of
People.*

*Did you see the Bur-
ning Mountain, that
is very near to it?*

Yes, Sir, I saw it.

*I think it burns con-
tinually.*

Yes, Sir.

*Did you see the
Treasure of Loretta?*

Yes, Sir.

Is it so rich?

*Yes, indeed, it is ex-
tremely.*

Is the Place strong?

Not at all.

How do you like Ve-

Is St. Pieters Kerk
te Rome een treffelyk
gebouw?

Ja, myn Heer, 'tis
een van 's Wérelde
Wonderen.

Is Napels een groo-
te Stad?

Ja, myn Heer, het
is een zeer vermaakly-
ke, groote, en volk-
ryke plaats.

Hebt gy den bran-
denden Berg gezien,
die 'er dicht by legt?

Ja, myn Heer, ik
heb hem gezien.

Ik acht dat hy gesta-
dig brandt.

Ja zo doet hy, myn
Heer.

Hebt gy den schat
van Lorette gezien?

Ja, myn Heer.

Is die zo kostelyk?

Ja, gewiffelyk, het
weegt over.

Is de plaats sterk?

Neen, gantsch niet.

Hoe staat u Vene-

nice?

Were you there in the time of Carnival?

Are their Operas fine?

Yes wonderful.

Did you see the Arsenal?

Yes, Sir.

Is it so full of stores for Wars, as they say?

Sir, you would wonder if you saw it: it is the greatest in the World, and full of all manner of stores, both for Land and Sea.

Were you at Modena?

Yes, Sir, I have travelled all over Italy.

Is the Duke of Modena's Palace finished?

Not yet, Sir.

tie aan?

Waard gy daar in de Vasten-avond?

Zyn hunne Opera's mooi?

Ja, verwonderlyk.

Hebt gy 't Wapenhuys gezien?

Ja, myn Heer.

Is het zo vol van Krygstuyg als men zegt?

Ja, myn Heer, gy zoudt u verwonderen indien gy 't zaagt; het is het grootste van de gantsche Weereld, en 't is vol van allerley Oorlogs-tuyg, zo wel te Water als te Landt.

Waart gy ook te Modena?

Ja, myn Heer, ik heb geheel Italie door gereyft.

Is den Hertog van Modena's Paleys voltooid?

Nog niet, myn Heer.

It was told me, that it will be very fine, when it is all built.

Yes, Sir, very fine, and very large.

Doth the great Duke of Tuscany receive the English well?

Yes, Sir, there is no Nation in Europe, that he receives with so much honour and civility.

How do you like Florence?

'Tis a very fine City, full of Antiquites.

What do you say of the Treasures of the Great Duke?

There is nothing finer nor richer.

Is Saint Laurences Church finished?

Not yet.

Men heeft my gezegd, dat het een schoon stuk werks zal zyn, wanneer 't volbouwd is.

Zo zal 't, myn Heer, 't zal zeer schoon en groot weezen.

Worden de Engelschen van de Groot-Hertog van Toskane wel onthaald?

Ja, myn Heer; daar is geen Volk in Europa, die hy met zo veel cere en beleefdheyd ontfangt.

Hoe gevalt u Florence?

't Is een zeer schoone Stad, vol van Aaloudheden.

Wat dunkt u van de schatten van den Groot-Hertog?

Daer is niets schoonder nog kostelyker.

Is Sint Laurens Kerk voltooid?

Nog niet.

220 d'Engelsche en Nederduytsche

Will it be very rich.

*Yes, Sir, for its big-
ness the richest in Euro-
pe.*

*Are the Italian Wo-
men handsome.*

Yes, some are so.

*Are they complai-
sant.*

*They are very agreea-
ble.*

*Sir, at your return
did you come by Sea.*

*Yes, Sir, My Lord,
who was then in Italy,
did me the honour to
bring me in his Felou-
que from Legorn to
Genoa.*

*I wonder you would
venture again to Sea,
after having been in so
much danger of being
taken by the Turks.*

Why, Sir? I had re-

Digitized by Google

Zal zy kostelyk zyn?

Ja, myn Heer, naa
haar groote de kolte-
lykste van Europa.

Is het Italiaansch
Vrouw-volk mooi?

Ja, sommige.

Zyn zy aanvallig?

Ja zeer aanvallig.

Toen gy weerom
quaamt, myn Heer,
was het ter zee.

Ja, myn Heer; de
Heer die toen in
Italien was, deed my
de eere dat hy my in
zyn Jacht van Livor-
no na Genua mede
nam.

't Verwondert my
dat gy u weer op de
Zee durfde wagen, na
dat gy in zulk een
groot perykel waart
geweest om van de
Turken genomen te
worden.

Waarom, myn Heer?

sol-

Solved of going from Legorn to Tangier by Sea; but understanding that they had made there a Truce for some while, that diverted my intentions.

Have you any acquaintance there.

Yes, Sir, two Gentlemen of my relations, one a Capitain, the other a Volontier.

Have you been there?

Yes, twice, passing and repassing from the Straits.

Is the place strong?

Yes, Sir, it is very strong.

The King had much care to defend it, and it cost him much to keep it, otherwise it

Ik was van voornemen om van Livorno na Tanger ter Zee te gaan; maar verstaande dat daar een bestant voor een zekeren tyd gemaakt was, zo deed het my van besluyt veranderen.

Hebt gy eenige kennis daar?

Ja, myn Heer, twee Edellieden van myn Maagschap, de een een Kapiteyn, en de ander een vrywillige.

Bent gy daar geweest?

Ja, tweemaal, in 't heen gaan en te rug komen van de Straat.

Is de plaats sterk?

Ja, myn Heer, zeer sterk.

De Koning heeft groote zorg gedragen om de zelve te beschermen, en 't heeft hem veel gekost om ze te bewaaren; anders

would have been lost.

I think it was in great danger to be so in the last War.

It is true, Sir, and the loss of that place would have ruined the Trade of all the Straits.

I think the Moors had never broken ground before.

I do not know; but it is certain that they do it now.

I think the Renegado's have taught them to make Fortifications, and Navigation.

It may be so; for many are gone into their Country since some years.

zou ze al verlooren geweest zyn.

Ik geloof dat ze groot perykel liep in de laatste Oorlog.

Dat is waar, myn Heer, en 't verlies van die plaats zoud al de Koophandel van de Straat bedurven hebben.

Ik geloof dat de Mooren daar nooit te vooren een schop in de Aarde gestoken hadden.

Daar weet ik niet van te zeggen, maar 't is zeker dat zy 't nu doen.

Ik geloof dat de verloochede Christenen hen 't maken van sterkten, en de Scheepvaart geleert hebben.

Dat kan wel wezen; want veele hebben sich sedert eenige jaaren in hun Land begeeven.

How is their General called, that commanded in this last War?

He is called Alcad d'Alcassar.

The King hath lost a great man at Tanger.

It is true, Sir Palmer Faireburn; all the Town did much lament for his death.

Colonel Sackvile behaved himself there most gallantly, and gained much honour.

It is true, he succeeded to that Command after Sir Palmer Faireburn was killed, and got a great Victory over the Moors, killed and wounded a great number, filled up again their Works, took all their Canon and Bag-

Hoe heet hun Overste die in den laatsten Oorlog 't opperbevel had?

Zyn naam is Alcad d'Alcasser.

De Koning heeft een voornaam Man te Tanger verlooren.

Dat is waar, 't is Sir Palmer Faireburn, wiens dood van de gantsche stad zeer beklagd wierdt.

Colonel Sackvil droeg sich daar treffelyk, en leyde groote eere in.

Dat is waar, hy aanvaarde het gebied naa dat Sir Palmer Fairburn gedood was, en hy behaalde een groote zeege op de Mooren, hebbende een groot getal gedood en gequetst; hunne Werken weer opgevuld, al hun Geschut en Pakkazi genomen,

224 d'Engelsche en Nederduytsche

gage, and routed them entirely.

Without doubt it was a brave action; and to say the truth, the English fought as they use to do, like Lions.

Is the Country open to us since the Truce is made?

Yes, Sir, as far as the Jews River.

Sir, your Discour is so agreable, that I have forgot that Hermitage Wino; let us go to drink some.

Come, Sir, there is the house where it is sold; go in.

Shew me the way, I am not acquainted here.

You force me to be-

en hen t'eenemaal geslagen.

't Was buyten twyfel een treffelyke daad; en om de waarheyd te zeggen, de Engelschen vochten als Leeuwen, gelyk zy gewoon zyn.

Is het Land vry en open voor ons, sederd dat het bestand gemaakt is?

Ja, myn Heer, tot aan de Joden Rivier toe.

Myn Heer, uw gesprek is zo aangenaam en bevallig, dat ik de Heremitagie wyn vergetten heb; maar laat ons gaan om die te drinken.

Kom aan, myn Heer, daar is 't huys daar ze te koop is. Treedin.

Wys my den weg, ik ben hier onbekend.

Gy dwingt my on-

uncivil; but I had rather be so, than to be trouble some to you.

Boy, give us a Pint of your best Hermitage wine.

Gentlemen, there is some of the best.

Come Sir, my service to you.

Sir, I must humbly thank you.

Sir, some body asks for you.

Sir, one of your Friends stays for you at home.

Sir, I am sorry to leave you so soon: to-morrow.

Farewell, Sir.

Till I have the honour to see you again.

beleefd te zyn; maar ik wil dat evenwel liever weezen, dan u lastig te vallen.

Jongen, geef ons een pintje van uw beste Hermitage wyn.

Heeren, daar hebt gy van de beste.

Myn Heer, om u te dienen.

Ik dank u hartelyk, myn Heer.

Myn Heer, daar is iemand die naar u vraagt.

Myn Heer, een van uwe Vrinden wacht naar u t'huys.

Myn Heer, 't moeit my dat ik u zo dra verlaten moet; tot Morgen toe.

Vaarwel, myn Heer.

Tot dat ik de eere mag hebben van u wederom te zien.

The thirty-seventh
Dialogue.Between two Lear-
ned Men.

Sir, you arrive hap-
pily; I was going to
your house to speak
with you.

*Is there any thing, in
which I may serve you
since our last entre-
view?*

*Yes, Sir, I should de-
sire you would do me
the favour to explain
me the Rules, that we
find in the beginning of
Monsieur le Grands's
Philosophy.*

*Why, Sir, what dif-
ficulty do you find in
them?*

*It seems at the first
sight they are against
the common sense.*

*De zeven-en-dertigste
t'Zamenspraak.**Tusschen twee geleerde
Lieden.*

Myn Heer, gy ont-
moet my ter rech-
ter tyd; ik ging zo na
uw huys toe om met u
te spreken.

Is 'er sedert onze
laaste byeenkomst iets
voorgevallen waar in
ik u kan dienen?

Ja, myn Heer, ik
wenschte dat gy de
goedheyd geliefde te
hebben, om my de Re-
gelen, die men in 't be-
gin van Monsieur Le
Grand's Philosophie
vindt, uyt te leggen.

Wel, myn Heer, wat
zwaarigheyd vind gy
daar in?

Het schynt met den
eersten opslag, dat zy
tegen den gemeepen-
zin aanloopen.

In what, I pray?

Because he teaches us, that we must not trust our Senses, which seems to be false.

There is never the less nothing more true.

What? can it be false, that I see truly an object, when my eyes are opened, during the day; and that nothing hinders that same object to dull my sight?

No, but that knowledge is not sufficient to form an assured Science.

Why, Sir.

Because your eyes may deceive you, since they can represent to themselves a thing which is not.

Waar in doch; bid ik u?

Om dat hy ons leert, dat wy onze zinnen niet moeten Betrouwen; 't welk valsch schynt te wezen.

Nochtans is 'er niets waarachtiger.

Hoe dat kan het valsch zyn dat ick waarlyk een voorwerp zie, wanneer myne oogen geopend zyn, geduurende den dag, en dat niets verhindert dat het zelfde voorwerp myn gezigt benevelt?

Neen; maar die kennis is niet genoegzaam om een zekere Weetenfchap te formeeren.

Waarom, myn Heer,

Om dat uwe oogen u zouden kunnen misleyden, dewyl zy zich een zaak kunnen verbeelden die niet en is.

'That I cannot believe.

Do you not remember to have some times perceived a Tower from far?

You may well see one thing for another, since it happens often, that a Tower which sbews round is square.

And what do you infer from this?

I say that a Science, which is grounded upon such an uncertain foundation, cannot be sure.

But this mistake is not universal.

I grant it; but you are oblig'd to confess that a true thing, as Science is, ought not to be grounded upon a doubtful thing.

Dat en kan ik niet gelooven.

Geheugt u niet somtydts eenen Tooren van verre gezien te hebben.

Gy kont heel ligt eene zaak voor een andere aanzien, dewyl het dikwils gebeurt, dat een Tooren die rond schynt vierkant is.

En wat wilt gy daar uyt besluyten?

Ik zeg dat een Weeten-
schap, dewelke op
zulk een onzeker fon-
dament gegrond is,
niet zeker kan zyn.

Maar dese mislag
is niet algemeen.

Ik staa het toe; maar
gy bent genootzaakt
te bekennen, dat een
waare zaak, gelyk als
weetenschap is, niet
op zo een twyfelachtige
zaak behoort ge-
grond te zyn.

By what means then do we arrive at the knowledge of the Truth, if our senses are subject to mistakes?

By the Understanding.

That cannot be, since it regards but universal things, as Aristotle says, Intellectus est rerum universalium.

That is true; and that is not contrary to Monsieur le Grand's sentiment, who proves that Mans Wit ought to examine as well particular things as common.

I should be very glad if you could explain clearly his sense.

It will be very easie unto me, if you have the Patience to bear

Door wat middel geraaken wy dan tot de kennisse der waarheid, indien onze zinnen aan mislagen onderworpen zyn?

Door het verstand.

Dat en kan niet zyn dewyl dat maar algemeene dingen betreft, gelyk als Aristoteles zegt, Intellectus est rerum universalium.

Dat is waar, en dat is niet strydig met Monsieur Le Grand's gevoelen, dewyl hy bewyft, dat 's menschen vernuft zo wel byzondere als algemeene zaken behoort t'onderzoeken.

Ik zou bly zyn, indien gy zynen zin duydelyk kondet verklaren.

Dat zal my licht om te doen zyn, indien gy maar geduld gelieft

me.

Pray tell it me by an example.

I will; did you never see Gold that they bring out of the Indies in dust?

I have seen some several times.

That Gold, after it has been put into the Furnace changeth its form; and takes a new one; and nevertheless 'tis always the same Gold.

That cannot be denied.

What did you perceive of that Gold at first?

I perceived Gold in dust.

But this Gold in dust is gone, and nevertheless Gold is always Gold.

Let it be so.

Then you did not

te hebben om my te hooren.

Zeg my dat, bid ik u, door een voorbeeld.

Ik zal; hebt gy nooit goud gezien 't welk uyt Indien gebracht wordt in stof?

Ja, dat heb ik verscheyden maal gezien.

Dat Goud, na dat het in den oven is gedaangeweest, verandert zyn gedaante, en neemt een nieuwe aan; en nochtans is het altyd het zelfde Goud.

Dat kan niet ontkend worden.

Wat vernamt gy dan van dat Goud in 't eerst?

Ik wierd Goud in stof gewaar.

Maar dit Goud in stof is niet meer voor handen, en nochtans is Goud altyd Goud.

Laat het zo wezen.

Als dan wierdt gy

per-

perceive any thing of that which falls upon the Senses, since the same substance remains.

By which may I discover the Nature of Gold?

By this Faculty, which we call Judicative.

This Discourse is more subtile than true.

On the contrary, I esteem it to be more true than subtile.

Can you prove me this thought by another Example?

Very easily; you see every day Men from your window, walking in the Market.

I see some every day indeed.

Nevertheless you perceive very often nothing but their hats,

niets van dat gene gewaar't welk op de zinnen valt, dewyl de zelfde zelfstandigheyd blyft.

Door welk middel zal ik dan de natuur des Gouds kunnen ontdekken?

Door dat vermoogen't welk wy't Oordeelende noemen.

Dit gesprek is meer spitsvindig als waar.

In't tegendeel, acht ik het meer waar als spitsviudig te zyn.

Kont gy my die gedacht door een ander voorbeeld bewyzen?

Zeer gemakkelyk? gy ziet dagelyks uyt uw venster menschen op de markt wandelen.

Dat zie ik inderdaad alle dagen.

Niettemin word gy zeer dikwils niets anders gewaar dan hun-
their

their coats, or their clothes.

That is true.

How then do you know really they are Man?

Very surely.

Excuse me, since you cannot affirm that you see any other thing but their cloathes.

Mens cloathes do cover but men.

That may be false, since they may cover Engines with them, which move in the same manner as men do.

And what do you infer from this Discourse?

I conclude, that our Senses are not certain,

ne Hoeden, hunne Rokken of hunne Mantels.

Dat is waar.

Hoe weet gy dan dat het waarlyk menschen zyn?

Dat weet ik zeker genoeg.

Verschoon my, want gy kont niet zeker zeggen dat gy iets anders ziet dan hunne kleeding.

Menschen kleederen bedekken maar alleen menschen.

Dat zou valsch konnen zyn; dewyl men konstige werktuygen, die zich op de zelfde wyze als de menschen bewegen, daar mede zou konnen bedekken,

En wat zult gy dan uyt dit gesprek besluyten?

Ik besluyt dat onze zinnen niet zeker zyn,

since they can deceive us.

This is a new Philosophy.

'Tis true; but it is according to reason, since Science is a certain thing and sure, and the ground which sustains it ought to be of the same nature.

Do you believe that our Senses deceive us always?

Yes, they can deceive us; but our Understanding can never deceive us.

How many People are there, who imagine themselves to know a thing which they do not know?

This fault proceeds from their knowledge, which is not clear and distinct.

That knowledge is hard to be obtained.

naden zy ons konnen misleyden.

Dat is een nieuwe Philosophie.

Dat is waar: maar 't is volgens de reden, dewyl wetenschap een zekere en vaste zaak is, ende grond die dezelve ondersteunt, behoort van de zelfde aardt te zyn?

Geloofst gy dat onze zinnen ons altyd bedriegen?

Ja, zy konnen ons bedriegen; maar ons verstand kan ons nooit bedriegen.

Hoe veel menschen zyn 'er die zich zelve inbeelden een zaak te weeten, die zy niet en weeten?

Die fout ontstaat uyt hunne kennisse, die niet klaar en onderscheyden is.

Zulk een kennis is zwaar te verkrygen.

*It is so to heavy Wits,
but not to subtle and jud-
icious People.*

*That Monsieur le
Grand, is he not Author
of L'homme sans Pas-
sions?*

'Tis himself.

*I have seen his Book,
indeed it is well writ.*

*He did write five or
six others, of which
one is entituled, L'Epi-
cure Chrestien &c.*

Do you know him?

*I have the honour to
know him very parti-
cularly.*

*He is a very Learned
Man.*

He is universal.

Het is zo voor
zwaarmoedige ver-
standen, maar niet
voor schrandere en
verstandigemenschen.

Is die Monsieur Le
Grand niet de Schry-
ver van L'Homme
sans passion?

Ja hy is 't.

Ik heb zyn Boek ge-
zien; 't is inderdaad
wel geschreeven.

Hy heeft nog vyf of
zes andere geschree-
ven, waar van 't een
is genaamd L'Epicure
Chretien.

Kent gy hem?

Ik heb de eere van
hem byzonderlyk te
kennen.

Hy is een zeer ge-
leerd man.

Hy is volleerd.

The thirty - aight
Dialogue.Between a Gentleman
and a Gentlewo-
man.

PRAY, Sir, tell me one
thing, I am very cu-
rious to know your opi-
nion of it.

*Pray, Madam; pro-
pose it to me, and if I
can resolve you, I will
do it with all my heart.*

*Sir, I would fain
know which is the no-
blest Sex, the Man, or
the Woman.*

*Madam, I ask it you;
your self naming the
Man first, it seems to
me you give consent
that he is nobler than
the Woman.*

*De acht - en - dertigste
t'Zamenspraak.**Tusschen een Edelman,
en eene Juffrouw.*

IK bid u, myn Heer,
zeg my een zaak,
alzo ik kurieus ben
om uw gevoelen daar
van te weten?

Eylieve, Juffrouw,
stel het my voor, en zo
ik u eenige opening
daar in kan geeven, ik
zal het van gansch
harte doen.

Myn Heer, ik wen-
ste wel te weten welke
Sexe de edelste is, de
Man of de Vrouw?

Juffrouw, ik vraag
het u; dewyl gy zelf
de Man eerst genoemd
hebt, zo dunkt my dat
gy toestaat, dat hy
edeler is dan de
Vrouw.

Sir, 'tis not a convincing reason, 'tis only for civilities sake.

Madam, Saint Paul commands the Woman to obey her Husband; In the Old Testament great Persons Wives did call them their Lords; by consequence then the Man is nobler than the Woman.

Sir, excuse me, for to obey, one is not inferior to him to whom he submits himself; for Jesus Christ as the Scripture says, although he be a God, did obey both the Virgin Mary and Saint Joseph; and nevertheless he is far

Myn Heer, dat is geen overtuigende reden; 't is maar alleen uyt belcefdheyd geschied.

Juffrouw, de H. Paulus beveelt de Vrouwe haaren Man te gehoorzaamen. In 't Oude Testament vind men dat de Vrouwen van aanzienlyke Persoonen, hen Heeren noemden; waar uyt dan volgt dat de Man edeler is als de Vrouw.

Verschoon my, myn Heer, want om dat men gehoorfaamt, is men niet minder dan hy aan wien men zich onderwerpt; want Jesus Christus, gelyk de Schrift zegt, alhoewel hy een God was, gehoorfaamde de H. Maagd Maria en den H. Joseph; en niet te min is hy veel edeler

nobler than them. And if great Mens Wives called them their Lords, it was to please them and not by duty.

To shew you that the Man is more noble than the Woman, he was created the first.

Sir, what do you infer from thence? nothing but confusion for your Sex; for things which were created the first, are not the noblest; as for Example, the Heavens, the Earth, the Sun, the Stars, the Seas, and all things, were created afore Man; yet nevertheless, according to you, he is the noblest of earthly Creatures.

Madam, that Man is nobler than all Creatu-

dan zy waaren. En indien de Huysvrouwen van voorname Persoonen hare Mannen Heeren noemden, dat geschiedde om hen te behaagen, en niet uyt plicht.

Om u te toonen dat de Man edeler is dan de Vrouw; Hy wierdt eerst geschapen.

Myn Heer, wat kondt gy daar uit trekken? niet als beschaaMING voor uwe kunne: want de dingen die 't eerst geschapen waaren zyn de edelste niet; als by voorbeeld, de Hemel, de Aarde, de Zon, de Starren, de Zeeën, en alle dingen zyn eer geschapen dan de Man; en volgens uwe stelling is hy de edelste van alle aardsehe schepselen.

Juffrouw, dat de Man edeler is dan alle

res, except the Angels, is true; for God with one Word created all, but Man is the Work of his own hands.

You grant me then that the creation of man is more noble than that of Heaven and Earth, because he was created the last; by your same argument I will convince you, The Woman was created after the man, and of a nobler Substance than he; for he was created with dust, but the Woman was created with one of his Ribs, and with dust. I will bring you another Example, which ought to convince you: An infants Body is the first formed in his Mothees Womb,

schepselen, uytgezeyd de Engelen, is waar; want God schiep alles door een woord; maar de Man is het werk van zyn eygene handen.

Gy staat my dan toe dat de schiepping des Mans edeler is, dan die van den Hemel en de Aarde, om dat hy 't laatst geschapen was; ik zal u dan door uw zelfde bewysreden overtuigen; de Vrouw wierdt naa den Man geschapen, en uyt een edeler zelfstandigheyt; want hy wierd uyt het stof geschapen, maar de Vrouw wierdt uyt eene van zyne ribben geschapen, en niet uyt het stof. Ik zal u nog een ander exempel bybrengen, 't welk u behoort te overtuigen; 't Lighaam eens Kinds word eerst in de Baar-

and a long time after the soul is infused into it; yet nevertheless she is more noble than her Body.

Madam, I answer you that the Woman having been formed of one of the Mans Ribs, being created of his own Substance, and having flesh of his flesh, and bone of his bone, as the Scripture saith, has no advantage upon him, neither in regard of her Creation, nor for her Substance sake; for when God said, Let us make Man after our own likeness, he did mean the Woman as well; for the Word (Homo) in Latine signifies the Man and the Woman, therefore the

moeder gevormd, en een tyd lang daar naa wordt 'er de Ziel ingestort, en niet te min is die edeler dan het Lichaam.

Juffrouw, daar op antwoord ik u, dat de Vrouw gevormd geweest zynde uyt eene van des Mans ribben, en geschapen uyt zyn eygene stoffe, vleesch hebbende van zyn vleesch, en been van zyn been, als de H. Schrift zegt, geen voordeel boven hem heeft, noch ten opzichte van haare scheppinge, noch om haare stoffe, want wanneer God zeyde, Laat ons den Mensch maaken naar onzen beelde en gelykenisse, zo neemd hy de Vrouw desgelyks; want het Latynsche woord (Homo) betekent Man en Vrouw

Man

Man and the Woman were made at the same time, and the Being of the Woman was but a Multiplication of one Substance already created and depending of the Man.

Sir, according to you if it be the same Substance created, why will you have one to be more noble than the other? Why depending of the Man? Let us make him a Companion, saith God, a Companion doth not obey the other, except it be to please him.

Madam, see nevertheless what Saint Paul saith; Women obey

beyde, zulks dat de Man en de Vrouw dan op een en de zelfde tyd gemaakt zyn; en 't weezen der Vrouwe was maar een vermenigvuldiging van eene zelfstandigheyd, die alreede geschapen en van den Man afhankelijk was.

Myn Heer, volgens uw zeggen, indien het de zelfde stoffe geschapen is, waarom wilt gy dan 't een edeler hebben dan 't ander? Waarom afhankelijk van de Man? Laat ons hem een medegenoot maken zeyde God, nu de eene medegenoot gehoorzaamt de andere niet; 'tenzy't hem beliest.

Zie nochtans eens, Juffrouw, wat de Apostel Paulus zegt, Gy Vrouwen, weest uwe
your

*your Husbands : But
bee doth not say unto
the Men, Obey your Wi-
ves. For what you say,
that Man was created
of dust, you cannot car-
ry it away; for they
had both the same be-
ginning, as concerning,
the Matter.*

*If it were changed,
it was as much for the
advantage of the one,
as of the other, and
besides, he of them two
who spraach'd nearest
to God in Likeness,
and to whom alone it
belongs to execute the
Functions that Jesus
Christ instituted upon
the earth, is to be
the noblest. Saint Paul
saith, Women be ye
silent in the Church, in
the which he hath or-*

Mannen gehoorzaam;
Hy zegt immers niet
tot de Mannen, Weest
uwe Vrouwe ge hoor-
zaam. Want het gene-
gy zegt, dat de Man
uyt stof geschapen is,
daar mee en kondt gy
niet uytrechten; want
zy hadden beyde, ten
aanzien der stoffe, een
en 't zelfde begin.

Indien dezelve ver-
andert ware, dat was
zo veel tot voordeel
van de eene als van de
andere; en behalven
dat die van de twee,
welke Gode in gelyke-
nisse naast quam, en
aan wien alleen toebe-
hoort om die bedie-
ninge te bekleeden de-
welke Jesus Christus
op de aarde ingesteld
heeft, is de edelste.
De H. Paulus zegt, dat
de Vrouwen zwygen
in de Gemeynthe, al-
waarhy bevolen heeft

daind Priests to speak aloud.

Sir, all your Reasons are not able to convince me: I say the Woman is as well formed to the Image and Likeness of God, as the Man, and that if there be some Accidents, which put distinction between them, yet they are not distinguished in regard of God. I would fain know if there be a distinction between the Souls of the blessed in Heaven. If the Priests speak out in the Church, 'tis onely because Saint Paul knew well, that Men are commonly more Learned than Women, because they keep them always in

dat de Priesters overluyd zouden spreken.

MynHeer, alle uwe redenen zyn niet magtig om my te overtuygen; Ik zeg dat de Vrouw zo wel na den beelde en gelykenisse Gods gemaakt is, als de Man; en dat, indien 'er al eenige toevallen sijn, welke eenig onderscheid tusschen hen stellen, zo zyn zy echter ten aanzien van Gode niet onderscheyden. Ik zou gaern weeten of 'er eenig onderscheyd tusschen de zielen der zaligen in den Hemel zy. Indien de Priesters overluyd in de Kerk spreken, dat is maar alleen om dat de H. Paulus wel wist, dat de Mannen doorgaans geleerder zyn dan de Vrouwen, dewyl zy haar in onwetendheyt

ignorance, that they may be always under them. But if we did learn, we should be generally greater Scholars than they are, for without Rhetorick we speak more than they do.

The thorty-ninth
Dialogue.

Of the Nature of
Plants, between
two Learned-
men.

WE are come now,
*I thank God, to the
fair Spring.*

*O the agreeable Sea-
son! What difference
doth not one see be-
tween the Winter and
the Spring! Everything
seems now to smile,
when the other Season*

houden, op dat zy al-
tyd boven haar moo-
gen zyn. Maar indien
wy ons in geleerdheyt
besenden, wy zouden
doorgaans geleerde
zyn dan zy; want zelfs
zonder de Redenryk-
konst spreken wy
meer dan zy.

De negen-en-dertigste
t'Zamenpraak.

Tusschen twee geleerde
Persoonen, wegens
den aardt der
Planten.

WY zyn nu, God-
dank, tot een
schoone Lente geko-
men.

O wat een aange-
naam Saitoen! Hoe-
danig een onderscheyt
bespeurt men tusschen
de Winter en de Lente!
alles schynt ons nu toe
te lachgen, daar het
seems

seems to cast them all into the Grave.

It is true, but from whence proceeds that Green which covers now all the Trees?

It comes assuredly out of the Bowels of the Earth.

What? do you believe that there is any Green hid in the Earth, which comes out every Year?

No, but I believe that the Earth is the Principle thereof, which causes that agreeable colour.

Pray tell me how that is done.

As there comes out of the Earth, a great quantity of Humours, which pass thorow the Conduits of the Plants, even to their tops, this

ander gety alles schynt in 't grafte werpen.

Datis waar: maar waar van daan komt dat groen't welk nu al het geboomte bekleet?

Dat komt gewisselyk uyt de ingewanden der Aarde.

Hoe, gelooft gy dan dat 'er cenige groente in de Aarde verborgen is, die alle jaaren te voorschyn komt?

Neen, maar ik geloof dat de Aarde het Grond-beginsel daar van is, 't welk die bevallige koleur veroorzaakt.

Eylieve, zeg my hoe dat geschiet.

Gelyk 'er uyt de Aarde een groote menigte van vochtigheden komt, die door de lachtpypen der Planten passeeren, zelf tot boven aan de top, toe, zo wort ook des selfs

SAMENSpraak. 245

Water causes their Green. groen door dit water veroorzaakt.

How comes it then to pass that the Water is not always Green? Hoe komt het dan dat het water niet altyd groen is?

'Tis because it is not always mingled with strange Bodies. Dat is om dat het niet altyd met vreemde lichamen vermengt is.

Doth the mingling of the bodies contribute to the production of Colours? Helpt de vermeniging der lichaamen iets tot de voortbrenging der koleuren?

It contributes to it so much, that one may say, that the Bodies take their Colours according to the several ranks of their Parts. De zelve helpt zo veel daar toe, dat men zeggen mag, dat de lichaamen hunne koleur aannemen, volgens de verscheyden soorten hunner deelen.

From whence proceeds the smell of Fruits? Waar uyt ontstaat de reuk der vruchten?

From several Causes; for one cannot doubt but that the diversity of Climates change their Uyt verscheyden oorzaken; want men behoeft niet te twyfe len of de verscheyden heyd der Luchstreeken verandert hunne

246 d'Engelsche en Nederduytsche

nature, and by consequence render them of several smell.

Do you believe that the Apples which grow in France and in Spain be more agreeable to the taste than those which grow in England?

There is no doubt of it, if you believe that those countries are hotter and that the Sun warms them with more heat.

What doth the Sun, when it renders a Body odouriferous?

It separates by its Heat the grossest Bodies from the subtlest, and evaporating the Humour which was there enclosed, it remains but a fat Matter, which causes the smell.

nature, en doet hen gevolgelyk van verscheydenerley reuk zyn.

Geloofst gy dat de Appelen die in Vrankryk en in Spanje groejen lieflyker van smaak zyn, dan die welke in Engeland wassen?

Daar is niet aan te twyfelen, indien men geloofst dat die Landen heeter zyn, en dat de Zon haar met meerder hitte verwarmt.

Wat doet de Zon wanneer hy een Lichaam welruyckend maakt.

Hy scheid door zyne hitte de grofste Lichaamen van de fynste af; en de vochtigheyd die 'er in beslooten was nytwaassende, zo blyft 'er maar een vette stoffe over, dewelke de reuk veroorzaakt.

S A M E N S P R A A K. 47

Do you think that all this cannot be done in a cold Country?

Not so well, because, for want of heat, the Juice which is within the Plant is not well mortified, and the Humour which meets there, hinders that which serves to the Odour to extend it self as it should do.

How comes it then to pass, that the ripe Fruit smells better than when it is green?

'Tis because in time the Fruit purges it self, and leaves that gross matter, which did hinder it from dilating and rarifying it self.

But how doth it come to pass, that all Plants bear fruit of a different

Meent gy dat dit alles in een koud Landschap niet geschieden kan?

Niet zo wel, om dat door gebrek van hitte het sap 't welk in de plant is niet te dege versterft; en de vochtigheyd die zich daar onthoudt, is een belet dat de reuk zich niet kan uytstrekken als 't behoort.

Hoe komt het dan dat een rype vrucht beter ruikt, dan als ze noch groen is?

Dat is om dat de vrucht met der tyd gezuyvert wordt, en die grove stoffe verlaat, welke een verhindring was dat zy haar zelve niet kan uytbreiden en verduunen.

Maar hoe komt het dat alle planten vruchten draagen van ver-

smell?

Because the parts which compose the Fruits are of a different texture, and as they enter into the Pores of the Tongue in several manners, it is necessary that they should cause Tastes different one from another.

You are in the right, it must be so.

The fourtieth Dialogue.

Between several Gentlemen that go to be merry abroad.

A. *What shall we do to day Gentlemen, How shall we pass away this day?*

B. *How you please.*

C. *Let us walk as far as Greenwich!*

scheelende reuk?

Om dat de deelen waar uyt de vrucht bestaat, van een verscheelendt maakfel zyn; en wanneer zy in de Luchtgaatjes der tonge op verscheydenly wyze ingaan, zo moeten zy nootzakelyk verscheydenley smaak hebben.

Gy hebt regt; het moet zo wezen.

De veertigste of Zamenpraak.

Tusschen verscheyde Heeren die uytgaan om eens vrolyk te wezen

A. *Wat zullen wy van daag doen Heeren, hoe zullen wy deezen dag doorbrengen?*

B. *Zo als 'tu belieft.*

C. *Laat ons na Greenwich gaan.*

D. *Ab, Gentlemen, let us go thither, I entreat you, I have never been there.*

A. *And what do you intend to do at Greenwich?*

D. *That is a fine Question, and what should we do else where?*

A. *Let us go thither, if you please, I am content to do as the rest.*

B. *I know an honest man there, that hath good Wine in his Cellar.*

A. *Let us go thither then; which way shall we go, Gentlemen?*

B. *Let us go thither by Water.*

C. *Let us rather take a Coach.*

D. *No; no, there is more pleasure by Water.*

A. *The Gentleman*

D. Ja, Heeren, laat ons daar na toe gaan, bid ik u, ik heb 'er nooit geweest.

A. En wat meent gy te Greenwich te doen?

D. Dat is ook een vraag, wat zouden wy op een ander plaats doen?

A. Laat ons 'er na toe gaan, indien 't u zo gevalt, ik ben te vrede om te doen als de rest.

B. Ik ken daar een eerlyk man die goede wyn in zyn kelder heeft.

A. Laat 'er ons dan na toe gaan; wat heen zullen we gaan Heeren?

B. Laat ons te water daar na toe gaan.

C. Laat ons liever een Koets neemen.

D. Neen, neen, 't is pleyzieriger te water.

A. De Heer heeft

L 5 *saitb*

250 d'Engelsche en Nederduytsche

*saith right, we may
smoak in the Boat, and
drink a merry Cup.*

*B. For my part, you
know I never smoak:
But I will be glad to
drink a Cup of good
Canary.*

*C. Shall we not drink
and smoak enough,
when we come thither?*

*D. Gentlemen, if
we will go thither, let
us not lose time whilst
the Tide serves.*

*A. Go you before,
Gentlemen, I am going
to the Rose for a couple
of Bottles, and some
Pipes.*

*B. Do not stay then,
we will stay for you at
Somerset-house.*

*A. Go on, I will
overtake you by and by.*

gelyk, wy kunnen in
de Schuyt eens roo-
ken en een glaasje
drinken.

*B. Wat my aan-
gaat, gy weet wel dat
ik noit en rook: Maar
ik wil wel eens een
glaasje goede Kanary
wyn drinken.*

*C. Zullen wy niet
genoeg drinken en
rooken als wy daar
komen?*

*D. Heeren, indien
wy daar zullen gaan,
zo laat ons geen tyd
verliezen, terwyl wy
voor stroom hebben.*

*A. Gaat gy voor uyt
Heeren, ik gaa na de
Roos, om een paar
boutehjes, en eenige
pypen.*

*B. Blyf dan niet uyt:
wy zullen na u wach-
ten by Somerset huys.*

*A. Gaat maar voort,
ik zal u straks wel on-
derhaalen*

D. We

SAMENSpraak. 251

D. *We should have told him that he should bring an ounce of good Spanish Tabacco.*

C. *He hath some in his Box, he is never without any.*

B. *Gentlemen, let us agree for a Boat.*

C. *Shall we take one Man or two?*

D. *Let us take two.*

B. *Honest man, what shall we give you to carry us to Greenwich, and to bring us back again?*

Sir, *you shall give me a Crown, if you please.*

It is too much, you shall have four shillings.

We cannot carry you for less.

C. *We must give them five shillings, they*

D. *Wy hadden hem moeten zeggen dat hy een once goede Spaansche Tabak zou mee gebragt hebben.*

C. *Hy heeft wel wat in zyn doos, hy is nooit zonder iets.*

B. *Heeren laat ons een verding maaken voor een schuyt.*

C. *Zullen wy een man neemen? of twee,*

D. *Laat 'er ons twee neemen.*

Wat zullen wy u geeven, Maat, dat gy ons na Greenwich brengt, en weer terug?

Myn Heer, gy zult my een Kroon geeven indien 't u belieft.

Dat is te veel, gy zult vier schellingen hebben.

Wy kunnen u niet minder voeren.

C. *Wy moeten haar vyf schellingen geeven,*

252 d'Engelsche en Nederduytsche

*are honest men, they
must get their living.*

*B. Well, you shall
have what you ask.*

*Where is your Boat?
There it is, Gentlemen.*

*Will you be pleased
to step in?*

*D. Presently, we
stay for a Gentleman.*

*C. There is Mr. A.
coming, he hath made
great haste.*

*B. He goeth like a
lean Cat.*

*A. Well, Gentlemen,
have not I dispatcht?*

*D. Truly you have,
you shall drink first.*

*B. Have you brought
good Wine?*

*A. If it be not good,
I will drink it all my
self.*

*'t zyn eerlyke lieden,
zy moeten 'er van lee-
ven.*

*B. Wel gy zult zo
veel hebben als gy
eyseht.*

*Waar is uw schuyt?
Daar is ze, Heeren.*

*Belieft gy in te tre-
den?*

*D. Terstond, wy
wachten nog na een
Heer.*

*C. Daar komt Mr.
A. al aan, hy heeft sich
gehaast.*

*B. Hy gaat als een
magere kat.*

*A. Wel, Heeren,
heb ik my niet lustig
gehaast?*

*D. Ja dat hebt gy;
gy zult ook eerst drin-
ken.*

*B. Hebt gy goede
wyn gebragt?*

*A. Indien ze niet
goed is, zo zal ik ze
zelf drinken.*

B. You understand the matter very well.

C. Come then, Gentlemen, let us step into the Boat.

D. Step in first, and we will follow you.

A. Without ceremony, Gentlemen, let him follow me that loves me.

B. What needs so many compliments; For my part I never use any: I take my place by you, for you keep the Bottles.

C. Sir, I intreat you not to let me commit an incivility.

D. Sir, I will not go before you, I know very well the respect that is due to you.

C. But, Sir, you laugh at me, we will stay here then till to-morrow.

A. I must confess,

B. Dat hebt gy niet qualyk.

C. Komt dan, Heeren, laat ons in de Schuyt treden.

D. Stap eerst in, wy zullen u volgen.

A. Zonder Ceremonien Heeren, die my lief heeft mag my volgen.

B. Waar toe zo veel Complimenten?

Ik voor my, gebruik ze nooit: Ik ga by u zitten, want gy hebt de Bottels by u.

C. Myn Heer, ik bid u, laat my geen onheusheyd begaan.

D. Myn Heer, ik wil voor u niet ingaan, ik weet zeer wel wat eerbiedigheyt ik u schuldig ben.

C. Maar myn Heer, gy lacht om my, zo doende zullen wy hier wel tot Morgen staan.

A. Ik moet beken-

L 7 Google Gen

Gentlemen, you are very ceremonious.

B. Come, come, Gentlemen, let us make haste, what needs so many ceremonies among friends?

D. I beseech you, Sir, let us not make these Gentlemen stay.

C. Sir, I had rather commit an incivility, than to disobey you.

A. Seriously, Gentlemen, this is a fine Rivier.

B. It is the finest in Europe.

C. The water is very calm at present.

D. We could not have pitch'd upon a finer day to go by Water.

B. But Mr. A. you have brought Tobacco and Pipes with you: But where will you have fire?

nen Heeren, dat gy vol Ceremonien zyt:

B. Kom, kom, Heeren, laat ons wat haast maken, waar toe zo veel Ceremonien onder vrienden?

D. Ik bid u myn Heer, laat ons deeze Heeren niet doen wachten.

C. Myn Heer, ik wil liever een onbeleefdheid begaan, dan u ongehoorzaam zyn.

A. In ernst Heeren, dit is een schoone Rivier.

B. 't Is de schoonste in Europa.

C. 't Water is tegenwoordig heel stil.

D. Wy zouden geen schoonder dag hebben kunnen aantreffen, om by water te gaan.

B. Maar Mr. A. gy hebt Tabak en Pypen mede gebragt; waar zult gy vuur krygen?

S A M E N S P R A A K. 255

A. *I have forgot a match, I am very giddy-headed.*

C. *So much the better, for indeed I do not love smoaking, but when I am at my journey's-end.*

B. *Really, Gentlemen, our conversation is better than the smoak.*

D. *We are very near the Bridge, is there no danger to shoot it?*

A. *Not more than in this place, the Water is smooth now.*

B. *I got through it two or three times a day, whether the Water be high or low.*

C. *You are mighty bold, I went through it once, when the Water was low, the Boat was like to have been sunk.*

A. *Ik heb een Lont vergeeten; ik ben heel ylhoofdig.*

C. *Zo veel te beter, want ik hou van geen rooken, voor dat ik ben daar ik weezen moet.*

B. *Waarlyk, Heeren, onze ommegang is beter dan de rook.*

D. *Wy zyn dicht by de Brug; is 'er geen perykel om 'er doorte vaaren?*

A. *Niet meer dan daar wy nu zyn; want het water is effen.*

B. *Ik gaa 'er wel twee of driemaal 's daags door, 't zy dat het water hoog of laag is.*

C. *Gy bent zeer stout, ik ben 'er eens door gevaaren, wanneer het water laag was, en de schuyt zou schier gezonken hebben.*

D. There

256 d'Engelsche en Nederduytsche

D. *There is not too much safety, I would not trust to much too it.*

A. *Nor I neither.*

B. *What, Gentlemen, cannot you swim?*

C. *I swim like a Fish, but not in my Cloaths.*

A. *I have swimm'd many times over the River, with a Boat after me.*

B. *I will lay a wager, that I can swim from hence to Greenwich.*

C. *Pray let us have that pastime a little.*

D. *I believe he would drink Water, whilst we drink wine.*

B. *Some other time, Gentlemen, the Water is not hot enough now.*

D. *I wish I could*

D. 't is'er niet als te veylig; ik zou'er my liever niet al te veel betrouwen.

A. Nöch ik niet.

B. Wat Heeren, kont gy niet zwemmen?

C. Ik zwem als een Visch, maar niet in myn Kleederen.

A. Ik heb dikwils de Rivier over gezwommen met een schuyt achter my.

B. Ik wil wedden dat ik van hier tot Greenwich zou konnen zwemmen.

C. Eylieve, laat ons dat kortswyl eens hebben.

D. Ik geloof dat hy water zou zuypen, terwyl wy wyn drinken.

B. Op een ander tyd eens Heeren; het water is noch niet warm genoeg.

D. Ik wenschte dat

Swim, on condition to bathe myself now; but I swim like a Stone.

A. *We are now under the Bridge.*

B. *This is a fine Bridge.*

C. *It is the finest in Europe.*

D. *How long is it since it was built?*

It is above.

A. *We are now going to see a great many Ships.*

B. *We shall see many of them; but they are almost all Merchantmen.*

C. *Where are then the Men of War?*

D. *They are most of them now at Sea.*

A. *A little before the War was proclaimed, I went to Rochester by Water with some Gent-*

ik konde zwemmen, mits dat ik het nu zou doen; maar ik zwem gelyk een steen.

A. Wy zyn nu onder de Brug.

B. Dit is een mooye Brug.

C. 't Is de schoenste in geheel Europa.

D. Hoe lang is 't geleden, dat hy gemaakt is?

't Is meer als.

A. Wy zullen nu een menigte van Schepen zien.

B. Wy zullen 'er wel een party zien, maar 't zyn meest alle Koopvaardy Schepen.

C. Waar leggen de Oorlogs schepen dan?

D. Die zyn nu meest in Zee.

B. Een weynig te vooren dat de Oorlog afgekondigd wierd, ging ik na Rochester te

258 d'Engelsche en Nederduytsche

lemen of London, we saw the finest of the King Ships in the River of Rochester.

A. Did you see the Sovereine?

B. Yes, and twenty more of the biggest next it.

B. They say it is a prodigious Ship.

A. It is the biggest that ever I saw; you would think that you are in a Castle.

C. Me thinks that those are very great Ships.

C. They are big enough for Merchantmen.

D. Is there no Men of War upon the Thames at this time?

C. There may be

water met eenige Heeren van London, en toen zagen wy des Konings beste Schepen in de rivier van Rochester.

A. Zaaft gy de Souvereyn?

D. Ja, en nog twintig van de grootste daar nevens.

B. Zy zeggen dat het een byster groot Schip is.

A. 't Is het grootste dat ik nog ooit gezien heb; Gy zoudt denken dat gy in een Kasteel waart.

C. My dunkt dat dit al heel groote Schepen zyn.

C. Zy zyn groot genoeg voor Koopvaarders.

D. Leggen 'er tegenwoordig geen Oorlog-schepen op den Teems?

C. Ik geloof daar

some, I suppose.

B. I have heard his Majesty hath caused many Fregatts to be built at Woledge, and at Deptford.

A. I saw them begun.

B. Is there no way to go to see them?

A. Yes, if we have but time enough.

C. We will come, on purpose another time, to see the Ships.

D. If we have time, we may land at Deptford as we come back.

B. As the company shall think fit.

C. We shall see, we shall see.

A. We are almost at Greenwich.

moogen 'er eenige zyn.

B. Ik heb gehoord dat zyn Majesteyt veele Fregatten heeft doen bouwen te Woledge, en te Deptford.

A. Ik heb ze zien beginnen.

B. Zouden wy ze nu niet kunnen gaan sien.

A. Ja, indien wy maar tyd genoeg hebben.

C. Op een ander tyd zullen wy 'er wel eens eygentlyk om uytgaan om de Schepen te zien.

D. Indien wy tyd hebben, wy moogen te Deptford eens aan land stappen, als wy te rugge komen.

B. Zo als 't Gezelschap het goed zal vinden.

C. Wy zullen zien, wy zullen zien.

A. Wy zyn alhaast te Greenwich.

260 d'Engelsche en Nederduytsche

B. *I wish we were there already : For I begin to be dry.*

C. *To the busines in hand, we do not mind our Bottles.*

D. *Sir, pull your Cup out of your Potket a little.*

A. *You have done well to put me in mind of it, for I did not think upon it.*

A. *Come, Gentlemen, to your Health.*

B. *Topé it.*

C. *Drink to me, for I am almost choaked.*

A. *Sir, I drink the King's Health.*

B. *I accept of it with all my heart.*

A. *It must go round.*

B. *Sir, it is his Majesties good Health,*

B. *Ik wenschte dat wy'er al waren ; want ik begin al dorst te krygen.*

C. *Maar tot de zaak ; wy denken niet eens om de Bottels.*

D. *Myn Heer, haal de kroes eens uyt uw zak.*

A. *Gy hebt wel gedaan my indachtig daar van te maaken, want het was niet in myn zin.*

A. *Kom, Heeren, op uw gezondeyd.*

B. *Drink lustig.*

C. *Breng het my eens, want ik smacht schier.*

A. *Myn Heer, des Konings gezondheid.*

B. *Ik neem het van ganscher harten aan.*

A. *Het moet rondt gaan.*

B. *Myn Heer, 't is op zyn Majesteyts*

drink

drink to you.

A. *You do not drink it up.*

B. *I cannot, Sir, the glass is too big, and you have filled it so full, that I cannot hold it without spilling.*

A. *Truly, I drunk it so.*

B. *Excuse me, I cannot drink so much at a draught.*

B. *Here, Sir, pledge me.*

C. *I desire no better.*

D. *I have drunk but one Cup yet, make haste then, that I may drink at my turn.*

A. *Let me see the Cup, Sir, I will help you.*

goede gezondheid, ik breng het u toe.

A. Gy drinkt het niet uyt.

B. Ik kan 't niet doen, myn Heer, het glas is te groot, en gy hebt het zo vol geschonken, dat ik het niet kan houden zonder storten.

A. U heb het zeker ook zo gedronken.

B. Verschoon my, ik kan zo veel in een teug niet drinken.

B. Hier myn Heer, doe my bescheyd.

C. Ik wensch niets liever.

D. Ik heb nog maar een kroes gedronken, haast u dan wat, dat het myn beurt ook word om te drinken.

A. Laat my 't schaaltje eens zien, myn Heer, ik zal u wat helpen.

262 d'Engelsche en Nederduytsche

D. *I will help my self, give me the Bottle.*

A. *Hold, here it is, it is almost empty.*

D. *There is enough still for me.*

E. *He draws pretty well for a little man.*

A. *Come, let us open the other Bottle, I am so dry, that I could drink the Sea and Fishes.*

B. *You spill, have a care what you do.*

C. *You cannot make so much as you have left.*

A. *I am to-blame, I confess; but seeing I have committed a fault, I must drink it.*

B. *This Wine will make a Cat speak.*

A. *Gentlemen, let us empty our Bottle,*

D. *Ik zal myzelven helpen, geef my de Bottelje maar.*

A. *Hou daar, hy is atschier leeg.*

D. *Daar is nog genoeg in voor my.*

E. *Hy haalt wel na hem, voor zo een kleyn man.*

A. *Kom, laat ons de andere Bottelje op doen; ik heb zulk een dorst, dat ik de Zee en de Visschen wel zou kunnen opdrinken.*

B. *Gy stort, zietoe wat gy doet.*

C. *Gy kunt zo veel niet maaken, als gy verlooren hebt.*

A. *Ik beken schuld; maar dewyl ik de fout begaan heb, zo behoort ik ook te drinken.*

B. *Deeze Wyn zou een stomme wel doen sproeken.*

A. *Heeren laat ons de Bottel leeg maa-*

S A M E N S P R A A K. 263

before we come out of the Boat.

C. Give a Glass to these poor Watermen that have taken so much pains to row.

D. Here, Friends, this is for you.

Thanks, Gentlemen.

A. Gentlemen, shall we pay for the Boat now, or shall we pay them when we come back?

B. Do as you please, as you think good.

C. No, no, we will pay when we come back.

D. That is a very fine and delightfull place.

A. So it is.

B. Gentlemen, will you have me carry you to that honest mans house, I spoke to you

ken, eer wy uyt de schuyt gaan.

C. Geef deeze arme Schuytvoorders, die zo veel moeite gedaan hebben om te roeyen, ook een glas.

D. Hier vrienden, dat is voor u.

Grooten dank, Heeren.

A. Heeren, zullen wy nu voor de Schuyt betaalen, of zullen wy betaalen als wy te rugge komen?

B. Doet zo als 't u belieft, zo als gy 't goed vindt.

C. Neen, neen, wy zullen betaalen als wy weer te rug komen.

D. Dit is een schoone en vermaakelyke plaats.

A. Zo is 't.

B. Heeren, wilt gy dat ik u aan 't Huys van dien eerlyken Man brenge, daar ik u van

264 d'Engelfche en Nederduytsche

of when we came away.

C. *Hath he got good Wine.*

B. *He hath some excellent.*

D. *Let us go there then.*

B. *Besides, he is a man of good company too.*

He hath been in Holland, he can speak good Dutch.

He is altogether merry, he always sings.

He hath many drinking Songs.

He will make you burst with laughing.

One is never weary of his company.

A. *Let us go there quickly then, he is such a man as I would have.*

B. *Your Servant, Landlord.*

Sir, your most humble Servant.

zeyde toen wy afgingen?

C. Hy heeft goede Wyn.

B. Hy heeft 'er die heerlyk is.

D. Laat ons daar dangaan.

B. En behalven dat, 't is ook een man van goed gefelschap.

Hy heeft in Holland geweest, hy kan goed Duytsch Spreken.

Hy is heel vroolyk, hy zingt altyd.

Hy heeft veel drinkdeuntjes.

Hy zal u van lachen doen barsten.

Men is nooit moede van zyn gefelschap.

A. Laat ons dan met der haast daar na toe gaan, dat is zo een man als ik zoek.

B. Uw dienaar, Hospes.

Myn Heer, ik ben uw zeer ootmoedige dienaar.

How

How do you do?

Verrie well at your service.

We are come to take a little divertisement here, these Gentlemen and I.

I have commended to them, both your self, and your good Wine.

Sir, I am much obliged to you, I give you thanks for it.

Gentlemen, you are all very welcome.

Will you be pleased to walk up Stairs, I have some ho-go that I will send you up, with some of the best Wine of a high colour, it is like me?

For although I am not high minded, I love to drink high, chiefly about the higher time of the day, (the Evening) and yet I never

Hoe vaart gy al?

Zeer wel om u te dienen.

Deeze Heeren en ik zyn hier gekomen om ons wat te verlustigen.

En ik heb u en uw goede wyn haar aangepreesen.

Myn Heer, ik ben daar over aan uw verplicht. Ik bedank 'er u voor.

Heeren, gy zyt alle zeer welkom.

Belieft gy na boven te gaan. Ik heb iets hartigs gereed dat ik u zal zenden, met een kan van de beste Wyn, die hoog van koleur is, gelyk als ik.

Want hoewel ik niet hoogmoedig ben, zo drink ik echter gaarn lustig, en voornaamelyk als 't hoog op den dag is (tegens den avond) en nochtans

*stumble, nor am never
more impertinent nor
insolent.*

*B. Well, Gentlemen,
did not I tell you, that
this man was very good
company.*

*C. Truly, he is very
merry.*

*A. He is a good fel-
low, I must make
acquaintance with
him.*

*B. You will delight
in his company, when
you know him.*

*Gentlemen, I bring
you something that
was never eaten yet.*

*Do you see this
Neats-tongue?*

*You never saw it be-
fore.*

*Though it were for
the Kings mouth, it
could not be better.*

*C. Landlord, we are
engaged to you, come,*

struykel ik nooit, nog-
te ben ik ooit daar
door te onbescheyde-
ner of baldadiger.

*B. Wel Heeren,
heb ik u niet gezegd,
dat deeze Man een
goed gezelschap was.*

*C. Waarlyk, hy is
zeer vrolyk.*

*A. 't Is een goe
flokker, ik moet wat
kennis met hem maa-
ken.*

*B. Gy zult vermaak
hebben in zyn gezels-
schap als gy hem kent.*

*Heeren ik breng u
iets, dat nooit te voo-
ren gegeten is.*

*Ziet gy deeze Ofsse-
tong?*

*Gy hebt hem noit te
vooren gezien.*

*Al was het voor des
Konings mond, zo en
kon het niet beter
wezen.*

*C. Hospes, wy zyn
aan u verplicht, kom*

Sit down here by me.

I love you, you are of a good humour, I am going to drink your health.

Will you do me reason?

Yes indeed, Sir, I do reason to all the World.

And especially unto honest people.

B. Landlord, you and I must be better acquainted.

Truly, Sir, if you get acquaintance with me, you will do well; for I love greatness And though I am no great Man, I do as my Grandfather did. I rise betimes in the Morning, before it be broad-day, and I drink a great Glas of Wine.

A. You do as an

zit hier wat by my neer.

Ik heb zin in u, gy bent van een goede aardt, ik zal op uw gezondheid drinken.

Wilt gy my bescheyt doen?

Jazeker, myn Heer, ik doe aan al de wereld bescheyd.

En byzonderlyk aan eerlyke luyden.

B. Hospes, gy en ik moeten beter kennis t'zamen maaken.

Waarlyk, myn Heer, indien gy kennis met my maakt, gy zult wel doen; want ik hou veel van grootheyt, en hoe-wel ik geen groot man ben, zo doe ik nochtans als myn Grootvader deed. Ik staa's Morgens bytyds op, aeer het hoog dag is, en ik drink een groot glas Wyns.

A. Gy doet, als een
M 2 ho-

268 d'Engelsche en Nederduytsche

honest man ought to do.

D. Landlord, here is to you.

I heard that you have a great many good Songs, pray sing us one.

Yes, Sir: But pray cut this Neats tongue, I assure you, that it is an exceeding good one.

A. Lend me a Knife, Landlord and I will cut it.

B. Truly, it looks well.

Gentlemen did not I tell you so, another time you will believe me.

D. We did not doubt, but that it was good upon your word.

Faste a little of this white Wine, I believe you will like it.

A. I will pledge you

eerlyk man behoort te doen.

D. Hospes 't geldt u.

Ik heb gheoord, dat gy een deel goede deuntjes hebt, eylieve zing 'er ons een.

Ja, myn Heer; maar ik bid u, snyd deeze Ofsentong eens op, ik verzeker u dat hy puyk is.

A. Leen my een Mes, Hospes, ik zal hem opsnijden.

Zeker hy ziet 'er wel uyt.

Heeren heb ik u zo niet gezeyd, op een ander tyd zult gy my gelooven.

Wy en twyfelden niet of hy zou goed zyn, op uw woord.

Proeft een weynig van deeze witte Wyn, ik geloof dat hy u wel zal aanstaan.

A. Ik zal u bescheyd well,

well, Sir, it is the health of your inclinations.

Sir, I drink it to you.

B. I receive it with all my heart.

C. Landlord, I find this Tongue a little too much salted, have you got nothing else for me? For I love not things that are so salted.

I have a couple of good Pullets below on the spit.

Well, bring them up to us, if you please.

A. Ah, ah, you have then a mind to feast.

H. The Gentleman is of my humour, he is not dainty-mouthed, but he loves good victuals well.

C. Our Landlord saith right; but I will tell you

doen, wel myn Heer, 't is op de gezondheyd van uw neygingen.

Myn Heer, ik breng het u.

B. Ik ontfang het van gansch'er harten.

C. Hospes, ik bevind dat deeze tong wat te hartig gezouten is, hebt gy niet iets anders voor my, want ik hou niet van dingen, die zo gezouten zyn.

Ik hebben paar goede Kuykens beneden aan 't Spit.

Wel brengze ons eens boven, zo 't u beliefd.

A. Ho, ho, gy meent dan een gastmaal aan te rechten.

H. Die Heer is van myn aardt, hy is geen lekkermond, maar hy houd wel van goede kost.

C. Onze Hospes zegt wel, maar ik zal u nog

270 d'Engelsche en Nederduytsche

more, when my belly is full, I want but a few things to satisfy my hunger.

D. Sir, I blow this cup from you, you preach too long upon the vintage.

C. Well, well, like for like.

B. But, Gentlemen, you do not mind that it begins to be late.

A. Do not trouble your self, we shall have time enough.

Gentlemen, here are the two Pullets, they are as tender as...

B. Sit you down there, Landlord, and eat a bit with us.

H. Gentlemen, I will tell you one thing, I eat not much; but I make it up in drink.

C. We must do so,

meer zeggen: wanneer myn buyk vol is, ik heb maar weynig van doen om myn honger te verzaaden.

D. Myn Heer, ik blaas die roemer van u, gy preekt al te lang over de Wyntyd.

C. Wel, wel, Leer om leer.

B. Maar, Heeren, gy geeft 'er geen 'acht op dat het laat begint te worden.

A. Ontruft u zelve niet, wy zullen tyds genoeg hebben.

Heeren, hier zyn de twee Kuykens, zy zyn zo murw als...

B. Zit daar neer, Hospes, en eet wat met ons.

H. Heeren, ik zal u een ding zeggen: ik eet niet veel, maar ik maak het goed met drinken.

C. Zo moeten we little

little eating , much drinking.

L. I act my part well enough; for I do really believe, that as long as I drink I shall never die.

D. You say right; but otherwise when you are dead, you shall drink no more.

L. Alas, what misfortune, when I think upon it; come, let us drink then, while we live.

A. Drawer, go and draw us of the same White Wine.

I will, Sir.

Make haste.

A. Come, Landlord, sing a sudling Song.

I will, Sir, but I must first drink a Glas.

B. This Drawer is long a coming.

L. He would be sit

doen, weynig eeten en veel te drinken.

H. Ik quyt my wel genoeg, want ik geloof waarlyk, dat zo lang als ik drink ick nooit zal sterven.

D. Gy hebt gelyk, maar anders, wanneet gy ook dood bent zult gy niet drinken.

H. Eylaas wat een ongeluk, als ik 'er aan denk: kom laat ons dan drinken, terwyl wy leeven.

A. Tapper, gaaen tap van de zelfde witte Wyn.

Ik zal, myn Heer. Haast u wat.

A. Kom, Hospes, sing een dronkemans deuntje.

Ik sal, myn Heer, maar ik moet eerst een glaasje drinken.

B. Deze Jongen blyft lang weg.

H. Hy zou bequaam

to fetch death.

Why dost thou make us stay so long?

C. Come, Landlord, this is to your health, and to thank you for your good company.

L. Sir, I am your most humble Servant.

I am to give you thanks for the honour you have been pleased to bestow upon me.

B. What do we owe you, Landlord?

Gentlemen, there is eight shillings for Wine, pay what you please for the rest.

Here Landlord there is fifteen shillings for all, are you content?

Yes, Sir, and give you many thanks besides.

zy om den Dood te haalen.

Waarom laat gy ons zo lang wachten?

C. Kom, Hospes, dit is op uw gezondheid, en om u voor uw goed geselschap te bedanken.

H. Myn Heer, ik ben u zeer ootmoedige dienaar.

Ik zal u bedanken voor de eer die gy my hebt gelieven te doen.

B. Wat zyn wy u schuldig, Hospes?

Heeren daar is acht schellingen voor de Wyn te quaad, betaalt voor de rest wat u goed dunkt.

Daar, Hospes, daar is vyftien schellingen voor alles, bent gy te vrede?

Ja myn Heer, en ik bedank u hooglyk daar en boven.

Farewell, Landlord, till wee see you again.

Gentlemen, your most humble servant, I hope you will do me the favour to come and see me againe.

Yes, yes, we will.

You shall always command the best Wine.

We thank you, Landlord.

Gentlemen, I wish you well home.

We thank you, Landlord.

We have staid there a long while, it is very late.

Let us go quickly to find out our Boat.

Truly, this man is good company.

So he is.

He deserves that people should go to his house.

Vaarwel, Hospes, tot weerfiens toe.

Heeren, uw seer ootmoedige dienaar, ik hoop dat gy my de gunst sult doen, en my aanspreken.

Ja, ja, wy zullen.

Gy zult altyd met de beste Wyn gediend worden.

Wy bedanken u Hospes.

Heeren, ik wensch U L. wel t'huys.

Wy bedanken u Hospes.

Wy hebben daar een langen tyd geweest, het is al heel laat.

Laat ons wat ras gaan, om onze schuyt te vinden.

Zeker, decze man is goed geselschap.

Zo is hy.

Hy verdient dat men tot zynent zou gaan.

*He receives people
very kindly.*

*Come, honest friends,
we have staid a lit-
tle longer than we
thought.*

*You must make a lit-
bast, if you please.*

*As much as we can
possible, Gentlemen.*

*Do then, you shall
have another shilling
to drink.*

*I think we shall have
time enough.*

*It is a fine weather,
we have wind and
tide, we shall come
home in good time.*

*The Moon shines
bright, we go a great
pace, we shall quickly
be at London-Bridge.*

*These men are strong,
they row with all their
strength.*

Hy ontfangt de
luyden zeer vriende-
lyk.

Kom Vrinden, wy
hebben een weynig
langer uytgebleeven,
dan wy gedacht had-
den.

Gy moet u wat haa-
sten, zo't u belieft.

Zoveel als wy kon-
nen, Heeren.

Doet zo, dan zult
gy nog een schelling
tot drinkgeld hebben.

Ik denk dat wy tyds
genoeg sullen hebben.

Het is mooi weer,
wy hebben voor de
wint en voor stroom,
wy zullen bytyds
t'huys komen.

De Maan schynt
helder, wy gaan snel
voort, wy zullen met
der haast by de Brug
van Londen weezen.

Deeze kaerels zyn
sterk, zy roeijen uyt
alle haare magt.

How

*How pleasant it is
now upon the Water!*

Are not those fishers?

Yes, Sir.

*Do you think they
have got any fish?*

Yes truly, they have.

Let us buy some.

*No, no, let us not
stay, we have not too
much time.*

*What should we do
with that fish.*

We will eat it.

*There is enough at
the Fishmarket.*

*You say right; but it
is not so good, and it
is dearer.*

*It is as good every
jot, what matter is it,
how dear it is? it is not
too dear neither.*

*I do not love fish;
I love flesh better.*

Hoe vermaaklyk is
't nu op 't water.

Zyn dat geen Vis-
schers?

Ja, myn Heer.

Denkt gy dat zy visch
gevangen hebben?

Ja, wis hebbenze.

Laat ons wat koo-
pen.

Neen,neen,laat ons
niet wachten, wy heb-
ben niet al te veel tyd
over.

Wat zouden wy
met die visch docn?

Wy zoudenze eeten.

Daar is genoeg op
de Fischmarkt.

Gy hebt gelyk,maar
zy is niet zo goed, en
zy is duurder.

Zy is volkomen zo
goed. Wat legt'er aan
gelegen hoe duur ze is?
En zy is ook zo duur
niet eens.

Ik hou niet van
visch, ik heb liever
vleesch.

You are a great flesh-eater.

There is nothing better than a good stewed Carp.

You have reason.

I love Tenches extremely, when they are well seasoned.

So do I.

Metbinks that they do dresh fish better in Holland than here.

That is true, the Dutch are better Cooks then we are.

Yet I have eaten some well dressed in this Countrey.

I believe it.

I was at Kingston a while ago with a Gentleman, a friend of mine, that carried thither two great Carps from London; we had them drest for us very well in our Inn. I did never

Gy bent een groote vleescheeter.

Daar is niet beter als een goede gestoofde Karper.

Gy hebt gelyk.

Ik hou byzonder van Zeelt, wanneer ze wel toegemaakt is.

Zo doe ik ook.

My dunkt dat zy in Holland de visch beter toemaaken als hier.

Dat is waar, de Hollanders zyn beter Koks dan wy.

Ik heb 'er evenwel in dit Land gegeten, die wel toegerecht waaren.

Ik geloof't wel.

Ik was een poos geleden, eens te Kingstone met zeker Heer, een vriend van my, die twee groote Karpers van Londen mede nam; en wy kreegen ze zeer wel toegemaakt in onze Herberg; Ik

eat any thing so good.

In what Inn did you lodge?

At the Castle.

It is true, it is a good Inn; there is a handsome Maid which is a very good Cook.

Ab, ab, we are come already to the Tower.

If it were not so late, we would go to visit a Gentleman a friend of mine in the Tower, that would entertain us nobly.

It is too late, it must be some other time.

When you please, we shall go there.

O God be thanked, we are arrived.

Softly, Gentlemen, step out one after another, we are come in good time.

heb nooit iets beter gegeten.

In wat Herberg waart gy t'huys?

In 't Kasteel.

't Is waar, dat is een goede Herberg, daar is een aardige Meyd, die een braave Kok is.

Ho, ho, wy zyn alree by den Tour gekomen.

Indien 't zo laat niet was, wy moften een zeker Heer, een vriend van myn, in den Tour gaan bezoeken, hy zou ons trefelyk onthaalen.

't Is nu al te laat; op een ander tyd eens.

Als 't u belieft, zo zullen wy 'er eens gaan.

O God zy gedankt; wy zyn al aan.

Zagtjes, Heeren, stap een voor een uyt, wy zyn nog in goede tyd aangekomen.

278 d'Engelsche en Nederduytsche

It is too late, let us pay for the Boat, it is good reason.

Here honest men, here is your money; here is another shilling that we promised you to drink.

We thank you Gentlemen.

Now, Gentlemen, it is time for us to take leave one of another.

Gentlemen, before we part, will you be pleased to let me give you a Glass of Sack?

No, Sir, we thank you, it shall be for another time.

Come, come, it is not so late.

For my part, I must go home, I will not drink to day, they stay for me at home.

Well, Sir, since you are not pleased, fare-

't Is alte laat, laat ons voor de schuyt betaalen, 't is reden.

Daar Maats, daar is uw geld, en daar is nog een schelling, die wy u tot drinkgeld beloofden.

Wy bedanken u, Heeren.

Nu Heeren, 't is tyd dat wy onse afscheyd van malkanderen neemen.

Heeren, eer wy scheyden, belieft het u dat ik u nog een glaasje Sek geef?

Neen, myn Heer, wy bedanken u, op een ander tyd eens.

Kom, kom, 't is zo laat nog niet eens.

Ik voor my moet t'huys gaan, ik wil van daag niet meer drinken; zy wachten t'huys na my.

Wel, myn Heer, dewyl 't u niet belieft,

well, I rest your servant.

I thank you for your good company.

Gentlemen, your most humble servant.

I wish you a good evening, and a good night.

The forty-forst Dialogue.

Gentlemen, I am going to take my leave of you.

Why will you go?

Because it is almost dinner time.

Can you not dine with us?

Sir, I give you thanks, I cannot stay to day.

Why, what business have you?

I have not much business; but I must

vaarwel dan, ik blyf uw Dienaar.

Ik bedank u voor uw goed gezelschap.

Heeren, uw zeer ootmoedige Dienaar.

Ik wensch u een goeden avond, en goeden nacht.

De een-en-veertigste i'Zamenspraak.

Heeren, ik zal myn affscheydt van u neemen.

Waarom wilt gy heen gaan?

Om dat het schier eetens tyd is.

Kont gy van den middag niet met ons eeten?

Myn Heer, ik bedank u, ik kan 't van daag niet wachten.

Waarom, wat hebt gy te verrichten?

Ik heb juyft niet veel te verrichten, maar ik

needs dine at home to day.

Have you invited any body to dine with you?

No, but I did promise a Dutch Gentleman, who doth not understand our Language, to go along with him into the City, to help him to buy some commodities.

What time do you look for him?

I look for him about two a clock.

Are you sure he will come?

I am not sure of it, but seeing I have promised him, I must needs be at home.

It is well done.

Well then, I will not hinder you.

Farewel, your Servant.

moet noodzakelyk van de middag t'huys eeten.

Hebt gy iemand genood om met u te eeten?

Neen, maar ik heb een Duytsch Heer, die onze taal niet en verstaat, beloofd met hem in de stad te gaan, en hem behulpzaam te zyn in 't koopen van eenige waaren.

Wat tyd verwacht gy hem?

Ik verwacht hem omtrent twee uren.

Bent gy verzekerd dat hy komen zal?

Ik ben 'er juyft niet van verzekerd, maar evenwel dewyl ik 't hem beloofd heb, zo moet ik maaken t'huys te zyn.

't Is wel gedaan.

Wel ik zal u dat niet hinderen.

Vaarwel, uw Dienaar.

Sir,

S A M E N S P R A A K. 281

*Sir, I am your most
humble Servant.*

*Boy, go upon the
door to Master...*

I can open it myself.

*But you have not the
Key.*

*How! do you lock
your door?*

It is our custom.

*Pray, Sir, oblige me
so much as to present
my respects to your
Sister.*

*Sir, I shall not fail,
but she is very much
your Servant.*

*I am her most hum-
ble Servant.*

*When shall wee see
one another again?*

*Tomorrow if it ple-
ases God.*

*I will come and see
you.*

Myn Heer, ik ben
uw zeer ootmoedige
Dienaar.

Jongen, doe de deur
open voor Mr...

Ik kan hem zelf
wel open doen.

Maar gy hebt de
sleutel niet.

Hoe, sluyt gy uw
deur?

't Is onze gewoonte
zo.

Ik bid u, myn Heer,
dat gy my zo veel ver-
plicht, dat gy myne ge-
biedenis aan uw zuster
doet.

Myn Heer, ik zal
niet in gebreken bly-
ven; maar zy is uw
Dienaresse.

Ik ben haar zeer
ootmoedige Dienaar.

Wanneer zullen wy
malkander weer zien?

Morgen, als God
belieft.

Ik zal u komen be-
zoeken.

282 d'Engelsche en Nederduytsche

Pray do.

I will expect you, farewell.

James, where goest thou?

I was going to look for you, Sir.

What is the matter?

They stay for you to dinner.

What! is it so late?

It is twelve a Clock.

Already?

They say so.

Who is at home?

It is Mistress such a one, who is come this morning to see your Sister.

How long hath she been there?

She came as soon as you went out, but your Sister went to walk abroad with her, and they came back together.

Doth she dine at home?

Ik bid u, doe zo.

Ik zal u verwachten, vaarwel.

Jacobus, waar heen?

Ik ging om na u te zien, mijn Heer.

Wat is de reden?

Zy wachten na u met eeten.

Wat! is het dan zo laat?

't Is twaalf uuren.

Alreede?

Zy zeggen zo.

Wie is 'er t'huys?

't Is Juffrouw zo een, die van de morgen gekomen is om uw Zuster te bezoeken.

Hoe lang heeft zy 'er al geweest?

Zy quam zo dra als gy uytgegaan waart: maar uw Zuster ging eens met haar uyt, en zy quamen t'zamen weerom.

Zal zy t'huys eeten?

SAMENSPRAAK. 283

I think so, Sir.

Is the dinner ready?

Yes, Sir, they only stay for you to sit down.

Let us make haste then, the clock strikes.

It is twelve, Sir.

Are you sure of it?

Yes, Sir, it is so much.

I did not think it was so late.

Ring the Bell.

Ring hard.

They are coming, Sir.

Madam, your most humble servant.

Your most humble servant, Sir.

Madam, I am very glad to meet with you here so fortunately.

Sir, the Gentlemen

Ik geloof ja, mijn Heer.

Is de maaltijd gereed?

Ja mijn Heer, zy wachten, maar alleen na u om aan te zitten.

Laatenwe ons dan wat haasten, de Klok slaat.

Dat is twaalf, mijn Heer.

Weet gy 't zeker?

Ja, mijn Heer, 't is zo veel.

Ik dacht niet dat het zo laat was.

Trek aan de schel.

Schel hard.

Zy komen, — mijn Heer.

Juffrouw, uw zeer ootmoedige Dienaar.

Uw zeer ootmoedige Dienaresse, mijn Heer.

Juffrouw, ik ben blyde u hier zo gelukkig te ontmoeten:

Mijn Heer, Juffrouw

your Sister did me the honour to invite me to dinner, after a little walk that we have had together.

Ab! what a good sister I have, to invite to our house such persons as I honour as you,

I must kiss her presently for that very thing.

Come hither, sister, that I may kiss you.

Why will you kiss me?

Because of the happiness which you have procured me.

What happiness, Brother?

For having invited this Lady to dine with us.

I did it for my own interest, as well as for yours.

Truly, I am very

uw Zuster heeft my de eere gedaan, om my ten eten te noodigen, naa dat wy een weynig t'zamen gewandeld hadden.

O! wat een goede Zuster heb ik, dat zy zulke persoonen tot onzent noodigt, die ik eer als u.

Ist moet haar terstond kussen, alleen om die zaak.

Kom hier Zuster, dat ik u eens kus.

Waarom wilt gy my kussen?

Om dat gy my aan zo een geluk gchulpen hebt.

Wat geluk, Broeder?

Dat gy deeze Juffrouw by ons ten eten genodigd hebt.

Ik heb het zo wel om myn eygen belang gedaan, als om 't uwe.

Waarlyk, ik ben zeer
much

much ingaged to you both, for your kind love and your civilities.

Let us leave off compliments.

But, Brother, from whence come you that you made us stay so long?

I come from giving a visit.

But you might have dined without me.

You should not have staid for me.

You should have begun.

Your sister hath too much respect for you, Sir, as not to wait for you.

She stays for me sometimes, as the Fryer stays for the Abbot.

In earnest, Brother I

in u beyde gehouden, om uw vrindschap en beleefdheyd.

Laat ons de complimenten achter wege laten.

Maar, Broeder, waar komt gy van daan, dat gy ons zo lang hebt doen wachten.

Ik kom van een bezoek.

Maar ghy had wel zonder my kunnen eeten.

Gy zoudt na my niet gewacht hebben.

Gy zoudt maar begonnen hebben.

Uw Zuster, myn Heer, draagt u te veel eerbiedigheyd toe, dat zy u niet zoude wachten.

Zy wacht somtyds na my als de Monnik na de Abt.

In ernst, Broeder,

Sometimes wait too long for you, both at dinner and supper.

And sometimes also you dine well without me.

That seldom happens but when the time is past.

You are a good sister, I do not complain.

Truly, you were to blame to complain without a cause.

Come, come, let us talk of something else let us dine quickly, I begin to have a good stomach.

Besides that, I must make haste.

For I look for a Gentleman who is to call upon me as soon as I have dined.

How, Brother, will you leave the company

ik wacht somtyds al te lang na u met eeten, zo wel 's Middags, als 's Avonds.

En somtyds eet gy 's middags ook wel zonder my.

Dat gebeurt zelden, als wanneer de tyd verby is.

Gy bent een goede Zuster, ik heb niet te klaagen.

Zeker gy zoud te beschuldigen zyn, indien gy zonder oorzaak klaagde.

Kom, kom, laat ons van wat anders praa- ten; laat ons met der haast eeten, ik begin honger te krygen.

Behalven dat zo moet ik my haasten.

Want ik verwacht zeker Heer, die my zal aanspreken zo ras ik gegeten heb.

Hoe, Broeder, zult gy 't gezelschap van

of Madam?

Madam will be pleased to have the goodness to excuse me; For I am engaged by word of mouth to keep a Gentleman company into the City, who is to call on me presently.

Sir, I should be very sorry to hinder the effect of your promises.

Madam, I beg a thousand times your pardon, if I commit this day any incivility against you; but another time I will redeem this fault.

Sir, there is no fault, I assure you.

Madam, I know you to be so good, that I am sure you will not believe that it is for

Juffrouw verlaaten?

Juffrouw zal gelieven de goedheid te hebben, dat ze my verschoone, want ik ben door myn woord verbonden, om een Heer, die my terstont sal aanspreken, in de stad gezelschap te houden.

Myn Heer, 't zou my bedroeven, dat ik tot belet van uwe belofte zon strekken.

Juffrouw, ik bidde duyzendmaal om vergiffenisse, indien ik dezen dag eenige onheusheyd tegens u begaa, op een ander tyd zal ik deze font verbeteren.

Myn Heer, daar is niets misdreeven, dat verzeker ik u.

Juffrouw, ik weet dat gy zo goedgezyt, dat ik my wel mag verzekeren, dat gy niet gelooven zult, dat het

want of respect towards you.

Sir, I know you so well, that I know you to be the most civil Gentleman that ever I knew; that is all I can say.

Madam, you are too much obliging, you are obliging to an excess that is not imaginable. You will be pleased to grant me the permission to draw a conjecture of it to my advantage.

Alas, Sir, what do you speak of? My words are not able to advantage you in any thing.

uyt gebrek van eerbiedigheyd tegens u is.

Myn Heer, ik ken u zo wel, dat ik wel weet dat gy de beleefste Heer zyt, dien ik ooit gekend heb; en dat is alles wat ik zeggen kan.

Juffrouw, gy zyt al te verplichtende, gy zyt zo overdaadig verplichtende, dat het onbegrypelyk is: 't zal u gelieven my toe te staan, dat ik een gissing tot myn voordeel daar uyt trekke.

Helaas, myn Heer, waar spreekt gy van? Myne woorden zyn van zo weynig belang, dat zy u nergens toe kunnen te staade komen.

E Y N D E.

THE THIRD PART

Of the Compendious

G U I D E,

Containing a small

V O C A B U L A R.

HET DERDE DEEL

Van de korte

W E G W Y S E R,

Zynde een

W O O R D E - B O E K J E.

A V O C A B U L A R.

Een WOORDEN-BOEK.

dy
used for
 A ofte *An* werd by de *Engelsche* gebruyckt voor een voorstellige Artyckel, en betekent *een*; als *a Man* een mensch; *an Arm* een Arm.

A B

A B

to A <i>Bandon</i> Verlaaten.	<i>Abroad</i> Buyten.
to <i>Abuse</i> Verneederen.	<i>Abrogate</i> Te niet doen.
<i>Abash</i> Verbaast.	<i>Abrupt</i> Afgebroken.
to <i>Abate</i> Verminderen.	<i>Absent</i> Absent, afwezende.
an <i>Abbot</i> een Abt.	to <i>Absolve</i> Ontlaan.
to <i>Abbreviate</i> Verkorten.	<i>Absolutely</i> Absolutelyk, volkomenlyk.
to <i>Abhor</i> Verfoeyen.	to <i>Abstain</i> Onthouden.
to <i>Abide</i> Blyven, verblyven.	an <i>Abstract</i> een Kort begryp.
<i>Abject</i> Verworpen.	to <i>Abstract</i> Uyt-strecken.
to <i>Abjure</i> Verzweren.	<i>Absurd</i> Onbetamelyk.
<i>Ablative</i> Afnemer.	<i>Abundance</i> Overvloet.
<i>Able</i> Machtigh.	to <i>Abuse</i> Misbruyken.
to <i>Abolish</i> Te niete doen.	to <i>Accept</i> Aannemen.
<i>Abominable</i> Afgryfelyk.	<i>Acceptable</i> Aangenaam
<i>Abortive</i> Misboren.	<i>Access</i> Toegangh, access.
<i>Above</i> Boven.	an <i>Accident</i> een Toeval.
to <i>Abound</i> Overvloeijen.	<i>Acclamation</i> Toeroepinge.
<i>About</i> Om, omtrent.	

to *Accomplish* Volbren-
gen.
an *Accord* een Accoord,
overeenkominge.
According to Volgens,
na.
to *Account, Account,* or
esteem Achten.
an *Account* een Reecke-
ning.
to *Accuse* Beschuldi-
gen.
to *Accustom* Gewen-
nen.
an *Ache* or *pain* Pyn.
Head-ache Hooftpyn.
Tooth-ache tandpyn,
&c.
to *Acknowledge* Erken-
nen.
an *Acorn* een Akker.
to *Acquaint* bekend ma-
ken.
Acquaintance Gemeinsa-
me kennisse.
to *Acquit* Ontlasten.
an *Acquittance* een Qui-
tance.
an *Acre* of *Aker* een Ak-
ker of *Morgen*
(*Lands*).
an *Aff* een Ordinantie.
to *Aff* Doen.
an *Action* een Actie, han-

deling.
Acute, Scherp, subryl.
to *Add* By-doen.
an *Adder* een Adder.
Addicted, Begeven, ge-
negen.
Addition, Byvoeging-
ge.
to *Adhere* Aankleven.
to *Adjourn* Uytstellen tot
een sekere tyd.
to *Admire*, Verwonde-
ren.
to *Admit* Toelaten.
to *Admonish* Verma-
nen.
to *Adore* Aanbidden.
to *Adorn* Vercieren.
to *Advance* Verheffen.
Advantage Voordeel, a-
vantagie.
to *Adventure* Avonture-
ren.
an *Adverb* een By-
woord.
an *Adversary* een Tegen-
party.
Adversity Tegenspoet.
Advice Raat, advys
to *Advise* Beraden, advi-
seeren.
Adultery Overspel.
Affable Beleef, sprack-
saam.
A a a

Affection Genegent-
 heyt.
Affinity Maagſchap.
Affliction Verdrukkinge,
 quellinge.
 to *Afford* Geven, toege-
 ven.
 to *Affront* Affrontee-
 ren.
Afore Voor.
Afraid Vervaart.
After Na. Echter.
Again Wederom.
Against Tegen.
Age Ouderdom.
 an *Age* een Eeuw.
 an *Agent* een Agent.
 to *Aggravate* Bezwa-
 ren.
Aggravate Verleden, ge-
 leden.
Agony Afgst, bangig-
 heyt.
Aggravate Over- een-ko-
 mende.
 an *Ague* een koorts.
Aid Hulpe, onderſtant.
what Ail you? wat ſchort
 u?
 an *Aim* ben Mick, oog-
 merk.
 the *Air* de Lucht.
 to *Ake* or *Ache* Pyn heb-
 ben.

Alas Eylaas.
 an *Alien* een Vremde-
 ling.
Alike or *like* Gelyk.
Alive Levende.
All Al; alle.
 to *Alloy* or *mitigate* Ver-
 lichten.
All be it Alhoewel.
 to *Alledge* by - bren-
 gen.
Allegiance Onderdanig-
 heyt.
 an *Alley* een naauw
 Straatje, een gang.
Alliance Alliantie.
 to *Allow* Toeſtaan, toe-
 ſtemmen.
 to *Allos* Opleggen.
 to *Allure* Aanlokken.
 an *Almanack* een Alma-
 nack.
Almighty Almachtig.
 an *Almond* een Aman-
 del.
Almost bykans, naaſten
 by.
Alms Aalmoes.
Alſt Omhoog.
Alone Alleen.
Alouf Van verre.
Aloud Luyd van ſtem.
Already Alreede.
Alſe Ook,
 an *Al-*

an *Altar* een Altaar.
 to *Alter* Veranderen.
Although Hoewel.
Altitude Hoogte.
Altogether altemaal.
Alum Aluin.
Always Altyt.
I Am Ik ben.
 to *Amaze* Verbaast ma-
 ken.
Ambassador Ambassa-
 deur.
Amber Amber, brant-
 steen.
Ambiguous Twyffelach-
 tig:
Ambition Eergierig-
 heyd.
Ambushment Embusca-
 de.
 to *Amend* Verbeteren.
Amiable beminnelyk.
 to do *Amis* Qualyk
 doen.
Amity Vrientschap.
Among Onder, onder-
 tusschen.
 to *Amount* in reeckening
 bedragen.
Amorous minnelyk.
Ample breede, wyde.
Amplify vermeerde-
 ren.
 an *Anabaptist* een Men-

nonist *ofte* Men-
 nist.
Ancestors Voor - Oud-
 ders.
 an *Anchor*, *ancre* or *an-
 ker* een Anker.
Anchovies Ansjovis.
Ancient Oudt.
 the *Ankle bone* het Enkel-
 been.
And Ende.
 an *Andiron* een brandt-
 yser.
Anent Tegen.
Anew Van nieuws.
 an *Angel* een Engel.
Anger Toorn, gram-
 schap.
Angrie Gram.
 to *Angle* Visschen met
 den Angel-roec.
Anguish Anghst, benau-
 heyt.
Aniadvertion Aanmer-
 kinge.
 to *Animate* moedt ge-
 ven.
Animosity Grootmoedig-
 heyt.
Annihilate vernietigen.
 to *Anoint* Salven.
 to *Annoy* beschadigen, be-
 roeren.
Annual Jaarlyks.
 A a 3 *Anno*

Anon Terftont, ftaks,
Another Een ander.

an *Answer* een Ant-
 woort.

an *Ant* een Mier, Eem-
 te.

Antichrift Antichrift.

to *Anticipate* Voorko-
 men.

Antidote Tegengift.

Antipathy Tegen-ftin, te-
 gen-paffie.

Antiquity Outheyd.

an *Anvile*, een Aanbeelt.

Anxiety liet *Anguifh*.

Any Eenige.

Any where Ergens.

Apace Met haaft, haafte-
 lyk.

Apart Byzonder.

an *Ape* een Aap.

Apofbacy Af-val.

Apostle Apostel.

an *Apothecarie* een Apo-
 teker.

Apparent klaar, open-
 baar.

Apparel kleeddinge.

an *Apparation* een Ver-
 fchyninge.

to *Appeal* Appeleeren,
 tot hooger Recht roe-
 pen.

to *Appear* te voorfchyn
 komen.

to *Appease* Te vreden
 ftellen.

an *Appendix* een Aan-
 hangfel.

to *Appertain* Toebehoor-
 ren.

an *Appetite* een Appe-
 tyt.

Applaufe Toejuichin-
 ge.

an *Apple* een Appel.

to *Apply* Toevoegen, toe-
 paffen.

to *Appoint* Ordineeren,
 toeffellen, affignee-
 ren.

to *Apprehend* Aangrypen,
 vangen, vatten.

Apprentife een koopmans
 knecht, een leer-jon-
 gen.

to *Approach* Aannade-
 ren.

to *Appropriate* Toe-eyge-
 nen.

to *Approve* Voor goet
 keuren, approbeeren.

an *Apron* een Schorte-
 kleedt.

Apt Boquaam.

Aptnefs Ghefchickt-
 heydr.

Ary (in battel) Slagor-
 der.

Aray (in cloaths) Cie-
raat.
an *Arbitrator* een Scheids-
man.
a (green) *Arbour* een
(groen) Pryeel.
an *Arch-Duke* een Aerts-
Hertog.
an *Archer* een Boogschie-
ter.
Ardent Bernende, vye-
righ.
to *Argue* Disputeeren.
an *Argument* een Argu-
ment.
to *Arise* Opstaan.
Aritbmetick Cyffer-
konst.
an *Ark* een Arcke.
an *Arm* een Arm ofte
Erm.
to *Arme* Wapenen.
an *Armourer* een Wapen-
maker.
Arms (weapons) Wape-
nen.
an *Army* een Leger.
to *Arraign* Voor een
Vyerschaar beschul-
digen.
to *Arrest* Grypen, arre-
steeren.
Arrived Aangekoo-
men.

Arrogance Presumtie, ho-
vaardye.
an *Arrow* een Pyl.
Art Konste.
an *Artechoke* een Arte-
locke.
an *Arterie* een Slagh-
ader.
an *Artiste* een Artyckel.
an *Artificer* een Konste-
naar.
Artillerie Geschut, Ar-
tillerye.
As Als, gelyk.
to *Ascend* Opklimmen.
to *Ascertain* Verseeke-
ren.
to *Ascribe* Toe-schry-
ven.
Asham'd Beschaamt.
Ashes Asche.
an *Ash tree* een Eschen-
boom.
Aside Ter zyden.
to *Ask* Vragen.
an *Asp* een Aspick, een
Slang.
an *Aspiration* Aanblasin-
ge.
to *Aspire* Eersucht heb-
ben.
Asquint Scheelachtig.
an *Ass* een Ezel.
to *Affay* Probeeren.

to *Affail* or *assault* Aan-
 vallen.
 to *Assemble* Versame-
 len.
 to *Assent* Toe - stem-
 men.
 an *Assignment* een Assig-
 natie.
 to *Assist* bystaan.
Assistance Hulp.
 to *Associate* Vergezet-
 schappen.
 to *Assail* Ontbinden.
 to *Assure* Verzekeren.
 to *Assuage* Versoeten.
 to *Astonish* Verbaast ma-
 ken.
Astonished Verbaast.
 to go *Astray* Dwalen.
Asunder Apart.
As Tot.
 to *Attain* Verkrygen.
 to *Attempt* Onderwin-
 den.
 to *Attend* Wachten.
Attire kleeding.
Attonement Versoenin-
 ge.
 to *Attract* Aantrekken.
 an *Attorney* een Procu-
 reur.
 to *Attribute* Toe-recke-
 nen.
 to *Avail* Nuttig zyn.

Avarage Avary.
Avarice Gierigheyd.
Audience Gehoor.
 to *Avenge* Wreeken.
 to *Averr* Waar-maken.
 to *Augment* Vermeerde-
 ren.
 an *Aunt* een Moeye,
 Meutje.
 to *Avouch* Verseecke-
 ren.
 to *Avoyd* myden, vermy-
 den.
Austere Grimmig.
Authoritie Autoriteit,
 Overigheid.
Autumn Herfst.
Aw Ontfang.
 to *Awake* Ontwaken.
Aware Voorziende, acht-
 nemende.
Away Uyt de wegh.
 an *Aw* een Elfen
Awry krom, scheef.
 an *Ax* een byl.
 an *Axle tree* Wagen-
 assche.
Ay Eeuwiglyk.
Azure Hemels blauw.

B

to *Babble* Praten, klap-
 pen.

a *Babe*

a *Babe* een kleyn kindje.
 a *Babie* een Poppetje.
 a *Baboon* een Bayiaan.
 a *Bachelor* een Ongetrouwt man.
 the *Back* den Rug.
 to *Backbite* Iemandt achter zijn reg quaat spreken.
 the *Backbone* den Ruggraat.
 to *Back-side* te rugge glyen.
Backwards Ruggewaarts.
Bacon Speck.
Bad Quaat.
 a *Badge* een teeken.
 a *Badger* een Das.
 a *Bag* een Sakje.
Baggage bagagie.
 a *Bag-pipe* een Sackpyp.
Bail borge.
 a *Bailiff* een Baljuw.
 to *Bait* Pleyfteren.
 a *Bait* (for fish) Aas voor vis.
Baix bayen.
 to *Bake* backen.
Ballast ballast.
Bald kaal.
 a *Bale* een baal.

a *Balk* een balk.
 a *Ball* een bal.
 a *Balance* een balance.
Balm balssem.
Balsam balssem.
 a *Band* (of *Soldiers*) een bende (Soldaten)
 a *Band* een band.
 a *Band* (for the neck) een bef.
 to *Bang* slaan.
 to *Banish* bannen.
 a *Bank* or *bench* een bank.
 a *Bank* (of the Sea) een bank, dyk, ofte kant van de zee.
 a *Bank* or *hillock* een heuvel.
 a *Bank* (for Use-money) een Wisselbank.
 a *Banker* een Bankier.
 a *Bankrupt*, *bankrout* een bankeroetier.
 a *Banner* een Vaan, banniere.
 a *Banquet* banket.
 to *Baptise* doopen.
Baptism den Doop.
 a *Bar* or *lever* een handboom.
 to *Bar* or *bolt* Grendelen.
 a *Barber* een Barbier.

Bare Bar, naakt.
 a *Bargain* Over een komen op een koop.
 a *Barge* een Schipken met riemen.
 to *Bark (as a dog)* Baffen, blaffen.
Bark (of a tree) Schors ofte bast van een boom.
 a *Bark* een kleyn scheepjen.
Barley Gerste.
 a *Barn* een Schuer.
 a *Barnacle* een Capeson.
 a *Barrel* een Tonneken.
Barren Ontvruchtbaar.
 a *Barrow (with weels)* een Kruiwagen.
Base Slecht, gering.
Bashfull Schaamachtig.
 a *Basket* een Mand.
 a *Bason* een Becken.
 a *Bastard* een Bastard.
 a *Bat* een Vledermuys.
 a *Bat* or *club* een Stok, kluppel.
 a *Bath* een Badstove.
 to *Bathe* Baden.
 a *Battail* or *Battel* Battalje ofte strydt.
 a *Band* een Koppelster.

a *Bandy house* een hoerhuys.
 to *Bawl* Schreeuwen.
 to *Bay* Baffen.
 a *Bay-tree* een Laurierboom.
 to *Be Zyn*.
 a *Beacon* een Baken.
 a *Beadle* een Bedel, Uytroeper.
Beads Koralen.
 a *Beak* een Vogels bek.
 a *Beam* een Balk.
 a *Beam (of the Sun)* een Strale (der Sonne.)
 a *Beam* een Boom.
 to *Bear* Dragen.
 to *Bear* or *suffer* Verdragen, lyden.
 to *Bear* or *bring forth* Baren.
 to *Bear off* Af-houdeo.
 to *Bear up* ondersteuten.
 to *Bear sway* Heerschen.
 a *Beer* een Beer.
 a *Beard* een Baard.
 a *Bearer* een Drager.
 a *Beast* een Beest.
 to *Beat* Slaan.
Beautie Schoonheid.
Because Om dat.
 to *Beck* or *nod* Knikken met het hoofd.

it *Becometh* het Be-
 taamt.
 a *Bed* een Bed.
 a *Bed-stead* een Bedste-
 de.
 a *Bed-fellow* een By-
 slaap.
 to *Bedew* bedauwen.
 a *Bee* een Bye.
 a *Bee hive* een Bye-
 korf.
Beef Osse vleesch.
Been Geweest.
Beer Bier.
 a *Beetle* een Beytel.
 to *Befall* bevallen.
Before te vooren.
 to *Beg* bedelen.
 to *Beget* Teelen.
 to *Begin* beginnen.
Begotten Gegenerereert.
 to *Beguile* bedriegen.
Behalf van wegen.
Behaviour Gedraagzaam-
 heid.
 to *Behead* Onthoofden.
Behind Achter, na.
Behold Siet daar.
 to *Behold* Aanschou-
 wen.
 it *Behoveth* het behoort.
Being het wezen.
 to *Belch* Wind breken.

to *Beleagur* Belege-
 ren.
Belief Geloof.
 to *Believe* Gelooven.
 a *Bell* een klok, schel.
 the *Bellie* de buyk.
 to *Bellow* Loeyen.
Bellows Blaasbalk.
 to *Belong* Toebehoor-
 ren.
Beloved Beminde.
Below, Onder, benee-
 den.
 a *Belt* een Gordel riem.
 a *Belt (for a sword)* een
 Draagband.
 to *Bely* beliegen.
 to *Bemoan* beklagen.
 a *Benck* een Bank.
 to *Bend* buygen.
Beneath beneden.
Benediction Zegenin-
 ge.
Benefit Weldaad.
Beneficial Profyte-
 lyk.
Benignitie Goedertierent-
 heid.
Bent Geboogen.
Benumbed Slaperig van
 leden.
 to *Bequeath* Nalaten by
 Testament.

to *Beray* beſmetten.
 to *Bereave* berooven.
 a *Berry* een Besje.
 to *Befeek* Smeeken.
 it *Befeemeth* het be-
 taamt.
Besides beneffens.
Besides himself buyten
 weſten.
Besides that Daar-en-bo-
 ven.
 to *Befiege* belegeren.
 to *Besmear* Beſmee-
 ren.
 a *Besom* een Beſem.
 to *Bespeak* Beſpreec-
 ken.
 the *Best* de beſte.
 to *Bestow* uitgeeven of
 ſchenken.
 to *Betake* begeben.
 to *Bethink* bedenken.
Betimes By tyden ,
 vroeg.
 to *Betoken* beteek-
 nen.
 to *Betray* Verraden.
 to *Betroth* Ondertrou-
 wen.
Better beter.
Between Tuſſchen.
 a *Bever* Beyer , Ca-
 ſtoor.

to *Bewail* beweenen.
 to *Beware* behoeden.
 to *Bewitch* betoove-
 ren.
 to *Bewray* Ontdec-
 ken.
Beyond Over , aan de over
 zyde.
 a *Bib* een Slabdoek.
 to *Bib* Dikmaals ſuy-
 pen.
 the *Bible* den Bybel.
Bickering kyvinge.
 to *Bid* gebieden.
 to *Bid* Nooden.
Big Groot , buyc-
 kigh.
 a *bill* een byt.
 a *Bill of Exchange* een
 Wiſſelbrief.
 a *Billiard* een kleyne
 dal.
 to *Bind* binden.
 a *Bird* een Vogel.
 a *Bird-sage* een Vogel-
 koye.
Bird-lime Vogel-lym.
Birth Geboorte.
Bishop Biſſchop.
Bisket biskuyt.
 a *Bit* een Gebit , een
 Toom.

a *Bitch* een Teeve.
 to *Bite* byten.
Bitter bitter.
Bitterness bitterheyd.
 to *Blab* klappen.
Black Swart.
 a *Blackmore* een Mori-
 aan.
 to *Bladder* een blaas.
 the *Blade* (of a *Sword*) het
 Lemmer van een De-
 gen.
 the *shoulder-Blade* het
 Schouder blad.
 a *Blain* een Puyft.
Blame schult.
Blameless onschuldig.
 to *blanch* De fchorffe af-
 doen.
 a *Blanket* een Beddedek-
 fel.
Blankish witachtig.
 to *Blaspheme* Godtlaft-
 ren.
 a *blast* een blaas.
 to *blase* blafen.
 to *bleach* bleyken.
Blear-eyed die loopende
 oogen heeft.
 to *bleat* bleeten.
 to *bleed* bloeden.
 a *blemish* een Vlack.
Blessed gezegent,
Blew blaau.

Blind blind.
 a *Blister* een Puyfte.
 to *Blossom* bloeyen.
Blithe Vrolyk.
 a *Block* een blok.
 to *Blot* kladden.
 to *Blot out* Uytwif-
 fchen.
Blode bloet.
 a *Blouw* een slag.
 to *Blouw* blafen.
Blunt ftomp.
Blush fchaamroot.
 to *Bluster* bulderen.
 a *Board* een berdt.
 to *Boast* Roemen.
 a *Boat* een boot.
 a *Bobbin* een Klos.
 a *Bodie* een Lichaam.
some Bodie yemant.
no Bodie niemant.
 a *Bodkin* een Priem.
 to *Boil* kooken.
Bold ftout.
 a *Bolster* een Hoofst-kuf-
 fen.
 a *Bolt* (to shoot) een
 Pyl.
 to *Bolt* grendelen.
Thunder-bolt een Donder-
 klood.
Bondage slaverny.
 a *Bone fire* een Victory-
 vuur.
 A a 7

a *Bond* een Obligatie.
 a *Bone* een Been.
Bonelace Speldewerks kant.
 a *Bonet* een kap.
 a *Bon grace* een Santee.
 a *Book* een Boek.
 a *Boot* een Leers.
 a *Booth* or *Tent* een kraam of tent.
 the *Border* de kant.
 the *Borders of a Land* de Landpaalen.
 to *boren* booren.
Born Gebooren.
 to *Borrow* Leenen.
 a *Bosom* een boesem.
 a *Botch* een Swellinge.
 to *botch* flechtelyk verlappen.
Both beyde.
 a *Bottle* een Fles.
 the *Bottom* den Bodem.
 a *Bough of a tree* een Tak van een boom.
Bought gekocht.
 to *Boul* rollen.
Bounds, limits Bepalinge.
Bound gebonden.
Bounty Mildadigheid.
 to *Bow* buigen.
 a *Bow* een Boogh.

a *rain-Bow* een Regenboog.
 the *Bowels* het Inge-want.
 to *Bowse* opbonsen.
 a *Box* een Doos.
Boxwood Palmhout.
 a *Boy* een Jongen.
 to *Brabble* kyven.
 a *Brace (in building)* een haak, gesp.
 a *Brace or couple* een paar.
 a *Bracelet* een Braselet.
Brackish brack.
 to *Brag* Glorieeren.
Brains de Herffenen.
Bramble or *Briar* een Doorn.
Bran Semel.
 a *Branch* een Tak.
 a *Brandiron* een Brand-izer.
Brass koper.
Brave braaf.
 to *Brawl* brullen.
 a *Breach* een breuk.
Bread Brood.
Breadth breette.
 to *Break* breeken.
Break of day het krickens van den dag.
Break-fast Ontbyt.
 a *Breast* een borst.

Breath Adem.
Breeches Broek.
 to *Breed* Broeden.
Brevity kortheid.
 to *Brew* Brouwen.
 to *Bribe* Met giften om-
 koopen.
Brick Gebakken steen.
Brickle Bros.
 a *Bride* een Bruid.
 a *Bridegroom* een Braide-
 gom.
 a *Bridge* een Brug.
 a *Bridle* een Toom, bit.
Briefly Voornament-
 lyk.
Bright Helder.
 the *Brim of a cup* den
 boord van een beker.
Brimstone Swavel.
Brine Pekel, breyn.
 to *Bring* brengen.
 to *Bring fort* baren.
Brinck de kant van 't wa-
 ter.
Brittain Brittanje.
 to *Broach* Opsteken.
Broad breed.
 to *Broil* Braaden, roo-
 sten.
 a *Brooker* een Maake-
 laar.
 a *Broad* een Broedfel.

a *Brook* een water-loop.
 a *Broom* een Besem.
Broth Sop.
 a *Brother* een Broeder.
 a *Brother in Law* een
 Swager.
 the *Brow* het Voor-
 hoofd.
 the *eye-Brows* de Oog-
 brauwen.
Brown Bruin.
 to *Bruise* Stooten.
 a *Brush* een klee- bor-
 stel.
Brutish beestachtig.
 a *Bubble* een Bobbel.
 a *Buck* een Bock.
 a *Bucket* een Emmer.
 a *Buckle* een Gesp.
 a *Buckler* een Schilt.
Buckram Bockeraal.
 a *Bud* een knop.
 to *Build* Bouwen.
 a *Bull* een Stier.
 a *Bullet* een kogel.
 the *Bulk of a man* de borst
 van een man.
 a *Bullock* een Jongen
 Os.
Bulrushes Biesen.
 a *Bulwark* een Bolwerk.
 a *Bunch of grapes* een Bos
 Druiven.

a *Bundle* een Pak.
 a *Bungler* een Brod-
 der.
 a *Bung hole* een plugge-
 gat.
 a *Burden* een Last.
 a *Burgess* een Vrye bur-
 ger.
 a *Burial* een begraaffe-
 nis.
 to *Burnish* vercierren.
 to *Burn* branden.
 a *Burr* een Klis.
 to *Burst* scheuren.
 a *Bush* een bos (*hout.*)
 a *Bushel* een mudde.
Busie besig.
 a *Busk* een blasjet.
 a *But or mark* een doel-
 merk, een wit.
But maar.
 a *But of Wine* een aam
 Wyns.
 a *Butcher* een Vleeshou-
 wer.
 a *Butler* een Botte-
 lier.
Butter boter.
 a *Butlerie or Bouttelry* een
 Spyskamer.
Buttermilk Karmelk.
 the *Buttocks* de Bil-
 len.
 a *Button* een Knoop.

to *Buy* koopen.
 to *Buz* Rommelen als
 Byen.
By, hard by dicht by.
By and by datelyk.
 a *By-path* een by padt.

C.

the *C* *Aball* 't Cabal.
Cabbage Kool.
 a *Cabinet* een Cabi-
 net.
 a *Cabin of a Schip* een
 Kooy in 't Schip.
 a *Cable* een Cabel.
 a *Cage* een Voogel-
 kooy.
 a *Cake* een Kock.
 to *Cakle as a Hen* kake-
 len als een Hen.
Calamity Ellendigheyd.
 a *Calendar* een Dagh-
 rol.
 a *Calculate* oprekenen.
 a *Calf* een Kalf.
 the *Calf of the legg* de
 kuyt.
 a *Caliver* een Roer.
 to *Cal* roepen.
Calm stil.
 to *Calumniatie* valschelyk
 beschuldigen.
 a *Camel*

a *Camel* een Cameel.
 the *Camp* den Heyrleger.
 to *pitch the Camp* Leger slaan.
I Can Ik kan.
 to *Cancel* Te niet doen.
 a *Candel* een keers.
 a *Candlestick* een kandelkaar.
 a *Candle-snuffer* een keers snuyter.
 a *Cane* een Riet.
 a *Suger-cane* een Suykerriet.
 the *Canker* den Canker.
 a *Can* een Kan.
 a *Canon* een stuk Geschuts.
Canons Canonnen, Wetten.
 a *Canon in a Cathedral-Church* een Domheer.
 a *Canopie* een Paviljoen.
Canvas Canefas.
 a *Cap* een Muts.
Capable bequaam.
 a *Cape of a cloak* de kap van een mantel.
 to *Caper* den Capriool maken.
Capers Kappers.

Capital Doodelyk.
Capitulate Capituleeren.
 a *Capon* een Capoen.
 a *Captain* een Capiteyn.
Captions Haast begrypende.
Captivity Ghevangingisse.
 a *Carcase* Caronje, doode lichaam.
 a *Card for Woll* een kaardt.
 a *pack of Cards* een kaartspel.
 a *Sea-Card* een Zeekaart.
Care Sorg.
Carefulness Sorghvuldigheid.
Careless Sorgeloos.
Carnal Vleeschelyk.
 to *Carp* Mis seggen.
 a *Carpenter* een Timmerman.
 a *Carpet* een Taaffelkleet.
 a *Carrion* een kring.
 a *Carrot* een Geele Wortel, of peen.
 to *Carry* Dragen.
 a *Carr* een kar.

to *Carve in wood* in Hout
Snyden.

to *Carve meat* Voorfnyden

a *Case or matter* Oorzaak,
reden.

a *Case to put something in*
een Koker.

a *Case of a noun* een
geval van een naem-
woord.

a *Casement* een Open ven-
ster, tralie.

to *Casheer* Af-danken.

a *Cask* een Vaatje.

to *Cast* Werpen:

to *Cast down* Nederwer-
pen.

to *cast off and cast away*
Verwerpen.

to *Cast accounts* Cyffe-
ren.

to *Cast guns or metalls*
Geschut gieten.

to *Cast or vomit* Overge-
ven.

a *Castling in law* Veroor-
deeling.

a *Castle* een Kasteel.

Casual Toevallig.

a *Cat* een Kat.

a *Catarrh* een Catarre.

to *Catch* Vangen.

to *Catechize* Catechisee-
ren.

Cattle Vee,

a *Candle* een Candeel.

a *Carve* een Hol.

a *Cauldron* een Ketel.

a *Cause* een Oorzaak.

a *Caution* een Behoedin-
ge.

to *Cease* Ophouden.

Celestial Hemelsche.

a *Cellar* een Kelder.

to *Censure* Oordeelen.

the *Center* het Center,
middel-punt.

Certain Seecker.

Chaff Kaf.

a *Chain* een Keten.

a *Chair* een Stoel.

Chack Kryt.

a *Chamber* een Kamer.

a *Chamber-pot* een Wa-
ter-pot.

Chamlet Kamelot.

a *Chandler* een Keersma-
ker.

a *Chanel* een Canaal.

to *Change* Veranderen.

a *Chapman* een Koop-
man.

a *Chappel* een Kapel.

a *Chapter* een Capittel.

Char-coal Houte-kool.

to *Charge* Ten laste leg-
gen.

Charges Onkosten.

to *Charm* betooveren.
 to *Chase* Jagen.
Chast Kuysch.
 to *Chat* Praten.
Chattels Goederen.
 a *Chauldron* (of coals)
 een Mate (kolen) van
 ses-en-dertigh Mud-
 den.
 to *Chaw* or *chew* Ka-
 wen.
Cheap Goet koop.
 to *Cheapen* Dingen.
Chearfull Vrolyk.
 to *Cheat* Bedriegen.
 to *Check* Berispen. *
 a *Chock* een Wang.
Cheese Kaas.
 to *Cherish* koesteren.
 a *Cherry* een Kerfle.
Chefs Schaak.
 a *Chest-nut* een Casta-
 nie.
 to *Chew* fiet *Chaw*.
Chicken Kiecken.
 to *Chide* kyven.
Chief Opperste.
Chill kout, huyverig.
 a *Child* een Kint.
 to *Chime* Op de klokken
 spoelen.
 a *Chimney* een Schoor-
 steen.
 the *Chin* de Kin.

Chips Spaanders.
 the *Choice* de keur.
 to *Choke* Worgen.
Choler Gramschap.
 to *Chop* kappen.
Christ Christus.
 a *Church* een Kerk.
 to *Chuse* kiezen.
Cider Appel drank.
 a *Cickle* een Sichel.
Cinamon Caneel.
 a *Cipher* een Cyfer.
 a *Circle* een Cirkel.
 to *Circumcise* besnyden.
Circumspett Voorfich-
 tigh.
Cisers een Schaar.
 a *City* een Stadt.
 a *Citizen* een Borger.
 a *Cittern* een Cyter.
Civil beleeft.
Clay Kley.
 to *Claim* Toe-eigenen.
 a *Clasp* een Gesp.
 a *Claw* een klauw.
Clean Reyn suyver.
Clear klaar.
 to *Cleave* Klieven.
 to *Climb* klimmen.
 to *Clip* Snippen.
 a *Clock* een Klock.
 a *Cloke* een Mantel.
Cloth Laaker.
 a *Cloth* een Kleedt.

a *Cloudeen* Wolk.
Cloues Kruydt Nage-
 len.
 a *Clout* een Doeksken.
 a *Clown* een Boer.
 a *Coach* een koetsje.
 the *Coast* de kust.
 a *Coat* een Rock.
 a *wast-Coat* een borst ofte
 lyf-rok.
 a *Cobler* een Schoenlap-
 per.
 a *Cobweb* een Spinneweb-
 be.
 a *Cock* een Haan.
 a *Cocket* een Zegel van
 den Tol of Costuim-
 huis.
 a *Codd* (*fish*) een Kabel-
 jauw.
 a *Coffin* een Dood-kist.
 to *Coin* munten.
Cold kout.
 a *Cole* een kool.
 to *Collect* Vergaderen.
 a *Colledge* een Collegie.
Collick Pyn in de dar-
 men.
 a *Colonel* een Collonel.
Colour Verwe.
 a *Column* een Pylaar.
 a *Combat* een gevecht.
 a *Comb* een kam.
 to *Come* komen.

a *Comet* een Comeet.
Comfort Troost.
 to *Command* Comman-
 deeren.
 a *Commandment* een Ge-
 bodt.
 to *Commend* Loven.
Commerce koopman-
 schap.
Commission Commis-
 sie.
Common Gemeen.
Common-wealth een Re-
 publyk.
 to *Communicate* mededee-
 len.
 a *Companie* een Gesel-
 schap.
 a *Companion* een Ge-
 sel.
 to *Compare* Vergelyc-
 ken.
 a *Compass* een Passer.
 a *Computation* een opree-
 kening.
 to *Conceive* Verstaan.
 to *Conceive* (*a child*) ont-
 fangen.
 to *Conclude* besluyten.
Concord Eendracht.
 to *Condemn* Verdoe-
 men.
 to *Confess* bekennen.
 to *Confirm* bevestigen.
 to *Con-*

- to *Confiscate* Confiskeeren.
 to *Confute* Wederleggen.
 a *Congregation* een vergadering.
 to *Connive* door de vingeren zien.
 to *Conquer* Overwinnen.
 the *Conscience* Conscientie, gewisse.
 to *Consent* Toestaan.
 to *Consider* Overwegen.
 to *Consist* Bestaan.
Constancie Standtvastigheyt.
 to *Constrain* Bedwingen.
 to *Consult* beraden.
 to *Consume* Verteeren.
 to *Contain* behelsen.
 to *Contemn* verachten.
 to *Content* Voldaan.
 to *Continue* Geduren.
 to *Contradict* Tegenspreken.
 to *Contrive* Overleggen.
Convenience bequaamheid.
 to *Convince* Overtuygen.
- a *Cook* een Kock.
 to *Cool* Verkoelen.
 a *Cooper* een Kuyper.
 a *Copie* een Copen.
Copper koper.
Coral Coraal.
 a *Cord* een koorde.
Cordial Hertelyk.
Cork Kork.
Corn koorn.
 a *Corner* een Hoek.
Corpulent Swaar - lyvig.
 to *Correct* Straffen.
 to *Corrupt* bederven.
Costly kostelyk.
Cotton Catoen.
 a *Covenant* een Verbond.
 to *Cover* bedekken.
 to *Covet* begeeren.
 the *Cough* den Hoest.
 a *Council* een Raat.
 to *Council* te raden.
 to *Count* Reekenen.
 the *Countenance* het Aangezicht.
Courage Moed.
Course (not fine) Grof.
 the *Court* het Hof.
Courteous beleeft.
 a *Cousin* een Neef.
 a *Cow* een Koe.
Coyfe een Vrouws muts.

a *Crab* een Krabbe.
 to *Crack* Kraaken.
 a *Cradle* een Wieg.
Craft Listigheid.
 the *Cramp* de Kramp.
 a *Crane* (a bird) een
 Kraan.
 a *Crain* (to lift burdens)
 een Kraa.
 to *Crave* Ootmoediglyk
 bidden.
Cream Room.
 to *Create* Scheppen.
 to *Creep* kruypen.
 to *Crip* Kryten.
 a *Crime* een Faut.
 a *Cripple* een Kreupel.
Crooked krom.
 to *Crow* Krayen.
 a *Crown* een Kroon.
Cruel Wreet.
 a *Cup* een Kop.
Curd Wrongel.
 to *Crul* Krullen.
Currans Corenten.
 a *Curtain* een Gordyn.
 a *Cushion* een Kussen.
 a *Custom* een Gewoon-
 te.
 to *Cut* Snyderen.

D.

a **D** *Agger* een Pon-
 jaart.

Daintie Lekker.
Damask Damast.
 a *Dame* een Vrouw.
Dammage Schade.
 to *Damn* Doemen.
 a *Damp* een Damp.
Danger Perykel.
Dangerous gevaarlyk.
 to *Dart* Durven.
Dark Donker.
 a *Dart* een Schicht.
 to *Dash* (against) Sto-
 ten.
 to *Date* Dateeren.
 a *Daughter* een Doch-
 ter.
 a *Daughter in Law* een
 stief-dochter.
 a *Dans* een Dans.
 the *Dawning of the day*
 den Dageraat.
 a *Day* een Dag.
 a *Deacon* een Diaken.
Dead Dood.
Deaf Doof.
 to *Deal* Handelen en
 Deylen.
Dear Dierbare.
Dear Duur.
Death de Dood.
 a *Debt* een schuld.
 to *Decay* Vervallen.
Deceit Bedrog.
 to *Deceive* bedriegen.

to *Declare* Verklaren.
 to *Decrease* Afnemen.
 to *Decree* Besluyten.
 a *Deed* een Daad.
Deep Diep.
 a *Deer* een Dier.
 a *Defeat* een Nederlaagh.
 a *Defect* een Ontbrekkinge.
 to *Defend* beschermen.
 to *Defile* Vervuylen.
 to *Defraud* bedriegen.
 to *Deject* Nederwerpen.
 to *Delay* Vertraagen.
 to *Deliberate* Raadslagen.
 a *Delight* een Lust.
 to *Deliver* Verlossen.
 to *Demand* Eyschen.
 to *Demonstrate* bewyzen.
 to *Denie* Ontkennen.
 to *Depart* Wech gaan.
 to *Depend* Aanhangen.
 to *Deride* Uytlagchen.
 to *Descend* Nederdaalen.
 to *Describe* beschryven.
 to *Deserve* Verdienen.
 to *Desire* begeeren.
Desolate Eenzaam, Verwoest.

to *Despair* Wanhoopen.
 to *Despise* Verachten.
 to *Destroy* Verdestrueren.
 to *Detain* Onthouden.
 to *Detest* Verfoeyen.
 to *Divide* Verdeelen.
 the *Devil* den Duyvel.
 to *Devour* Verslinden.
Dew Dauw.
 a *Dial* een Uurwyser.
 a *Dictionary* een Dictionarium, Woordenboek.
 to *Die* sterfen.
 to *Differ* Verschillen.
Difficultie zwaartheid.
 to *Digest* Verteeren.
 to *Dig* delven.
Dignitie Waardigheid.
Diligent Naarstig.
 to *Diminish* Verminderen.
Dimm Dyster.
 a *Dinner* een Middagmaal.
 to *Dip* Indoopen.
 to *Disburse* verschieten.
 to *Discern* Onderscheiden.
 to *Discharge* Yemant ontlasten.

- to *Discover* Ontdecken.
Discreet Voorsichtigh, bescheiden.
to *Disdain* Verfmaden.
a *Disease* een Siekte, ongemak.
a *Disb* een Schotel.
Dishonour Oneere.
Disobedient ongehoorsaam.
to *Dispatch* Verrichten.
to *Displease* Misbehagen.
to *Dispraise* Mispryfen.
to *Dispute* Disputeren.
to *Dissemble* Veynsen.
to *Dissolve* Ontbinden.
to *Disswade* Ontraden.
to *Distill* Disteleeren.
to *Distinguish* Onderscheiden.
to *Distribute* Uytdeelen.
a *Ditch* een Sloot.
Division verdeeling.
to *Divulge* Uytstroyen.
to *Do* Doen, maken.
a *Doct̃er* een Doctoor.
a *Dog* een Dogge, een Hond.
Doleful beklāghlyk,
- jammerlyk.
Done Gedaan.
a *Door* een Deur.
a *Dosen* een Dosyn.
a *Doublet* een Wambuys.
Double Dubbel.
to *Doubt* Twyffelen.
Down Neder.
to *Dot̃e* Suffen.
a *Dove* een Duyf.
a *Dragon* een Draek.
a *Dram* een Dragma.
a *Draper* een Drapier.
to *Draw* Trekken.
to *Draw beer* Tappen.
to *Draw (water)* (water) putten.
Dreadfull vreeslyk.
a *Dream* een Droom.
Dregs Droessem.
Drie Droog.
to *Drinck* Drincken.
to *Drive* Dryven.
to *Drop* Druypen.
the *Dropsie* de watersucht.
to *Drown* verdrinken.
Drowsie Slaperig.
a *Druggist* een drogist.
a *Drum* een Trommel.
a *Duck* een Endvogel.
a *Ducket* een dakaat.
a *Duke* een Hertog.

Dul Bot, stomp.
Dung Mest, dreck.
a Dungeon een Kerker.
Dust Stof, poeder.
Dirt Vuyligheyt, slick.
a Dutchess een Hertoginne.
Dutie Plicht.
a Dwarf een Dwergh.
to Dwell Woonen.
to Dye Verwen.

E.

E *ach* Elk, een yege-lick.
an Eagle een Arent.
an Ear een Oor.
an Ear (of corn) een Aar (van Koorn.)
an Earle een Graaf.
Early vroegh, by tyts.
to Earn verdienen.
Earnest Ernstigh.
Earth Aarde.
an Earthquake een Aartbevinge.
Ease Gemack.
to Ease verlichten.
the East het Oosten.
Easter Paasschen.
to Eat Eeten.
the Ebb Ebbe.
an Eccho Echo, wederklank.

an Eclips Eclipsis.
an Edge (of a knife) een Scherpte (van een mes.)
Ectification Stichtinge.
to Educate Opvoeden.
an Eel een Aal.
to Effect volbrengen.
an Egg een Ey.
Either Ofte.
Elbow een Elleboogh.
Elder Ouder.
the Elect de Uytverkorene.
an Element een Element.
an Elephant een Oliphant.
an Elle een Elle.
Eloquent Welsprekents
Else Andersins.
Elsewhere Elders.
to Embrace Omhelsen.
to Embroider Borduren.
Eminent Overtreffende.
an Emperor een Keyser.
an Empire een Keyserryck.
to Employ Employeeren.
Empty Ledigh.
B b *to Enable*

- to *Enable* machtig maken.
- to *Enchant* Betooveren.
- to *Enclose* Inslyuten.
- to *Encourage* Aanmoedigen.
- and *End* een eynde.
- to *Endeavour* Betrachten.
- to *Endure* Verdragen.
- to *Enforce* bedwingen.
- English* Engels.
- to *Engrave* Graveeren.
- an *Enemy* een Vyant.
- to *Enjoy* Genieten.
- Enough* genoeg.
- to *Enrich* ryk maken.
- an *Ensign* een Baniere of Vaandel.
- to *Entice* Aanlocken.
- an *Entrance* een Ingank.
- Entreat* Smeecken, bidden.
- Envie* Nyde.
- Equity* Billigheid.
- to *Err* Dwaalen.
- an *Errand* een Boodschap.
- to *Escape* Ontkomen.
- Especial* Voortamentlyck.
- to *Establish* Bevestigen.
- to *Esteem* Achten.
- Eternity* eeuwigheyt.
- to *Evacuate* Uyttrymen.
- the *Even* or *evening* den Avone.
- Even* Effen.
- Every one* Yder een.
- Evil* Quaet.
- an *Ev* een Oye.
- Exact* Perfect.
- to *Exalt* Verheffen.
- to *Examine* Examineeren.
- an *Example* een Voorbeeld.
- to *Except* Uyt nemen;
- Except* Uyt genomen.
- the *Exchange* de Beurs.
- to *Exchange* Wisselen.
- to *Exclude* Uyt slyuten.
- to *Excuse* Ontschuldigen.
- to *Exercise* Oeffenen.
- to *Exhort* Vermaanen.
- to *Expect* verwachten.
- Expedient* Betamelyk.
- to *Expel* uyt drijven.
- Experience* Ervarentheid.
- to *Expound* uyt leggen.
- to *Express* uyt drucken.
- to *Extend* uyt spreiden.

to *Extinguish* uytblus-
schen.

to *Extol* verheffen.

Extraordinary Extraordi-
naris.

Extremities Het uytter-
ste.

an *Eye* een Oogh.

the *Eye - brow* Oogh-
brauw.

F.

the *Face* het aangesigt,
aangesigt.

Facility Lichtheid.

a *Fact* een Daat.

Faculty Faculteyt.

to *Fade* verwelcken.

a *Fadom* een Vadem.

to *Fail* Faillieren.

Fain Geeren.

to *Fain* or *feign* weyn-
sen.

Faint Flaauw.

Fair schoon.

a *Fair* (or *market*) een
Jaarmarkt.

Faith Geloof.

Faithful Getrouw.

to *Fall* vallen.

False valsch.

Fame 't Gerucht.

a *Family* een Huisgesin.

Famine Hongers-noot.

Fancy or *fantasy* inbeel-
dinge.

a *Fann* een Waeyer.

to *Fare* varen.

Farewell vaart wel.

Farr verre.

a *Fashion* een Fatsoen,
manier.

to *Fast* vasten.

Fat Vet.

a *Fat* een Vat.

Fate Noodlot.

a *Father* een Väder.

a *grand-Father* een Groot-
vader.

a *Fault* een Schult.

to *Favour* vergunnen.

Fear vreesse.

a *Feast* een Gastmaal.

a *Feather* een Veder.

to *Feed* voeden.

to *Feel* voelen.

Fellowship Geselschap.

a *Fen* een Veen.

to *Fence* schermen.

Fervent vyerig.

to *Fetch* halen.

Feud doodelyke haat.

a *Fever* Brandende
koorts.

Few weynig.

Fidelity Getrouwigheydt.

a *Field* een veldt.
 a *Fig* een vyge.
 to *Fight* vechten.
 to *Fill* vullen.
Filsh vuyligheyt.
 to *Find* vinden.
Fine Mooy, net.
 a *Finger* een Vinger.
 to *Finish* Eyndigen.
Firm vast.
 the *First* de Eerste.
 a *Fish* Visch.
 a *Fist* een vuyft.
Fitt bequaam.
Five vyf.
 a *Flagg* een vlagge,
 vaan.
 a *Flaggon* een Kan.
 a *Flame* een vlam.
 to *Flatter* vleyen.
Flax vlas.
 a *Flea* een Vloo.
 a *Fleet* een Vloot.
Flesh vleesch.
 to *Flie* vliegen.
 to *Flie away* vluchten.
 a *Flie* een vlieg.
 to *Fling* Gooyen.
 the *Floor* de vloer.
Flour (of meal) Meel.
 to *Flow* vlooden.
 a *Flower* een blom.
 a *Flute* een Flut.
Fodder Voeder.

a *Foe* een Vyant.
 to *Fold* vouderf.
 to *Follow* volgen.
Folly Sotheyt.
Fondness Malligheyt.
Food voetsel.
 a *Fool* een Sot, geck.
 a *Foot* een voet.
For Want.
 to *Forbid* verbieden.
 to *Force* Dwingen.
 a *Forehead* een Voor-
 hooft.
 to *Foretell* voorleggen.
 to *Forfeit* verbeuren.
 to *Forget* vergeten.
 to *Forgive* vergeven.
 the *Former* de voorste.
 a *Forrest* een Foreest.
 to *Forfake* versaken.
 to *Forfwear* verzwee-
 ren.
Forth voort, buyten.
Forthwith Terstont.
Fortune Geluck.
Fowl vuyl.
 a *Fowl* een vogel.
 a *Fountain* een Fon-
 teyn.
Four vier.
 a *Fox* een Vos.
Freight vracht.
Frankinsence Wierroock.

Fraud bedrogh.
Free vry.
 to *Frees* vriefen.
French Frans.
 a *Friend* een vrient.
Fresh verfch.
 to *Fry* Fruyten, braden.
Frogg een vorfch.
From van.
Frost vorft.
Fruit vrucht.
Full vol.
 to *Fullfil* volmaken.
Fure Rafernye.
 to *Furnish* Stoffeeren.
Further (or *farther*) verder.
Furhermore Daar - en - boven.
Future Toekomende.

G.

G *Ain* Winfte.
 to *Gainsay* Tegen-
 fpreecken.
 the *Gall* de Galle.
Gallant Prachtigh.
 a *Gallerie* een Galdery.
 to *Gallop* Gallopeeren.
 the *Gallows* de Galgb.
Games Spelen.
 a *Goal* (or *jail*) een Ge-
 vangenis.

to *Gape* Gapen.
 a *Garden* een Tuyn.
 a *Garland* een Krans.
Garlick Loock.
 a *Garment* een Kleet.
Garrison Garnifoen.
 a *Garter* een Kouffebant.
 a *Gate* een Poort.
 to *Gather* vergaderen.
 to *Gaze* Starogen.
Gender Geflachte.
Generall Generaal.
 a *Gentilman* een Edel-
 man.
 to *Gess* Giffen.
Gesture Gelaet.
 to *Get* krygen.
Ghost Geelt.
 a *Giant* een Reus.
 a *Gift* een Gifte.
 to *Gild* vergulden.
Ginger Gengber.
 to *Gird* Gorden.
 a *Girdle* een Gordel.
 a *Girl* een Meysje.
 to *Give* Geven.
Glad blyde, vrolyck.
Glass Glas.
 a *looking Glass* fpiegel.
 to *Glean* Aaren.
 a *Glimmering* een glans.
 a *Globe* een Kloot.

Glory Glorie, eer.
Gloves Hantschoenen.
Glue Lym.
 a *Glutton* een vraat.
 to *Gnash* knarssen.
 to *Gnaw* knagen.
 a *Goat* een Bock of een
 Geyt.
God Godt.
 to *gogaan*.
Go to welaan.
Gold gout.
Good goet.
 a *Goose* een gans.
 the *Gospel* het Euange-
 lium.
 to *Govern*, *Gouvernee-*
 ren.
 the *Gout* de Jicht, Poda-
 gra.
 a *Gown* een Tabbaart.
Grace genade.
Grain graan of koorn.
Grand groot.
 a *Grape* een Druyf.
Grass Gras.
 to *Grate* Raspen.
 a *Grave* een Graaf.
Gratitude Danckbaar-
 heid.
Greas Smeer:
Great groot.
Greedy gierigh.
Green groen.

to *Greet* groeten.
Grief droefheid.
 to *Grind* Maalen.
 to *Gripe* grypen.
 a *Grocer* een Kruyde-
 nier.
 to *Gronc* steenen.
 the *Ground* de gront.
 to *Grow* groejen.
 to *Grudge* benyden.
 to *Guard* beschermen.
 a *Guest* een gast.
 a *Guide* een Leydsman.
Guile bedrogh.
Guisly Schuldig, hantda-
 dig.
Gum Gomme.
 the *Gumms* het Tante
 vleesch.
 a *Gunn* een Roer.
 to *Gush out* Uytvloey-
 en.
 a *Gutter* een goot.

H

a **H** *Addock* een Schel-
 vis.
 a *Hast* een Hest.
Hail Hagel.
Hair hayr.
Half de helft, half.
 to *Hallow* Heyligen.
 to *Halt* Hincken.

a *Halter*

a *Halter* een strop.
 a *Ham* een Ham.
 a *Hammer* een Hamer.
 a *Hand* een hant.
 a *Handkerchief* (*handkercher*) een Neusdoek.
 to *Handle* handelen.
Handsom behendig.
 to *Hang* ophangen.
 to *Happen* gebeuren.
Happy gelukkig.
 to *Harbour* herbergen.
Hard hard.
 a *Hare* een Haas.
Harm schade.
Harmless onnoosel:
 a *Harp* een Harp.
 to *Harrow* eggen.
 a *Hart* een hert.
Harvest herfst.
 to *Hasten* haasten.
 a *Hat* een hoet.
 to *Hatch* broeden.
 a *Hatches* een Byl.
 to *Hate* haten.
 to *Have* hebben.
 a *Haven* een haven.
Haughty hoogmoedig.
Hay hooy.
Hazard hafaard.
He hy.
 a *Head* een hooft.
 to *Heal* genesen.

Health gesontheit.
 a *Heap* een hoop.
 to *Hear* hooren.
 the *Heart* het hert.
Heath een heyde.
Heathen heyden.
 to *Heaven* heffen.
Heaven Hemel.
Heavie swaar.
 a *Hedge* een hegge.
 to *take Heed* hoeden.
 a *Heel* een hiel.
Height hoogte.
 an *Heir* een erfgenaam.
Hell Helle.
 a *Helmet* een helm.
 to *Help* helpen.
 to *Hem* Zoomen.
Hemp hennip.
 a *Hen* een henne.
Hence hier van daan.
 an *Herb* een Kruyt.
Here hier.
Hereafter hier na.
 an *Heretick* een ketter.
 a *Herring* een haring.
 to *Hew* houwen.
 to *Hide* verbergen.
High hoogh.
 a *Hill* een Berg.
Him hem.
 to *Hinder* verhinderen.
 to *Hire* huuren.
 a *History* een Historie.

to *Hit* Raacken , tref-
fen.

Hither Herwaarts.

Hoarse Heesch.

a *Hog* een Verken.

a *Hogshead* een Ox-
hooft.

so *Hold* Houden.

a *Hole* een Gat.

Holy Heilig.

Hollow Hol.

at *Home* t' Huys.

Honest Eerlyk.

Honey Honig.

Honour Eer.

a *Hood* een Vrouwen ka-
per.

a *Hoof* (of a *beast*) een
Hoef (van een beest.)

a *Hook* een Haak.

a *Hoop* een Hoep.

to *Hop* Huppelen.

so *Hope* Hoopen.

Hopps Hoppe.

a *Horn* een Hoorn.

Horrible Schrickelyk.

a *Horse* een Paart.

an *Hoft* (*arm*) krygsheyr ,
leger.

Hot Heet.

an *Hour* een Uur.

a *House* een Huys.

Hunger Honger.

to *Hunt* Jagen.

to *Hurt* Seer doen.

a *Husband* een Vrouws
getrouwde Man.

a *Hymn* een Lofzang.

Hypocrisie Geveynstheyt.

I.

I Ick.

Jandice de geelsucht.
the *Jawebone* het Kake-
been.

Ice Ys.

Idle Luy.

an *Idol* een Afgodt.

to *Jeer* Geekischeeren.

to *Jest* Jocken.

Jesus Jesus.

a *Jew* een Jode.

a *Jewel* een Juweel.

If Indien.

Ignorance Onwetent-
heyt.

Ill Quaat.

an *Image* een Beelt.

to *Imagine* Inbeelden.

to *Imitate* Na-doen.

Immediately Terstont.

Immortall Onsterffe-
lyk.

to *Impart* mede deelen.

Impossible onmooglyk.

Impudent onbeschaemt.

In In. Google

- an *Inch* een duym-breed.
 to *Inclose* Inslyten.
Incredible ongelooftlyk.
Indifferent onpartydig.
Industry naarftigheyd.
Infallible Onfeylbaar.
 an *Infans* een kleyn
 kint.
 to *Infect* befmetten.
Inferiour minder.
Infinite Oneyndelyk.
 to *Inform* onderwyfen.
 to *Inhabit* Inwoonen.
 to *Inherit* Erven.
Iniquitie Ongerechtig-
 heyt.
Ink Inkt.
 an *Ink-horn* een Inkt-
 koker.
 an *Inn* een Herberg.
Innocent Onnofel.
 to *Inquire* Navragen.
 to *Instruct* onderwyfen.
 an *Instrument* een werck-
 tuyg, instrument.
Interest Interest, woe-
 ker.
 to *Interpret* Vertalen.
 to *Interrupt* Verftoren.
 an *Introduction* een Inley-
 ding.
 to *Invent* Uytvinden.
Invisible Onfichtbaar.
 to *Invite* Noeden.
Inward Inwendig.
 a *Journey* een Ryfe.
Joy Vrolykheit.
 to *Joy* Voegen.
 a *Joyner* een Schrynwer-
 ker.
 a *Joynt* een Lidt.
Iron Yfer.
Is Is.
 to *Itch* Jeuken.
 a *Judge* een Rechter.
 a *Judgment* Oordeel.
 to *Juggle* Guychelen.
Juice Sap.
Ivorie Yvoor.
Just Rechtvaardigh.
Justice Gerechtigheyt.
 to *Justify* Rechtvaerdi-
 gen.
 K.
 to **K** *Keep* Bewaren.
 a *Kettle* een Ketel.
 a *Key* een Sleutel.
 the *Kidneys* de Nieren.
 to *Kill* Dooden.
Kind Vriendelyk.
 to *Kindle* Ontsteken.
 a *King* een Koning.
 a *Kingdom* een Koning-
 ryk.
 a *Kiss* een Soen.
 a *Kitchen* een Keuken.
 a *Knave* een Boeve.
 B b 5 a *Knead*

to *Knead* Kneeden.
 a *Knee* een Knie.
 to *Kneel* knielen.
 a *Knife* een mes.
 a *Knight* een Ridder.
 to *Knit* Breijen.
 to *Knock* kloppen.
 a *Knot* een knoop.
 to *Know* kennen.
 a *Knuckle* een kneuk-
 kel.

L.

L *Labour* Arbeydt.
Lace kant.
 to *Lack* (or *want*) ge-
 breecken.
 a *Lackey* een Lackey.
 a *Lad* een Jong-gefel.
 a *Ladder* een ladder ofte
 leer.
 a *Ladle* een pot lepel.
 a *Lamb* een lam.
Lame lamme.
 to *Lament* beklagen.
Land landt.
Land-lord Huys heer.
 a *Language* een Taal,
 spraak.
 to *Languish* Flaauw wor-
 den.
 a *Lantern* een Lan-
 teern.
 the *Lap School*.

Large breed.
 a *Lark* een leeuwerick.
 a *Lash* een Slagh.
 to *Last* duuren.
 the *Last* de lefte.
 a *Latch of a door* een klink
 van een deur.
Late laat.
Lattises Tralen.
 to *Laugh* lachen.
 a *Law* een Wet.
 a *Lawyer* een Advo-
 caat.
 to *Lay* leggen.
Lazy luy.
Lead loot.
 to *Lead* leyden.
 a *Leaf* een Bladt.
 a *League* een verbondt.
Lean mager.
 to *Lean* Opleunen, steu-
 non.
 to *Leap* Springen.
Leap - year Schrickel-
 jaec.
 to *Learn* Leeren.
Least Op dat niet.
 the *Least* de kleynste.
Leather leder.
 to *Leave* verlaten.
Leaven Deeflem.
 the *Left-hand* de Slinker
 hant.
 a *Leg* een been.

a *Lemon* een Lamoen-
appel.

to *Lend* leenen.

Length lenghte.

Lent de lente.

a *Leper* een melaatsch.

Less minder.

to *Lessen* kleyn ma-
ken

a *Lesson* een lesse.

Let toelaten.

a *Letter* een brief.

Lewd Boos , godt-
loos.

a *Libel* een pasquil.

Liberal mildadigh.

Liberty vryheyt.

a *Library* een Biblio-
teeck.

Licence verlof.

a *Lie* een leugen.

to *Lie* liegen.

Life leven.

to *List* Oplichten.

Light licht.

Light (not heavy) licht.
(niet zwaar.

Like gelyck.

Lime kalck.

a *Limit* een paal , laht-
paal.

to *Limn* schilderen.

a *Line* een Linie.

the *Lining* (of a coat)

de voeding.

Linnen lywaat.

a *Lion* or *lyon* een
Leeuw.

the *Lip* de Lippe.

to *Lisp* lispfen.

Little luttel , kleyn.

to *Live* leven.

the *Liver* het lever.

a *Liverie* een Liverey.

Lo liet.

a *Loadstone* een Seyl-
steen.

a *Loaf* een Broot.

a *Lobster* een kreeft.

a *Lock* een Slot.

to *Lodge* logeeren.

the *Loins* de lenden.

Long langh.

to *Long* verlangen.

to *Look* sien , kyken.

a *Loop* een lits.

to *Loose* los-maken.

a *Lord* een Heer.

Lordship Heerschap.

to *Lose* verliezen.

Lost verlooren.

to *Lothe* walgen.

to *Love* Beminnen , lief-
hebben.

Love liefde.

Low Nederig , laag.

Lows luyd.

a *Lows* een luyt.

Luck Geluck.
Lukewarm Lauw:
 to *Lurk* Schuylen.
Lust Wellust.
Luster een Luyfter.
Lustie Lustig.
 a *Lute* een Luyt.

M.

a **M** *Ace* een Soepter.
Mace Foelic.
Mad Sinneloos.
Made Gemaakt.
Madder Mee-krappen.
 the *Magistracy* de Over-
 heyd.
Magnanimity Grootmoe-
 digheyd.
Magnificence Heerlick-
 heyd.
 to *Magnifie* Groot ma-
 ken.
 a *Maid* een Maaghd ,
 Meyd.
 to *May* (or *can*) Mo-
 gen.
Majesty Majesteyt.
 the *Mares* (of a *borse*) de
 Manen , mane.
 to *Maintain* Onderhou-
 den.
 a *Major* een Majoor , Bur-
 germeester.

to *Make* Maken.
Malcontent Misnoegt.
 the *Male* (of every kind)
 het Manneken.
Malice Boosheyt.
Malt Mout.
 a *Man* een Man.
 to *Manage* Uytvoeren.
Manifest Openbaar.
Manifold Menighvul-
 digh.
Manner Manier.
 (good) *Manners* Ze-
 den , goede manie-
 ren.
Many Veel.
 a *Map* een Kaarte.
Marble Marmersteen.
 to *March* Marcheeren.
 a *Mare* een Merry.
 the *Marrgin* de Kand.
 a *Mark* een Merk.
 a *Market* de Markt.
 a *Marquiss* een Marck-
 Graaf.
Marriage Houwelyk.
 to *Marrie* or *be married*
 Trouwen , ofte ge-
 trouwt worden.
Marrow Merg.
 a *Martyr* een Marte-
 laar.
 to *Marryel* Wonderen.
 a *Mason* een Metselaar.

the *Mass* de Misse.
 the *Mast* de Mast.
 a *Master* een Meester.
 a *Match* Lont.
Matches Swavelstoc-
 ken.
Matter Materie, stof.
 a *Mauud* een Mand.
Meal Meel.
 a *Measure* een Mate.
Meat Kost, spys.
 to *Meditate* Overdenc-
 ken.
 a *Medler* een Mispel.
Meek Sachtzinnig.
 to *Meet* Gemoeten.
Meet Bequaam.
Melancholie Melanco-
 lye.
 to *Melt* Smelten.
 a *Member* een Lidt en
 Lidtmaat.
Memory Gedachtenis.
 to *Mention* Meldeu.
 a *Merchant* een Koop-
 man.
Mercie barmhertigheid.
Merit Verdienste.
Merrie Vrolyk.
 a *Message* een bootschap.
 a *Messenger* een Bode.
Metal Metaal.
 the *Middle* Middel.
Midnight middernacht.

a *Midwife* een Vroed-
 vrouw.
Might Macht.
Mild Sachtzinnig.
 a *Mile* een Myl.
Milk Melk.
 to *Milk* melken.
 a *Mill* een Moolen.
 a *Miller* een Moole-
 naar.
 the *Mind* 't Gemoed.
 to *Mind* Acht neemen.
Midfull Gedachtigh.
Mine Myn.
 a *Mine* een Myne.
 to *Mingle* Mengelen.
 a *Minister* een Predi-
 kant.
 the *Mint* de Munt.
 a *Minute* een Minuit.
 a *Miracle* een mira-
 kel.
Mire Slyk.
Mirth Vrolykheidt.
Mischance Ongeval.
 a *Mischief* een Feyt.
 a *Misdard* een Mis-
 daat.
Miserie Elendigheidt.
 to *Mistake* Verzinnen.
 to *Mistrif* Mistrou-
 wen.
 to *Mitigate* Verzach-
 ten.

to *Mix* fiet Mingle.
 a *Mocker* een Spotter.
Modest manierlyck.
Moist Vochtig.
 to *Molest* quellen.
 a *Moment* een Oogen
 blick.
 a *Monarch* een Mo-
 narch.
 a *Month* een Maant.
Money Gelt.
 a *Monk* een Munnick.
 a *Monster* een Mon-
 ster.
 a *Monument* een gedenck-
 teecken.
 the *Moon* de Maan.
More Meer.
 the *Morning* Morgen-
 tydt.
Mortal Sterflyck.
 a *Mortar* een Vysel.
Morter Mortel.
 to *Mortise* Dooden.
Moss Mos.
Most meest.
Mother Moeder.
 a *Motion* een Bewe-
 gingh.
Mouldy Schimmelach-
 tigh.
 to *Mount* Opklimmen.
 a *Mountain* een Berg.
 to *Mourn* Treurig zyn.

a *Moufe* een Muys.
 the *Mouth* de mont.
 to *Mow* maayen.
Much veel.
Mud modder.
 a *Mulberry* een moerbe-
 sie.
 a *Mule* een muyl-E-
 zel.
 to *Multiplie* Vermeerde-
 ren.
 a *Multitude* een menigh-
 te.
 a *Murderer* een moorde-
 naar.
 to *Murmure* murmurce-
 ren.
Musick Musijk.
Musk muscus.
Mustick most.
Must Nieuwe Wyn.
Mustard mostaart.
 to *Munster* monstren.
Mutable Veranderlyk.
Mute Stom, stil.
Mutton Schapenvleesch.
Mutuall Onderlinge, we-
 derzydts.
 to *Muzzle* muylban-
 den.
 a *Mystery* een Verborgent-
 heid.

N.

the **N**ails (of the fingers) de Nagelen.

a Nail een Spycker.

Naked Naackt.

a Name een Naam.

to Name Noemen.

Namely Namentlyck.

a Napkin een Servant.

a Narrasion een Verhaal.

Narrow Naauw.

a Nation een Volck, Natie.

Nativitie Geboorte.

Nature Natuur.

the Navell de Navel.

a Navie een Vloot Scheepen.

Navigation Scheepvaart.

Naught Quaat.

Nay Neen.

Near Na-by.

Neat Net.

Necessaire Nootsaakelyck.

Necessitie Nootwendigheid.

the Neck den Hals.

Need Gebreck.

a Needle een Naalde.

to Neglect versuymen.
a Neighbour een buurman.

Neither Nochte.

a Nephew een Neef.

a Nest een Nest.

a Net een Net.

a Nettle een Netel.

Never Nooyt.

Nevertheless Niet tegenstaande.

New Nieuw.

the Next de Naaste.

a Niggard een Giergaart.

Nigh Na-by.

the Night de Nacht.

Nimble Gaauw.

Nine Negen.

to Nip Nypen.

No Neen.

in No wise Geenins.

Noble Adel.

to Nod Knicken.

None or no Geen.

Noise Geraas.

Noon de Noen, middag.

Nor Nochte.

North Noort.

the Nose de Neus.

the Nostrils de Neusgaten.

Not Niet.

Google

a No

a *Notaire* een Notaris.
 to *Note* Opmerken.
Nothing or *nought*
 Niets.
 a *Nurse* een Voedster,
 Minne.
 to *Nourish* Voeden.
Now Nu.
 a *Number* een Getal.
 to *Number* Rekenen.
 a *Nun* een Nonne, Ba-
 gyn.
 a *Nut* een Neut.
Nutmeg Noote - mus-
 caat.

O.

an **O** *Ack-tree* een Ey-
 ken-boom.
 an *Oar* een Rriem.
 an *Oath* een Eed.
Oats Haver.
Obedience Ghehoorzaam-
 heid.
 to *Obey* Ghehoorzaam
 zyn.
 to *Object* Tegenwer-
 pen.
 an *Obligation* een Verbin-
 tenisse.
 to *Oblige* Verbinden.
Oblivious Vergetelyk.
Obscure duyster.

to *Observe* Waar - ne-
 men.
Obstinate Hertnekkig.
 to *Obstruct* Stoppen.
 to *Obtain* Verkrygen.
Occasion Ghelegent-
 heyt.
 the *Ocean* de Oceaen, de
 groote Zee.
Odious Hatelyk.
 an *Odour* een Reuk.
Of Van.
 to *Offend* Ergernis geven,
 beschadigen.
 to *Offer* Aanbieden, pre-
 senteeren.
 an *Office* een Ampt, Of-
 ficie.
Offspring Afkomst.
Often or *oftentimes* Dick-
 maal.
Oil Olie.
Ointment Salve.
 an *Oyster* een Oester.
Old Out.
 an *Olive* een Olyf.
 to *Omit* Achter - laten,
 versuymen.
Omnipotent Almach-
 tig.
Once Eens.
One Een.
Onely Alleenlyk.
 on *Open* een *Any*
 to *Open*

to *Open* Open doen.
Openly Opentlyk.
Operation Werkinge.
Opinion Opinie.
Opportunity Gelegent-
 heyt.
 to *Oppose* Tegenstaan.
 to *Oppress* Onderdruc-
 ken.
 Or Of, ofte.
 an *Oracle* een Orakel.
 an *Oration* een Oratie.
 an *Orchard* een Boom-
 gaart.
 to *Ordain* ordonneeren.
Order Order.
Orderly Ordentlyk.
Ordinarily Ghewoon-
 lyck.
 an *Organ* een Orgel.
 the *Original* d'Oor-
 spronk.
Ornaments Cieraat.
 an *Orphan* een Wees-
 kind.
Otherwise Anderfins.
 an *Oven* een Oven.
Over Over.
 to *Overcast* overleggen.
 to *Overcome* overkomen,
 overwinnen.
 to *Overflow* overvloeden.
 to *Overlive* overleven.

Over long over lang.
 to *Overmaster* Overmee-
 ster.
 to *Oversee* oversien.
 to *Overthrow* Omwer-
 pen.
 to *Overturn* omkeeren.
 to *Overweigh* overwe-
 gen.
 to *Overwhelm* Overstul-
 pen.
 an *Ounce* een Once.
Our Onse.
Outward Uytwendig.
 to *Ow* Schuldig zyn.
 an *Owl* een Uyl.
Own Eygen.
 an *Owner* een Eyge-
 naar.
 to *Own* Eygenen.
 an *Ox* een Os.

P.

a *Pace* een Pas.
 to *Pacific* te Vrede
 maken.
 a *Pack* een Pack.
 a *Pad-lock* een hangslot.
 a *Page* een Pagie.
Pain Pyn.
 to *Paint* Schilderen.
 a *Pair* een Paar.
 a *Palace* een Paleys.
Pale Bleek.

the *Palm*

the *palm of the hand* de palm van de hand.

a *Palm-tree* een Palmboom.

the *palsie* beroerte.

a *Pan* een pan.

a *Pancake* een pannekoek.

the *Panch*, *tripes* de pens.

to *Pant* Beven, kloppen.

a *Pantoffle* een pantoffel.

the *Pap* de Mam ofte Tepel.

Paper pampier.

Paradice Parady.

a *Parcel* een partye.

Perchment perkement.

to *Pardon* vergeven.

to *pare* afsnyden.

Parents Ouderen.

the *Parliament* het Parlement.

a *Parlour* een Binnenzaal.

a *Parrot* een Papegaay.

Parsley Peterfely.

a *Parsnep* een Pinsternakel.

a *part* een gedeelte.

to *Partake* deelachtigh zyn.

Partial partydig.

Particular bysonder, particulier.

a *Particion* een deylinge.

a *Partner* een medegefel.

a *Partidge* een Patrys.

a *Pasquil* een Pasquil.

to *Pass* passeeren.

a *Passenger* een passagier, reyfiger.

the *Passover* Paaschen.

a *Pass-port* een Paspoort.

a *Passion* een beweginge.

Past verby gegaan.

Paste (*dough*) deeg.

a *Pasty* een Pastey.

Pastime tydtverdryf.

a *Pastor* een Herder.

a *Pasture* een Weyde.

a *Patb* een padt.

Patience gedult.

a *Patriarch* een Patriarch.

a *Patron* een patroon.

a *Pattern* een voorbeeld.

to *Pave* paveyen, plaveyen.

a *Pavillion* een paviljoen.

P A

to *pawn* Te pant leg-
 gen.
 to *pause* Rusten, spansee-
 ren.
 a *paw* een Poot.
 to *pay* Betalen.
peace Vrede.
 a *peach* een Persick.
 a *peacock* een Paauw.
 a *pear* een peer.
 a *pearl* een Peerl.
pease Erweten.
peculiar Eygen.
pedegree Aikomste.
peevish Korsel, moeye-
 lyck.
 a *pelt* een pels.
 a *pen* een penne.
 to *penetrate* Doordrin-
 gen.
penitent Berouwigh, boet-
 vaardigh.
 a *penknife* een penne-
 mes.
 a *pennie* een penninck,
 een stuyver.
 a *pencil* een penceel.
 a *pension* een pensioen.
 a *penthouse* een Luyf-
 fel.
penurie Armoede.
people Volk.
pepper peper.
peradventure by avon-
 tuur.

P E

to *perceive* bemercken,
 bespeuren.
perdition Verlies, verder-
 venisse.
perfect Volkomen, vol-
 maakt.
 to *perfect* Voleynden.
 to *perform* Volbren-
 gen.
perillous Gevaarlyk.
period punt, eynd.
 to *perish* Vergaan.
perjury Eedtbrekinge.
 a *perewig* een pruyck.
 to *permit* Toestaan, toe-
 laten.
pernicious Schadelick.
 to *perpetrate* Begaan.
perpetual Eeuwigh, ge-
 duurigh.
perplexed Verwerd, be-
 kommert.
 to *persecute* Vervol-
 gen.
perseverance Volherdig-
 heyt.
 to *persist* Volherden.
 a *person* een persoon.
 to *perswade* Met reden
 toebrenghen.
perverse Verkeert.
 to *peruse* Doorsien.
 to *pestifer* Quellen.

- a *Pestle* (or *pounder*) een Stamper.
 a *Petticoat* een Vrouws Onder-Rock.
 a *Petition* een Request, begeerte.
Pewter Peauter, Tin.
Phantasia Inbeeldinge.
 a *Pheasant* Phayfantvogel.
 a *Philosopher* een Philosophoph.
 a *Phrase* een Spreuck.
Physick Medicyn.
 to *Pick* Picken.
Pickle Peeckel.
 a *Picture* een Schildery.
 a *Pie* een Pastey.
Piety Godtyruchtigheyt.
 a *Pigeon* een Duyf.
 a *Pig* een Duyf.
 a *Pig* een kleyn Vercken, een Keu.
 a *Pike* een Spies.
 a *Pike* (fish) een Snoek.
 a *Pelgrim* een Pelgrim.
 to *Pill* de Schorsafschellen.
 a *Pill* een Pylaar.
 a *Pillow* een Hoofkussen.
 a *Pilot* een Lootsman.

- to *Pinch* Nypen.
 a *Pink* (a little *Ship*) een Pinck.
 a *Pinna* (*Ship*) een Pynas.
 a *Pin* een Spel.
 to *Pin* Aanspellen.
 a *Pint* een Pint.
 a *Pipe* een Pyp.
 to *Pipe* Op de Fluyt spelen.
 a *Pirat* een Zee-Rover.
 to *Piss* Pissen.
 a *Pistol* een Pistoool.
 a *Pit* een Put.
Pitch Peck.
 a *Pitcher* een Aarden kruyck.
Pish in wood *Pit* in het hout.
Pitie Jammer.
 to *Pitie* medelyden.
 a *Place* Plaats.
 the *Plague* Pestelentie.
Plain klaar, even.
Plaintiff Klager.
 a *Plaster* een Pleyster.
 a *Planet* een Planect.
 a *Plank* een Plank.
 to *Plant* Planten.
Plate Silver-werk.
 a *Plate* een Teljoor.
 a *Platform* grontform, 't bewerp van een huys.
 a *Plat-*

a *Platter* een Plateel, een
fchotel.

to *Plead* Pleyten.

Pleasant Geneuchelyk.

to *Please* Behagen.

what Pleaseth you? wat
Behaagt U L?

Pleasure Playfier.

a *Pledge* een Borgh, een
pant.

Plentie Overvloed.

the *Pleurisy* het pleuris.

a *Plough* een Ploegh.

to *Pluck* plucken.

a *Plum* een pruym.

a *Plume* een Veder, pluy-
magie.

a *Plummer* een Lootgie-
ter.

a *Plummet* een Kloot van
Loot.

to *Plunge* Duycken, in-
fteecken.

a *Packet* een Sack.

the *Pocks* de pocken.

a *Poem* een Gedicht.

to *Point* (*with the finger*)
met de Vinger duy-
den.

the *Point* de punt.

to *Puisse* Wegen.

Poison Vergift.

Pol money Hoofsigelt.

Policie politie, Raat.

to *Polish* polyfteren.

to *Poll* Scheeren.

to *Paltate* Vuyl ma-
ken.

a *pomp-granat* een Gra-
naat-appel.

pompious Pompeus.

a *Pompion* een pom-
poen.

a *Pond* een Poel, Vy-
ver.

to *Ponder* Overleggen.

the *Poop* (*of the Ship*)

Achter kasteel (*van*
't Schip).

Poor Arm.

the *Pope* de Paus.

Populous Volckryck.

a *Porch* een Voorhof.

the *Pores* de Sweetga-
ten.

Pork Vercken-vleefch.

a *Port* (*Havan*) Poort,
Haved.

a *Portion* een Deel.

a *Position* een Stellin-
ge.

to *Possess* Besitten.

Possible mogelyck.

the *Post* de Post.

Posterity Nakomeling-
fchap.

a *Pot* een Pot.

Potent machtig.

a Potentate een Potentat.
Pottage Sop, potspys, moes.
a Potter een Pottebakker.
a Pottle een Stoop.
Powder Poeder.
Poverty Armoede.
Poultry Hoenderen.
a Pound een pont.
to Pour Gieten.
Portraiture Af-beeldsel.
power Macht.
Practise practyk.
to Praise prylen.
to Pray Bidden.
a Prayer een Gebedt.
to Preach Prediken.
a Preamble een Voorreden.
Precedent voorgaande.
a Precept een Gebodt.
Precious Kostelyck.
Precise precys.
Predecessor Voorganger.
Prediction Voorfegging.
to Predestinate Voorordineeren.
Preeminence Uytsteekentheyd.

Preface Voorreden.
to Prefer Advanceeren, voorstellen.
Prejudice Nadeel.
to prepare bereyden.
to prescribe voorschryven.
Presence tegenwoordigheyd.
to preserve bewaren.
President President, Voorfitter.
to press pressen, dwingen.
to presume vasthouden.
to pretend ergens na staan.
Prestie mooy.
to prevail Overweldigen.
to prevent Voor-komen.
a prey een roof, buyt.
to prick prickelen.
the Prick of a pin de steek van een spel.
Pride Hoovaardigheid.
a Priest een Priester.
a Prince een Prince.
Principal Opperste.
Principle Beginfel.
to print Drucken.

a *Prison* een Gevanke-
nisse.

Private Privaat, een-
zaam.

a *Priviledge* een Privile-
gie, voorrecht.

Privily Heymelyck.

a *Prize* een Prys.

to *Prize* Achten.

Probable Waarfchynelyk.

to *Proceed* Voortgaan.

a *Process* een Proces.

to *Proclaim* Uytroepen.

to *Procrastinate* Uytstellen.

to *Procreate* Genereeren.

Proctor een Procureur.

a *Prodigal* een Verquif-
ter.

Prodigious Wonderbare.

to *Produce* Voortbren-
gen.

to *Profess* Belyden.

Profit Profyt.

Profound Diep.

Profuse Overdadig.

to *Prognosticate* Voorseg-
gen.

a *Project* een Bewerp.

a *Prologue* een Voórre-
den.

Prone Genegen.

to *Pronounce* Uytſpre-
ken.

to *Prop* Onderſteunen.

to *Propagate* Voortplan-
ten.

Prophane Onheyligh.

a *Prophet* een Propheet.

to *Propose* Voorſtellen.

to *Prorogue* Uytſtel-
len.

to *Prosecute* Na-vol-
gen.

Prosperity Geluck, wel-
vaart.

to *Protest* Beſcher-
men.

to *Protest* Proteſteeren.

to *Protract* Uytſtellen,
uyttreken.

Proud Hovaardig.

a *Proverb* een Spreek-
woort.

to *Provide* voorſien.

a *Province* een Provin-
cie.

to *Provoke* Opwecken.

Prudence Voorſichtigh-
heyt.

a *Pſalm* een Pſalm.

a *Publican* een Tolle-
naar.

Publick Gemeyn.

to *Publish* Openbaren.

a *Padding* een Beuling,
 pot pastey.
 to *Puff* Blafen.
 to *Pull* Trecken.
 a *Pulpit* een Preeck-
 stoel.
 the *Pulse* den Pols.
 a *Pump* een Pomp.
 to *Punish* Straffen.
purblind Sticksiende.
 to *purchase* Koopen, ver-
 werven.
pure Suyver.
 to *purge* Purgeeren.
 to *purifie* Reynigen.
 to *pourloin* Onttrek-
 ken.
purple Purper.
 to *purpose* Voornee-
 men.
 a *purse* een Betrs.
Purstain Porceleyn-kruyt.
 to *purisue* Vervolgen.
 to *push* Stooten.
 a *push* een Puyste.
 to *put* Setten.
 to *put on* Aandoen.
 to *putrisie* Verrotten.
 to *puzzle* Ymant swarig-
 heid aandoen.
 een *Py* (Vogel) Exter.

Q

a *Quackfalver* een
 Quackfalver.
 a *Quadrat* een Vier-
 kant.
 to *Quake* Beven, sidde-
 ren.
Quality Hoedanigheyt.
Qualities manieren.
 a *Qualm* een haastige
 Flaute.
Quantity Veelheyt.
 a *Quarrel* een Questie,
 krackeel.
 a *Quart* Twee pinten,
 een kan.
 a *Quarter* een Vierde
 deel.
 a *Quarry of stone* een Steen
 kuyl.
 a *Queen* een Hoere.
 a *Queen* een Koningin-
 ne.
 to *Quell* Quellen.
 to *Quench* Uytbluf-
 schen.
 a *Question* een Vra-
 ge.
Quick Gaan, leven-
 digh.
 to *Quicken* Verquic-
 ken.

Quickly

Quickly Raschjes , ter-
stont.

Quicksilver Quickfil-
ver.

Quiet Geruſt.

a *Quill* een Schaft.

a *Quilt* een Matras.

a *Quince* een Quee-ap-
pel.

the *Quire* de Koor.

a *Quire of Paper* een Boek
Pampier.

to *Quit* Quytten , quyt
ſchelden.

to *Quiver* ſchudden.

Quotidian Dagelycks.

R:

a **R** *Ace* een Geſlacht-
te.

a *Race* een Loop.

a *Rabbit* een Conyn.

a *Rack* or *manger* een
kribbe.

to *Rack* Pynigen.

a *Racket* een Rincket.

Radish Radys.

to *Rage* Rafen.

Rage Uytſinnigh.

a *Rag* een oude Lap.

to *Rail* ſchelden , ver-
ſmaden.

Rain Regen.

a *Rainbow* een Regen-
boog.

to *Raise up* Opwecken.

Raisins Rozyn.

a *Rake* een Rieck ofte Eg-
ge.

a *Ram* een Ram.

a *Ranck* een Rye ofte or-
der.

to *Rankle* Verrotten.

Ransom Rantſoen.

Raping Neming met ge-
welt.

Rare Ongemeen , ſelden ,
raer.

to *Rarifie* Dun maken.

a *Rasour* een ſcheer-
mes.

a *Rat* een Rot , Ratte.

Rash Onvoorzichtig.

Rate Prys.

a *Rater* een ſchatter.

Ruther Liever.

to *Ratifie* Beveſtigen.

a *Rattle* een Ratel.

Rational Redelyk.

a *Raven* een Rayen.

Ravening Roovinge.

to *Ravish* Schoffie-
ren.

Raw Rauw.

Rays of the Sun Sonnestralen.

to *Reach* Reycken.

to *Read* Lesen.

Readie Gereet.

Really Met der daadt.

a *Realm* een Koninckryck.

a *Reeme of Paper* een Riem Papier.

to *Reap* Maayen.

Reason Reden.

to *Rebate* Af-korten.

Rebellious Wederspannigh.

to *Rebuke* Berispen.

to *Recant* Herroepen.

a *Receipt* een Ontfang.

Receipts Genees - middelen , Ordonnantien.

to *Receiv* Ontfangen.

Reciprocal Wederkeren.

to *Recite* Herhalen.

to *Reckon* Reeckenen.

to *Reclaim* Wederom roepen.

to *Recollect* Vergaderen.

to *Recommend* Aanpryfen , bevelen.

to *Recompence* Vergelden.

to *Reconcile* Verfoenen.

to *Record* Gedachtigh wesen.

a *Record* een Oorkonde , een Register.

to *Recover* Herhalen , weer krygen.

Recourse Toevlucht.

to *Recoyl* Te rugge wyken.

to *Recreate* Vermaecken.

a *Recusant* een Ontsegger , de naam gegeven aan een Papist.

Red Root.

to *Redeem* Verlossen.

Redeemer Verlosser.

to *Redound* Herkoopen , overvloeyen.

to *Redress* Recht maken , reformeeren.

to *Reduce* Wederom brengen.

a *Reed* een Riet.

to *Reel* Waggelen.

a *Reel* een Haspel.

to *Refer* een Saack aan yemant stellen.

to *Refine* suyveren.

to *Resseet* Opfien.

to *Reform* Verbeteren ,
herstellen.
to *Refresh* Ververffen.
to *Refuse* Weygeren.
to *Refute* Wederleg-
gen.
Regal Konincklyck.
to *Regard* Achten , op-
mercken.
Regeneration Wederge-
boorte.
a *Regiment* een Regi-
ment.
a *Region* een Landt-
fchap.
to *Rehearse* Herhalen.
Register Bladtwyfer , Re-
gister.
to *Reject* Verwerpen.
to *Reign* Regeeren.
the *Reins* de Nieren.
to *Rejoyce* Verheugen ,
verblyden.
to *Relapse* Weder inftor-
ten.
a *Relation* (or *kindred*)
Blóetverwantschap.
a *Relation* (or *story*) een
Verhaal.
to *Release* Ontloffen.
to *Relent* Berouw heb-
ben.
to *Relie* Vertrouwen ,
fteunen.

Relief Secours.
to *Relinquish* Verlaten.
Reliques and *remainders*
Overblyffelen.
a *Relish* een Smaak , een
geur.
to *Remain* Overbly-
ven.
Remedy Remedie.
Remembrance Gedachte-
niffe.
Remifs Slap , onacht-
faam.
to *Remit* Vergeven.
Remorse Knaginge.
to *Remove* Weggh doen ,
verplaatfen.
to *Render* Weder ofte
overgeven.
to *Renew* Vernieuwen.
Rennet Melck Rinfel.
to *Renounce* ontzeg-
gen.
Renown'd Beroemt.
Rents Renten , inkom-
ften.
a *Rent* een Scheur.
to *Repair* Hermaken.
to *Repay* Weer beta-
len.
to *Repeat* Herhalen.
to *Repel* Verjagen.
to *Repent* Leedt we-
fen.
C c 2

Repentance Berouw.
 to *Repine* Morren.
 to *Reply* Weder antwoor-
 den.
 to *Report* Rapporteerē,
 vertellen.
 to *Repose* Rusten.
 to *Reprive* Uytstel ge-
 ven.
 to *Reproach* Verwy-
 ten.
Reprobate Verworpen.
 to *Reprove* Berispen.
 to *Repulse* Verstoeten.
Reputation Grootachtin-
 ge.
 a *Request* Verzoek.
 to *Request* Ootmoedigh
 bidden.
 to *Requite* Vereyfs-
 chen.
 to *Requite* Vergelden.
 to *Resemble* Gelycken.
 to *Reserv* Bewaren, voor-
 behouden.
 to *Resign* Overgeven.
 to *Resist* Wederstaan.
 to *Resolve* Resolveeren,
 ondoen.
Respect Achtinge.
 to *Respect* Ondien.
 to *Respire* Ademen.
Respite Uytstel.

the *Rest* de Rest.
 to *Rest* Rusten.
 to *Rest* Overschieten.
 a *Restitution* Wederge-
 vingē.
 to *Restore* Weder geven,
 herstellen.
 to *Restrain* Bedwin-
 gen, in den toom
 houden.
Resurrection Wederop-
 standingen.
 to *Retail* In 't kleyn ver-
 koopen.
 to *Retain* Onthouden.
 to *Retire* Te rugge ofte al-
 leen gaan.
 to *Retract* Weder-roe-
 pen.
 to *Retreat* Te rugge kee-
 ren.
 to *Return* Wederom kee-
 ren.
 to *Reveal* Openbaren.
 to *Revenge* Wreken.
Revenue Inkomst.
 to *Reverence* Eerbie-
 den.
 to *Review* Hersien.
 to *Revise* Weer over
 sien.
 to *Revive* Levendig ma-
 ken, her-leven.
 to *Revoke* Herroepen.
 to *Revole*

to *Revolt* Af-vallen.
 to *Revolve* Herdenken.
 a *Reward* een Belooning.
Rheum Snot ofte loop der neuse, of mont.
 a *Rib* een Ribbe.
 a *Riband* een Lint, een snoer.
Rice Ryft.
Ritch Ryck.
Ritche Ryckdom.
 a *Riddl* een Raafsel.
 to *Ride* Ryden.
Rediculous Belacchelyck.
Right Recht.
Righteous Rechtveerdigh.
Rigour Wreetheyt, strengheyt.
 a *Rime* een Rym.
 a *Ring* een Ringh.
 to *Ring* (bels) Luyden, belten.
Riot Gulligheyt.
 to *Rip* ontarnen.
Ripe Ryp.
 to *Rise* opstaan, ryfen.
Rites Ceremonien, gewoonten.
 a *River* een Rivier.
 to *Rob* Rooven.

a *Robber* een Rover.
 a *Robe* een Kostelyck kleet.
 a *Rock* een Steen-rotse,
 a *Rode* een Roede.
 a *Roe* een Rhee.
 a *Rogue* een Schelm.
 to *Roll* Rollen.
 a *Road of Land* een Roede Landts.
 a *Roof of a house* een Dack van een huys.
Room Ruymte.
 a *Root* een wortel.
 a *Rope* een Touw.
 to *Rore* Brullen.
 a *Rose* een Roos.
Rosin Harft.
 to *Rost* Braden.
 to *Rot* Verrotten.
Rough Ruygh, rouw.
Round Ront.
 to *Rouse* opwecken.
 to *Row* Roeyen.
Royal Konincklyck.
 to *Rub* Vryven, krauwen.
 the *Rudder* het Roer.
Ruddy Rootachtigh.
Rude Grof, ongemeenert.
Rue Wynruyt.
 to *Rue* Rouwen.

Rugged Oneffen; ruig.
 a *Rug* een Rouwe De-
 ken.
 to *Ruine* Vernielen.
Ruinous Bouvalligh.
 to *Rule* Heerschen.
 a *Ruler* een Regeerder.
 a *Rule* een Regel.
 to *Rumble* Rommelen.
 to *Ruminate* Herkau-
 wen.
 a *Rumour* Gerucht.
 to *Run* Loopen.
 a *Rundlet* een Kinne-
 ken.
 a *Rupture* een scheur, een
 breuck.
 a *Rush* een Biese.
Rustical Boerachtigh.
Rye Rogge.

S.

the **S** *Abboth* den sab-
 bath.
 a *Sable* een Swaart, ofte
 fabel.
 a *Sachel* een Knapfack.
 a *Sack* een sack.
Sackcloth Hayrenkleet.
 to *Sacrifice* Op-offe-
 ren.
Sad Droevig.

Sad-colour Doncker.
 a *Saddle* een Sadel.
Safe Behouden.
Safeguard Bescherminge,
 sauvegarde.
Saffron saffraan.
Sage savie of salie.
Sage Wys.
 to *Sail* Zeylen.
 a *Saint* een Heylige.
 a *Sale* een Verkoop.
 a *Sallet* een sla of sa-
 laat.
 a *Salmon* een salm.
Salt Sout.
Salvation saligheyt.
Salve salve.
 to *Salute* Groeten.
 the *Same* de selve.
Sap Sap.
Satan Satan.
 to *Satiate* Versaden.
Satisfaction Voldoenin-
 ge.
Savage Wildt.
 to *Save* Bewaren, behou-
 den.
Save sparen.
Saviour Salighmaker.
Sausage saucys.
Sausse sausse.
Sausy stout.
 a *Saw* een zaagh.
 to *Say* seggen.

Scab Schurf, schurftete.

a *Scabbard* een Swaartschedel.

a *Scaffold* een Schavot.

to *Scald* Met heet water broeyen.

the *Scalp* de Kop.

Scaly Schubachtigh.

a *Scandal* een Schandaal.

Scarse Schaars.

a *Scarf* een Sluyer.

Scarlet Schaarlaken.

a *Scarr* een Lidt-teycken.

Scarse Naauwelyks.

to *Scatter* Verstroyen.

a *Scepter* een scepter.

Schism scheuringh.

a *Scolar* een Leerling.

a *School* een schoole.

Science Wetenschap.

to *Scoff* spotten.

to *Scold* schelden, kyven.

Score Ooghmerck.

to *Scorch* Branden, schroeyen.

to *Scorn* Verachten.

to *Scowl* suur sien.

to *Scour* schuuren.

to *Scourge* Geesselen.

to *Scratch* Krabben.

to *Scrape* schrapen.

a *Screen* een schutsel, scherm.

a *Scribe* een schryver, schrift geleerde.

Scripture Schriftuur.

a *Scruple* een scrupel, twyffelingh.

the *Scull* de Hoof-pan, Beckneel.

Scum schuym.

a *Scuttle* een Korfken, schotel.

the *Sea* de Zee.

a *Seal* een Zegel.

a *Seam* een loom.

a *Seamster* or *Simster* een Naayster.

to *Search* Na-soecken.

the *Second* de Tweede.

Searge fergie.

the *Season* saysoen.

a *Seat* een setel, stoel.

Seaven seven.

a *Secretary* een secretaris.

a *Sett* een secte.

a *Section* een Daeling.

Secret Verborgen, heymelyck.

Secure seker.

Secure sorgeloos.

Sedition Seditie , op-
 roer.
 to *Seduce* Verleyden.
 to *See* Sien.
Seed Saat.
 to *Seek* Soeken.
 it *Seemeth* het Schynt.
 to *Seeth* Zieden , koo-
 ken.
Seldom Selden.
 to *Select* Uytkiezen.
Selfish Selfackigh.
 to *Sell* Verkoopen.
 the *Senate* den Raat.
 to *Send* Senden.
Sence Sin , gevoel.
Sensible Gevoeligh.
 to *Sent* or *savour* Rie-
 ken.
 a *Sentence* een Sententie ,
 vonnis.
 to *Separate* Af-sonderen ,
 scheidten.
 a *Sepulcher* een Graf.
Serge Sergie.
Serious Ernstigh.
 a *Sermon* een Predica-
 tie.
 a *Serpent* een Slangh ,
 Serpent.
 a *Servant* een Dienaar.
 to *Serve* Dienen.
 to *Set* Setten ; stellen.
Severall Verscheyden.

Severe Stuur , straf.
 to *Sew* or *sow* Nagen.
Sewet Vet.
 the *Sexton* de Koster.
 a *Shadow* een Schadu-
 we.
 to *Shake* Schudden.
Shallow ondiep.
 the *Shambles* de Vleys-
 hal.
Shame Schaamte.
Shared Gedeelt.
 to *Shape* Fatsoeneeren ,
 scheppen.
 to *Shave* Schaven.
She Sy.
 a *Sheaf* een schoof.
Shears Schaaren.
 a *Sheath* een scheidde.
 to *Shed* Gieten , stor-
 ten.
 a *Sheep* een Schaap.
 a *Sheet of Paper* een Vel
 Papier.
 a *Sheet (of Linnen)* een
 slaap-laken.
 a *Shell* schulpe , schil-
 le.
 a *Shelf* een Banck of
 Planck.
 a *Shelter* een schuylplaats,
 toevlucht.
 to *Show* Toonen.
 a *Shield* een schild.

- a *Shift* een Veranderingh , oock een Mans *ofte* Vrouwen Hembt.
 a *Shilling* een schellingh.
 the *Shin* de scheen.
 to *Shine* schynen.
 a *Ship* een Schip.
 a *Shirt* een Mans Hembt.
 a *Shive of Bread* een inede Broots.
 a *Shoe* een Schoen.
 a *Schoemaker* een schoemaker.
 to *Shoot (with a gun)* fchieten.
 a *Shop* een winkel.
 the *Shore* de strant.
Short Kort.
 a *Shovel* een schop.
Should soude.
 it *Should or ought* het Behoort.
 a *Shoulder* een schouder.
 to *Shout or cry out* schreeuwen.
 a *Shower (of rain)* een Plas-regen.
 to *Shrink* weycken en krimpen.
 to *Shut* fluyten , toedoen.
- a *Shuttle or Shittle* een spoel.
Sick sieck.
 a *Sickle* een sickel.
 a *Side* een Zyde.
Aside Ter zyde.
 a *Siege* een Belegh.
 to *Sift* siften.
 a *Sift, five or seven* Teemst of sift.
 to *Sigh* suchten.
 a *Sight* een Gesicht , en een schoufpiel.
 a *Sign* een teecken.
 a *Signet* een segel-ring.
 to *Signifie* Betekenen.
Silence stilswygentheyt.
Silk Zyde , Zy.
 a *Sillabe* een-syllabe.
Silver silver.
 a *Similitude* een Gelyckenis.
Simple slecht.
Sin sonde.
 to *Sin* sondigen.
Since t'edert , sint.
Sincere oprecht.
 to *Sing* singen.
 to *Sink* sincken.
 a *Sinew* een senuve.
Sir Monsieur , Heere , een Eer-tytel van een Ridder.

Sirrup Syroop.
 a *Sister* een Suster.
 to *Sit* Sitten.
 a *Sithe* een Seyffen.
 a *Skain of threed* een
 Strenggaren.
 the *Skie* de Lucht.
Skie - colour Hemels-
 blaauw.
Skill Konste , weten-
 schap.
Skin vel.
Slack Slap , los.
 to *Skip* Springen.
 a *Slate* een Leye ofte
 latte.
 to *Slander* Lasteren.
 a *Slave* een Slaaf.
 to *Slay* Doodt-slaan.
 to *Sleep* Slapen.
 a *Sleeve* een mouw.
 a *Slender* Dun mager.
 to *Slide* glyden , slibbe-
 ren.
Slime slym.
 to *Slice* Snyden.
 a *Slice* een Snee.
 a *Slig* een slinger.
 to *Slip away* Ontslip-
 pen.
 a *Slipper* een Myrl.
Slippery Glad , slibber-
 achtigh.
 a *Sloe* een wilde pruym.

a *Sloven* een sloove.
Slow Traagh.
 a *Sluce* een Slus.
 to *Slumber* Sluymen-
 ren.
Sluttish Morfig , vuyl.
Small Kleyn , dun.
 to *Smart* Smerten.
 to *Smell* Ruycken.
 to *Smile* Glim-lachen.
 to *Smite* Smyten.
 a *Smit* een Smit.
 a *Smock* een Vrouwen
 Hembt.
Smoke Rook.
 to *Smother* Versticken.
 to *Smooth* Strycken.
 a *Snail* een Slacke.
 a *Snake* een Slange.
 a *Snare* een Strick.
 to *Snatch* Rucken.
 to *Sneez* Niesen.
 to *Snort* or *snore* Snor-
 ken.
Snot Snot.
Snow Sneeuw.
 to *Snuff* Snuyten.
So Soo , alsoo.
Sober Sober.
Society Geselschap.
 a *Sock* een Sock.
Soft Sacht.
 to *Soil* Vuyl maken.
 to *Soke* Weycken.

Sold Verkocht.
Sole Alleen.
 the *Sole of the foot* de Sole
 van de voet.
Some Sommige.
Sommer Somer.
Something Yet , eenigh
 ding.
Somewhat Wat.
Somewhere Ergens.
a Song een Sang.
a Sonn een Soon.
Sone Haast, tenfont.
Soot Roet.
Sope Zeep.
a Sop een Soppe.
a sore een seer.
a Sorcerer een Tove-
 naar.
Sorrow Droefheyt , ver-
 drier.
Serry Bedroeft.
a Sot een Sot.
 the *Soul* de Siel.
a Souldier een Soldaat.
 to *Sound* Klincken , luy-
 den.
 the *South* het Zuyden.
Sour Suur.
Southsaying Waarleg-
 ging.
Sow Saayen.
a Sow een Sog.
a Spade een Spade.

a Space een Spacie.
a Span een Spaan.
 to *spare* Sparen.
a Spark een Vonck.
 to *Sparkle* Glinsteren.
a Spectacles een Brille.
 to *Speak* spreecken.
a Spech een Taal , een
 spraack.
 to *Speed* spoeden.
 to *spel* spellen.
 to *Spend* Verquisten.
 to *Spew* or *spue* spouwen ,
 overgeven.
Spieces specery.
a Spider een spinne-
 kop.
 to *Spill* storten.
 to *Spin* spinnen.
 the *Spirit* de Geest.
 to *Spit* spouwen.
a Spit een spit.
Spite spyt.
 to *Spoil* bederven.
a Spoon een Lefel.
a spot een Vleck.
a Spouse een Bruyt.
 to *Spread* spreiden.
 the *Spring* de Lente ;
 Voor-jaar.
a Spur een spoor.
 to *Spurn* Achter uyt-
 slaan.
Squint-eyed scheel.

Stab Met een Ponjaart
steken.

a *Stable* een stal.

a *Staff* een staf, stock.

to *Stagger* stroncken.
len.

a *Stain* een Vlecke.

Stairs Trappn.

a *Stake* een staack,
paal.

to *Stammer* stameren.

to *Stamp* stampen.

to *Stand* staan.

a *Star* een sterre.

to *Starch* styven.

a *Statue* een statuyt.

to *Stay* Bleyven.

to *Steal* steelen.

to *Steed* weycken.

to *Steer* stuuren.

a *Step* een stap.

a *Step father* een stief-Va-
der.

to *Stick* steken.

to *Stick to* Aankleven.

a *Stick* een stock.

a *Sting* een Prickel.

a *Stiuck* stincken.

to *Stirr* Roeren.

Stocking Kouffen.

the *Stomack* de maag.

a *Stone* een steen.

a *Stool* een stoel.

to *Stoop* Bucken.

to *Stop* Stoppen.

a *Storie* een Verhaal, Hi-
storie.

a *Storm* een storm.

Stout stout.

Straight Recht.

Strained Gezeygt en ge-
douwt.

Strait Engh, naauw.

a *Stranger* een Vreemde-
lingh.

a *Straw* een stroo.

Strayed Verdwaalt.

the *Stream* de stroom.

a *Street* een straat.

Strength sterckte.

to *Stretch* Recken.

to *Strike* slaan, smy-
ten.

a *String* een snoer.

a *Stripe* een slagh.

Strong sterck.

a *Student* een student.

to *Studie* studeeren.

Stumbling struykeling.

to *Subdue* t'onderbren-
gen.

to *Submit* onderwer-
pen.

to *Subscribe* onderschry-
ven.

Substance substantie.

Succour Bystant.

Such fulcke.
 to *Stick* fuygen.
Suddin schielyck.
Suet or *tallow* smeer.
 to *Suffer* Lyden.
Sugar fuycker.
 a *Summ* een fomma.
 the *Sun* de sonne.
 to *Sup* fuypen.
Superscription opschrift.
Supper Avontmaal.
 to *Support* onderhouden.
Sure seecker.
Surety Borge.
 to *Suspect* Mistrouwen.
 to *Sustain* ophouden.
 to *Swallow* fwelgen.
 a *Swan* een swaan.
 to *Swear* sweeren.
 to *Sweat* sweeten.
 to *Sweep* Vegen.
Sweet foet.
 to *Swell* fwellen.
Swift snel.
 to *Swim* fwemmen.
 a *Swine* een fwyn.
 a *Sword* een Degen,
 fwaart.
Swounding Bezwyming.

T.

a **T** *Able* een Tafel.
 a *Tail* een staart.
 a *Tailer* een Kleermaker.
 to *Take* Nemen.
 a *Talent* een Talent.
 to *Talk* Praten.
Tallow Talck.
Tame Tam.
Tape Linnen, lint.
Tapestry Tapyt.
 to *Tarry* Verbeyden.
 a *Tart* een Taart.
 to *Taste* smaken.
 a *Tavern* een wya Herbergh.
Taught Geleert.
 to *Tax* Taxeeren.
 to *Teach* Leeren.
 a *Tear* een Traan.
Tedious Verdrietigh.
Teeth Tandten.
 to *Tell* Tellen of vertellen.
 to *Temper* Mängen.
 a *Tempest* een Tempeest.
 a *Temple* een Tempel.
 to *Tempt* Versoecken.
Ten Tien.
 a *Tenant* een Huurder.
Tender Teder.
 a *Term*

- a *Term* een Termyn of
tydt.
- Terrible* Vreesselyck.
- a *Territorie* een Gebied,
Landfchap.
- to *Testifie* Getuygen.
- a *Tetter* een Kleyn lopen-
de zeerigheyt.
- Than* Dan:
- to *Thank* Bedancken.
- That* Dat.
- to *Thaw* Doyen.
- The* De.
- a *Theef* een Dief.
- Then* Dan.
- Thence* Daar van
daan.
- There* Daar.
- Therefore* Daarom.
- Thereof* Daar van.
- Thick* Dick.
- the *Thigh* de Dye.
- Thine* Dyn, uwen.
- a *Thing* een Ding.
- to *Thinck* Dencken.
- Thin* Dun.
- Thirst* Dorst.
- Thirtie* Dertigh.
- This* Dese, dat.
- Thither* Daar ua.
- Through* Door.
- Thou* Du, ghy.
- a *Thorn* een Doren.
- Thoughts* Gedachten.
- Thread* Draadt, Ga-
ren.
- a *Throne* een Throon.
- the *Throat* de Keel.
- to *Threaten* Dreygen.
- to *Thrive* Prospereer-
ren.
- to *Throw* Werpen, goo-
yen.
- to *Thrust* stooten.
- a *Thumb* een Duym.
- Thunder* Dander.
- to *Tie* Binden.
- Timber* Timmerhout.
- Time* Tydt.
- Tinn* (*Pewter*) Tin.
- Tired* Vermoedt.
- Tithe* Tiende.
- a *Title* een Tytel.
- To* Tot; aan, na.
- To and fro* Herwaarts,
derwaarts.
- a *Toad* een padde.
- a *Toad-stool* Duyvels
broot.
- a *Toe* een Teen.
- Together* Met malkander,
t'seffens.
- to *Toil* Arbeyden, ver-
moeyen.
- a *Token* een Merckteec-
ken.
- Told* gefeyt.

Toll or tribute Tol, ſchattinge.

Tolerable Verdraaglick.

to *Toll a bell* een Klock luyden.

a *Tomb* een Tombe ofte Graf.

a *pair of Tonge* de Tangen.

a *Tongue* een Tonge.

a *Tool* een Instrument ofte gereetschap.

a *Tooth* een Tant.

the *Top or height* de Top ofte hoogte.

a *Top* een Top ofte tof.

a *Torch* een Fackel, toortſe.

to *Torment* Quellen, pyningen.

Torn Gefcheurt.

to *Toft* Braden.

to *Touch* Aanraacken ofte voelen.

Touching Aangaande.

a *Thought-stone* een Toetſteen.

Tough Taay.

Tow grof vlas.

to *Tow a Ship* een Schip roeyen ofte trecken.

a *Towel* een Hantdoek.

a *Tower* Tooren.

a *Town* een Stadt of Dorp.

Twys Beufelingen.

Trade Neeringe, handel, ambacht.

a *Traitor* een Verrader.

to *Translate* Overſetten.

to *Travail* Reyſen.

Treachery Verradery.

Treacle Driakel.

to *Tread* Treden.

Treason Verraat.

Treasures ſchatten.

a *Tree* een Boom.

to *Tremble* Beven.

a *Trencher* een Teljoor, Tafelbort.

a *Treſpas* Overtreedinge.

a *Tribe* een Geflacht.

Tribulation Wederwaardigheyt.

to *Trye* Beproeven.

Trinity Drievuldigheyt.

Triſſes Beufelingen.

a *Triumph* Triumph, Zegge-juygh.

Trouble Moeyſen.

a *Trough* een Trogh.

a *Troup* een Bende, Troup.

a *Trowel* een Metselaars
Troffel.

True waar.

a *Trumpet* een Trom-
pet.

a *Trunk* een Koffer.

to *Trust* Betrouwen.

Truth waarheyt.

a *Tub* een Tobbe.

a *Tulip* een Tulp.

a *Tumult* een oproer.

a *Tune* een Toon.

a *Tun* een Tonne.

a *Turf* een Turf.

to *Turn* Wederomkee-
ren.

a *Turnep* een Raap,
knol.

a *Tutor* een Vooght, Be-
waarder.

Twelf Twaalf.

Two-light Tweelicht.

Twenty Twintig.

to *Twine* or *twist* Drayen,
tweernen.

Two Twee.

a *Tyrant* een Tyran;
Dwingelant.

V.

to be **V** *Acant* Ledigh
zyn.

a *Vail* Deckfel, hang-
fel.

Vain Ydel.

in *Vain* Vergeefs.

Valiant Dapper.

a *Valley* een Dal.

Valour Dapperheyt.

Value waardye.

to *Vanish* verdwynen.

Vanitie Ydelheyt.

to *Vanquish* Verdwy-
nen.

Vapour Roock, damp.

Variatie Verandering.

a *Vassel* een Leenhouders,
onderfaat.

Veal Kalfs-vleys.

a *Vein* een Aader.

Velvet Fluweel.

Vengeance wraack.

a *Verb* een werck-
woort.

Verie seer, heel.

to *Verisif* waar ma-
ken.

Veritie waarheyt.

a *Verse* een Veerse.

Vertue Deugd.

to *Vex* Quellen, pla-
gen.

Ugly Lelyck.

a *Viale* een Viool.

Vice ondeught.

a *Victorie* een Victorie,
overwinninge.

Viſtuals Viſtuatie, pro-
 viant.
 to *Vieuw* Beſien.
Vigilance wackerheyt.
Vigorous Kloeck, vly-
 tigh.
Vile Snoode, ghe-
 ringh.
 a *Village* een Dorp.
 a *Villain* een Boef,
 ſchelm.
Vindication Reyengie.
Vindiſtivo wraackgie-
 righ.
 a *Vine* een wyngaart.
Viniger Azyn.
Vintage de wyn-leſinge,
 wyn-tydt.
 a *Vintner* een wynverkoop-
 per.
 a *Viol* een Viool.
 to *Violate* Schenden, ver-
 ontreyning.
Violence Gewelt, heftig-
 heyt.
Violently Geweldigh-
 lyck.
 a *Violet* een Violet-
 bloem.
 a *Viper* een Slange, Ad-
 der.
 a *Virgin* een Maaght.

Virginity Maagdendom.
Virility Mannelyck-
 heyt.
 a *Viſage* een Aangeſicht.
Viſard een Mom-aange-
 ſicht.
Viſible Sienlyck, ſicht-
 baar.
 a *Viſion* een Gefichte, ver-
 ſchyninge.
 to *Viſit* Beſoecken, de vi-
 ſite geven.
Viſitation een Beſoekin-
 ge.
 the *Vitals* de Levende
 deelen des Lichaams.
 to *Vitiate* Schenden.
Vitious Ondeugent.
 to *Vituperate* Laken.
Vivacity Levendigheid.
 an *Ulcer* een Sweer, ge-
 zwel.
 an *Umbrage* een Schadu-
 we, een ombragie,
 ſuſpitie.
 an *Umpire* een Scheyts-
 man.
Unable Onmachtigh.
Unacceptable Onaange-
 naam.
Unanimity Eendrachtig-
 heyt.

Unapt Onbequaam.
Unarm Ontwapenen.
Unawares Onverwacht.
Unbelief Ongeloovig-
 heyt.
Unbeseeming Onbeta-
 mend.
 to *Unbuckle* or *unbutton*
 onthaalen, ontknou-
 pen.
Uncapable Onbequaam.
Uncertain Onseecker.
Unchangeable Onveran-
 derlyck.
Unchast Onkuys.
Uncivil Onbeleeft.
 an *Uncle* een Oom.
Unclean Onreyn, onfuy-
 ver.
Uncomely Onbetame-
 lyck.
Unconstant Onstantvaf-
 tig.
 to *Uncover* ontdecken.
 an *Unction* een Salvin-
 ge.
Under Onder.
 to *Undergo* Ondergaan,
 lyden.
Underhand Heymelyck.
 to *Underhold* Onderhou-
 den.

an *Underling* een Onder-
 lingham, een die minder
 in Officie is.
Undermine Ondermy-
 nen.
Underneath Beneden.
 to *Understand* Ver-
 staan.
 to *Undertake* Onderwin-
 den.
Undiscreet Onbeschey-
 den, indiscreet.
Undivided Ongeschey-
 den.
 to *Undo* Ontdoen, los-
 maken.
 to *Unno* (*a mad*) Yemant
 verderven.
Undone Bedorven.
Undoubted Onghetwyf-
 felt.
Uneasy Ongemacke-
 lyck.
Unequal, *uneven* Onef-
 fen.
Unestimable Onwaardeer-
 lyck.
Unexpected Onver-
 wacht.
Unfained Ongeveynft.
Unfaithful Ontrouw.
Unfallible Onfeylbaar.
Unfit Onbequaam.
 to *Unfold* Ontvouwen.

<i>Unfortunate</i>	Ongeluc-	<i>Unlike</i>	Ongelyck , onef-
<i>kigh.</i>		<i>fen.</i>	
<i>Unfriendly</i>	Onvriende-	<i>to Unload</i>	Ontladen.
<i>lyck.</i>		<i>Unmannerly</i>	Ongema-
<i>Unfruitfull</i>	Onvrucht-	<i>niert , boers.</i>	
<i>baar.</i>		<i>Unmeet</i>	Onbequaam.
<i>Ungodly</i>	Ongoddelyck ,	<i>Unmindfull</i>	Vergetig ,
<i>goddeloos.</i>		<i>onagtzaam.</i>	
<i>Ungracious</i>	Ondeugende ,	<i>Unmodest</i>	Ongefchikt.
<i>daar geen genade meer</i>		<i>Unmovable</i>	Onbeweegh-
<i>in is.</i>		<i>lyck.</i>	
<i>Ungratefull</i>	Ondanck-	<i>Unnatural</i>	Onnatuur-
<i>baar.</i>		<i>lyck.</i>	
<i>Unhandfoms</i>	Ongefchikt ,	<i>Unnecessary</i>	onneedig.
<i>leelyck.</i>		<i>Unorderly</i>	Onordente-
<i>Unhonest</i>	Oneerbaar.	<i>lyck.</i>	
<i>an Unicorn</i>	een Een-	<i>Unpardonnable</i>	onvergeef-
<i>hoorn.</i>		<i>lyck.</i>	
<i>Uniform</i>	gelyckformigh.	<i>Unpaid</i>	Onbetaalt.
<i>Union</i>	Vereenigen.	<i>Unpatient</i>	Onverdul-
<i>Universal</i>	Algemeen.	<i>dig.</i>	
<i>University</i>	een Universi-	<i>Unperceivable</i>	Ongevoe-
<i>teyt , Hooge schole ,</i>		<i>ligh.</i>	
<i>Academy.</i>		<i>Unperfect</i>	Onvolkoo-
<i>Unjust</i>	Onrechtvaer-	<i>men.</i>	
<i>digh.</i>		<i>Unpleasant</i>	Ongenoege-
<i>Unkind</i>	Onvriende-	<i>lyck.</i>	
<i>lyck.</i>		<i>Unpolished</i>	Ongepolyft ,
<i>Unknown</i>	Onbekent.	<i>onverciert</i>	
<i>Unlawfull</i>	Onwettig.	<i>Unpossible</i>	Onmoogh-
<i>Unlearned</i>	ongeleert.	<i>lyck.</i>	
<i>Unless</i>	Ten zy ofte uytge-	<i>Unpregnable</i>	Onwin-
<i>nomen.</i>		<i>baar.</i>	
		<i>Unprepared</i>	onbereyt.
		<i>Un-</i>	

Unprofitable Onnuttelyk;
 onprofytelyk.
Unprovided Onversien.
Unquiet ongeruft.
Unready onbereydt.
Unreasonable onredelyck,
 sonder reden.
Unregarded ongeacht.
Unreprovable onberispe-
 lyck.
Unreverent Onoerbie-
 digh.
Unrewarded Onbeloont.
Unrighteous onrechtveer-
 digh.
Unripe onryp.
Unruly ongeregelt.
Unsatiable Onversade-
 lyck.
Unsavory Onsmake-
 lyck.
 to *Unsay* ontseggen.
 to *Unseal* ontsegelen
Unsearchable onuytvinde-
 lyck.
Unseasonable ontydig.
Unseemly onbetame-
 lyck.
Unseen ongesien.
Un sensible ongevoelig.
Unserviceable ondienst-
 lyck.

Unsettled ongestadig.
Unshamefast Onbe-
 schaamt.
Unshaven ongeschoo-
 ren.
Unshod ontschoent.
Unskilful oneryaren, on-
 wetende.
Unsound ongesont.
Unspeakable onuytspreke-
 lyck.
Unspotted onbevleekt.
Unstable ongestadig, on-
 gedurig.
Unstained ongeschent.
Unstayed Onghetem-
 pert.
Unstedvast onstantvaf-
 tigh.
Unsupportable onverdrage-
 lyck.
Unsure onseker.
Unsupportable onlyde-
 lyck.
Unarmed ongetemt.
Unstained onbesmet.
Untaught ongeleert.
Unthankful ondanck-
 baar.
Unthought onverdacht,
 onverwacht.
 an *Unthrift* een Verqui-
 ster.
Unthrifty onspaarzaam.

- Untied* Ontbonden, ont-
knoopt.
Until Tot, tot dat.
Untilled ongeackert.
Untimely ontydelyck.
Unto Tot, al tot, tot derf,
toe, ter.
Untold ongefeyt, onver-
telt.
Untouched ongeraakt.
Untoward Arg, boos, ver-
keert.
Untrue onwaar, valsch.
to *Unvail* ontdecken.
Unusual ongebruyckelyk,
ongewonelyck.
Unutterable onuytspreke-
lyck.
Unwalled onbemuurt.
Unwary onvoorsichtig.
Unwatered ongewatert.
Unwearyed overmoeyt.
Unwholsom ongefont.
Unwilling onwillig.
Unwise Onwys.
Unwitty onvernuftig.
Unwontedness onghewoon-
theyt.
Unworthy Onwaar-
digh.
- Unyoked* ontspannen, ont-
bonden.
a *Vocation* een Votatie,
beroep.
a *Voice* een stem ofte
voys.
to *Veld* Wycken.
to *make Void* Ledigh ma-
ken.
a *Volume* een Deel van een
Boeck.
Voluntary Vrywillig.
Voluptuous Wellustig,
weeldigh.
to *Vomit* spouwen, bra-
ken.
a *Vote* een stemme.
to *Vouchsafe* Waardig
achten, verweerdig-
gen.
a *Vow* een Belofte aan
Godt.
a *Vowel* een Vocaal.
a *Voyage* een Reyse ofte
Voyagie ter Zee.
Up Op.
to *Upbraid* Verwyten.
to *Uphold* ondersteunen,
onderhouden.
Upon Op, boven, over.
Upper Overste.
Uppermoost Allerbovenste.
Upright oprecht.

an *Uproar* een oproer.

Upside-down Het ondersteboven.

Upward opwaarts, omhoog.

to *Urge* Dringen, wringen.

an *Urinal* een Ordinaal, een Urinaalglas.

Us ons.

to *Use* Gebruycken.

an *Usher of a School* een Onder-Rector, Con-Rector.

to *Usurp* Tegen recht houden.

Usury Woecker.

to *Utter* Uyt spreken.
the *Uttermoſt* de Uytste.

Vulgar Gemeyn.

a *Vulture* een Gier.

W.

a **W** *Afer* een Wafel, oock een Ouweltje.

to *Wafi* over over voeren.

to *Wag* Waggelen, wankelen.

to *Wag the head* Het hooftschudden.

to *lay a Wager* Wedden.

Wages Gagie, loon.

a *Waggon* een Wagen.

Waight or *weight* Gewicht.

to *Wail* Kryten, kermen.

Wainscot wagenschot, want-schot.

to *Wait* Wachten.

to *Wait for* Verwachten.

to *Wake* Waken.

to *Walk* Wandelen.

a *Wall* een Muur *ofte* wal.

a *Wall-louse* een Weegluys *ofte* wandtluys.

a *Wall-nut* een Ockerneut.

to *Wander* Dwalen, doelen.

to *Want* Gebreck lyden.

Wanton Dertel, weeldrigh.

War Oorlogh.

to *Ward* Behoeden, beschermen.

Wares Waren , Koop-
manschap.

to *be Warie* Voorfich-
tigh zyn , fch wach-
ten.

Warm Warm.

a *Warming-pan* een Bedt-
pan.

to *Warn* Waarfchouwen ;
vermanen.

a *Warrant* een Bevel ,
order.

a *Wart* een *Wratte* of
Vrat.

to *Wash* Wafchen.

a *Wasp* een Wefpe.

to *Wast* Bederven ,
verwoefen , verqui-
ften.

a *Wast-coat* een Hemt-
rock.

to *Watch* Waken.

a *Watch* een Uur-
werk.

Water Water.

a *Wave* een Bare ofte
golve.

Wax Was , Lack.

a *Way* een Wegh.

We Wy.

Weak swack , krank.

Weal Welvaart.

Wealth Ryckdom.

to *Wean a child* Een kint
fpeenen.

Weapons Wapenen.

to *Wear* Dragen.

to *Wear out* Verfly-
ten.

Weary Moede , ver-
moeyd.

Weather Weder.

to *Weave* Weven.

a *Web* een Webbe.

to *Wed* Houwen , trou-
wen.

a *Weed* een Wiede.

a *Week* een Weeke.

to *Weep* Weenen.

to *Weigh* Wegen.

Welcome Welkom.

Well Wel.

a *Well* een Put.

a *Wench* een Meyt of
Meysken.

the *West* West , het
Weften.

Wet Na.

a *Whale* een Walvis.

a *Wharf* een Werf ofte
Haven.

What Wat.

What Wey , buy.

a *Wheel* een Puyft.

What Terwe , Wey-
tē.

a *Wheel* een Wiel.

a *Wheel*.

a *Wheel-barrow* een Krui-
wag.

a *Whelp* een jongen
hont.

When Wanneer.

Whence Van waar.

Where waar.

Wherefore waarom.

Whereto Waar toe.

to *Whet* Wetten, sly-
ten.

Whether of, ofte.

Which welke.

While and mean while
Terwylen, onder-
tuffchen.

White Wit.

a *Whore* een Hoer.

Wicked Boos.

a *Widow* een wedu-
we.

a *wife* een Wyf.

Wilde wikt.

the *Will* de wille.

the *Wind* de wint.

a *Window* een Ven-
ster.

Wine wyn.

Which't Welck.

a *Witch* een Tovenaarster.

Winter winter.

Wise Wys.

With Met.

Within Binnen.

a *Witness* een Getuy-
ge.

Wo Wee.

a *Woman* een Vrouw.

to *Wonder* Verwonde-
ren.

Wood Hout.

Wool wol.

a *Word* een woort.

to *Work* wercken.

to *Write* Schryven.

wrath Toorn.

Y.

Y *Es* Ja.

a *Year* een Jaar.

Yellow Geel.

Yesterday Gisteren.

Yes Noch.

Z.

Z *Zeal* Yver.

1263-2655

